

6 VELIKI INTERVJU
ANDREJ JUS, PREDSEDNIK
ČEBELARSKEGA DRUŠTVA DOMŽALE

8 TEMA MESECA
MESTNI AVTOBUS
V DOMŽALAH

15 OBRAZI DOMŽAL
JOŽE SKOK,
NOVINAR IN ŠAHIST

SLAMNIK

OBČINA
DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

GLASILO OBČINE DOMŽALE

29. MAREC 2019 | LETNIK LIX | ŠTEVILKA 3 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Iztok Dimc

Sto let organiziranega čebelarstva na Domžalskem

Čebelarstva društva Dolsko, Domžale, Krtina Dob, Lukovica in Moravče so v mesecu marcu obeležila 100-letnico organiziranega delovanja, ki se je začelo z ustanovitvijo Čebelarske podružnice za Brdski okraj 9. marca 1919.

Z ustanovitvijo podružnice so čebelarji strnili vrste, obenem pa so želeli pridobiti tudi novo članstvo. Iz te podružnice so pozneje nastala omenjena društva, kar pa ni pomenilo, da je bilo konec sodelovanja med njimi, saj so sodelovala še naprej vse do danes. Zgleden primer sodelovanja je skupno praznovanje letošnje 100-letnice organiziranega delovanja, ki so ga pripravili v Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici. Praznovanje so obeležili s slavnostno akademijo, pred tem so pripravili še strokovni

simpozij o čebelarstvu v teh krajih. Pred Slaparjevo hišo v Lukovici, kjer je bila ustanovljena podružnica za brdski okraj, so položili tudi spominski venec. Že pred tem so društva izdala tudi skupni zbornik, ki na 184 straneh in več kot 120 fotografijah predstavlja ustanovitev podružnice, bogato zgodovino društev, čebeljo pašo nekdanj in danes ter fotografije 198 čebeljakov današnjih članov društev. Vse te dogodke, vključno z izdajo zbornika, so izpeljali uspešno in složno.

Čebelarji opravljajo posebno poslanstvo, saj je zaradi opravevanja in

ohranjanja ekosistemov njihovo delo zelo pomembno. Če želi biti čebelar uspešen, mora poznati, kako deluje narava, podnebje, katere rastline so medovite, itd. Osnovne značilnosti čebeljega telesa in celotne čebelje družine so takšne, da poudarjajo njeno delovno naravo in zaznavanje sprememb, ki se dogajajo v naravi. Zaradi tega se morajo čebelarji veliko družiti s čebelami, opazovati njihovo življenje v panju in tudi izven njega. Čebelarstvo ni enostavna dejavnost, kar si predstavlja marsikdo, saj čebela ni hišni ljubljencek. Čebelje življenje

je namreč popolnoma drugačno, saj je čebela divja žival, obenem čebela in čebelja družina čebelarja priganjata k delu. Če čebelar dela dobro, da so čebele močne in zdrave, pa mu to povrnejo s pridelki. Več o čudovitem svetu čebel in poslanstvu čebelarjev si lahko preberete v tokratnem velikem intervjuju, ki smo ga naredili s predsednikom Čebelarskega društva Domžale Andrejem Jusom, s katerim smo se sprehodili tudi skozi 100-letnico organiziranega delovanja čebelarjev na Domžalskem.

MIHA ULČAR

GLAS MLADIH

Katarina Šoln, prejemnica Jesenkove nagrade

Katarina Šoln je mlada Domžalčanka ter prejemnica najvišjega priznanja za raziskovalne in strokovne dosežke s področja biotehniških ved, Jesenkove nagrade, ki jo je prejela kot najboljša magistrska študentka. To je nagrada za njeno dolgoletno delo na tem področju, kjer je danes doktorska študentka. A Katarina tokrat ni prvič opozorila nase, o njej smo pisali že pred nekaj leti, ko je še kot mlado dekle izdala svoj prvi mladinski roman Mreža.

> 23

OKOLJE

Kakovost pitne vode v letu 2018

Varna in zanesljiva oskrba s pitno vodo je ena najpomembnejših dobrin za normalno življenje ljudi, zagotavljanje nemotene in kakovostne vodooskrbe pa z vidika odgovornosti do uporabnikov ena najzahtevnejših dejavnosti. Pitna voda, ki se distribuira v javno vodovodno omrežje, je zato izpostavljena strogemu nadzoru. Iz letnega poročila o kakovosti pitne vode iz vodovodov v upravljanju JKP Prodnik za leto 2018 je razvidno, da prebivalci občine Domžale pijemo dobro in zdravstveno ustrezno pitno vodo. > 33

AS DOMŽALE
MOTO CENTER

TAHOGRAFI

TEHNIČNI PREGLEDI TRZIN

OBČINA DOMŽALE
in
JSKD - IZPOSTAVA DOMŽALE

vabita na

**SLAVNOSTNO SEJO
OB OBČINSKEM
PRAZNIKU**

v torek, 16. aprila 2019,
ob 19. uri
v Kulturnem domu
Franca Bernika Domžale

Slavnostni govornik:
Toni Dragar
župan Občine Domžale

Podelitev priznanj
Občine Domžale za leto 2018

Občankam in občanom ob
prazniku Občine Domžale
iskreno čestitamo in želimo
prijetno praznovanje!

ŽUPAN TONI DRAGAR IN
OBČINSKI SVET OBČINE DOMŽALE

OBČINA DOMŽALE
ZB ZA VREDNOTE NOB
OBČINE DOMŽALE

Vabimo vas na

**OSREDNJO
OBČINSKO
PRIREDITEV
OB 27. APRILU –
DNEVU
UPORA PROTI
OKUPATORJU**

v soboto, 27. aprila 2019,
ob 15. uri
v Domu krajanov v Žejah

Pozdravni nagovor:
tovarišica Marija Majhenič,
predsednica ZB za vrednote
NOB občine Domžale

Slavnostni govor:
tovariš Milan Gorjanc, član
predsedstva ZB za vrednote
NOB Slovenije

V kulturnem programu
sodelujejo:
Godba Domžale, dirigent
Damjan Tomažin
Učenci Osnovne šole Dob
Kvartet Krt
Recitatorki Zlatka Levstek in
Janka Jerman
Harmonikar
Draga Jeretina Anžin,
povezovalka

DOBRODOŠLI IN ISKRENE
ČESTITKE OB 27. APRILU,
DNEVU UPORA
PROTI OKUPATORJU!

AKTUALNO

Drage bralke,
dragi bralci,

v marcu smo na Domžalskem obeležili pomembno, stoto obletnico organiziranega čebelarstva v naših krajih. V spomin na ta dogodek in v počastitev čebelarstva dejavnosti, ki je izrednega pomena za celotno okolje, smo povabili k pogovoru Andreja Jusa, predsednika Čebelarskega društva Domžale, ki nam je v velikem intervjuju približal čebelarjenje in življenje čebel.

V Temi meseca smo opozorili na potrebo po organiziranem javnem, dostopnem lokalnem prevozu, ki bi povezoval različne kraje znotraj občine Domžale. Predstavljamo vam primere dobrih praks iz drugih slovenskih občin ter raziskujemo prispevek javnega potniškega prometa tako k ohranjanju okolja kot tudi k dobrobiti občanov in občank.

Glas mladih tokrat predstavlja mlada Domžalčanka Katarina Šoln, prejemnica najvišjega priznanja za raziskovalne in strokovne dosežke s področja biotehniških ved, Jesenkov nagrade, ki jo je prejela kot najboljša magistrska študentka. A Katarina tokrat ni prvič opozorila nase, o njej smo pisali že pred nekaj leti, ko je še kot mlado dekle izdala svoj prvi mladinski roman Mreža. Obraza Domžal pa sta tokrat kar dva – naš dopisnik, novinar in šahist Jože Skok, ki letos praznuje 70 let življenja, in Marjan Kocman, gostilničar, kulinar, ki v Domžalah uvaja nevsiljivo obliko izobraževanja vseh, ki jim je gostinstvo blizu in ga želijo spoznati ali uspevati v njem.

Na okoljskih straneh si lahko preberete Poročilo o kakovosti pitne vode v letu 2018, iz katerega je razvidno, da prebivalci občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče pijemo dobro in zdravstveno ustrezno pitno vodo. Na društvenih, športnih, kulturnih in šolskih ter vrtečevskih straneh pa vas čakajo sveže novice iz delovanja različnih domžalskih društev in organizacij.

Vabljeni k branju Slamnika.

Špela Trškan,
odgovorna urednica

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, 26. aprila 2019.

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, 11. aprila 2019, do 12. ure.

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@gmail.com

Z urednico Špelo Trškan se lahko osebno pogovorite v sredo, 10. aprila 2019, med 16. in 17. uro v prostorih Kulturnega doma Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, Domžale. Prosimo, da svoj prihod obvezno predhodno najavite do 9. aprila 2019 do 12. ure Tini Kušar na telefonsko številko 01 722 50 50.

Urša, vse najboljše za tvojih 20 let!

Obletnico so v Vrtcu Urša obeležili s slovesno prireditvijo, ki je potekala v sredo, 20. marca 2019, v Kulturnem domu Franca Bernika, na prireditvi pa so s posameznimi točkami nastopili otroci, vzgojiteljice in še nekateri nekdanji varovanci tega vrtca.

Vrtec Urša, katerega zaposleni se trudijo s strokovnim pristopom biti dobra podpora staršem pri vzgoji njihovih otrok, z bogatim programom in zanimivimi dejavnostmi, metodami ter oblikami dela pripravljajo in učijo otroke za življenje. Uspešno sodelujejo z lokalno skupnostjo in posamezniki, so odprti in svoje izkušnje radi delijo tudi s širšo javnostjo. In to že celih dvajset let.

Med pomembne naloge Občine Domžale sodi zagotavljanje kakovostnega in cenovno ugodnega predšolskega varstva, ki je prilagojen ritmu sodobnih staršev in njihovih otrok. V Domžalah predšolsko vzgojo izvajata dva javna zavoda in še dva vrtca s koncesijo. Med javni vrtec spada Vrtec Urša, ki ga je Občina Domžale ustanovila z odlokom o ustanovitvi javnega vzgojno-varstvenega zavoda Vrtec Urša, ki ga je na svojo 31. seji 17. 9. 1997 sprejel Občinski svet Občine Domžale. Danes vrtec deluje na šestih lokacijah in ima 40,5 oddelkov, obiskuje ga 703 otrok, za njih pa skrbi 145 vzgojiteljic in drugih zaposlenih.

Občina Domžale v okviru možnosti skuša pomagati pri zagotavljanju kar najboljših pogojev za njihovo delo in uresničevanje poslanstva, ki je temelj vzgoje in izobraževanja tudi v naši občini: omogočiti vsakemu otroku najboljše možno izhodišče za vzgojo, prvo učenje in zgodnjo socializacijo glede na njegove sposobnosti, vloženo delo in osebno zrelost.

Dvajset let kvalitetnega in prednega dela Vrtca Urša so seveda tudi obeležili s slavnostno prireditvijo, na kateri so se sprehodili skozi 20 let dolgo pot, program pa so popestrili s kulturnim programom. Prireditve, ki sta jo vodili Sanja Božjak in Petra Mlakar, so se poleg zaposlenih, otrok in njihovih staršev, babic in dedkov udeležili tudi župan Toni Dragar, podžupanja mag. Renata Kosec, ravnateljica Vrtca Urša Martina Pančur, nekdanja ravnateljica Darka Bitenc, predstavniki sveta zavoda, sklada Vrtca Urša in zunanji sodelavci.

Kulturni program so z različnimi pevsкими, plesnimi in glasbenimi točkami popestrili otroci in zaposleni vrtca, s svojimi nastopi pa obletnico vrtca počastili tudi nekdanji varovanci vrtca. Na odru sta se predstavila glasbenika Polona Mežnar in Lan Timotej Turek, plesalka Lana Smolnikar, ki se lahko pohvali z več naslovi svetovne prvakinje v različnih kategorijah, kitarist Gal Arbi in flavtistka Zarja U. R. Za konec prireditve pa so nastopile tudi bivše pevke Vrtca Urša, začetnice pevskega zbora strokovnih delavcev, ki so v prazničnih decembrskih dneh stopile pred zvedave otroške oči in prepeval pesmi o zimi, o dedku Mrazu, vedno pa so znale pobožati dušo tudi vsem zaposlenim.

»Ta okrogla obletnica me kot ravnateljico navdaja s ponosom in spoštovanjem. Takrat sem bila del kolektiva, ki je bil pripravljen trdo delati, sodelovati in z navdušenjem vnašati novosti, in to ne samo v vzgojne dejavnosti, temveč tudi v različne oblike sodelovanja s starši in lokalno skupnostjo. S spoštovanjem se spominjam tudi vseh bivših sodelavcev, ki so kot začetniki imeli pogum in delovni zanos, da so vzpostavili in naredili dobre temelje za delovanje zavoda. Predvsem pa so vzpostavili delovno okolje, ki je bilo odprto za vse

predloge in novosti,« je v svojem govoru, v katerem je predstavila začetke delovanja Vrtca Urša ravnateljica Martina Pančur.

Od ustanovitve dalje se je zavod ves čas širil; od začetnih 22 oddelkov in s 70 zaposlenimi so se razširili trenutno na 40,5 oddelkov s 145 zaposlenimi. Delujejo pa na šestih lokacijah. Pomembno vlogo pri dobrem delovanju vrtca pa po besedah Pančurjeve ne predstavljajo samo zaposleni, ampak tudi starši: »Veseli nas, da s pozitivnim odnosom zaupajo v naš program, naše delo, in kot pravi naša vizija, skupaj resnično tvorimo mavrično strokovnost, spoštovanja in zaupanja. Zavedamo se, da je za dobro delovanje vrtca pomembna tudi zgladna podpora z ustanoviteljico Občino Domžale. Naši skupni cilji so bili vseskozi usmerjeni zagotovitvi prostih kapacitet za vse predšolske otroke naše občine, saj se prostor zadovoljnih ljudi začne ravno s kvalitetno in zanesljivo predšolsko vzgojo. Seveda se tudi mi pridružujemo sloganu, da je kakovost bivanja na prvem mestu. Zato se še posebno veselimo prenove naše najstarejše enote Urša, po katerem je naš vrtec dobil ime. S tem ko družba vlaga v predšolsko vzgojo, vlaga v svojo prihodnost. V vseh teh letih smo skupaj naredili naš

ugled. Postali smo poznani v ožjem in tudi širšem okolju.«

Zbrane je nagovoril tudi župan Toni Dragar, ki je zaposlenim, otrokom in staršem čestital za 20-letnico delovanja Vrtca Urša. V svojem govoru je poudaril pomen predšolskega varstva in tudi posluš Občine Domžale za reševanje prostorske stiske, saj je občina pred leti zaradi pomanjkanja prostora pristopila h gradnji novih vrtcev in širitev oddelkov, s tem pa je zagotovila, da je v občini Domžale danes zagotovljeno predšolsko varstvo vsem otrokom. Občina Domžale po besedah župana vsako leto nameni okrog 6 milijonov evrov za sofinanciranje programov, poleg tega skrbi tudi za vzdrževanje in nove investicije.

»Prepričan sem, da se otroci v vrtcu počutijo varno in domače, saj so z njimi prijazne vzgojiteljice, ki s svojim znanjem in neizmerno predanostjo otrokom pomagajo pri razvijanju njihovega neodvisnega mišljenja, domišljije in raziskovalnega duha. Tako dobrega počutja naših otrok pa ne bi bilo brez odličnega vodstva vrtca kot tudi ne brez strokovnih vzgojiteljic in njihovih pomočnic. Vsi skupaj s svojo pozitivno energijo ustvarjate prijetne vrtečevske dni naših malih upov,« je zbranim povedal župan.

Ob koncu je ravnateljica izročil darilo – sliko, ki prikazuje izjemno prijateljstvo Občine Domžale in Vrtca Urša: »Vsakič znova ste dokazali, kako se sodeluje na skupnih projektih in nam znali priskočiti na pomoč, če smo vas potrebovali. Za vse naše uspešne skupne projekte in vaš doprinos sem vam neizmerno hvaležen. Verjamem, da se bomo tudi v prihodnje bodrili in se trudili za skupno dobro naših najmlajših občanov.«

Ob jubileju je zbranim v imenu Občine Domžale iskreno čestital in dejal, da je prepričan, da bodo svoje delo odlično opravljali tudi v prihodnje. Čestitke in zahvalo pa je namenil tudi staršem, ki vrtcu in vzgojiteljicam zapujajo svoje otroke.

DOMŽALEC.SI
FOTO: VIDO REPAŃEK

Arboretum Volčji Potok v aprilu vabi na številne prireditve

Aprila se travniki v parku spremenijo v preproge tulipanov.

»Aprila se travniki v parku spremenijo v preproge tulipanov. Cvetelo bo 350 sort tulipanov. Cvetiči prizori se bodo skozi april dnevno spreminjali in navduševali ljubitelje pisanega cvetja. Posebnost razstave je gozd tulipanov, kjer v senci mogočnih dreves pisani cvetovi vztrajajo najdlje. 13. aprila začnemo s tradicionalno razstavo cvetja in tulipanov, od 27. aprila dalje pa gostimo že tradicionalni vrtnarski sejem in sejemo domače obrti, na katerem boste našli vse za vaš vrt,« so zapisali v Arboretumu Volčji Potok v uvodu svojega povabila, da ste v aprilu še kako dobrodošli v tem našem čudovitem parku.

Spomladanska razstava cvetja in tulipanov bo med 27. aprilom in 2. majem, ob njej bo od 27. aprila do 2. maja tudi vrtnarski sejem, sejemo vrtno opremo in domače obrti (park in šotor v bližini vrtnega centra), vse to

pa vam bo ob domiselnih aranžmajih florističnih mojstrov zanesljivo rodilo kakšno idejo za urejanje doma in vrta. V galeriji pod arkadami parka obiščite Cvetlične iluzije (od 15. marca do 31. oktobra), ki pričakujejo vaše presenečene poglede in vprašanja, ali je to sploh mogoče. Še vedno lahko obiščete razstavo kaktusov v steklenjaku pri pristavi, poleg njih pa rastlinjak ponuja sočnice, čebulnice, mlečke, tilandsije, kristate, bulbe in žive kamenčke, obiščite pa tudi razstavo orhidej. Še vedno vas nestrno pričakujejo dinozavri v bližini otroškega igrišča. Kot pravijo, naj vas rjovenje ne prestraši, saj je 13 njihovih dinozavrov prav prijaznih, enako kot velikani morskih globin, ki bodo v arboretumu ostali vse do konca leta tako kot Dežela pravljličnih junakov, ki so navdušeni nad otroškim igriščem.

Pa še povabila v ustvarjalne delavnice: **poslikava lončkov** (sobota, 6. april), **kaj vidiš pod lupo** – risanje (nedelja, 7. april), **izdelovanje knjižnih kazal** (sobota, 13. april) in **tiskanje z drevesnimi listi** (nedelja, 14. april)

Skoraj vsak teden vas vabijo k **no-rdijski hoji, zanimiv bo ornitološki sprehod s strokovnim vodenjem**

(nedelja, 14. april), sploh pa bo zanimiv v Arboretumu Volčji Potok vsak dan posebej, zato dobrodošli – tudi z letno vstopnico, ki vam jo po ugodni ceni omogočata Arboretum Volčji Potok in Občina Domžale.

Za več informacij so vam na voljo na info@arboretum.si.

VERA VOJSKA

Slovesna obeležitev svetovnega dneva Civilne zaščite

V sredo, 13. marca 2019, je v Centru za zaščito in reševanje Domžale potekala slovesnost ob svetovnem dnevu civilne zaščite, ki ga obeležujemo 1. marca.

Kot vsako leto sta tudi letos zbrane članice sistema zaščite, reševanja in pomoči v Domžalah nagovorila župan Toni Dragar in poveljnik CZ občine Domžale Marko Žagar. Še posebej sta se zahvalila in čestitala nagrajencema priznanj civilne zaščite – Igorju Šarcu in Zdravstvenemu domu Domžale.

Ših preventivnih ukrepov na tem področju. Sledil je slavnostni govor župana **Toni Dragarja**: »Na koncu leta smo veseli, ko se nič ne zgodi. Vseeno pa nameenjamo veliko pozornosti, velik del proračunskih sredstev in veliko skrb preventivnim ukrepom.« Pred vrhuncem večera, torej predstavljajo nagrajencev, pa

v društvu. Igor Šarc uspešno in požrtvovalno opravlja vse naloge v sistemu zaščite in reševanja, za katere je zadolžen.

Srebrni znak civilne zaščite je prejel **Zdravstveni dom Domžale**, ki opravlja pomembno delo organiziranja, usmerjanja in usklajevanja aktivnosti prve medicinske pomoči v občini Domžale in

Slovesnost se je začela s slovensko himno, ki jo je ob spremljavi kitarista Matice Smolnikarja zapela **Polona Mežnar**. Dogodek je povezoval **Matej Primožič**, ki je najprej pozdravil goste: župana Občine Domžale Tonija Dragarja, podžupana Občine Domžale mag. Renato Kosca, poveljnika Civilne zaščite občine Domžale Marka Žagarja, namestnika poveljnika Civilne zaščite občine Domžale Petra Gubanca, člane štaba Civilne zaščite občine Domžale, predsednico Gasilske zveze Marjeto Kristan, poveljnika Centra za zaščito in reševanje Domžale ter Gasilske zveze Domžale Matjaža Merkužiča, častnega poveljnika Gasilske zveze Domžale Janeza Breceljnika, direktorja Centra za zaščito in reševanje Domžale Andreja Jarca ter vse druge člane sistema zaščite in reševanja.

Dogajanje je popestril **kvartet trobil Godbe Domžale**, ki sicer letos praznuje 135-letnico. Daniel, Tomaž, Ivo in Andraž so zaigrali Yorkshirski marš in Venček melodij. Zbrane je najprej nagovoril poveljnik CZ **Mare Žagar**, ki je spregovoril o aktualnih nevarnostih, ki lahko ogrožajo lokalno skupnost in na

je sledil še nastop solistke Polone Mežnar, ki je ob spremljavi kitarista zapela Dekle iz Zlate ladvice in Tih deževen dan. Kot je tudi že tradicija na teh praznovah, je tudi letos nastopil pevski zbor poklicnih gasilcev CZR Domžale pod 'poveljstvom' **Primoža Leskovca**.

Bronasti znak civilne zaščite je prejel **Igor Šarc**, ki že več kot 40 let deluje v PGD Homec, od leta 2008 je podpoveljnik GZ Domžale in član poveljstva od leta 2003. Opravlja tudi naloge predsednika komisije za tekmovanja. Igor je v društvu deloval kot podpoveljnik, nato pa kot poveljnik. Pozneje je končal tečaj za člane višjih poveljstev in se v nadaljevanju izobrazil za predavatelja, katerega funkcijo opravlja še danes in uspešno prispeva k usposabljanju operativnih gasilcev. Aktiven je tudi na področju sojenja gasilskih in gasilsko-športnih tekmovanj. Opravi je tečaj za vodjo članic in trenutno deluje v društvu kot predsednik komisije za žene, ki jo zelo dobro vodi. Redno se izobražuje na tekmovalnem področju in uspešno izpelje tekmovanja v okviru GZ. Redno se udeležuje intervencij PGD Homec ter usposabljanj

s svojo dejavnostjo predstavlja enega od stebrov zaščitno-reševalnega sistema v občini. S svojim delom prispeva k učinkovitemu delovanju občinskega zaščitno-reševalnega sistema ter ima zasluge pri razvijanju in krepitvi varnosti pred naravnimi in drugimi nesrečami ter reševanju ljudi. Redno sodeluje pri pripravi in izvedbi občinskih zaščitno-reševalnih vaj, v katere je vključen celoten sistem zaščite in reševanja, ter skrbi za strokovno usposabljanje in opremljanje reševalcev ob naravnih nesrečah. Znotraj svoje redne dejavnosti redno sodeluje s poklicnimi in prostovoljnimi gasilci pri izvajanju javne gasilske službe ter skrbi za občinsko mrežo defibrilatorjev. Prek svoje predstavnice pomembno prispeva k uspešnemu delovanju Občinskega štaba Civilne zaščite. Glede na navedeno, bo Zdravstveni dom tudi v bodoče eden od stebrov občinskega zaščitno-reševalnega sistema. V letu 2014 je bil dobitnik bronastega priznanja CZ za njihove aktivnosti na intervenciji ob velikem požaru stolpnice v Domžalah.

Župan Toni Dragar je gospodu Šarcu in predstavniku ZD Domžale čestital ter izročil manjše darilo. Pred koncem je goste še enkrat razveselil kvartet trobil, sledilo je druženje. Kjer je volja, je pomoč!

URAD ŽUPANA, OBČINA DOMŽALE
FOTO: VIDO REPAŃSEK

OBČINA DOMŽALE

JAVNO NAZNANILO

O SPREMEMBI PODATKOV NEZAZIDANIH STAVBNIH ZEMLJIŠČ

Občinski svet Občine Domžale je 20. 9. 2018 sprejel nov Občinski prostorski načrt Občine Domžale (v nadaljevanju: OPN). Odlok o OPN je objavljen v Uradnem vestniku Občine Domžale, št. 09/2018, z dne 26. 9. 2018 in je stopil v veljavo 15. dan po objavi.

S spremembo prostorskega načrta so se spremenila tudi nekatera območja, kjer je možna pozidava. Nastala so nova nezazidana stavbna zemljišča, za katera se odmerja nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Podatki za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča bodo razgrnjeni (na vpogled zavezancem) v prostorih Občine Domžale, oddelek za komunalne zadeve, Savska cesta 2, 1230 Domžale.

Zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča lahko pregledujejo podatke in nanje podajo pripombe v času od 29. 3. 2019 do vključno 8. 4. 2019 v času uradnih ur.

Če se zavezanec s podatki občine ne strinja, mora v roku 30 dni od javnega naznanila, skupaj z dokazili, predlagati vpis novih podatkov. Vloga se lahko vloži:

- po pošti na naslov: Občina Domžale, Ljubljanska cesta 69, 1230 Domžale
- po elektronski pošti: vlozisce@domzale.si
- osebno na vložišču občine Domžale, Ljubljanska cesta 69, 1230 Domžale

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU ZA

SOFINANCIRANJE PROJEKTOV OHRANJANJA KULTURNE DEDIŠČINE NA OBMOČJU OBČINE DOMŽALE ZA LETO 2019

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si v zavihku »Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavlja **Javni razpis za prijavo sofinanciranja projektov ohranjanja kulturne dediščine na območju Občine Domžale za leto 2019**.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave do **30. aprila 2019**.

Številka: 620-1/2019

Datum: 29. 3. 2019

OBČINA DOMŽALE, ŽUPAN TONI DRAGAR

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU ZA

SOFINANCIRANJE INFRASTRUKTURE IN OPREME ZA KULTURNE DOMOVE V OBČINI DOMŽALE ZA LETO 2019

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si v zavihku »Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavlja **Javni razpis za prijavo sofinanciranja infrastrukture in opreme za kulturne domove v Občini Domžale za leto 2019**.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave do **30. aprila 2019**.

Številka: 610-3/2019

Datum: 29. 3. 2019

OBČINA DOMŽALE, ŽUPAN TONI DRAGAR

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU ZA

SOFINANCIRANJE PROJEKTOV ZALOŽNIŠTVA ZA LETO 2019

Občina Domžale na svoji spletni strani www.domzale.si v zavihku »Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavlja **Javni razpis za prijavo sofinanciranja projektov založništva za leto 2019**.

Rok za prijavo na javni razpis teče od dneva objave do **30. aprila 2019**.

Številka: 613-1/2019

Datum: 29. 3. 2019

OBČINA DOMŽALE, ŽUPAN TONI DRAGAR

Dobrodošli v Domžalah

Predstavitve slovenskih pokrajin z običaji, kulinariko, kulturo ...

VABLJENI NA TRŽNI PROSTOR med 8.00 in 13.00 uro. Lepo nam bo!

sobota • 13. april

- VELIKONOČNI SEJEM - TD JARŠE-RODICA
- NAŠA REPUBLIKA PRLEKJA

sobota • 20. april

- SEJEM ROKODELCEV
- PROMENADNI KONCERT GODBE DOMŽALE

sobota • 27. april

KRAJINSKI PARK KOLPA

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

OBČINSKI PRAZNIK V ČEŠMINOVEM PARKU

Sreda, 17. april 2019, od 16. ure dalje

Spoznajmo se, praznujmo skupaj!

- prireditev bo povezoval Trkaj
- številni glasbeni in plesni nastopi
- veliki rojstnodnevni grafit
- kulinarčni kotiček
- mini planica
- plezalni stolp
- Hrošček Simon
- rojstnodnevno presenečenje

V primeru slabega vremena bo dogodek prestavljen na petek, 19. 4. 2019. Vse o dogodku objavljeno na www.domzale.si.

IZ URADA ŽUPANA

Najlepša darila ob občinskem prazniku

Pomlad smo lahko že začutili v vsej njeni lepoti. Nosi že tipično zeleno in cvetočo podobo. Naj nas čim dlje razvaja s toploto, prijaznostjo in novo energijo. Občinski svet je s posebno zagnanostjo tako na prvi pomladni dan sprejel najbolj pomemben akt Občine, to je proračun za letošnje leto.

April je bil in ostaja pester in bogat mesec, številnih dogodkov, prireditvev in praznovanj. Ravno kar smo zaključili z zbiranjem vseh aprilskih dogodkov v naši občini. Koliko lepih in raznovrstnih daril nas čaka. Mnogo vas je, ki organizirate prireditve v mesecu, ko naša draga občina praznuje rojstni dan. Koleđar, zbran tudi na straneh tega Slamnika, je dokaz, da Domžale oživijo v najbolj slavnostnem mesecu leta.

17. aprila v popoldanskem času pa bo Češminov park ponovno zaživel, saj se bomo zbrali na velikem občinskem praznovanju rojstnega dneva Občine. Naše praznovanje nosi poseben naslov »Spoznajmo se, praznujmo skupaj«, to je dan, ko skupaj proslavimo naše skupno delo in vaš doprinos k vsemu, kar smo. Letos bo dogodek povezoval energični in mladostni Trkaj, znani slovenski raper in pisec besedil, veliko se bo plesalo in vrtelo, čaka nas velika rojstnodnevna torta, z nami bo Hrošček Simon, otroci se bodo igrali in se zabavali na najrazličnejših poligonih, starši boste izkoristili čas za druženje in pogovor, medtem ko se bodo predstavljala društva, šole in vrtci. Ponovno bo zabavno in za vse okuse, to vam lahko obljubim.

Barvit in raznolik koleđar aprilskega dogajanja odraža veliko povezanost občine. Vsako leto je več dogodkov, kjer se srečujemo in skupaj preživljamo prosti čas. Na prvo soboto bomo pričeli s četrto sezono gurmanske uspešnice na tržnem prostoru – Kuhno na plac. Sledijo tudi sobote na tržnem prostoru, ki bodo obarvane z dogodki Dobrodošli v Domžalah. Poskrbeli bomo tudi za lepe in očiščene Domžale. Občina Domžale bo skupaj z Zavodom za šport in rekreacijo Domžale slovesno odprla nov Športni park Hrastje v Depali vasi. Odprli bomo razstavo fotografij, slik in risb v Knjižnici Domžale in Menačenkovi domačiji, uživali na letnem koncertu Simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik z mladimi solisti ter, kot se za praznik spodobi, razglasili še nagradjenca na slavnostni seji Občine Domžale. Skupaj se trudimo in izboljšujemo kvaliteto življenja v domžalski občini. Glede na vse zgoraj napisano, sem prepričan, da nas čaka čudovita pomlad.

Komaj čakam, da skupaj odvijemo »najlepša darila«, ki smo jih za vas pripravili Občina, domžalska društva in zavodi. Se srečamo na dogodkih!

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Športni park Hrastje Depala vas

V Depali vasi se lahko ponašamo z novim športnim parkom Hrastje, ki je namenjen preživljanju prostega časa različnim starostnim skupinam uporabnikov.

Za najmlajše je poskrbljeno na otroškem igrišču, ki obsega štiri enostavna ter eno kompleksno igralo (z obilico proda za lopatke in kanglice). Nekoliko starejši bodo svoje kolesarske veščine brusili na novem asfaltnem kolesarskem poligonu. Poskrbljeno je tudi za ekipe športe; skupine se bodo lahko pomerile v košarki ali nogometu, posameznikom, željnim telovadbe, pa je namenjen otok vedno bolj priljubljenega street-workouta. Tudi ostala postavljena urbana oprema je namenjena prijetnemu preživljanju časa v objemu hrastov.

Gradbena dela, povezana s postavitvijo parka in dostopom ceste je izvedlo podjetje Elicom, d. o. o., iz

Domžal, postavitev otroškega igrišča in street-workouta je izvedlo podjetje Lesnina MG oprema, d. o. o., iz Ljubljane, medtem ko je kolesarski poligon izvedlo podjetje BATT Crew, d. o. o., iz Domžal. Vrednost navedenih del je znašala skupaj 194.489,64 evra z DDV.

Tek po Domžalski poti spominov

Vikend med 15. in 17. marcem 2019 je bil v znamenju poosemintridesetih letih osvežene Domžalske poti spominov.

DPS je planinska obhodnica, ki poteka na celotnem območju nekdanje občine Domžale. PD Domžale je na novo izdal Dnevnik žigov, stari kontrolni točkami je dodano nekaj novih, ki povezujejo tudi kraje ob poti. Kontrolnih točk je zdaj 22, trasa poti pa je bilo treba na nekaterih mestih nekoliko spremeniti, a še vedno ostaja dolga – okoli 110 km.

V Knjižnici Domžale je v petek, 15. marca, zvečer potekala predstavitev Domžalske poti spominov, na kateri so sodelovali Helena Kermauner, predsednica Planinskega društva Domžale, Alojz Pirnat, načelnik markacijskega odseka Planinskega društva Domžale, Aleš Kermauner, markacist in član upravnega odbora Planinskega društva Domžale, ter Mira Bečan, vodja službe za turizem občine Domžale. Predstavitve je vodila Andreja Čokl.

V soboto, 16. marca 2019, smo v sklopu predstavitve Domžalske poti spominov organizirali tudi otvoritveni tek po Domžalski poti spominov.

110 km dolgo obhodnico se da preteči tudi v enem samem zamahu, kar nam

je suvereno pokazal Miha Vidali, ki je pri tem postavil absolutni rekord v obhodu Domžalske poti spominov – celotno traso z vsemi 22 točkami je pretekel v 11 urah in 30 minutah! Čestitamo!

Kar nekaj tekačev se mu je pridružilo na različnih delih trase, z njim so tekli Urban Bolta, Jure Pezdirc, Miha Košir, Aleš Miš, Ana Dragar in Janez Kosirnik.

Da je bilo vse v redu in za to, da so se lahko na dolgi poti tudi kaj okrepčali, pa so skrbeli: Alojz Pirnat, Anka Cerar ter Helena in Aleš Kermauner.

Vsem tekačem gre najiskrenejša zahvala, tako brez težav se ne odteče prav veliko tekov.

Za ažurno obveščanje o poteku teka in o trenutnih lokacijah tekačev ter seveda za informacijo, kdaj lahko tekače pričakujete na cilju v Češminovem parku, je poskrbel portal Domžalec.si, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Po zaključnem teku nas je na prepotrebno okrepčilo povabila služba za turizem občine Domžale.

PD DOMŽALE IN
SLUŽBA ZA TURIZEM OBČINE DOMŽALE

Fotografija letnega časa – Visit Domžale – Zima

Zimski del fotonatečaja smo s ciljem pridobiti zanimive fotografije s pustovanja podaljšali v prve marčne dni.

Ker je bila letošnja zima precej skopa s snegom, so bile temu primerne tudi fotografije, ki so prispele na naš naslov. Med 34 prejetimi fotografijami, ki so bile prav vse po vrsti čudovite, je komisija izbrala deset najboljših in jih dala na ogled in glasovanje na facebook profil Visit Domžale. Zbranim glasovom smo dodali še mnenje župana Občine Domžale in za zmagovalno izbrali fotografijo kozolca, avtor je Gregor Pirc. Prejemnik bo denarno nagrado daroval v dobrodelne namene, in sicer materi samohranilki, ki ne želi biti imenovana, ima pa zelo težko življenje. Imela je operacijo hrbtenice, zato ji posledično grozi, da bo izgubila še službo, poleg vsega pa jo je bivši mož pustil v težkih dolgovih. Gospod Pirc se zaveda, da bo to samo kaplja v morje, ampak vseeno

predstavlja žarek upanja, da so taki ljudje v mislih nekaterih, ki bi jim pomagali. Poklon gospodu za srčnost!

Drugo nagrado smo namenili razigrani fotografiji z zasneženimi Kamniškimi Alpami v ozadju, avtorice Polone Demšar, tretja nagrada gre Dejanu Cirkvenčiču za fotografijo železniške postaje Domžale v meglenem zimskem dnevu.

Nagrajencem čestitamo, prav vsem, ki ste pridno fotografirali in nam svoje utrinke tudi pošiljali, pa se zahvaljujemo za sodelovanje.

V mesecu novembru vas bomo povabili v Knjižnico Domžale na razstavo v najboljših fotografij vseh štirih letnih časov.

OBČINA DOMŽALE
SLUŽBA ZA TURIZEM

1. mesto: Kozolec, avtor: Gregor Pirc

2. mesto: Kamniške Alpe, avtorica: Polona Demšar

3. mesto: Železniška postaja Domžale, avtor: Dejan Cirkvenčič

Na 3. seji Občinskega sveta sprejet odlok o proračunu Občine Domžale za leto 2019

V četrtek, 21. marca 2019, je od 16. ure dalje v sejni dvorani Občine Domžale potekala 3. seja Občinskega sveta, ki jo je vodil Toni Dragar.

Po ugotovljeni navzočnosti so člani Občinskega sveta sprejeli zapisnik 2. seje z dne 21. februarja 2019 in naslednji dnevni red:

- Sklep o podelitvi priznanj Občine Domžale v letu 2019
- Odlok o proračunu Občine Domžale za leto 2019 – druga obravnava
- Sklep o povišanju cene programa v Zavodu Dominik Savio Karitas Domžale
- Cene storitve pomoč družini na domu
- Cene storitev obveznih GJS varstva okolja – zbiranja komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov
- Sklep o financiranju političnih strank iz proračuna Občine Domžale v letu 2019
- Program dela Občinskega sveta Občine Domžale za prvo polletje 2019
- Volitve in imenovanja:
 - Imenovanje direktorja javnega zavoda Kulturni dom Franca Bernika Domžale
 - Imenovanje predstavnika Občine Domžale v Svet Kulturnega doma Franca Bernika Domžale
 - Imenovanje predstavnikov Občine Domžale v Svet Knjižnice Domžale
 - Imenovanje predstavnika Občine Domžale v Svet lokalnih skupnosti Centra za socialno delo Osrednja Slovenija – »Vzhod«

– Mnenje v postopku imenovanja ravnatelja javnega vzgojno varstvenega zavoda »Vrtec Urša«

9. Vprašanja, pobude in predlogi

1. Obravnava in sprejem Sklepa o podelitvi priznanj Občine Domžale v letu 2019

Občinski svet Občine Domžale je sprejel Sklep o podelitvi priznanj Občine Domžale v letu 2019.

- Občina Domžale podeli ZLATO PLAKETO Foto, kino, video klubu

Mavrica Radomlje – ob 50-letnici uspešnega dela za ohranjanje zgodovine in kulturne dediščine.

- Občina Domžale podeli SREBRNO PLAKETO Mariki Haler – za življenjsko delo pri vodenju pevskih zborov in ohranjanja ljudske pesmi.
- Občina Domžale podeli SREBRNO PLAKETO Jožefi Košak – za ohranjanje slamnikarske dediščine in posredovanje mlajšim generacijam.
- Občina Domžale podeli BRONASTO PLAKETO Damjanu Tomažinu –

za uspešno delo pri vodenju Godbe Domžale.

- Občina Domžale podeli BRONASTO PLAKETO Janezu Medvešku – za vsestransko bogato ustvarjalnost, tudi promocijo občine.
- Občina Domžale podeli BRONASTO PLAKETO Vidi Perne – za dolgotrno predano delo v Medobčinskem društvu invalidov Domžale.
- Občina Domžale podeli NAGRADO OBČINE DOMŽALE Društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine

– za uspešno delo na območju občine Domžale ob njihovem jubileju – 40-letnici.

- Občina Domžale podeli NAGRADO OBČINE DOMŽALE Veroniki Pogacar – za aktivno delo v društvih.
- Občina Domžale podeli NAGRADO OBČINE DOMŽALE dr.Tomažu Lavriču – za prizadevano delo v Ribiški družini Bistrica in širše.
- Občina Domžale podeli NAGRADO OBČINE DOMŽALE Citrarski skupini Notice (Univerza za tretje življenjsko obdobje Domžale) – za uspešno promocijo citrarstva in Občine Domžale.
- Občina Domžale podeli NAGRADO OBČINE DOMŽALE Anki Cerar – za dolgoletno nesebično in predano delo v društvih in društvu Lipa Domžale.

2. Odlok o proračunu Občine Domžale za leto 2019 – druga obravnava

Občinski svet Občine Domžale je sprejel sklep o sprejemu odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2019. Občinski svet Občine Domžale je obravnaval 26 amandmajev k odloku o proračunu Občine Domžale za leto 2019. Občinski svet Občine Domžale je sprejel odlok o proračunu Občine Domžale za leto 2019.

3. seja Občinskega sveta Občine Domžale je bila prekinjena in se bo nadaljevala v četrtek, 4. aprila 2019, ob 16. uri v sejni sobi Občine Domžale.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Čistilna akcija – OČISTIMO OBČINO DOMŽALE 2019

datum	naziv KS/DRUŠTVA	lokacija zabožnikov in zbirna mesta	ime in priimek kontaktne osebe	kontaktna številka
6. 4. 2019	KS Dob	TURNŠE: piknik prostor ČEŠENIK: pred gradom Češenik DOB: pri OŠ DOB za telovadnico DOB: pri PGD DOB na gasilskem zemljišču LAZE: poleg avtobusne postaje Laze ŽEJE: na parkirišču pri novem igrišču	Marija Ravnikar Feliks Lampret	041 628 281 041 328 413
6. 4. 2019	KS Dragomelj - Pšata	PŠATA: 3x zabožnik - dvorišče pred PGD PŠATA-DRAGOMELJ	Roman Lazar	041 624 442
6. 4. 2019	KS Homec - Nožice	HOMEC: dvorišče pred PGD Homec NOŽICE: pri Mostu želja v Nožicah	Marjeta Rode	031 615 407
5. 4. 2019 16.00-20.00	KS Ihan	IHAN: 2x zabožnik pri Gasilskem domu Ihan - Breznikova cesta 76, Ihan GORIČICA: ob cesti na Brdo	Branko Sojer Andrej Trtnik	031 419 362 041 283 260
6. 4. 2019 ob 9.00	KS Jarše - Rodica	SREDNJE JARŠE: dvorišče pred PGD Jarše - Rodica	Anton Košenina Stanislav Cotman	040 704 497 031 229 369
6. 4. 2019 ob 8.00	KS Krtina	KRTINA: pri prostorih KS KRTINA STUDENEC: pri Krajevnom domu - gasilskem domu PGD Studenec ZALOG: pri gostišču SOKLIČ RAČNI VRH: sredi vasi	Janez Avsec Franci Rahne	041 256 984 041 280 750
6. 4. 2019	KS Preserje	PRI EKOLOŠKEM OTOKU V PRESERJAH, trikotno zemljišče s parc. št. 818/1, k. o. Homec PRI EKOLOŠKEM OTOKU OB OGRAJI PRI OŠ PRESERJE PRI RADOMLJAH, zemljišče s parc. št.: 840/10 k. o. Homec	Janez Hribar	041 615 610
6. 4. 2019	KS Radomlje in TD Radomlje	RADOMLJE: dvorišče pred KS Radomlje RADOMLJE: dvorišče pred PGD Radomlje	Sonja Jerman Peter Zvonc	041 674 132 041 821 884
6. 4. 2019	KS Rova	ROVA: lokacija za Gostilno Pirc	Marinka Kosmatin	040 608 975
5. 4. 2019 16.00-18.00	KS Toma Bregca Vir	VIR: dvorišče pred KS Vir - Boštjan Merela - PGD VIR - 041 331 150 VIR: v Športnem parku Vir - pri nogometnem igrišču - Robert Žibert - ŠD VIR - 041 730 343 VIR: parkirišče pri trgovini TUŠ - nasproti balinišča - Stane Žavbi - BUDNIČAR - 040 250 383 VIR: pri novem igrišču ob Kamniški Bistrici - ob hribu, pri baru Sahara	mag. Lovro Lončar	041 331 150
6. 4. 2019 9.00-12.00	KS Simon Jenko	ŠTUDA: pri VAGONČKU DOMŽALE: Športni park - TEN-TEN DOMŽALE: pri pokopališču DOMŽALE ŠENTPAVEL: pri cervki v Šentpavlu	Erika Kos Mateja Kos Veronika Banko	031 322 706 01 721 1064
6. 4. 2019 9.00-12.00	KS Slavko Šlander	DOMŽALE: makadamsko parkirišče pri Veleblagovnici TUŠ DOMŽALE: pri plinski postaji ob KAMNIŠKI BISTRICI DOMŽALE: pri brvi ob KAMNIŠKI BISTRICI (nasproti ELEKTRA PODREČJE) PODREČJE: na parkirišču pri spomeniku	Erika Kos Mateja Kos Marjan Ravnikar	031 322 706 01 7211 064
6. 4. 2019 9.00-12.00	KS Vencelj Perko	STOB: pri gasilskem domu STOB-DEPALA VAS DEPALA VAS: ob železniški progi DOMŽALE: parkirišče pri SPB 1, OB SILOSIH	Erika Kos Mateja Kos Janez Ulčar	031 322 706 01 7211 064
6. 4. 2019 ob 8.00	PGD DOMŽALE-MESTO	DOMŽALE: pri gasilskem domu PGD DOMŽALE-MESTO	Anže Korošec	041 606 495
5. 4. 2019	RIBIŠKA DRUŽINA	PODREČJE: na parkirišču pri ELEKTURU	Tomaž Lavrič	070 797 676
6. 4. 2019	BISTRICA DOMŽALE	PODREČJE	Božo Osolin	040 196 764

Župan sprejel predstavnika Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine

Župan Toni Dragar je v sredo, 6. marca, sprejel Roka Bratovža, predstavnika Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine, ki je županu ob tej priložnosti predal darilo – grafiko, umetniško delo enega izmed članov društva – s čimer so se v društvu simbolično zahvalili občini za njeno podporo. Po Bratovževih besedah je domžalska občina ena najpomembnejših podpornic njihovega društva, ki je sicer v lanskem letu obeležilo 40. obletnico delovanja.

Sogovornika sta del pogovora namenila problematiki dostopnosti javnih površin, predvsem tudi javnih zavodov. Župan je predstavil projekte, skozi katere si lokalna skupnost prizadeva postati invalidom prijazna

občina, Rok Bratovž pa je poudaril, da si invalidi predvsem želijo samostojnosti.

URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

OČISTIMO DOMŽALE

sobota, 6. april 2019

od 9. ure dalje.

VELIKI INTERVJU

ČEBELA PRIGANJA ČEBELARJA K DELU

ANDREJ JUS, PREDSEDNIK ČEBELARSKEGA DRUŠTVA DOMŽALE

Devetega marca 1919 je bila v Slaparjevi hiši v Lukovici ustanovljena Čebelarska podružnica za Brdski sodni okraj, kar štejeemo za začetek organiziranega delovanja čebelarjev na širšem domžalskem območju.

Miha Ulčar
Foto: Iztok Dimc

Iz te podružnice so pozneje nastala čebelarska društva Domžale, Dolsko, Krtina Dob, Lukovica in Moravče, ki še danes opravljajo pomembno poslanstvo čebelarstva. Ob 100-letnici organiziranega delovanja so omenjena čebelarska društva skupaj obeležila ta visoki jubilej, že pred tem pa so izdala tudi skupni zbornik, ki na 184 straneh in več kot 120 fotografijah predstavlja ustanovitve podružnice, bogato zgodovino društev, čebeljo pašo nekdanj in danes ter fotografije 198 čebeljakov današnjih članov društev.

Ob jubileju smo se pogovarjali s predsednikom Čebelarskega društva Domžale Andrejem Jusom, ki z družino živi v Prelogu, s čebelarstvom pa se je aktivno začel ukvarjati ob upokojitvi. V tem delu oziroma poslanstvu je Andrej našel veselje in navdušenje, prav tako pa z veseljem opravlja tudi funkcijo predsednika društva, za katero pravi, da mora biti predsednik odprta oseba, ki zna poslušati, povezovati in spodbujati k sodelovanju. Takšnih izkušenj mu ne manjka, saj jih je ogromno pridobil v času svojega poklicnega delovanja na Zvezi za tehnično kulturo Slovenije ter še v nekaterih organizacijah, ki delujejo na področju spodbujanja mladih k tehničnim poklicem in v kulturne dejavnosti, pa tudi na področju uveljavljanja starejših v družbi. V pogovoru boste izvedeli marsikaj zanimivega o čebelah in čebelarjenju, sprehodila pa sva se tudi skozi sto let organiziranega delovanja čebelarjev na Domžalskem.

Kaj pomenijo čebele v našem ekosistemu in kakšen je pomen čebelarstva?

Pomen čebele je izjemno velik, saj s svojo opravevalno funkcijo vršijo to, da se habitati ohranjajo oziroma da se izboljšujejo, če seveda ljudje ne uničujemo okolja. Je namreč tista žival, ki je za ekosisteme najbolj občutljiva. Čebela ima izjemno funkcijo, saj ima takšne sposobnosti, da lahko opravi in v naravi pobere, kar ji ustreza za razvoj družine. S tem seveda ne želim zmanjševati vloge drugih opravevalcev. Je pa dejstvo, da je čebela ena od najbolj razvitih živalskih bitij. Čebelja družina je super organizem, kjer vse poteka po določenih pravilih, ki jih je postavila narava in del te narave so čebele. Zato je čebelarjenje danes tako zelo popularno. Skozi čebelarjenje spoznaš, kako deluje narava in obenem spoznaš čudoviti svet čebel. Čebelarji pravimo, da se stalno učimo, a hkrati ugotavljamo, da o čebeljem svetu ne vemo veliko. Če hočeš spoznavati čebelji svet, se moraš veliko družiti s čebelami, opazovati njihovo življenje v panju in tudi izven njega. Čebelarstvo ni enostavna dejavnost, saj čebela ni hišni ljubljencek, kot je pes ali kakšna druga domača žival. Čebelje življenje je namreč popolnoma drugačno, saj je čebela divja žival.

Kako ste se sami srečali s čebelami in kaj je botrovalo temu, da ste obuli čevlje čebelarja?

Že moj stari oče je bil čebelar, verjetno, da je to pozneje vplivalo name. Nekaj je pridodalo tudi moje delo v

Skozi čebelarjenje spoznaš, kako deluje narava in obenem spoznaš čudoviti svet čebel. Čebelarji pravimo, da se stalno učimo, a hkrati ugotavljamo, da o čebeljem svetu ne vemo veliko. Če hočeš spoznavati čebelji svet, se moraš veliko družiti s čebelami, opazovati njihovo življenje v panju in tudi izven njega. Čebelarstvo ni enostavna dejavnost, saj čebela ni hišni ljubljencek, kot je pes ali kakšna druga domača žival. Čebelje življenje je namreč popolnoma drugačno, saj je čebela divja žival.

Zvezi tehnične kulture Slovenije, kjer sem se srečeval s čebelarjenjem na raziskovalnih taborih in drugih interesnih dejavnostih. In če se veliko družiš v različnih okoljih, imaš potem tudi kaj za izbirati. Po odhodu v pokoj sem razmišljal, s čim bi se ukvarjal v tretjem življenjskem obdobju. Najprej sem si želel imeti konja, po temeljitem razmisleku pa sem ugotovil, da je skrb za konja naporna in predraga. Odločil sem se za čebelarjenje, kjer sem našel veselje in navdušenje. Večino čebeljih družin imam doma v Ihanu, imam pa tudi manjši zabožnik, ki ga prevažam na paše. Večino finančnih sredstev, ki sem jih imel ob upokojitvi, sem investiral v čebelarstvo, nisem pa želel, da bi to postala investicija, ampak da mi nudijo dolgoletno zadovoljstvo. Prepričan sem, da sem dobro naložil ta denar.

Kaj za vas pomeni čebelarjenje in kako gledate nanj?

Čebelarjenje mi osebno pomeni zelo veliko. Pred upokojitvijo nisem imel nobenega časa za naravo, razen nujnih del na vrtu, v sadovnjaku in občasne sprehode. S čebelarjenjem sem spoznal, da moramo imeti do narave drugačen odnos, kot ga imamo običajno. Kar naenkrat se ti zgodi, da naravo spoznaš na bolj osebne način. Vidiš, kaj se v naravi dogaja, in kakšen je odnos ljudi do narave; kar se mi zdi najbolj pomembno pri čebelarjenju. Predvsem čebele pa tudi čebelar opravljajo težko delo, in če je vse optimalno, za nagrado prejme med in druge čebelje pridelke. Menim, da pridobivanje čebeljih pridelkov ni primarna dejavnost čebelarja, le to vidim kot nagrado za čebelarjevo vestno delo. Seveda spoštujem tudi delo čebelarjev profesionalcev, ki od tega živijo. Oni imajo malo drugačna pravila kot ljubiteljski čebelarji, in so pomemben del gospodarske panoge, saj pridobivajo več pridelka. Je pa zaradi opravevanja in ohranjanja ekosistemov pomembno delo vseh čebelarjev. Še večje zadovoljstvo pa mi je, če delam tako, da so čebele močne in zdrave, da imam čistočo v čebelnjaku in okoli njega.

Kakšno bitje je čebela?

Osnovne značilnosti čebeljega telesa in celotne čebelje družine so takšne, da poudarjajo njeno delovno naravo in zaznavanje sprememb, ki se dogajajo v naravi. Sam vidim čebelo kot eno od najbolj občutljivih in koristnih bitij na svetu. Čebela in čebelja družina priganjata čebelarja k delu. Ko se čebelar tega navadi, mu ni nič težko narediti, se pa tega težje navadijo naše soproje, ko ugotovijo, da imajo čebele prednost. Čebelarji začetniki pa imamo običajno problem, da velikokrat odlašamo z delom pri čebelah. Rečeš si, to delo bo počakalo do jutri, a takšno razmišljanje lahko pomeni za čebelarja katastrofo. Takrat, ko so čebele najbolj razvite, to je od aprila pa vse do konca avgusta, za čebelarja ni dopusta. Če pa

se že odločiš za kakšen dan dopusta, je treba za čebele poskrbeti tako, da tega ne občutijo. Vsak, ki se odloči za čebelarstvo, mora vedeti, da mora delati in upoštevati način življenja čebel in njihovo biologijo.

Kako poteka delo čebelarja?

Čebelarsko delo lahko razdelimo na več obdobj. Prvo čebelarsko obdobje se začne 1. avgusta, ko moramo nadomestiti tisto, kar smo čebelam vzeli v pomladnih in poletnih mesecih. Ker smo jim vzeli medičino, cvetni prah in vosek, jih moramo takrat nahraniti, da preživijo dolgo zimo. Prav tako moramo pregledati čebelje družine, saj moramo skrbeti za njihovo zdravje. V današnjem času se namreč soočamo z zajedavcem – varojo – in če pozabimo na njo, se nam lahko zgodi, da izgubimo veliko čebeljih družin. Za čebelarja je to velika izguba, ki jo lahko nadomesti z nakupom, ali pa mora naslednjo sezono več delati, da pride do novih čebeljih družin. To delo traja približno do konca septembra, nato pa se delo s samimi čebelami počasi zaključuje.

Sledi drugo obdobje, ki traja v zimskem času. Čez zimo večkrat previdno pogledamo, kako čebele živijo in če je potrebno še kakšno dodatno zdravljenje. Drugače pa jih pustimo pri miru. Seveda pa ima čebelar takrat druga opravila in skrbi, saj se pripravlja na novo sezono. Vsako leto je treba zamenjati tretjino satja, pregledati orodje, popraviti, kar se je pokvarilo ali iztrošilo. V novo sezono moramo vstopiti dobro pripravljeno, nič nas ne sme presenetiti. V zimskem času je tudi čas za izobraževanje in za pregled minule sezone, predvsem v smeri, da razmislimo, kaj smo delali narobe in kaj je potrebno izboljšati, da bi bili uspešnejši.

Tretje obdobje se začne v začetku marca in sicer s pripravami na pašno sezono. Če je primerno vreme, so prvi izleti čebel v naravo že v februarju. Takrat čebele prinesejo prvi cvetni prah. Do sredine marca pregledamo in očistimo okolico čebelnjaka, nato pa nastopi resnejše delo,

ki se imenuje obdobje čebelarjenja. Začne se cvetenje leske, vrbe, travniških cvetic, sadnega drevja ... Takrat je pomembno, da imamo močne in zdrave družine, kar se opazi že na žrelu panja. Če narava ni preveč radodarna je treba ukrepati. Posebno pomembno je cvetenje divje češnje, ko se razvoj čebel in tudi delo čebelarjev močno pospeši. To delo traja vse do kresa v juniju. To obdobje je tudi naša glavna sezona, ko so cvetlične in gozdne paše. Do 20. junija v čebelarstvu velja tudi rojilno razpoloženje in takrat je veliko dela. Če so čebelje družine zelo močne, se lahko razdelijo na dva dela. En del ostane v panju, drugi del pa odide in tako nastane nova družina. Največji čar čebelarstva je, ko čebele rojijo, takrat lahko iz ene družine naredimo tudi tri nove čebelje družine, če so seveda primerni pogoji. Ob rojenju skrbimo, da imamo čebelje družine pod kontrolo, pomembno pa je tudi, da vemo, kakšen so paše v naši okolici. V primeru slabega vremena in brezpašnega obdobja čebeljim družinam previdno dodajamo hrano, da ostanejo močne. Vse to se je dogajalo tudi že v preteklosti, takrat so čebelarji morali kupovati sladkor in prehranjevati družine, da so jih ohranili za naslednjo sezono. Čebelarji poznamo rek, da ima vsak pameten čebelar na zalogi med, sladkor in denar za dve sezoni. Temu bi moderno lahko rekli mrtvi kapital. Torej, najbolj pomembno je, da ohranimo čebelje družine za novo sezono.

Kakšna je današnja slika Čebelarskega društva Domžale?

Današnja slika Čebelarskega društva Domžale ocenjujem kot dobro. V našem društvu je 112 članov, od tega je približno 80 čebelarjev, ostali so simpatizerji ali družinski člani, ki pomagajo čebelarju pri njegovem delu čez leto. V čebelarskem društvu dajemo velik poudarek na izobraževanju in izmenjavi izkušenj. Ni namreč enostavno začeti na način, da kupiš panj, čebeljo družino in začneš čebelariti. Po mojem mnenju vsak čebelar začetnik potrebuje mentorja, zato je pomembno, da si čebelarji med seboj pomagamo in izmenjavamo izkušnje. V našem društvu imamo mesečne debate, kjer si izmenjujemo izkušnje in se tudi dogovorimo, kako bomo pomagali manj izkušenim čebelarjem. Ključno je tudi izobraževanje in usposabljanje, kjer usvojiš tehnike čebelarjenja in zdravstveno varstvo čebel. Danes je v svetu veliko problemov z ohranjanjem čebeljih družin. Predvsem zaradi neprimerne uporabe pesticidov in tudi vse težjih vremenskih pogojev. Naše paše so čedalje krajše, zato morajo čebele in čebelarji več delati. Potem so tu še zajedavci – varoja, ki jo moramo uničiti, če želimo, da bodo naše čebele preživele. Poleg tega so še nekatere druge bolezni, ki so povezane z našimi posegi v prostor (onesnaženja rek in potokov), pa virusi ... Vse to čebelam škoduje.

Velik in zelo pomemben poudarek, ki ga dajemo pri našem delu v društvu, je izobraževanje mladih. V tem letu izvajamo tri krožke na osnovnih šolah, razmišljamo pa tudi o tem, da bi število krožkov še razširili. Prenos znanja na mlade je

Danes je v svetu veliko problemov z ohranjanjem čebeljih družin. Predvsem zaradi neprimerne uporabe pesticidov in tudi vse težjih vremenskih pogojev. Naše paše so čedalje krajše, zato morajo čebele in čebelarji več delati.

izjemnega pomena. Naše društvo je po članstvu razmeroma staro, a se v zadnjih letih starostna struktura nekoliko izboljšuje. Zelo pomembna je tudi naša vpetost v lokalni prostor. Lahko rečem, da zelo dobro sodelujemo z Občino Domžale, krajevnimi skupnostmi in tudi s sosednjimi čebelarstvi. Zelo dobro sodelujemo s Centralno čistilno napravo Domžale - Kamnik, katere funkcionalnost je odlična, v njihovi bližini pa bo stal naš bodoči večnamenski čebelnjak. Na ta način bomo občanom pokazali, da lahko z modrostjo in znanjem uskladimo napredek in ohranimo okolje takšno, da bodo čebele in druge živali v tem okolju preživele. Mi želimo v tem prostoru del našega znanja in izkušnje podeliti ljudem, da bi bili lahko skupaj boljše. Nenazadnje je to pomembno za našo članstvo, da se zavedamo, da smo sprejeti v družbeni skupnosti, v kateri živimo in da se tu dobro počutimo.

Kako je bilo pa z začetki čebelarjenja na Domžalskem?

Prvi viri, ki omenjajo čebelarstvo, so stari približno 300 let, in omenjajo, da je bilo to okolje dobro za čebelarjenje. Seveda je bilo po vsej verjetnosti čebelarjenje prisotno že prej, kot vemo, so bili stari Slovani odlični čebelarji. Organizirano čebelarstvo pa se je začelo pozneje. V času Avstro-Ogrske niso veliko dovoljevali združevanja po družtvih, zato so se prva čebelarska društva začela pojavljati šele s koncem 19. stoletja. Po prvi svetovni vojni, v kateri je padlo veliko Slovencev, je bilo logično, da so se ljudje začeli združevati v različna strokovna društva. Naši čebelarji so bili najprej vključeni v čebelarsko podružnico za sodni okraj Kamnik, pozneje pa so ustanovili svojo čebelarsko podružnico za Brdski sodni okraj, ki je imela pozneje sedež na Krtini. Z ustanovitvijo podružnice so strnili vrste, obenem pa so želeli pridobiti tudi novo članstvo. Moram pa omeniti, da so bili čebelarji z našega območja kot posamezniki že prej vključeni v Slovensko društvo za umno čebelarstvo. Večina takratnih čebelarjev je bila posestnikov, čebelarstvo pa je bila njihova dopolnilna dejavnost. Takrat so se dobro prodajali čebelje družine, vosek in med. Leta 1920 so svoje društvo ustanovili v Dolskem, leta 1924 pa še v Domžalah. Na nek način to ni bilo zaradi razhajanja, ampak so se razdelili zaradi povečevanja članstva. Obenem je pa treba vedeti, da so bile takrat prometne povezave slabe in je bilo ustanavljanje društev po posameznih krajih logično. Seveda so društva med seboj sodelovala še naprej.

Kako pa se je razvijalo domžalsko društvo?

Prvih nekaj let po ustanovitvi je društvo delovalo uspešno, ustanovljale so se tudi podružnice (Radomlje, Lukovica, Krtina ...). Ko pa je nastopila druga svetovna vojna, je delovanje čebelarskih društev skoraj popolnoma zamrlo. Leta 1945 je bila ustanovljena podružnica za Domžale z različnimi družinami, te so imele znotraj društva nekaj samostojnosti. Leta 1956 so se podružnice reorganizirale, podružnica Domžale se je preimenovala v Čebe-

larsko društvo Kamnik - Domžale s sedežem v Kamniku. To društvo je obstajalo vse do leta 1983, ko je Čebelarsko društvo Domžale nekako izstopilo iz Kamnika in ustanovilo svoje društvo. V okviru domžalskega društva, ki je bilo eno večjih društev v državi, so delovale družine Homec, Krtina, Domžale, Lukovica in Mengeš. Pozneje so se nekatere družine osamosvojile v samostojna društva, in sicer najprej Lukovica in Mengeš, pred kratkim pa Krtina Dob. Društva so rojila, iz teh družin je nastalo nekaj rojev, ki so se osamosvojili in šli svojo pot. To pa ne pomeni, da je bilo konec sodelovanja med njimi. Sodelovala so naprej in tako je še danes.

S kakšnimi težavami so se srečevali čebelarji včasih in s kakšnimi se danes?

Včasih so bile težave mnogo večje, kot so danes. So pa na našem območju čebelarji zelo umno čebelarili, saj so imeli so svoje tehnice, ki so merile, kakšno je stanje na področju medenja. Problem je bila tudi menjava tehnologije čebelarjenja, iz kranjčev se je prešlo na listovne panje (AŽ panje). Prehod na premično satje je bil velik napor, saj ko se človek na kaj navedi, je zelo težko preiti na kaj novega. Prav tako je bil včasih problem dobiti sladkor, ki je bil zelo redek in drag. Zato so po družtvih kupovali sladkor, kar je pripeljalo tudi do tega, da so se nekateri včlanjevali v društva samo zato, da so dobili sladkor. Veliko težav so imeli na trgu, kjer je bila prisotna nelojalna konkurenca, saj se niso znali dogovoriti za ceno. Potem je tu še odnos oblasti do čebelarjev in podobno. To so bile nekatere težave, s katerimi so se čebelarji srečevali včasih, se pa tudi danes pogovarjamo o podobnih problemih, saj se kaj bistvenega ni spremenilo. Ni pa bilo včasih zastrupljanja narave, ki je bila bolj ohranjena kot danes. To je bila velika prednost. So pa recimo imeli težave s transportom, saj so potrebovali veliko več časa, da so panje prepekljali na paše. Danes pa se ukvarjamo predvsem z zdravstvenim varstvom čebel in našim skupnim odnosom do narave, lahko bi rekel, da so danes problemi bolj zapleteni, saj se ne odpuvedujemo ničemu, vsi želimo več in hitreje, na žalost na račun narave ter osebne in odgovorne svobode.

Ob letošnji 100-letnici organiziranega delovanja ste čebelarji strnili vrste in se skupaj lotili priprave praznovanja in izdaje zbornika. Kako je pripeljalo do tega?

Vse skupaj se je začelo že kar nekaj časa nazaj, saj so nekateri naši člani in člani drugih društev imeli v mislih to, da bo treba nekaj pripraviti ob prihajajoči 100-letnici. Nato je prišlo do ideje in obenem še do povezovanja. Prvič smo se čebelarska društva sestala na predlog Čebelarskega društva Krtina Dob. Formirali smo odbor, ki je izpeljal vse aktivnosti v zvezi s praznovanjem. Pripravili smo tri dogodke, odločili smo se, da izdamo tudi skupni zbornik. Nekaj gradiva smo imeli po posameznih družtvih, nekaj pa smo ga pridobili iz Slovenskega čebelarja. Dogovorili smo se za vsebino zbornika in na koncu to uresničili, tudi s pomočjo odličnega urednika Blaža Otrina.

Za samo praznovanje smo se dogovorili, da bomo pred slavnostno akademijo pripravili še strokovni simpozij o čebelarjenju v teh krajih, pred hišo, kjer je bila ustanovljena podružnica za Brdski okraj, pa smo položili tudi spominski venec. Vse te dogodke, vključno z izdajo zbornika, smo uspešno in složno izpeljali. Tudi stroške smo si porazdelili po enakopravnih delih. Lahko rečem, da je naše sodelovanje vzorno, kar se je pokazalo ob skupnem praznovanju. Seveda si želimo, da bi bilo takšno sodelovanje še naprej, če ne celo še boljše. Vsi se srečujemo z istimi problemi, zato moramo v tem okolju nastopati

skupaj. Vsi smo zainteresirani, da ohranimo habitate in da ozaveščamo k pametnemu ravnanju z naravo.

Kakšen je interes mladih za čebelarjenje?

Mladi imajo interes za čebelarjenje, vendar je včasih vse skupaj malo preveč idealizirano, saj čebelarjenje ni enostavno. Največje razočaranje za vsakega mladega čebelarja je, če izgubi čebeljo družino. Zato je pomembno, da mladim predstavimo čebelarstvo v pravilni luči, da se zavedajo, kje so dobre strani čebelarstva in kje lahko nastopijo težave in kako se premostijo. Zelo pomembno je ozaveščanje mladih po šolah, v obliki interesnih dejavnosti, bazarjih in na raznih prireditvah ter tudi v sklopu slovenskega zajtrka. Vsako leto v našem društvu organiziramo tudi dan odprtih vrat, ko šole in vrtnice povabimo na ogled naših čebelnjakov in čebelarskega dela. Na ta način želimo pridobiti simpatizerje. Pomembno je, da smo čim bolj prisotni v lokalni skupnosti in da čim širši krog ljudi spoznava in spremlja naše delo. Tudi starejši ljudje, ki bi radi čebelarili, se običajno obrnejo na nas, kjer dobijo mentorja.

Skupaj s ČD Krtina Dob in službo za turizem Občine Domžale ste lani postavili čebelarsko učno pot.

Čebelarstvo ima v Domžalah dolgoletno tradicijo. Prepričan sem, da so tako prejšnje občinske uprave predvsem pa današnja veliko naredile za čebelarstvo. V naši okolici imamo veliko medovitih dreves, saj se veliko vlaga v zasajanje. Imamo sprehajalno pot ob Kamniški Bistrici in Rači, zato je bilo logično, da tam nekaj pridodamo še čebelarji. Skupaj s službo za turizem Občine Domžale in ČD Krtina Dob smo se dogovorili, da čebelarsko učno pot postavimo tudi pri nas. Na Čebelarski zvezi Slovenije smo imeli zagotovljeno vsebino čebelarskih panojev, kar nam je na nek način olajšalo delo, da smo lažje in hitreje postavili to pot. Pomembno pri vsem tem je, da nas je pri našem prizadevanju podprla Občina Domžale, obenem pa je bila pomembna tudi motivacija našega članstva, saj smo učno pot postavili s prostovoljnimi delom našega društva in društva Krtina Dob. Veseli me, da Domžalska čebelarska pot živi, vendar pa sama pot ni dovolj. Na njej moramo vsako leto organizirati zanimive aktivnosti. Še bolj bo ta pot zaživela, ko bomo v bližini ČČN Domžale - Kamnik postavili večnamenski društveni čebelnjak. To pa ne bo samo čebelnjak, saj se bodo v njem izvajala izobraževanja, apiterapija, društvene aktivnosti, zeliščni vrt in delo z mladimi.

Kakšen odnos imamo do čebel in čebelarjenja ljudje?

V večini primerov beležimo pozitiven odnos do čebelarstva in čebel. Obstajajo pa tudi redka mnenja in dejanja nekaterih, ki se s tem ne strinjajo. Nekatere moti, če jih piči čebela, saj mislijo, da jih je zanašča. Čebela živi v naravi in ne piči nič več kot druge podobne živali. Čebele so načeloma miroljubne, razen v določenih obdobjih, ko so bolj vznemirjene. K čebelam pristopamo z mirnimi mislimi in neobremenjeni s kakršnimi koli problemi, ki jih imamo, saj čebele takoj zaznajo našo vznemirjenost. Mislim, da smo čebelarji cenjeni v družbi, saj opravljamo pomembno delo – oprashaalni servis za vse občane. Tisti, ki to razumejo, to vedo, tiste, ki pa ne mislijo tako, pa moramo ozaveščati in informirati o pomenu čebel v našem okolju. Ljudje se tudi čedalje bolj zavedamo pomena čebel, saj brez njih ne bi bilo pridelkov, ki jih dajejo rastline. Naj končam z mislijo Karla von Frischa: Čebelji panj je kot čudežni vodnjak; več kot iz njega črpamo več nam daje. Vsakič ko vidimo čebelo, se spomnimo na to čudovito misel! □

Mestni Kino Domžale

APRIL
2019
MESEČNI
KINO
SPORED

ONI

7. | 19. | 30. apr

biografska drama / Loro / režija: Paolo Sorrentino / scenarij: Paolo Sorrentino, Umberto Contarello / igrajo: Toni Servillo, Elena Sofia Ricci, Riccardo Scamarcio, Kasia Smutniak, Euridice Axen, Fabrizio Bentivoglio, Roberto De Francesco, Dario Cantarelli / 2018, Italija, Francija / distribucija: Fivia / 145'

Čedni mladenič Sergio ima eno samo ambicijo: zapustiti rojstni Taranto na jugu Italije in oditi v Rim, da bi se tam vključil v kroge večkratnega predsednika vlade Silvia Berlusconija. Svoj načrt uresničuje dosledno in brez moralnih pomislekov. Vrata v svet vplivnih mu odpre trgovanje z lepimi mladimi dekleti, ki vplivneže spremljajo na različne dogodke in razvrtno zabave. Medtem se Silvio v tem perverznom svetu korupcije in neprestanih zabav ukvarja s političnimi nasprotniki in svojo ženo, ki ji je dovolj njegove nezvestobe ...

TRANZIT

13. | 14. | 18. | 23. apr + 2. maj

drama / Transit / režija: Christian Petzold / scenarij: Christian Petzold po romanu Anne Seghers / igrajo: Franz Rogowski, Paula Beer, Godehard Giese, Lilien Batman, Maryam Zaree, Barbara Auer, Matthias Brandt / 2018, Nemčija, Francija / distribucija: Demiurg / 101'

Marseille, sodobnost. Begunci iz vse Evrope sanjajo, da bi se vkrcali na ladjo za Ameriko in pobegnili fašističnemu okupatorju. Eden izmed njih, Nemeč Georg, prevzame identiteto umrlega pisatelja, da bi izkoristil njegovo vizo. Vse pa se spremeni, ko se zaljubi se v skrivnostno Marie ... Film, ki na izviren način preplete preteklost in sedanjost, je brezčasna zgodba o ljubezni, izgnanstvu in iskanju novih začetkov. Christian Petzold (Phoenix, Barbara) je dramo priredil po istoimenskem romanu Anne Seghers iz leta 1942.

STAN IN OLLIE

19. | 20. | 25. | 28. apr

biografska komična drama / Stan & Ollie / režija: Jon S. Baird / scenarij: Jeff Pope / igrajo: John C. Reilly, Steve Coogan, Shirley Henderson, Danny Huston, Nina Arianda, Rufus Jones, Stephanie Hyam / 2018, Velika Britanija, Kanada, ZDA / distribucija: Cinemania / 98'

Stan Laurel in Oliver Hardy, najprijetnejša komika vseh časov, sta se leta 1953 odpravila na turnejo po Veliki Britaniji. Ko sta prišla v leta in je bila njuna kariera kraljev hollywoodske komedije že v zatonu, ju je čakala negotova prihodnost. Njuna turneja je bila slabo obiskana, a ker sta znala drug drugega vedno nasmejati, s svojim šarmom in lepoto predstav pa tudi občinstvo, sta kmalu spet osvojila srca množic. Turneja se je izkazala za več kot uspešna, vendar pa je dvojec začelo ogrožati Oliverjevo vse slabše zdravje. Pred nami se začne odstirati ganljiv portret komikov, ki se zavedata, da se približuje njun labodji spev, hkrati pa na novo odkrivata, koliko pomenita drug drugemu.

GOSPOD LINK: v iskanju izgubljenega doma

13. | 14. | 20. | 21. | 28. | 30. apr + 1. maj

animirana komična pustolovščina / Missing Link / režija: Chris Butler / scenarij: Chris Butler / slovenski glasovi: Mirko Medved, Aleksander Golja, Tina Ogrin, Sašo Prešeren, Peter Urbanc, Kaya Solo / 2019, ZDA, Kanada / distribucija: Blitz / 95' / sinhronizirano, 6+

Dva metra visok, meter in pol čez prsi, teža okoli 350 kilogramov. To mora biti jeti! Gospod Link, velik in prijazen jeti, poskuša s pomočjo raziskovalca Lionela Frosta najti svoje dolgo izgubljene sorodnike v skriti deželi Shangri-La. Skupaj s pustolovko Adelino se zabavni trio odpravi na popotovanje po svetu, da bi svojemu novemu prijatelju pomagali najti njegov dom.

MESTNI KINO DOMŽALE
Ljubljanska 61, 1230 Domžale
rezervacije: t. 722 50 50 / blagajna@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si/kino

TEMA MESECA

MESTNI AVTOBUS V DOMŽALAH

Dostopni javni, mestni oziroma medkrajevni prevoz – pravica in ne luksuz.

Mateja A. Kegel
Foto: Miha Ulčar

Domžale so sedma največja občina v Sloveniji po številu prebivalcev, pred našo občino so samo še Ljubljana, Maribor, Kranj, Koper, Celje in Novo mesto, za nami pa še 205 občin, med katerimi najdemo kar nekaj takih, ki imajo mestni oziroma krajevni avtobus. Če bi govorili o občini, ki ima le nekaj sto prebivalcev, predvsem pa manjšo površino in nič okoliških krajev, morda ta podatek ne bi bil tako pomemben. A Domžale so občina, ki imajo kar nekaj krajev, ki so oddaljeni več kilometrov od upravnega središča (Radomlje, Dob, Rova, Ihan, Vir, Dragomelj ...), zato je zgodba popolnoma drugačna.

Gre za zgodbo o potrebnosti uvedbe lokalnega prevoza, ki vpliva na slabši položaj nekaterih občanov in občank, prispeva k zmanjševanju ogljikovega odtisa in seveda povečevanju mobilnosti prebivalcev vseh starostnih skupin. Gre za nekaj, kar bi danes morala biti pravica in ne luksuz – dostopen javni, mestni oziroma medkrajevni prevoz.

Priznati moramo, da so Domžale čudovito mesto, ki se razvija, morda ne s svetlobno hitrostjo, kot bi si marsikdo želel, a gremo po poti napredka. Radi se pohvalimo, da smo različnim družbenim skupinam prijazna občina, mladim prijazna občina, energetska učinkovita občina, invalidom prijazna občina ... Kaj pa tisti, ki nimajo izpita za avto, mladi in starejši, ki bi želeli biti bolj samostojni? Govorimo seveda o mestnem avtobusu, minibusu, kombiju, skratka prevoznem sredstvu, ki bi nas iz ene točke (recimo Ihana, Doba, Radomelj, Krtine ...) pripeljal v središče Domžal večkrat na dan.

Brežice, Celje, Jesenice, Krško, Velenje ... pa Domžale?

Velik del večjih slovenskih krajev že ima mestni oziroma krajevni avtobus; gre za krožni promet, ki povezuje kraje znotraj občine, v nekaterih primerih tudi širše, naselja izven občine. Med takšnimi dobrimi primeri so občine Brežice, Celje, Jesenice, Krško, Maribor, Ptuj in Velenje ter še katera. Njihovi mestni avtobusi vozijo v različnih časovnih intervalih, od 15 minut v času največje prometne frekvence, do urnega obvoza v času, ko ni predvidenih toliko potnikov. Nekatere občine svojim občanom tovrstne mestne prevoze omogočajo – brezplačno.

Skozi Domžale vozi medkrajevni avtobus, ki naš kraj povezuje z drugimi, a linije v krajih izven centra so vse prej kot pogoste. Dragomelj, Ihan, Homec, Preserje, Radomlje, Vir, Količevo, Dob in Krtina so kraji, ki imajo povezavo z javnim potniškim prometom le nekajkrat na dan, nekateri kraji med seboj niti niso povezani. Če želimo recimo priti iz Dragomlja v Dob, moramo prestopati, pa tudi vmes čakati ... nekaj ur? Morda se kdo vpraša, zakaj bi sploh nekdo hodil iz Dragomlja v

Dob. Zagotovo se to lahko vpraša nekdo, ki o tem nikdar ne razmišlja, pač pa preprosto sede v avto in se odpelje tja, kamor si želi.

Mestni javni promet spodbuja socializacijo, spodbuja mobilnost vseh generacij, omogoča veliko več ljudem, da so samostojni pri svojih opravilih, pa najsi gre za obiske znancev v sosednjem kraju ali pa opravljanje osnovnih življenjskih nalog, kot je obisk trgovine, zdravnika, pošte, lekarn, pokopališča, obisk glasbene šole za otroke in mladino, kulturne prireditve, nekaj, kar vsem, ki smo mobilni, bogati ali olajša življenje.

Naši odtisi zaznamujejo okolje

Eden od pomembnih vidikov mobilnosti je tudi naš odtis, ki ga pustimo v okolju. Ljudje namreč s svojim delovanjem oddajamo ogljikov dioksid. Res je, da ga oddajamo že s tem, ko dihamo, živimo, a gre za majhne količine, ki ne predstavljajo bistvene težave. Vse ostalo, kar počnemo v svojem življenju, pa je druga zgodba in predvsem precej večja količina ogljikovega dioksida. Izpuste ogljikovega dioksida ponazarjamo z izrazom ogljikov odtis, tega danes lahko konkretno izmerimo, njegov vpliv pa je dobro opazen pri segrevanju ozračja in posledično podnebnih spremembah. Te vse pogo-

steje občutimo tudi sami, če ne drugače pa v obliki vremenskih razmer, pa tudi slabšega počutja, kjer je koncentracija ogljikovega dioksida večja.

Čeprav pogosto rečejo, da en človek težko naredi veliko spremembo, pa temu vendarle ni čisto tako. Majhni koraki nas lahko pripeljejo do velikih ciljev in svoj ogljikov odtis lahko zmanjšujemo že s pravilnim ločevanjem odpadkov, recikliranjem, varčno porabo vode in energije, predvsem pa tudi s trajnostno mobilnostjo. Uporaba javnega prevoza je, v primerjavi s prevozom z osebnim vozilom (sploh, kadar je v njem le ena oseba) veliko bolj trajnostno usmerjena in zmanjšuje ogljikov odtis, ki ga dajemo občani v svojem mestu.

Eno od mest, kjer je mestni avtobus danes nekaj samoumevnega in ga prebivalci s pridom uporabljajo, je tudi Mestna občina Velenje, kjer so nam med drugim razkrili konkretne podatke o ogljikovem odtisu oziroma prihranku na račun Lokalca, kot se imenuje njihov avtobus. Zanimalo nas je, ali imajo informacijo o zmanjšanju vpliva na okolje z vidika zmanjševanja prometa na račun brezplačnega mestnega prevoza, in kot so nam povedali v uradu župana: »Mestna občina Velenje je bila med prvimi v Sloveniji, ki je s projektom brezplačnega mestnega potniškega prevoza želela vplivati na zmanjšanje negativnih učinkov prometnega onesnaževanja zraka v mestu in razbremeniti parkiranje v mestu. Posamezniki, ki so v teh desetih letih izbrali vožnjo z Lokalcem, so skupaj znižali ogljikov odtis za približno 300.000 kg CO₂.«

Kako zmanjšati promet v mestu?

Številni prebivalci se vse pogosteje pritožujejo nad prometom, sploh v času prometnih konic. Logično, na

cesti je vse več avtomobilov, ljudje želimo čim prej priti iz točke a do točke b, predvsem pa, ko ni alternativnih možnosti, pač sedemo v avto. Alternativne možnosti za tiste, ki so zdravi in zmožni rekreacije, so tudi sprehod, kolo, morda skiro, skratka uporaba lastne energije. A to bi pomenilo, da bi morale biti pešpoti povsod varne, prav tako pa kolesarske poti in ustrezno prilagojene poti za druga (nemotorna) prevozna sredstva. Številna evropska mesta so ta izziv rešile na način, da so kolesarske poti popolnoma ločene od ostalega cestnega prometa. Seveda

šolo. Učna ura se konča ob 17.30, če bi želel sam domov, bi moral na avtobus za Radomlje čakati kar do 18.57. V tem primeru je treba ponovno aktivirati 'taxi – starše', ki bodo za to uporabili avto in hkrati otroka prikrajšali za samostojno izkušnjo obnašanja v prometu.

Otroci in javni prevoz

Preverili smo, kako je v takem primeru v drugih krajih. Očka Dejan iz Ljubljane nam je zaupal svojo izkušnjo. Ima namreč tri otroke in usklajevanje prevoza za vse tri je včasih praktič-

Številne rešitve, ki bi jih že lahko uvedli v Domžalah, so padle v vodo na račun izvajalca javnega linijskega prevoza potnikov na obstoječih medkrajevnih linijah podjetja Kam-Bus (danes Arriva), ki ima koncesijo za medkrajevne linije na območju naše občine. Kar nekaj časa in energije je vzelo pogajanje in usklajevanje, da smo dobili podaljšano linijo Ljubljanskega potniškega prometa 12D, ki danes omogoča vstop in izstop v Dragomlju. S tem smo pokazali, da se marsikaj da, z zadostno željo in odločnostjo, tudi priti do celostnih rešitev.

pa ne bi bilo slabo, če bi tudi Domžale dobile katero od številnih rešitev, ki so jih slovenske občine že posvojile – izposoja koles, električnih vozil in podobno.

A žal vsi nimajo te možnosti, nekaterim to ne dopušča zdravje, spet drugi pa so za to še preprosto premladi, premalo izkušeni v prometu. Predstavljam si starejšo gospo, ki mora med tednom ob 11. uri k zdravniku. Živi v Ihanu, kjer zadnji avtobus pred 11. uro pelje ob 7.07. To pomeni, da bo gospa skoraj štiri ure čakala v Domžalah na zdravniški pregled. Naslednji avtobus iz Ihana v Domžale pelje šele ob 13.20. Ko bo končala zdravniški pregled, pa jo čaka še vsaj ura in pol čakanja na avtobus za domov.

Ali pa 13-letni deček, ki živi v Radomljah, v Domžale pa hodi v glasbeno

no nemogoče, sploh, ker se družina trudi živeti varčno in imajo samo eno vozilo. Hčerka ima 10 let in po popoldanskih obveznostih, pa tudi v šolo, ki je od doma oddaljena kar nekaj kilometrov (živijo na obrobju mesta) se vozi sama. »Vedno, preden gre od doma, nama sporoči in ko pride na cilj, se ponovno javi. Naučila sva jo, kako gre na avtobus in tudi na račun tega je veliko bolj samostojna, kot bi bila sicer. Ne predstavljam si, kako bi sicer zmogli vse obveznosti, ki jih imamo poleg službe. Pa še Maja se tako navaja na to, kako se mora obnašati v prometu.«

Mamico, ki prihaja iz Dragomlja in ima 12-letnega sina (želela je ostati anonimna), smo povprašali, če bi bila pripravljena sina na treninge nogometa v Domžale poslati samega,

PEDIKERKA Z DOLGOLETNIMI IZKUŠNJAMI V ZDRAVSTVU

nudi medicinsko pedikuro na vašem domu ali pa vas obišče na območju Domžal, Trzina ali Mengša.

30% POPUST na redne cene do konca maja

Informacije na 040 596 441, Petra

če bi imela to možnost. »Sicer ne vem, kako bi bilo to možno, glede na to, da avtobus ne vozi ravno vsake pol ure, si pa težko predstavljam, da bi ga pustila čakati po treningu eno uro ali več na avtobus. Če bi bil na voljo kakšen lokalni avtobus, ki bi vozil pogosteje, predvsem pa bi točno vedela, kako in kaj, pa bi mu že lahko zaupala.«

Podobno zgodbo ima 17-letna Nina, ki se v Ljubljano v šolo sicer vozi z vlakom, bi si pa želela, da bi z javnim prometom lahko obiskala tudi sošolko, ki sicer prihaja iz sosednjega kraja. Pravi, da je tudi zvečer, sploh pa ob koncu tedna, vezana na avtobus, ki vozi poredko, saj starši nimajo vedno časa jo peljati ali priti iskat. Velikokrat se ji zdi, da je zato prikrajšana za marsikaj. »Komaj čakam, da naredim vozniški izpit in dobim avto, ker potem mi ne bo treba več ves čas prositi očija, da me pelje sem in tja, sploh, ker tudi mami nima izpita za avto in je tudi ona vezana nanj,« nam je zaupala svojo težavo.

Kako to delajo v drugih občinah?

Ker so Domžale upravno središče tudi za okoliške občine Mengeš, Trzin, Moravče in Lukovico, ni treba, da bi celoten strošek nosila samo naša občina. Župani se pogosto srečujejo in smo prepričani, da bi tudi ta razprava lahko našla pot na njihov dnevni red. Z mislijo na vse občane in njihovo mobilnost, pa tudi okolje in vse ostale, že našete dejavnike, bi zagotovo našli pravo rešitev. V resnici jim ne bi bilo treba dosti razmišljati, po ideje gremo lahko v že omenjene občine, kje so naši različni, a še vedno podobne rešitve za svoje občane.

Poglejmo si konkreten primer: Pred 11 leti je Mestna občina Velenje uvedla brezplačni javni mestni avtobusni prevoz Lokalca. Mesečno se z njim zapelje več kot 35.000 potnikov, v vseh letih delovanja pa se je z njim peljalo že skoraj 4 milijone potnikov. »Mestna občina Velenje je bila med prvimi v Sloveniji, ki je s projektom brezplačnega mestnega potniškega prevoza želela vplivati na zmanjšanje negativnih učinkov prometnega onesnaževanja zraka v mestu in razbremeniti parkiranje v mestu. S projektom zagotavljamo tudi dostopnost prevoza za osebe, ki osebne avtomobile nimajo in za osebe z različnimi omejitvami, saj na rumeni proggi vozita dva avtobusa, prilagojena za vstopanje in izstopanje z invalidskim vozičkom, v vseh avtobusih pa so označeni tudi sedeži za invalide,« so nam povedali.

Letni strošek velenjskega Lokalca, vključno z DDV, je 355.000 evrov, za sam projekt pa niso pridobili evropskih sredstev, kar pomeni, da se ga

lahko financira iz proračuna. Naj ponovimo, prevoz je za vse občane brezplačen. V Domžalah ta znesek ne bi smel predstavljati problema, ker se vedno lahko najdejo dodatna sredstva za različne projekte.

Med raziskovanjem slovenskih rešitev smo našli tudi na Mestno občino Celje, kjer lahko iskreno reče-

mo, da so se s frekventnostjo javnega potniškega prometa res potrudili (kot številne druge). Ne le, da imajo na voljo več različnih prog, pač pa mestni avtobus CeleBus, ki so ga zagnali v začetku letošnjega leta, vozi na 20 minut. Nekaj sredstev za nakup avtobusov (gre za avtobuse na stisnjen zemeljski plin) bodo dobili tudi od Eko sklada.

Električni prevoz za starejše in gibalno ovirane

Še ena od rešitev, ki bi prav prišla tudi v Domžalah, je Kamerat v Velenju ali Kavalir v Ljubljani. Pa poglejmo, kaj je namen Kamerata in Kavalirja. »Vozilo na električni pogon Kavalir je brezplačna oblika mestnega prevoza, ki je prijazna tako ljudem kot okolju. Kavalirji so namenjeni predvsem starejšim, gibalno oviranim osebam in turistom in vozijo po starem mestnem jedru Ljubljane, ki je zaprto za promet. Zaradi nizke hitrosti jih lahko ustavite kar med vožnjo ali pa prevoz z njimi naročite po telefonu. Trenutno so na voljo štiri vozila, od katerih sta dva odprta, dva pa zastekljena in v zimskem času tudi ogrevana. S Kavalirjem se lahko pelje do pet potnikov hkrati. Kavalir je eden od ukrepov za uvajanje okolju prijaznejših oblik prevoza v mestu,« pravijo na Mestni občini Ljubljana.

Kamerat pa je velenjska rešitev, ki od jeseni 2018 omogoča brezplačne prevoze za starejše od 65 let in gibalno ovirane, ki nimajo druge možnosti prevoza. »Mestna občina Velenje je kupila električni avtomobil, za katerega je namenila 29.500 evrov (vključeno je zavarovanje in registracija). Z njim

upravlja Mladinski center Velenje, vozijo pa ga prostovoljci Udarnika Mladinski center Velenje. S storitvijo smo želeli kvaliteto bivanja občanom, ki storitve koristijo, še izboljšati in jim olajšati življenje. Pri projektu Kamerat ne gre le za prevoz, ampak je naš cilj, da se vzpostavi 'prijateljstvo' med izvajalci in uporabniki storitve, saj vozniki z veseljem pomagajo, in uporabnikom, če tako želijo, nudijo pomoč pri nošenju težkih predmetov (npr. ob prevozu v trgovino), nudijo oporo ob hoji in torej poskušajo pot uporabnika čim bolj olajšati. Od tod tudi ime Kamerat (tovariš, prijatelj). V projektu Kamerat so prostovoljci do danes opravili 246 prevozov, do konca marca jih bo približno 260,« pravijo v Velenju, kjer rešitev vidijo tudi v medgeneracijskem povezovanju.

Kje začeti?

Običajno je pravi odgovor, da se začne – na začetku. To pa pomeni pri pripravi ustrezne prometne strategije, ki bo zajemala vse vidike tako prometnih možnosti kot prebivalstva. Za namen investiranja v prometno infrastrukturo posamezne občine so na voljo tudi evropska sredstva. Zanje pa lahko kandidirajo le občine, ki imajo prometno strategijo, ki bo skladna z zastavljenimi smernicami, usmerjenimi v trajnostno mobilnost in celostno urejen promet, ki omogoča tako učinkovito izkoriščanje prometne infrastrukture, nižje stroške mobilnosti v občini, manj zastojev in seveda manjši ogljični odtis.

In kaj bo Evropa sofinancirala področju prometa do leta 2022? Kolesarske projekte (kolesarske poti, izposoja koles), infrastrukturo za pešce in urejanje postajališč za javni promet. Ena od rešitev, ki jo podpirajo, je tudi Parkiraj in prestopi (P+R), rešitev, ki jo v Domžalah že imamo, a se žal ni 'prijela' med prebivalci tako, kot bi si želeli. Gre za garažno hišo ob železniški proggi v središču mesta, ki je od začetka svojega delovanja – prazna. A kljub temu 'Evropa' ne ubupa, podprli bodo podoben projekt tudi v eni od naših sosednjih občin – Kamniku. Prav ta razpis pa je spodbudil občine, ki so že naprednejše na področju trajnostne mobilnosti, da razmišljajo izven okvirov običajnega. Tako sta Ljubljana in Koper obelodanili svoje načrte za nakup električnih avtobusov. Morda pa bomo tudi v Domžalah preskočili običajne rešitve in prešli kar na eno bolj trajnostnih – električno potniški promet? Tople vode nam ne bodo treba odkrivati, le povprašali bomo lahko omenjeni občini, ko bosta zagnali 'električne motorje'. A do takrat bomo z avtomobili prevozili še kar nekaj kilometrov ... Vredno razmisleka. □

KOLUMNA • MEDSEBOJNI ODNOSI LIDIJA BAŠIČ JANČAR

ROKAVICA ZA DAN ŽENA

Časi se spreminjajo. To je sicer oguljena fraza, vendar nedvomno drži. Ko sem bila še sama otrok, je praznik dneva žena veljal za tisti praznik, ko otroci razveselijo svoje mame. Spominjam se tistega časa. Otroci smo pripravljali čim večje presenečenje za svoje mame, da bi res čutile, kako zelo smo se potrudili.

Tudi v šoli je vladalo tako vzdušje, saj smo delali razne izdelke, vsako leto kaj drugega. Spominjam se leta, ko smo izdelovali rokavice za v kuhinjo, pravilno se jim menda reče prijemalke za vročo posodo. Moram priznati, da sama nikoli nisem imela smisla za ročna dela (in tako ostaja še dandanes, v tem pogledu se čas ni spremenil). Bolj ko se je bližal osmi marec in bolj ko nas je učiteljica priganjala, bolj je moja rokavica ostajala nedodelana, pravzaprav zgolj ukrojena. Ko je bil pred mano le še zadnji večer, sem bila v taki stiski, da sem se obrnila po pomoč – kam drugam kot k mami. Ona je bila zelo večja šivinja. Dokončala je rokavico, ki je bila kot presenečenje namenjena njej, saj sem jo morala naslednji dan izdelano prinesiti v šolo. Mamam naj bi jih namreč podarili na prireditvi. Učiteljica me je pohvalila za brezhibno zaščito rokavico. Po prireditvi so vse mame z navdušenjem preizkušale rokavice, tudi moja, samo da na najino skupno začudenje njena rokavica ni šla na njeno roko – preozko sem jo ukrojila. Očitno z namenom! Taka rokavica namreč ne spada v kuhinjo, preveč je dragocena. Ker odraža stik in odnos.

Ob dnevu žena je veliko napisanega o pravicah, položaju, neenakopravnosti in življenju žensk. Zanimivo pa je, koliko sramu in negotovosti pri mnogih ženskah izzove prav vprašanje Kaj pomeni biti ženska. Pri terapijah, ki jih izvajam, ženskam to vprašanje dostikrat zastavim. Zelo preprosto je, pa vendar izredno zapleteno, a ključno, saj smo vendar najprej ženske in šele potem mame. Spominjam se, ko sva si s prijateljico pred več kot dvajsetimi leti prvič poskušali odgovoriti na to vprašanje. In ker sva bili zelo iznajdljivi ter vedoželjni, sva kar poguglali in se veselo nasmihali nad vsebinami, ki so se odprle.

Danes o vprašanju, kaj pomeni biti ženska, razmišljam predvsem z vidika, kako ne slediti pravilom in navodilom, ki nam jih vsiljujejo mediji in družba. Smo na strahu temelječa družba in prav ta strah reže globoko vrzel v človeka, ga dela sužnja sodobne družbe. Strah zajema vse vidike človekovega življenja in očitno imamo ženske še posebej veliko strahov: strah pred staranjem, spreminjanjem, izgubo. Pravzaprav je to strah pred čisto naravnimi procesi, ki se v življenju slej ko prej zgodijo. Prav zato nam povsod, kamor se obrnemo, ponujajo razna navodila in priporočila: dodatki k prehrani, čudežna kozmetika za ohranjanje popolnega telesa in mladostnega videza, navodila za uspešno žensko, popolno mamo, koraki do poslovnega uspeha, popolnega videza, popolnega ravnovesja v sebi, duhovnega prebujenja itn. Da ne govorimo o fotografijah popolnih žensk, ki so povsod okoli nas, ter nam vzbujajo nujno po popolnosti in slabo vest, če same nismo take. Vse to nehotе daje ritem dnev-

nim rutinam ženske, ustvarja pritiske, pričakovanja, hotenja, hrepenenja, po drugi strani pa izzove mero strahu pred neuspehom, nepopolnostjo, nesprejemanjem, boleznijo ... V ženski nehoti spodkopava možnosti, da bi se s stiskami in strahovi soočile in jih sprejele. Zdi se mi, da je prav to za žensko največji današnji izziv, in sicer ostati toliko v stiku s seboj, da manipulacije in prikriti nenehni nadzor ne vplivajo na njeno življenje.

Lažje je upoštevati omenjena navodila in smernice kot slediti sebi. Če pa obrnemo stvar in poskušamo najti nekaj pozitivnega v tem, si lahko mir-

«Odnosi, v katerih je ženska lahko pristna, so polni energije, pretoka čustev in živosti. V teh odnosih ni prostora za dokazovanje. Je pa prostor za pristen medosebni odnos, ki vključuje ranljivost, intimnost in možnost čustvenega tveganja.»

no rečemo, da je včasih prav koristno prebrati kakšna navodila, se ob njih nasmejati in si oddahnuti, češ, česa vse nam ni treba početi.

Seveda je ženska najbolj ženska takrat, ko je pristna in ob tem ne čuti strahu. Verjamem, da z leti pristnost narašča, strahu je čedalje manj; in po drugi strani je tudi čedalje več ljudi, ki pristnost sprejmejo. Ob tem spoznanju ženski pravzaprav ni težko usklajevati družine, partnerstva in kariere ter ob vsem tem še neznansko uživati. Odnosi, v katerih je ženska lahko pristna, so polni energije, pretoka čustev in živosti. V teh odnosih ni prostora za dokazovanje. Je pa prostor za pristen medosebni odnos, ki vključuje ranljivost, intimnost in možnost čustvenega tveganja. Rada nagovarjam ženske k temu (čeprav me je marsikateri moški ob tem že pošteno sit), naj zahtevnost postane ženska vrtilina, prek katere lahko izražajo vse odtenke svoje čustvenosti, vedenja in mišljenja. To dela žensko še prav posebej pogumno, posebno in duhovito.

Ob ženskah, ki jih imaš rad, se vedno rodi kaj duhovitega in globokega. Ob razglabljanju o vprašanju Kaj pomeni biti ženska, naju s prijateljico še vedno podpirajo kavarne, prijazne kavni rekorderkam, ter sestrina hudomušna pripomba ob mojih pisanjih, češ da se počuti, kot bi brala Carriejine kolumne iz nadaljevanke Seks v mestu (orig. Sex and the city). Čevljev imam res veliko in doma pravega moškega, vendar s to prednostjo in častjo, da sem poleg ženske prav vsak dan lahko tudi mama. □

Kolumna: medsebojni odnosi – stiska ali izziv je namenjena osvetlitvi izzivov v odnosih in podajanju novih pogledov ali rešitev za vsakodnevne situacije. Lidija Bašič Jančar je terapevtka zakonske in družinske terapije pri Študijsko-raziskovnem centru za družino in nosilka programa Naj noben otrok ne izostane – takojšnja psihosocialna pomoč otrokom in mladostnikom iz ogroženih družin, ki ga sofinancira občina Domžale, ter predstavnica LAS (Lokalna akcijska skupina za boj proti zasvojenosti).

Dobrodošla so tudi vprašanja bralcev, na katera bo avtorica z veseljem odgovorila (info@lidijabancar.com, lidijabancar.com).

Dacia Duster

že za 13.440 €

5 LET JAMSTVA*

2 LETI BREZPLAČNEGA OSNOVNEGA KASKO ZAVAROVANJA*

3 LETA VZDRŽEVANJA*

www.dacia.si

*Ob nakupu vozila preko Dacia financiranja prejmete podaljšano jamstvo za 5 let ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej, brezplačno osnovno kasko zavarovanje za prvi 2 leti ter redno vzdrževanje vozila za 3 leta oziroma 60.000 km, karkoli se zgodi prej.

Poraba pri mešanem ciklu: 5,221–8,507 l/100 km. Emisija CO₂: 137–192 g/km. Emisijska stopnja: EURO6C in EURO6DTemp. Emisija NOx: 0,0161–0,0402 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,00018–0,00222 g/km. Številne delce (x10¹⁰): 0,01–0,27. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisija onesnaževal: Zunanji zrak iz prometa pomembno prispeva k poslabšanju kakovosti zunanje zraka. Prispeva k nastanku ozonskega onesnaževala (ozon), ki povzroča globalno segrevanje. Oznake PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Več informacij ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na dacia.si. Slika je simbolična. Renault Nissan Slovenija, d.o.o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

RENAULT AVTO SET – SETNIKAR, DRAGOMELJ
Tel.: 041/648 166, Internet: www.avto.set.si

OBČINA **DOMŽALE**
prostor zadovoljnih ljudi

Dobrodešel april 2019!

dogajanje OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Sreda, 3. april, ob 18. uri

OB 30-LETNICI PK MIKI: PLESNA PRAVLJICA ŽABJI KRALJ
KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA

Sreda, 3. april, ob 19. uri

ODPRTJE FOTOGRAFSKE RAZSTAVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU: »KO BO VELIK, BOM...«
KNJIŽNICA DOMŽALE

Sobota, 6. april, ob 10. uri

1. KUHNA NA PLAC
TRŽNI PROSTOR DOMŽALE

Sobota, 6. april, od 9. ure dalje

ČISTILNA AKCIJA OČISTIMO DOMŽALE 2019
PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH (RAZPORED NA WWW.DOMZALE.SI)

Sobota, 6. april, med 9. in 18. uro

UPORABA PROMETNEGA POLIGONA ZA MOTORISTE
PROMETNI POLIGON V ZG. JARŠAH (OB TRGOVINI TUŠ, CASH&CARRY)

Četrtek, 11. april, ob 19. uri

ANDREJ JANŽA – ANDI • ODPRTJE RAZSTAVE SLIK IN RISB DOMŽALSKEGA USTVARJALCA
MENAČENKOVA DOMAČIJA

Sobota, 13. april od 8. do 13. ure

VELIKONOČNI SEJEM TD JARŠE-RODICA (POSTAVITEV BUTARICE) IN NAŠA REPUBLIKA PRLEKIJA
TRŽNI PROSTOR DOMŽALE

Torek, 16. april, ob 19. uri

SLAVNOSTNA SEJA OB OBČINSKEM PRAZNIKU
KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA

Sreda, 17. april, od 16. ure dalje

SPOZNAJMO SE, PRAZNUJMO SKUPAJ!
ČEŠMINOV PARK

Petek, 19. april, ob 7. uri - tekmovalni del, ob 14. uri - razglasitev rezultatov

21. TURNIR V KEGLJANJU SLOVENSКИH PARAPLEGIKOV ZA POKAL OBČINE DOMŽALE

TEKMOVANJE BO POTEKALO NA KEGLJIŠČU V KAMNIKU, RAZGLASITEV REZULTATOV NA KOLIČEVEM

Sobota, 20. april, od 8. do 13. ure

PROMENADNI KONCERT GODBE DOMŽALE IN SEJEM ROKODELCEV
TRŽNI PROSTOR DOMŽALE

Četrtek, 25. april, ob 9. uri

5. MEDNARODNI FESTIVAL ZNANJA IN KULTURE STAREJŠIH SLOVENSKA UNIVERZA ZA 3. ŽIVLJENJSKO OBDOBJE IN DRUŠTVO LIPA – UŽJO DOMŽALE

KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA

Četrtek, 25. april, ob 17. uri

SLOVESNO ODPRTJE ŠPORTNEGA PARKA HRASTJE DEPALA VAS
DEPALA VAS

Sobota, 27. april, od 8. do 13. ure

KRAJINSKI PARK KOLPA (PRIHOD ZELENEGA JURIIJA)
TRŽNI PROSTOR DOMŽALE

Sobota, 27. april, ob 15. uri

SLOVESNOST OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU
GASILSKI DOM V ŽEJAH POD SV. TROJICO

Sobota, 27. april, ob 20. uri

NEDOKONČANA POPOLNOST LETNI KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA DOMŽALE - KAMNIK Z MLADIMI SOLISTI
KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA

Torek, 30. april, od 19. ure dalje

TRADICIONALNO PRVOMAJSKO KRESOVANJE
ŠPORTNI PARK RADOMLJE

Sreda, 1. maj, od 6. ure dalje

PRVOMAJSKA BUDNICA OB PRAZNIKU DELA
PO ULICAH DOMŽAL

dogajanje V APRILU

Ponedeljek, 1. april, od 17. do 20. ure • CENTER ZA MLADÉ DOMŽALE
RISARSKA DELAVNICA S PROSTOVOLJCEM RICARDOM IZ KANARSKIH OTOKOV

Ponedeljek, 1. april, ob 18. uri • ŠTADION DOMŽALE
REKREACIJA ZA VSE • BREZPLAČNA VODENA VADBA ZA ODRASLE IN OTROKE

Torek, 2. april, ob 10. uri • DOM UPOKOJENCEV DOMŽALE
PEVSKI ZBOR ROŽMARIN

Torek, 2. april, ob 10. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
ANDERSENOV DAN

Četrtek, 4. april, ob 19. uri • CENTER ZA MLADÉ DOMŽALE
MEDNARODNA KAVARNA • TEMA: PROSTOVOLJNO DELO, PRIPRAVNIŠTVO ALI ZAPOSILITEV V TUJINI

Sobota, 6. april, ob 19. uri • ŠPORTNA DVORANA DOMŽALE
KOŠARKARSKA TEKMA HELIOS SUNS : ROGAŠKA

Ponedeljek, 8. april, ob 18. uri • ŠTADION DOMŽALE
REKREACIJA ZA VSE • BREZPLAČNA VODENA VADBA ZA ODRASLE IN OTROKE

Ponedeljek, 8. april, ob 18. uri • CENTER ZA MLADÉ DOMŽALE
PREDAVANJE: SOČUTNI STARŠI – SOČUTNI OTROCI – ODGOVORNI MLADOSTNIKI

Ponedeljek, 8. april, ob 10. uri • DOM UPOKOJENCEV DOMŽALE
PEVSKI ZBOR ŽERJAVČKI

Torek, 9. aprila 2019, ob 17.30 uri • AVLA OŠ RODICA
POMLADNI KONCERT PEVSKIH ZBOROV OŠ RODICA »GLASBA V FILMU«

v aprilu • AVLA OŠ RODICA
POMLADNA RAZSTAVA LIKOVNIH IZDELKOV UČENCEV IN UČENK OŠ RODICA

Sreda, 10. april, ob 18. uri • ŠTADION DOMŽALE
NOGOMETNA TEKMA NK DOMŽALE : NK TRIGLAV

Četrtek, 11. april, od 17. do 20. ure • CENTER ZA MLADÉ DOMŽALE
MEDGENERACIJSKA VRTNARSKA DELAVNICA

Petek, 12. april, ob 17. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
VELIKONOČNA DEKORACIJA – DELAVNICA ZA OTROKE IN MLADINO

Sobota, 13. april, ob 10. uri • ŠTADION DOMŽALE - OB KAMNIŠKI BISTRICI
MEDGENERACIJSKI POHOD (ZŠRD, ŠAD MAVRICA, ŠOLA ZDRAVJA, PLANINSKO DRUŠTVO DOMŽALE)

Sobota, 13. april • ŠPORTNI PARK RADOMLJE
CORDIAL CUP – MEDNARODNI KVALIFIKACIJSKI NOGOMETNI TURNIR (U11)

nedelja, 14. april • ŠPORTNI PARK RADOMLJE
CORDIAL CUP – MEDNARODNI KVALIFIKACIJSKI NOGOMETNI TURNIR (U13)

Ponedeljek, 15. april, od 17. do 20. ure • CENTER ZA MLADÉ DOMŽALE
VELIKONOČNA PEKOVSKA DELAVNICA: PLETENICE IN GNEZDA

Ponedeljek, 15. april, ob 18. uri • ŠTADION DOMŽALE
REKREACIJA ZA VSE • BREZPLAČNA VODENA VADBA ZA ODRASLE IN OTROKE

Torek, 16. april, ob 19. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
DR. NOAH CHARNEY: O VZGOJI OTROK: TINA DEU, IVANA GRADIŠNIK, EVA STRMLJAN KRESLIN

Torek in sredo, 16. in 17. april, ob 17. uri • OŠ PREŠERJE PRI RADOMLJAH
DOBRODELNI KONCERT NA TEMO KULTURNE DEDIŠČINE. NASTOPALI BODO VSI UČENCI OD 1. DO 5. RAZREDA IN STO UČENCEV PREDMETNE STOPNJE.

Sreda, 17. april, ob 19. uri • ŠPORTNA DVORANA DOMŽALE
KOŠARKARSKA TEKMA HELIOS SUNS : PETROL OLIMPIJA

Četrtek, 18. april, ob 10. uri • DOM UPOKOJENCEV DOMŽALE
FOLKLORNA SKUPINA ČEŠMIN IN NOTICE

Četrtek, 18. april, ob 19. uri • CENTER ZA MLADÉ DOMŽALE
NASLIKANO S PIKSLI • ODPRTJE FOTOGRAFSKE RAZSTAVE MLADIH FOTOGRAFOV CZM

Četrtek, 18. april, ob 19. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
MATEJ KOŠIR: TIBET POTOPIŠNO PREDAVANJE

Petek, 19. april, ob 10. uri • DOM UPOKOJENCEV DOMŽALE
OBISK RDEČIH NOSKOV

Sobota, 20. april, ob 19. uri • ŠPORTNA DVORANA DOMŽALE
KOŠARKARSKA TEKMA HELIOS SUNS : SIXT PRIMORSKA

torek, 23. april, ob 19. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
BERTA ŠAVLI: NA MOJH POTEH PREDSTAVITEV KNJIGE

Sreda, 24. april, ob 19. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
ODKRIVANJE NAJZGODNEJŠIH SPREMEMB V TKIVU DOJKE - PREDAVANJE IN DELAVNICA

Četrtek, 25. april, ob 19. uri • KNJIŽNICA DOMŽALE
ŠE POMNITE, DOMŽALCI? – DRUŠTVO LIPA DOMŽALE DOMOZNANSKI VEČER

Sobota, 27. april, ob 9. uri • BALINIŠČE V IHANU
29. TRADICIONALNI BALINARSKI TURNIR BK TABOR IHAN

petek, 27. april • ŠPORTNI PARK RADOMLJE
CORDIAL CUP – MEDNARODNI KVALIFIKACIJSKI NOGOMETNI TURNIR (U15)

Ponedeljek, 29. april, ob 18. uri • ŠTADION DOMŽALE
REKREACIJA ZA VSE • BREZPLAČNA VODENA VADBA ZA ODRASLE IN OTROKE

Svet pozabljenega staroverstva

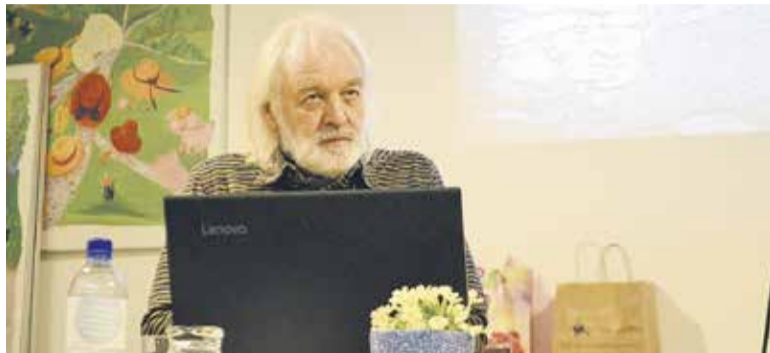
Po lanskoletnem izjemno dobro obiskanem in sprejetem pogovoru, na katerem je Boris Čok predstavil staroversko tradicijo Krasa, so v sredo, 20. marca 2019, na Srečanju pod slamniki v Slamnikarskem muzeju ponovno gostili tega znanega ljubiteljskega igralca in turističnega vodnika, predvsem pa zbiralca ljudskega izročila in preučevalca kulturne krajine.

Na tokratnem Srečanju pod slamniki, ki ga je vodila Cveta Zalokar, nas je Boris Čok, varuh staroverske dediščine svojih kraških prednikov, popeljal v svet pozabljenega staroverstva, ki je povezano s prihodom pomladi in Vesne. V drugem delu pa nam je gost predstavil tehnike suhe zidne gradnje kamnitega kraškega sveta, ki je na seznam Unescove dediščine človeštva.

V uvodu sta se sogovornika dotaknila spomladanskega enakonočja, ki je nastopil ravno na dan pogovora. Gost je obrazložil, da so bili naši predniki po dolgi zimi v težkem pričakovanju, da se končno rešijo tega mrzlega in temnega obdobja, prav zaradi tega so pripravili več domačih obredov, nekaterih se spomni tudi še sam. Z obredi so pokazali, kako doživljajo naravo, saj so bili povezani z naravo, soncem in vsem dogajanjem v naravi. Zelo malo je pristnega še ohranje-

nega. Naši predniki so spoštovali naravo in imeli občutek do nje.

V drugem delu pogovora nam je gost predstavil tehnike suhe zidne

gradnje kamnitega kraškega sveta, ki je na seznam Unescove dediščine človeštva. Boris Čok je leta 2010 izdelal tri tematsko vodene poti v okolici Lokve. Znanje gradnje kamnitih suhih zidov pa je pridobil s pomočjo svojega očeta in izročila pastirjev kot samouk. Gre za ohranjanje prvotne tehnike gradnje na Krasu - zlaganje kamna s precej spretnosti in truda, rezultat pa so bili zidovi, ki so označevali mejo posesti, ogrado za pašo, zaslon za burjo, obrambo pred požari in podobno, obenem pa so z odstra-

nitvijo kamna na plodni, očiščeni prsti ustvarili pogoje za vrt ali njivo. To znanje zdaj prenašajo na mlajše generacije.

Po besedah gosta so bili predniki zaradi sestave kraškega sveta prisiljeni to narediti, da so si zagotovili preživetje. Da so si naredili rodovitna polja, vrtove in pašnike, so morali pobrati in odstraniti kamenje. Le-tega pa so potem koristno uporabili pri gradnji kamnitih suhih zidov, ki so imeli različne funkcije. Z zlaganjem kamna brez malte so si Kraševci poleg zidov zgradili še hiške za zaklon in shrambo, kale, apnenice, ledence, vodne zbiralnike, oklepe oziroma 'šape' vodnjakov in kamnita znamenja.

BESEDILO IN FOTO: MIHA ULČAR

Alzheimer caffe z gostjo mag. Tatjano Cvetko

V organizaciji Doma upokojencev Domžale, društva Spominčica, podružnica Domžale in Knjižnice Domžale je v četrtek, 14. marca 2019, v Knjižnici Domžale potekal pogovor v sklopu Alzheimer caffe, kjer se je povabila na pogovor odzvala gostja mag. Tatjana Cvetko, dr. med., specialistka splošne medicine in predsednica primorske Spominčice, ki deluje že 20 let. Pogovor je bil namenjen širši javnosti, osebami z demenco in njihovim svojcem, zdravstvenim delavcem in vsem, ki se srečujejo s starejšimi in obolenimi z namenom, da pridobivajo nova znanja in spoznavajo vse razsežnosti bolezni. Z gostjo mag. Tatjano Cvetko, dr. med., specialistko splošne medicine in predsednico primorske Spominčice, se je pogovarjala Cveta Zalokar.

O pogovoru, komunikaciji in sporazumevanju z demencnimi bolniki in kako preživeti dan z demenco je prijeten večer potekal ob koristnih nasvetih, ki si jih je gostja pridobila skozi prakso zdravnice družinske medicine. Predavanje je potekalo v prijetnem vzdušju, polno koristnih nasvetov, ki jih je predavateljica popestrila še s prezentacijo na projekcijskem platnu in tako marsikomu demenco še bolj približala. Na pogovoru je

bil poudarek o pomenu prepoznavanja demence in s tem zgodnjega odkrivanja, diagnosticiranja in zdravljenja. Kako pomembno je prepoznavanje prvih znakov, kot so izguba spomina, težave pri komunikaciji, ko oseba z demenco išče prave besede, spremembe vedenja, težave pri vsakodnevni opravi, iskanje, izgubljanje in prestavljanje stvari, upad intelektualnih funkcij, težave pri krajevni in časovni orientaciji ...

Svojcem osebe z demenco pomagajo osebni zdravniki in specialisti, informacije, pomoč in podporo pa dobi-

jo tudi pri organizacijah, ki nudijo pomoč na domu, Spominčici - slovenskem združenju za pomoč pri demenci in v domovih starejših občanov, katere podružnica je tudi v Domu upokojencev Domžale, kjer je predsednica Estera Bartulac. Njihov center ima strokovno usposobljene delavce in sodelavce, ki imajo ustrezna znanja in vedo, kako pomagati, nuditi informacije o demenci in pomoč osebami z demenco ter njihovim svojcem. Vedo, kako se primerno sporazumevati z osebami z demenco in kako pristopiti do njih.

»Ali smo pripravljeni?« so se vprašali na pogovoru. »Premalo,« so si odgovorili. Pripravimo se tako, da si poiščemo pomoč in podporo, da bomo tudi osebi z demenco omogočili kakovostno življenje in ohranili njeno dostojanstvo. Svojci so tisti, ki potrebujejo veliko znanja, razumevanja in strokovne podpore pri varstvu in oskrbi demencnega bolnika. Čeprav se je začelo premikati tudi v tej smeri, je gostja poudarila, da se večja kapaciteta domov za starejše, postelj za bolnike z demenco pa ostajajo v istem številu, kar ni dobro, saj je demencnih bolnikov čedalje več.

BESEDILO IN FOTO: MIRO PIVAR

S petjem do spomina

Marika Haler je prostovoljka, ki že tretje leto vodi petje za starejše. Vsak torek se pevke in pevci ali le ljubitelji ljudskega petja zberejo v drugem nadstropju Medgeneracijskega centra Bistrica v Domžalah in prepevajo znane slovenske viže. Mariko poznamo kot zborovodkinjo več zborov, a pravi, da ji je petje s starostniki, ki se srečujejo z demenco, poseben izziv. Predvsem zato, ker opaža, kako petje pozitivno deluje nanje, jih poživlja in vrača v mladost, čas moči in veselja do življenja. Pojejo pesmi iz pesmarice Pojte z nami, pa tudi otroške pesmice, ki ostanejo najdlje v spominu, ker so nagajive in polne ritma. Pomembno je, da sedijo v krogu in se vidijo, tako

petje posneli na CD nosilec in ga predvajali v domu tudi ob kakšni drugi priliki. Morda tudi prek zvočnikov, da bi dosegli tudi tiste, ki ležijo na posteljah in k vajah ne morejo priti.

Starejši za starejše je projekt, ki so ga zagnali v Društvu upokojencev Domžale z željo, da bi si starejši medsebojno pomagali pri različnih aktivnostih. Lahko gre za obisk na domu in pogovor, preprost človeški stik, ki da smisel vsakdanu. Kdo drug ponudi spremstvo do zdravnika ali trgovine, morda pomaga pri plačilu položnic na banki itd. Potrebe so različne, vseh ni moč zadovoljiti, zato vabijo vse tiste, ki imajo voljo, energijo in čas, da se jim pridružijo. Kontakt pri Društvu

si lažje sledijo, pojejo tudi večglasno. Včasih se jim pri petju pridružijo še sorodniki, če so ravno na obisku, kot tudi sostanovalci iz drugih nadstropij.

Učijo se tudi novih besedil in melodij, kar zahteva nekaj več truda in časa, saj imajo nekatere pesmi tudi po dvasjet vrstic. Ker druženje traja dobro uro, si vmes privoščijo počitek ob kavi in soku, ki jim jih postreže mlada negovalka Nina. Marika je polna energije in načrtov - želi si, da bi njihovo

upokojencev je 051 442 496. Vsak nov prostovoljec ali prostovoljka sta dobrodošla. Društvo upa, da bo deležno podpore s strani občine, ki se gotovo zaveda porasta števila starejših in bi temu morala posvetiti več pozornosti. Prostovoljstvo je le ena izmed oblik delovanja, ki lahko začasno olajša nastale težave, ni pa trajna rešitev. Te morajo biti sistemske in s poslušom za prave rešitve.

MIMI ŠEGINA

slasčičarna lenček
Since 1938

ODPRTO
od ponedeljka do sobote
med 7. in 20. uro.

Z vami in za vas že 80 let.
T 01 721 51 52,
Ljubljanska 87, Domžale
www.slascicarna-lencek.com

KMALU BO ZADIŠALO PO VELIKONOČNI POTICI

Sobota 6. april 2019 od 10. ure dalje

Tržni prostor Domžale

Od 16.00 ure dalje nastop skupine SOUL, JAZZ IN JAZ

KMALU ODPIRA LONEC ZA VAS!

KUHNA NA PLAC

OBČINA DOMŽALE
prostor za dolgovoljniki ljudi

Hausmart!
vrhunska okna, vrata, senčila

Izkoristite brezplačne izmere!

MODRA ŠTEVILKA
080 87 74

VELIKA PONUDBA
PVC, PVC/ALU,
ALU OKEN, VRAT
TER SENČIL

Ob 10. obletnici podjetja Vam podarimo dodatni 10 % popust na okna, vrata in storitev.

Akcija velja od 1. 3. do 30. 4. 2019.

Sveti Duh 139, 4220 Škofja Loka, info@hausmart.si www.hausmart.si

NOVICE

V srcu pa je toplo ...

KO RK DOB Krajevna organizacija Rdečega križa Dob je tudi letos ob številnih prostovoljnih aktivnostih in dobrodelnosti, s katerima so dekleta, skupaj z vodstvom, opravila številne ure prostovoljnega dela, poskrbela, da je bilo praznovanje mednarodnega dneva žena v KS Dob prijetno. Znotraj Rdečega križa se namreč združujejo številna gospodinjstva, ki s to plemenito organizacijo rada sodelujejo, prav vsako leto pa se dekleta, matere in žene rade udeležijo slovesnosti ob dnevu žena. Ta je bila letos že deseta po vrsti, na sam mednarodni dan žena v Osnovni šoli Dob. Za kulturni program sta poskrbeli podružnična osnovna šola Krtina ter vselej dobrodošli pevci in pevke iz Mešanega pevskega zbora Turistično rekreativnega društva Turnše, Češenik, ki jih vodi Aleš Farič.

Prisotne je pozdravila predsednica krajevne organizacije Rdečega kri-

ža Dob Betka Tome, ki je na kratko predstavila delo organizacije, pohvalila članice vodstva in organizacijo v celoti. Spomnila je na drobne majhne stvari, obiske, prijazne besede, tople stiske rok in objeme, s katerimi veliko posameznikom lahko pomagaš. Če je potrebno, jim RK pomaga tudi z materialnimi dobrinami. Vsem članicam, posebej dekletom iz vodstva, se je iskreno zahvalila za sodelovanje, vsem prisotnim pa čestitala ob mednarodnem dnevu žena in jim zaželela prijeten dan – vsak dan.

Kulturni program je tokrat pripravila podružnična osnovna šola Krtina, katere otroški pevski zbor je zaražal pravo pomladansko vzdušje, kot nalašč za pravi muzikal, ki je bil na vrsti po nastopu mažoret. V njem smo občudovali malega bobka in njegove živalske prijatelje, ki so se želeli s čolnom popeljati po jezeru. Zgodbica se je srečno končala tudi za medveda, ki

je tudi našel mesto v novi barki, nam vsem pa povedala, kako pomembni so pomoč, prijateljstvo in tovarištvo. Prisotne smo prisluhnile še kratki zgodovini našega praznika, nato pa so nas v prijetno razpoloženje popeljali pevci in pevke Pevskega zbora TRD Turnše, Češenik. Pripravili so kratek koncert, kjer ni manjkalo niti pesmice o mamic, pa Avsenikove Tam, kjer murke cveto, Ribič, ribič me je ujel, Zabučale gore, pri znani Kam le čas beži pa so se jim rade pridružile tudi obiskovalke. Prijetno srečanje so z dobrotami polepšale kar članice vodstva RK, prijetno druženje pa je pokazalo, kako lepo je pravzaprav od dobskega Rdečega križa, da z OŠ Dob vedno znova pripravlja tovrstna srečanja, s katerih vedno odhajamo z nageljčkom in s tisto kitico znane pesmi ... v srcih pa je toplo. Zato, hvala dekleta, res je bilo lepo!

VERA VOJSKA

VABLJENI NA tradicionalno garažno razprodajo v Radomljah

v soboto, 13. aprila, med 9. in 14. uro (v primeru dežja bo dogodek v soboto, 20. aprila). Rabljene osebne predmete boste lahko prodajali, kupovali, menjali ali podarjali v parku pred Kulturnim domom Radomlje.

Če želite na garažni razprodaji svoje rabljene predmete prodajati tudi sami, se prijavite na naslov: td.radomlje@gmail.com (prispevek za prodajalce je 8 evrov, število mest je omejeno!). Več informacij o dogodku bo sproti objavljenih na strani garazna-razprodaja.blogspot.si.

Se vidimo na najbolj pisanem dogodku v okolici!

TURISTIČNO DRUŠTVO RADOMLJE

Klub poslovne odličnosti Domžal in okolice

V sredo, 12. marca, v mesecu, ko nasploh praznujemo, je 12 žensk premaknilo okvire v poslovnem svetu žensk ter uradno odprlo Klub poslovne odličnosti Domžal in okolice. Zakaj? Ker smo prepričane, da je vzajemna pomoč v poslovnem svetu pomembna. Da je pomembno deliti ideje in vizije ter tako ustvarjati prijetno poslovno okolje. Ker se bomo tako skupaj veselile kariernih uspehov in ob tem ne bomo zavistne. Naša odličnost izhaja iz položajev, ki jih zasedamo v podjetjih, kjer smo zaposlene. Znanja, ki ga pridobi-

ščina v PGD Homec in s tem se je rodil Klub poslovne odličnosti Domžal in okolice.

Da je naš dogodek odlično uspel, se zahvaljujemo našim donatorjem:

- Cvetličarni Omers Domžale
- Slaščičarni Jurček Domžale
- Sadni vrt Mengeš
- PGD Homec
- Gostinske storitve Femec Ljubljana
- Gostinske storitve Gregor Mohorič s.p. Kranj
- Uradnemu fotografu kluba, Eriku Žuncu, Domžale

Podžupanja Domžal mag. Renata Koscec, predsednica Zveze tajnic in poslovnih sekretarjev Suzi Asfour, gostje iz Kluba poslovne odličnosti Dolenske in Bele krajine ter članice novega Kluba poslovne odličnosti Domžal in okolice

mo, nam nikoli ni dovolj. Vračamo se v zgodovino starodavnih znanj in praks. Stare družbe so spoštovale modrost ženskosti. Ženske so se družile, delile znanje, vizije, celo recepte. Vmes smo pozabile, da je kvaliteta življenja v preprostih stvareh in predvsem v dobrih medsebojnih odnosih. Ženska ustvarja dobro energijo doma in ima v genih zapisano, da deli sebe in se dotika življenja drugih. To nas pelje v svet, po katerem vsi hrepenimo. Ko se ženske zberemo v skupnosti, nahranimo svojo dušo. Ko je duša sita, smo sposobne premikati mejnike. Zato smo ustanovile klub, kjer bo velika mera ženske energije spremenila poglede sodobnega časa. Ker smo prepričane, da svet še ni videl vsega. Skupaj želimo utrditi pot do uspeha. 12. marca 2019 je bila ustanovna skup-

Da ne ostane vse samo pri besedah, je na vrsti prvo dejanje kluba: Prvi cilj, ki smo si ga članice novega kluba zadale, je organizacija dogodka za občanke Domžal in okoliških občin, ki sporoča, da samo same lahko poskrbite, da bomo dolgo uživale v svojem telesu, in da je edino, ki ga bomo kdaj dobile, vsaj v tem življenju. Danes imamo to srečo, da živimo v času napredne tehnologije, da medicina napreduje iz sekunde v sekundo. Na preventivi se dela ogromno, ampak to odgovornost moramo prevzeti same. Zato, drage punce, prijateljice, ženske, dame, prijavite se na delavnico o preventivi. Nikoli niste premlade ali prestare za tako predavanje.

ANDREJA KRASNIK, PODPREDESEDNICA
FOTO: ERIK ŽUNEC

Okolica Term Dobrna nudi obilo priložnosti za aktiven oddih.

IZBERITE POT DO ODLIČNEGA POČUTJA.

Terme Dobrna, tradicija od leta 1403

ODDIH V SRCU NARAVE

POMLADNI ODDIH

31. 03. - 19. 04. 2019, 05. 05. - 21. 06. 2019

1 x polpenzion in kopanje, že od 39,⁹⁰ € oseba / noč (min. 2 noči)

- neomejen vstop v bazene
- 20 % popust na storitve masažno - lepotnega centra
- kopalni plašč v sobi
- živa plesna glasba (petek, sobota)
- polni penzion za doplačilo le 9,90 €

VELIKA NOČ IN PRVI MAJ

19. 04. - 05. 05. 2019

1 x polpenzion in kopanje, že od 41,⁹⁰ € oseba / noč (min. 2 noči)

- neomejen vstop v bazene
- do 2 otroka bivata brezplačno, v sobi z dvema odraslima osebama
- animacija za otroke in odrasle: vodne igre, tematske delavnice, pohodi v okolico, obisk čebelarja

TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE
SINCE 1403

REZERVACIJE: 080 22 10
info@terme-dobrna.si
www.terme-dobrna.si

Vabimo vas,
da se nam pridružite na delavnici na temo

Zdrave dojke in preventiva

v sredo, 24. aprila, ob 19. uri, v prostorih Knjižnice Domžale

Predavanje bosta vodila Andreja Rajh, ing. radiologije, in mag. Stanko Pušenjak, dr. med., specialist ginekologije in porodništva iz UKC Ljubljana.

Oba strokovnjaka sta poznana tudi kot moderatorja forumov na največjem zdravstvenem portalu MedOverNet, in sicer pod rubrikama Preventivni pregledi dojk in Ginekologija in porodništvo.

Govorili bomo o znanih dejstvih, težavah z dojkami, samopregledovanju in različnih možnostih preventivne diagnostike.

Strokovnjaka boste lahko neposredno med predavanjem tudi povprašale za nasvet, vse poslušalke pa bomo obdarili ter jim omogočili ugodnosti za prvi pregled dojk z metodo BreastScan.

Zaradi lažje organizacije vas prosimo, da se prijavite na mail: klubposlovneodlicnostidomzale@gmail.com

To bo naš otvoritveni dogodek. Idej imamo še veliko in žene nas močno želja, da združimo ženske z vseh okoliških občin. Če si v tem članku zaznala, da si želiš z nami deliti energijo, biti del novih zgodb, spreminjati poslovno okolje, se povezovati, se nam pridruži na klubposlovneodlicnostidomzale@gmail.com. Prav tako te vabimo, da nas spremljaš na <https://www.facebook.com/poslovnaodlicnost/> in na <https://www.linkedin.com/company/klub-poslovne-odlicnosti/>

Strip Ivan Cankar: podobe iz življenja

V organizaciji Tadeje Rode Teran in Knjižnice Domžale so v sredo, 13. marca 2019, v dvorani Knjižnice Domžale na Literarni kavarni gostili dr. Blaža Vurnika in Zorana Smiljanca, avtorja knjige Strip Ivan Cankar: podobe iz življenja. Gre za stripovsko biografijo našega največjega pisatelja od zibke do groba, s poudarkom na nekaterih najbolj sočnih citatih iz njegovih del, ki tudi več kot sto

vinarja in kustosa v Mestnem muzeju Ljubljana, za realistični prikaz Cankarjevega življenja z redkimi slogovnimi odmiki v karikaturi, simbolizem in nadrealizem pa je poskrbel stripar Zoran Smiljanec.

Strip Ivan Cankar: podobe iz življenja je živopisni životopis našega največjega pisatelja od zibke do groba, s poudarkom na nekaterih najbolj soč-

let pozneje še vedno ostajajo zelo aktualni. V letu 2018, ki ga je zaznamovala stoletnica smrti največjega literata slovenske moderne, so se Ivanu Cankarju priklonili tudi s stripovsko biografijo, in to na kar 144 straneh.

Strip Ivan Cankar: podobe iz življenja, ki je na 34. slovenskem knjižnem sejmu prejel nagrado Knjigs leta 2018, je stripovska biografija našega največjega pisatelja od zibke do groba, s poudarkom na nekaterih najbolj sočnih citatih iz njegovih del, ki tudi več kot sto let pozneje še vedno ostajajo zelo aktualni. Dele stripa sta gosta večera tudi pokazala na prezentaciji na projekcijskem platnu, kjer sta povedala zanimive anekdote, ki sta jih raziskovala, da sta lahko sploh napisala in narisala tako uspešen strip.

V živahnem stripovskem jeziku sta avtorja v pogovoru predstavila Cankarjevo kompleksno, strastno in ustvarjalno osebnost ter nekatere sodobnike, prijatelje in številne ljubzenske zveze. Poznavalski scenarij je delo dr. Blaža Vurnika, sicer zgod-

nih citatih iz njegovih del, ki tudi več kot sto let pozneje še vedno ostajajo zelo aktualni. Mar res o Ivanu Cankarju vemo že prav vse? Nikakor! Od otroštva, ko je bil podoben korejskemu vojščaku, in enajste šole pod mostom, kjer so s prijatelji lovili kapeljne, pa do šolskih dni in pisateljavanja. Od Vrhnike do Ljubljane in Dunaja ter še kam. Ivan Cankar ni le brezmadežna in lepo počesana podoba z metuljčkom in mogočnimi brki, ki na nas zre iz šolskih učbenikov, niti samo podoba ponosnega umetnika in pižami in s kahlo na glavi namesto klobuka kot na eni od karikatur Hinka Smrekarja, ampak tudi vse tisto vmes. Stripovska pripoved je tako črno-bela le na vizualni ravni, sicer pa polna barvitih zanimivosti ne samo o Cankarju, ampak tudi o njegovih sodobnikih in njihovem času. Pisateljevo življenje, značaj in delo povezuje v neločljivo celoto, ki bi bila verjetno zanimivo branje tudi za samega Cankarja. Poglobljeno in poučno, a tudi nebrzdano in zabavno!

BESEDILO IN FOTO: MIRO PIVAR

76. SAM-ov gorniški večer s Saro Sedej

V začetku marca je moderator Borut Peršolja v imenu Planinskega društva Domžale v Knjižnico Domžale na gorniški večer povabil mlado študentko Saro Sedej iz Idrije, članico PD Idrija. Kljub mladosti ima Sara, starejša alpinistična pripravnica, vaditeljica športnega plezanja, za seboj vrsto izkušenj in prijetnih trenutkov, povezanih z gorništvom. Za njo je namreč 120 športnoplezalnih smeri, tudi dve prvenstveni. Pri štirinajstih je v enem kosu z očetom Borisom prehodila gorniško pot Planica-Pokljuka. Na državnem tekmovanju Mladina in gore je njena ekipa, sama je bila zadolžena za vremenoslovje in nevarnost v gorah, osvojila drugo mesto, po izboru revije National Geographic Junior Slovenija pa je bila razglašena za pustolovko leta.

Prijetna sogovornica se je v svoji predstavitvi vrnila v osnovno šolo, ko so jo imeli za malce 'čudno', saj je plezala od šestega razreda, za gorništvom pa so zanesljivo krivi strmi klanci in hribi okoli Idrije, ki so jo spemljali na vsakem koraku, družina, posebno oče alpinist. Sprva sta plezali s sestrom lažje alpinistične smeri, obiskovala je planinsko šolo, posebno veliko izkušenj pa je dobila z očetom, ko sta leta 2011 prehodila gorniško pot Planica-Pokljuka, spala pod zvezdami, se izgubljala po razpotjih in urla orientacijo, iskala in se veselila najdenih markacij, in vse, kar sta rabila za osem dni hoje, nosila s seboj. Kot pravi Sara: edinstvena izkušnja, o kateri razmišlja še danes. Spomnila nas je na prelomnice v svojem mladem življenju: prva, ko je spoznala fanta in se, tudi zaradi njega, 'vrgla' v športno plezanje, se oddaljila od hribov, celo

zasovražila zimo in sneg. Po koncu gimnazije jo je želja po potovanjih odpeljala v Prago do zanimive izkušnje z dvema češkima plezalcema. Od tedaj tudi usklajuje proste dneve, študentski proračun, željo po hoji po naših hribovih, ki jih obiskuje s psom. Vrnila se je k turnemu smučanju in ji je tudi zima ljuba.

V hribovih ji je domače, gore so jo motivirale za marsikatero od gorniških dejavnosti, ki jih deli predvsem

vrednota in pomemben del gorništvu, tudi včasih premalo znanja za varno pot v gore. Čeprav se težko odloči za najljubši kraj, saj je prav vsak po svoje lep, pove, da največ tišine najde na Blegošu, najljubši kraj prenočitve pod Rjavico. Je oboževalka festivala gorniškega filma, redno vzdržuje kondicijo in ni prepričana, da posameznik lahko spremeni svet, vendar pa ve, da posameznik lahko veliko naredi, vendar težko spreminja svet brez velike pod-

fantom in gorniško plezalno srenjo. Na instagramu redno objavlja vzpone, hribe, plezanje, naravo, razgled, tudi solo vzpone. Prizna, da ima malo težav z orientacijo, vendar vedno najde svoj cilj: priti na vrh, ko se odpre razgled. Hribi so lepi, pravi, in obudi spomin na čas, ko se je vrnila na začetek klasičnega planinstva. Čeprav je v hribovih najraje sama, jo množičnost ne moti, saj pripomore k boljši urejenosti planinskih poti in planinskih koč. Pogreša spoštovanje narave, ki bi moralo biti tudi osnovna

pore. Zato je pomembno, da gorniška srenja drži skupaj, je med seboj povezana. In ker je bil skoraj predvečer pred 8. marcem še eno njeno mnenje: razlik med moškim in ženskim gorništvom ni; njeni načrti: deliti vsestransko veselje do gorništvu s fantom in obiskati Kirgizijo. Srečno, Sara!

VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR

Čistilni in vlažilni robčki ne spadajo v WC školjko

Ob svetovnem dnevu voda, ki smo ga obeležili v petek, 22. marca, se v Centralni čistilni napravi Domžale - Kamnik obračamo na vsa gospodinjstva z našega sprejemnega območja. Precejšnje težave nam namreč povzročajo čistilni in vlažilni robčki, ki pre pogosto končajo v naših WC školjkah in zatem v javnem kanalizacijskem sistemu. Ti naj bi bili biološko razgradljivi, a v odpadni vodi ne razpadejo kot toaletni papir, pač pa se ovijajo okoli elementov in kanalizacijskem sistemu, kot so črpalke, grablje in ostala oprema. Nesnago morajo ročno čistiti zaposleni v komunalnih podjetjih, kar je ne le zamudno, pač pa tudi higiensko oporečno. Vse, ki jih uporabljate, naprošamo, da jih odv-

žete med ostale odpadke, nikakor pa ne v straniščno školjko! Ob tej priložnosti vas tudi obveščamo, da v EU – prav zaradi tovrstnih težav – že pripravljajo standarde za označevanje tistih izdelkov, ki jih bo mogoče odvzeti v kanalizacijo.

CCN DOMŽALE - KAMNIK

OTROČJE LAHKO :)

26 Društvo krajanov naselij Spodnjega in Zgornjega Tuštanja vas vabi na **26. tradicionalno srečanje v Tuštanju (Cegunca) pri Moravčah dne 1. maja 2019**

TUŠTANJ 1. MAJ

10.30 PIHALNA GODBA MORAVČE

11.00 ŽIV-ZAV Z ALENKO KOLMAN IN CELODNEVNA ANIMACIJA ZA OTROKE

13.00 ANSAMBEL LIVADA 13.00 START POVORKE OLDTIMERJEV

15.00 ANSAMBEL SAŠA AVSENIKA

21.00 POP DESIGN

PRIDITE V OBJEM PRIJAZNIH LJUDI!

SUVMANIJA
BREZ POLOGA*, BREZ OBRESTI - EOM 0 %
Samo do odprodaje zalog!

Novi Stonic
že od **94€** /mesec

Novi Sportage
že od **149€** /mesec

KIA - Največ avta za vaš denar
VEIT TEAM d.o.o., Čufarjeva ul. 24, Vir, Domžale / T: 031 395 395 / www.veitteam.si

NOVICE

Slovenologija: Uvid v kuhinjo divjih rastlin

V Knjižnici Domžale je v torek, 19. marca 2019, potekala Slovenologija, katere avtor in voditelj je dr. Noah Charney. V goste je tokrat povabil dr. Katjo Rebolj, ustanoviteljico Rožma cvetličnih prigrizkov, doktorico biokemije, poznavalko in raziskovalko lokalnih jedilnih in zdravilnih rastlin, ter Petra Zajca, permakulturnika in biodinamika, poznavalca samoniklih užitnih rastlin in velikega gurmana.

Peter Zajc je permakulturnik in biodinamik, poznavalec zdravilnih in samoniklih užitnih rastlin ter velik gurman. Prej je bil na Zavodu za zaposlovanje, ob javnih delih pa se je spoznal z zeliščarji in tudi dr. Katjo Rebolj. Že prej pa je nabiral in uporabljal domači 'plevel' za prehrano. Tudi zdaj še vedno v novih in novih jedilnih rastlinah išče raznovrstne kulinarične okuse, ki jih zna pripraviti na okusen način. Je

Pestra dejavnost tudi v letu 2019

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE DOMŽALE bo tudi v letu 2019 aktivno sodelovala z ZPM Slovenije in se vključevala v vse njihove programe in projekte, aktualne tudi za otroke iz Upravne enote Domžale, ki vključuje občine Domžale, Trzin, Mengeš, Lukovica in Moravče. V svoj program so vključili vsa področja, ki zadevajo življenje in delo otrok, med

grama tako zimskih kot poletnih počitnic bomo v sodelovanju organizirali varstvo osnovnošolskih otrok od 1. do 5. razreda z vključitvijo v različne ustvarjalne delavnice in športne aktivnosti.

Za nami je že organizacija in izvedba otroškega parlamenta, katerega gostiteljica je bila Osnovna šola Preserje pri Radomljah, ki se ji za opra-

otrok in mladostnikov ter se udeleževali dobrodelnih akcij, eno izmed njih načrtujemo tudi kot obeležitev 40-letnice delovanja ZPM v naši občini.

Ob sprejemu programa je mag. Karolina Strehar, predsednica, povedala: »V ZPM Domžale si bomo prizadevali, da bomo z izvajanjem zgoraj opisanih programov in z vključevanjem v akci-

V pogovoru se je vse vrtelo okoli nabiranja divjih zelišč in cvetic ter njuna ponudba svežih rastlin tako vrhunskim kot ljubiteljskim kuharjem. Dr. Katja Rebolj je tudi ustanoviteljica Rožma cvetličnih prigrizkov, doktorica biokemije, poznavalka in raziskovalka lokalnih jedilnih in zdravilnih rastlin. V Trzinu imajo veliko delavnic za širši krog ljudi, ki jih zanimajo zelišča in 'plevel', ki običajno konča na kompostu, na delavnicah pa se naučijo, kako tak 'plevel' uporabiti za največje gurmanske užitke.

Pri delu dr. Katje Rebolj ji je v veliko pomoč njen študij biologije in poglobljeno znanje biokemije. Po doktoratu je bila zaposlena na Kemijskem inštitutu v Ljubljani in Inštitutu Jožef Stefan. Ko bi po vseh pričakovanih okolice morala oditi v službo v tujino, se je odločila, da svoje delo zamenja za raziskovanje lokalnega rastlinstva in aromatičnih okusov, ki se skrivajo v njih. Pri tem se ji je pridružila vsa družina. Zanimajo jo vsakdanje okusne rastline, ki jih je mogoče najti v naši bogati deželi.

tudi odličen pri pripravi zdravih slaščic in različnih pekovskih izdelkov. Izvaja izobraževanja s področja zdrave prehrane, divje užitne hrane in zdravilnih rastlin. Rad dela z otroki in je snovalec Zajčkove ustvarjalnice za otroke. Peter redno objavlja, katere rastline nabira in kako jih tudi sam pripravlja. Petra Zajca poznajo že vsi ljubljanski kuharji in tudi Janez Bratovž – JB. Kot sta dejala sogovornika, je Janez Bratovž na prvem srečanju z njima rekel, kje so se skrivali ves ta čas z vsemi temi rastlinami. Tako so se razširili po vsej Ljubljani in tudi drugam, kamor lahko prinesejo obilo svežega in okusnega rastlinja ter prigrizkov.

Dr. Katja Rebolj in Peter Zajc skupaj nabirata zelišča po več lokacijah po Sloveniji, saj so le divje rastoča zelišča dovolj aromatična in tudi okusna, nabrana zelišča pa dostavljata velikim kuharskim mojstrom, ki pri njih naračajo zelišča. Med njimi je tudi Janez Bratovž – JB. Kot sta dejala sogovornika, je Janez Bratovž na prvem srečanju z njima rekel, kje so se skrivali ves ta čas z vsemi temi rastlinami. Tako so se razširili po vsej Ljubljani in tudi drugam, kamor lahko prinesejo obilo svežega in okusnega rastlinja ter prigrizkov.

BESEDILO IN FOTO: MIRO PIVAR

njimi skrb za kvalitetno preživljanje prostega ter prazničnega časa letovanja, posebej letovanja zdravstveno šibkejših in otrok iz socialno šibkih družin. Enako velja za zimovanja in druge oblike organiziranega prostega časa v okviru ZPM Slovenije.

Bralna značka je slovensko gibanje, zato bo ZPM vse zlate bralce povabila v Cankarjev dom na zaključno prirediteljev ZPMS, otroci vseh starosti pa bodo v prazničnem decembru povabljeni na različne predstave v KD Franca Bernika, v dve ustvarjalni delavnici ter pravljični kotiček. Posebej bomo do otrok pozorni v tednu otroka, ko načrtujemo, da bomo skupaj s Knjižnico Domžale pripravili ustvarjalne delavnice, se udeležili tradicionalnega županovega sprejema osnovnošolcev, OŠ Vencija Perka pa je gostila predstavnike OŠ v regijskem parlamentu, na okrogli mizi na temo aktivacije mladih. V okviru pro-

vljeno delo zahvaljujemo, v marcu pa bo OŠ Vencija Perka gostiteljica regijskega otroškega parlamenta na temo Šola in šolski sistem. V jesenskem času se mentorji in predstavniki domžalskih šol družijo na taboru socialnih veščin, ZPM pa bo pripravila tudi simpozij o vzgoji in izobraževanju učencev v šoli, kjer bodo predstavljeni različni inovativni pristopi učiteljev in izmenjana dobra praksa. Nadaljevali bomo s socialnimi in humanitarnimi programi zbiranja sredstev in pomoči otrokom iz socialno ogroženih družin in iz enoroditeljskih družin z nizkimi prejemki, otrokom, ki jim materialno stanje v družini ne omogoča razvoja talenta ter za brezplačno letovanje otrok (letovanja na morju, šola v naravi, tečajji plavanja, rolanja, smučanja, raznega športnega udejstvovanja...). Krepili bomo botrstvo, namenjeno izboljšanju kakovosti življenja

je za pridobitev humanitarnih pomoči pri ZPMS prispevali k blažitvi posledic socialne krize, hkrati pa s svojimi programi otrokom in mladim omogočali uspešno soočanje z izzivi sodobne družbe. Prav tako bomo poskušali omogočiti izobraževanje mentorjev in izmenjavo dobre prakse dela z otroki. Povezovali bomo otroke območja UE in jih kot odgovorne državljanke spodbujali k aktivnosti v družbi. Eden najpomembnejših ciljev ZPM Domžale je dvig kakovosti življenja otrok in mladostnikov in sooblikovanje njihovih življenjskih kompetenc na področjih čustvenega, socialnega in intelektualnega razvoja. S svojo dejavnostjo in skrbnim poslovanjem želimo ohraniti zaupanje naših uporabnikov, financerjev, donatorjev in javnosti tudi v bodoče.

Pridite in sodelujte z nami pri oblikovanju prijetnega otroštva za vse otroke.

VERA VOJSKA

Ponosni na obe ekipi prve pomoči

OBMOČNO ZDRUŽENJE RK DOMŽALE ima dve ekipi prve pomoči (PP). Prva je s svojim delom začela v februarju 2015, druga v začetku leta 2017, člani pa so: Ajda Lalič, Viktorija Capuder, Peter Nemeč, Jasmin Veladžič, Matej Gabrovec, Matej Narobe, Jure Dežman, Petra Korosec, Lidija Blažej, Mojca Šraj, Ester Fabiani, Mitja Marolt in Dušan Nemeč ter trener Erik Juhant. Ob koncu leta 2018 so pripravili čudovito vsebinsko poročilo z vrsto fotografij, ki nazorno predstavljajo njihovo delo, ki zajema: pomoč ob naravnih in drugih nesrečah, nujne prve pomoči na javnih prireditvah, preventivna dejavnost, izobraževanja in drugo. Redno se udeležujejo vaj zaščite in reševanja ter sodelujejo na tekmovanjih in preverjanjih znanj.

Pregled njihove dejavnosti pokaže, da so v letu 2018 sodelovali v številnih aktivnostih, se pri tem povezovali z različnimi agencijami, zavodi, društvi, vrtci in šolami ter še posebno krajevnimi organizacijami RK. Tako smo jih lahko srečali v Srednji šoli Domžale, Društvu upokojencev Trzin kjer so izvajali delavnice TPO in AED, s tem pomembnim področjem so seznanili na predavanjih tudi krajevne organizacije RK Vir, Dob, Blagovica, Moravče in Rapolče, temo so predstavljali in učence seznanjali s konkretno uporabo prve pomoči v OŠ Vencija Perka (večkrat), OŠ Preserje pri Radomljah, OŠ Roje. Radi sodelujejo z gasilci, in sicer: Gasilsko zvezo Moravče pri organizaciji mladinskega tekmovanja v gasilski orientaciji, s PGD Homec in PGD Pšata - Dragomelj ob dnevu odprtih vrat in PGD Peče na njihovi gasilski vaji.

Pomagali so pri oskrbi poškodovancev na smučarskih poletih v Planici ter imeli s seboj tudi defibrilator, se predstavljali v Češminovem parku ob prazniku Občine Domžale in na Fe-

stivalu malih živali, manjkali pa niso niti na Čarobnem dnevu v Arboretumu Volčji Potok. Pri regijskem preverjanju ekip osnovnih šol na OŠ Jurij Vega Moravče so pripravili delovišča in poškodbe ter nudili ostalo pomoč. Te so bili deležni tudi otroci na letovanju na Debelem Rtiču, kjer so nastopali tudi kot animatorji. Največji zalogaj je bilo regijsko preverjanje ekip prve pomoči v Domžalah – 26. maja 2018, kjer je bila v njihovih rokah tako organizacija preverjanja kot udeležba na tekmovanju. Za konec naj omenim še sodelovanje z Nastavitveno enoto Ljubljana ter Smučarsko zvezo Slovenije. V letu 2018 so člani obeh ekip opravili povprečno 80 ur usposabljanja na vajah na člana. Vaje vodi reševalec Erik Juhant.

V zaključku vsebinsko in številčno zelo bogatega poročila člani obeh ekip PP ugotavljajo, da je bilo največ ur opravljenih na preventivi in javnih prireditvah, precej je bilo tudi izobraževanja. V letu 2018 smo imeli tudi kot organizatorji preverjanja znanja za OŠ ekipe PP in ekipe PP CZ in RK, ter pri izobraževanju in preventivi z delavnicami prve pomoči. Posebej so zadovoljni, da je veliko ur opravljenih pri naših najmlajših (osnovnošolcih),

hkrati pa ugotavljajo, da je bilo večje število opravljenih prostovoljnih ur v maju (teden Rdečega križa in priprave na regijsko preverjanje znanja) in oktobru (teden otroka in mesec požarne varnosti).

»Člani ekipe PP so vedno pripravljene na pomoč oziroma izvajanje delavnic prve pomoči. V prvi vrsti so pripravljene za primer večjih naravnih in drugih nesreč. Večina članov je vpisana tudi v posebno evidenco CZ Uprave RS za zaščito in reševanje,« so zapisali ob koncu poročila, ki kaže na njihovo bogato aktivnosti pri opravljanju tako plemenitega poslanstva. Hvala, spoštovani člani ekip PP, in tudi v prihodnje srečno.

Na kratko pa še ocena sekretarke OZ RK Domžale Majde Mernik: »V letu 2018 so opravili ogromno prostovoljnih ur na raznih prireditvah in izobraževanju mladine v TPO in AED. Vseskozi se dodatno izpopolnjujejo in vadijo, kar gre zahvala njihovemu trenerju Eriku Juhantu. Tudi letos se bodo udeležili regijskega preverjanja v PP v Medvodah predvidoma 25. maja 2019. Vsem članom in pripadnikom CZ pa tudi čestitke ob svetovnem dnevu Civilne zaščite.«

VERA VOJSKA

FOTO: OZ RK DOMŽALE

Stičišče NVO osrednje Slovenije - Prva pomoč za nevladne organizacije

Pravilen potek občnega zbora: Občni zbor ali zbor članov je najpomembnejši organ društva. Sestavljajo ga vsi člani. Gre za (vsaj) enkrat letno srečanje, kjer se po potrebi voli vodstvo, oblikuje smernice delovanja in odloča o vseh najpomembnejših vprašanih glede društva.

Sklicatelj in vabilo: Če statut ne določa drugače, občni zbor skliče zastopnik društva (ponavadi predsednik društva) enkrat letno, lahko pa ga kadarkoli skliče tudi petina vseh članov društva. Sklicatelj mora članu o občnem zboru pravočasno obvestiti in ob tem priložiti dnevni red.

Potek občnega zbora: Občni zbor mora potekati v skladu z določbami statuta, če je potek v njem opredeljen. Sicer ga lahko društvo izpelje drugače. Takrat je pomembno, da je zbor transparenten, da lahko sodelujejo vsi člani in da so sprejete odločitve jasne.

Minimum prisotnih članov, da lahko zbor veljavno sprejema odločitve, imenujemo **sklepčnost**.

Koncu uradnega dela ponavadi sledi točka razno, v kateri lahko člani podajo svoje ideje, pobude, vprašanja. Pogosto sledi še sproščeni del s pogostitvijo. Celoten občni zbor je odlična priložnost za člane društva, da se srečajo in si izmenjajo ideje.

Med občnim zborom se piše zapisnik, ki se podpisan hrani v prostori društva in je na voljo članom v vpogled.

Ekipa Stičišča NVO osrednje Slovenije je kot brezplačno podporno okolje na voljo nevladnim organizacijam (društvom, zasebnim zavodom, ustanovam) iz osrednje Slovenije. Pri nas lahko dobite informacije s področja ustanovitve NVO (nevladna organizacija), projektne svetovanja, vodenja računovodstva, promocije in komuniciranja ter posebej za NVO s potencialom celo informacije, vezane na njihove individualne potrebe.

Za več informacij obiščite našo spletno stran: www.consulta.si, pišite na info@consulta.si ali pokličite na 059 927 619.

*Izkoristite brezplačno podporo Stičišča in razširite svoj krog.

ZVEST NOVINARSTVU IN ŠAHU, MALO TUDI MUZIKI

JOŽE SKOK

V zadnjih dneh februarja je upokojeni, nekdanj pa zelo priljubljeni novinar na Radiu Slovenija, dopisnik Slamnika več kot pet desetletij in odlični šahist, Domžalčan Jože Skok praznoval prvih sedem desetletij bogate življenjske poti.

Vera Vojska
Foto: Iztok Dimc

Ob jubileju je še vedno zelo mladosten, poln energije, predvsem pa prijazen sogovornik, ki se rad pogovarja še o eni njegovih ljubezni – glasbi. Domžale ima rad, so njegov rojstni kraj in mesto, kjer zadovoljen živi z družino, ki mu je pripravila prijetno praznovanje, na njegov jubilej pa so se spomnili in mu čestitali tudi mnogi drugi.

Domžalčan vedno ostane Domžalčan

Njegova življenjska pot se je začela 19. februarja 1949. Izhaja iz Skokove žage v Domžalah z vodno elektrarno ob Mlinščici, ki je po letu 1920 prva začela napajati Domžale z električno energijo. Po dedu Antonu se imenuje ulica, v kateri so prebivali Jožetovi starši s tremi hčerkami in tremi sinovi. Žal je Jožetov brat Robi v 53. letu lani prezgodaj preminil v Kamniških planinah. V Ulici Antona Skoka prebiva tudi jubilar. Z ženo imata hčerko Matejo in sina Gregorja, v veliko veselje so mu štirje vnuki.

Po osnovni šoli je obiskoval Gimnazijo Bežigrad in jo ob delu zaključil na Šubičevi gimnaziji, enako je ob delu diplomiral na Fakulteti za sociologijo, politologijo in novinarstvo (FSPN) – smer politologija. Po dveh letih dela v Belinki je delovno pot kot strokovni sodelavec nadaljeval na občinskem sindikalnem svetu Domžale in tedaj se je začela njegova novinarska pot. »V občinsko glasilo pišem, od kar pomnim. Prvi prispevek sem v Občinskem poročevalcu objavil neke pri sedemnajstih letih, še v času, ko ga je urejal Milan Flerin. Dobro sem sodeloval tudi s poznejšimi uredniki: Karlom Kušarjem, Matjažem Brojanom, s teboj in Bogdanom Osolinom, pa poznejšimi urednicami. Največ o šahu in glasbi, aktualnem dogajanju v občini, tudi širši okolici, leta 1995 sem za Slamnik napisal tudi podlistek v nadaljevanjih o službeni poti na Japonskem. Bil sem tudi član uredniškega odbora Občinskega poročevalca v več mandatih,« pravi Jože, in skupaj se spomniva sodelovanja v uredništvu, pa tudi skupnega dela v tedanji domžalski mladinski organizaciji, kjer je bil nekaj let podpredsednik, bila sva prostovoljca na Mladinski delovni akciji Kozjanska. Mladinci smo Jožeta cenili zaradi razgledanosti, tovarštva in pripravljenosti za skupno sodelovanje, sam pa se spominja: »Tam sva z Viktorjem Hribarjem iz Mengša urejala glasilo brigade in je bilo kar razgibano. Bil sem tudi med ustanovitelji študentske organizacije v Domžalah v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Bila je zelo dejavna – z roko v roki s kamniškimi študenti.« Večji del delovne poti je od leta 1978 preživel na Radiu Ljubljana – zdaj Radio Slovenija.

Več kot 400 oddaj Studio ob 17h

Na Radiu Ljubljana so bili v začetku njegovi prispevki s področja informiranja, komunalnega gospodarstva in problematike občin. Spominja se bistveno drugačne priprave prispevkov: »Računalnikov ni bilo, prispevki, napisani na pisalne stroje, so bili za informativne oddaje dolgi okoli tri mi-

nute, pripravljene so morali biti pravočasno – za pregled pri lektorju. Tehniki so snemali na trakove in vsako napako pri branju so morali odrezati in potem spet lepiti. Posebej je bilo naporno, ko smo s terena prinašali posnetke z nagre ali pozneje s kasetnikov, saj je bilo treba vse počistiti in zmontirati. Danes je to bistveno lažje ob pomoči računalnikov.« Manj mu je ugajalo poročanje z različnih sej forumov, v prispevkih je bilo treba paziti, kaj so povedali funkcionarji. Izmed številnih spremljanj tovrstnih dogodkov se z nasmehom spominja: »Ko je na enega od kongresov na prvo plenarno sejo prišel Edward Kardelj, v širokem spremstvu, seveda, je nekdo začel glasno skandirati: 'Tito, Kardelj, Tito, Kardelj ...', množica pa za njim. Vzdušje je bilo kot na kakšnem rockovskem koncertu, nabito z energijo, kar le težko pozabiš.« Osamosvojitve Slovenije je prinesla tudi bolj zahtevne, včasih kar neprijetne teme. Med več kot 400 oddaj Studio ob 17h, pri katerih je Jože sodeloval, so nekatere, tudi po njegovi zaslugi, postale skoraj znamenite. Spominja se: »Izjemno odmevna je bila tudi oddaja tik pred zakonodajnim referendumom o morebitni gradnji tretjega bloka termoelektrarne v Trbovljah (TET 3) januarja 1999. Vodila sva jo skupaj z zasavsko dopisnico Manco Ocvirk, po meritvah pa je bila še dolgo potem tretja najbolj poslušana oddaja Studio ob 17h.«

Obdobje pisanja o energetiki, tudi podjetništvu

»Mi je pa bila energetika nekako že zapisana v genih. Še kot otroku mi je bila zelo blizu strojnica v dedovi elektrarni na Skokovi žagi, tik pod njo sta bili dve turbini za pridobivanje elektrike. Po odhodu novinarja Lada Ambrožiča sem bil zadolžen za to področje in spoznal: Če so bili vse do tega projekta energetski strokovnjaki zame neke vrste svetinja, predvsem s strokovnega vidika, pristopa in obrazložitve projek-

ta, se je .pri šestem bloku vse obrnilo na glavo. Kar naenkrat so bili vanj vpleteni vsi – strokovnjaki, lokalno okolje, interesni lobiji, predvsem pa je projekt izkoriščala v svoje namene politika. Spremljal sem tudi obrt in podjetništvo pa postopke preoblikovanja občin, kjer so na vso moč branili svoja okolja. Ker sem po duši izrazil Domžalčan, sem, kadar sem le mogel, v svoje oddaje in prispevke vključil ali povabil kakšnega iz našega okolja. Denimo nekdanjo poslanko Državnega zbora RS Cveto Zalokar pa Antona Peršaka, tudi znanega gospodarstvenika Uroša Slavinca. V spominu so mi ostali tudi odločni nastopi Francija Gerbca v korist Slovenije, ko je bil poslanec na zvezni ravni v času, ko je skupna država Jugoslavija začela počasi razpadati.«

Član delavskega sveta in zagnani sindikalist

Jožetovo delovno in življenjsko pot je pomembno zaznamovalo delo predsednika Delavskega sveta na Radiu Ljubljana, delegata v skupščini RTV Ljubljana, kjer je bil en mandat predsednik skupščine RTV v ožji sestavi, poenostavljeno bi temu dejali centralni delavski svet, vodil je tudi radijski sindikat in koordiniral delo novinarskih sindikatov RTV Slovenije ter bil član izvršnega odbora Sindikata novinarjev Slovenije. Kljub res zahtevnemu in napornemu sindikalnemu delu so Jožetu v spominu ostali predvsem tovariški odnosi in številne pozitivne rešitve. Na Radiu Slovenija pa so Skoka poznali tudi kot dopisnika glasila Kričač, ko je skoraj v 25 letih v rubriki Naša leta objavil portrete najbolj vidnih ustvarjalcev na RTV, kot so Jože Privšek, Mojmir Sepe, Jurij Gustinčič, Darko Marin, Vlado Kreslin, Tadej Hrušovar, Lado Leskovar, Dragan Bulič, Ivan Sivce, Jana Čede, Janko Šopar ... mnogo preveč, da bi bilo mogoče vse naštet. O njih je med drugim zapisal: »Naša ustanova je ne-

kaj posebnega, takšni so tudi ljudje, ki v njej delujejo.« Od Radia Slovenija se je poslovil 24. februarja 2014, od novinarstva še ne.

Šah je moje življenje

Šah je moje življenje, lahko kadarkoli reče Jože Skok, ki se je s šahom prvič srečal neke pri desetih letih, zanj ga je navdušil Ivan Limbek, njegov bližnji sosed in tedanji starosta šahovske igre v Domžalah. »Bil je izjemno prijetna in topla osebnost ter me je zelo spodbujal k šahu. Kadarkoli sem se pogovarjal z njim, je imel največkrat v naročju mucka in ga božal. Šah sem veliko igral v mladosti, po poroki malo manj, saj je bilo moje življenje razpeto med manjšo kmetijo na Dolenjskem, od koder je moja življenjska družica, in Ljubljano, kjer sem bil zaposlen. Leta 1978 sem postal mojstrski kandidat, za višje naslove pa bi moral igrati na pričevanjih iz domžalske preteklosti, decembra 2017 pa je izšla tudi knjiga Svoboda – Plačilo za žrtve. To mi je bila izjemno dragocena in spodbudna izkušnja, saj sem iz prve roke spoznal zgodovino na Domžalskem pred, med pa tudi takoj po drugi svetovni vojni. Iz zgodovine se namreč znova in znova učimo tudi za sedanjost. Marsikdaj iz tedanjega časa je še neznano in premalo pojasnjeno. Nekako pa je v občinski borčevski organizaciji padla odločitev, da s temi pogovori prenehamo, ker preprosto ni bilo več neposrednih udeležencev vojne ali pa so bili v preslabem zdravstvenem stanju. Zgodovinske teme mi je zelo približal moj oče Dimitrij, ki je bil izjemno razgledan, in vedno mi je bil užitek brskati po preteklosti, če ne drugače, pa tudi po novejši.«

To je bilo le nekaj tem iz bogate življenjske poti jubilara Jožeta Skoka, ki mu želim, da bi nadaljnji življenjski poti užival v vsem, kar dela, in s svojim delom lepšal trenutke vsem, ki njegovo delo spremljamo in cenimo. □

predsednik. Na številnih tekmovanjih je kot kapetan vodil moške ali mešane zasedbe društva, ki posebno skrb namenja mladim: »Šah je zelo pomemben za mlade tudi najmlajše, ker spodbuja zdravo in logično mišljenje, tekmovalnost, predvsem pa je mnogo koristnejši kot nešteto igrice na mobiju in spletnih straneh,« pravi Jože, ki je tudi član komisije za promocijo pri Šahovski zvezi Slovenije, piše za Šahovsko misel, tik pred izdajo je edicija o že 70 letih šaha na Domžalskem. Po upokojitvi se je vključil v ekipo Društva upokojencev Domžale, s kolegi trikrat zapored osvojil naslov gorenjskih prvakov, dvakrat zapored pa tretje mesto na državnem prvenstvu. V domačih vitrinah ima okoli trideset pokalov za uvrstitve na prva tri mesta, pa najmanj toliko medalj – kot posameznik. Če pa bi štel uvrstitve ekip, bi bilo pokalov še najmanj toliko.

Uživam ob glasbi

Že od nekdanj je privržen glasbi, bliže mu je bila zabavna, še posebej rock. »Leta 1968 sem bil kakšno leto član ansambla Jaguarij iz Domžal, kjer sem pel in fantom spočetka glasbeno pomagal, saj sem imel štiri leta klavirja. Igrali smo tudi mojo pesem – Joči. Z glasbo sem se poslej ukvarjal zgolj ljubiteljsko, predvsem pa z nič koliko nastopi na družinskih in podobnih srečanjih s kitaro. Marsikdaj sem napisal in uglasil pesmi za razne priložnosti. Najljubši so mi bili nastopi v vrtcu v Ljubljani, kjer sta bila moja najmlajša vnuka in sem otrokom kaj zapel – skupaj smo peli otroške pesmi, med njimi pesmi meni zelo ljubelega Domžalčana Tomaža Habeta. O zabavni glasbi sem pogosto pisal, jo na RTV spoznaval v srečanjih s številnimi znanimi glasbeniki in izvajalci, s katerimi sem opravljal intervjuje. Zelo sem užival ob spremljanju prireditev in koncertov v radijskem studiu 14, pa številnih vaj, ki prikazujejo, kako se rojeva kakovostna glasba.« Iz tega obdobja je tudi znanstvo z Vladom Kreslinom, Jožetova strast do glasbe pa se kaže tudi v prispevkih o zabavnih ansamblih na Domžalskem, ki jih v nadaljevanjih lahko spremljate v Slamniku.

Rad pišem o domžalskih temah

»Predvsem po upokojitvi sem pisal o pričevanjih iz domžalske preteklosti, decembra 2017 pa je izšla tudi knjiga Svoboda – Plačilo za žrtve. To mi je bila izjemno dragocena in spodbudna izkušnja, saj sem iz prve roke spoznal zgodovino na Domžalskem pred, med pa tudi takoj po drugi svetovni vojni. Iz zgodovine se namreč znova in znova učimo tudi za sedanjost. Marsikdaj iz tedanjega časa je še neznano in premalo pojasnjeno. Nekako pa je v občinski borčevski organizaciji padla odločitev, da s temi pogovori prenehamo, ker preprosto ni bilo več neposrednih udeležencev vojne ali pa so bili v preslabem zdravstvenem stanju. Zgodovinske teme mi je zelo približal moj oče Dimitrij, ki je bil izjemno razgledan, in vedno mi je bil užitek brskati po preteklosti, če ne drugače, pa tudi po novejši.«

To je bilo le nekaj tem iz bogate življenjske poti jubilara Jožeta Skoka, ki mu želim, da bi nadaljnji življenjski poti užival v vsem, kar dela, in s svojim delom lepšal trenutke vsem, ki njegovo delo spremljamo in cenimo. □

DRUŠTVA

Poročilo o delu

Število naših posredovanj v zadnjih štirih tednih se je povzpelo do številke 31. Dnevne izmene, ki so na dolžnosti med 6. in 18. uro, so prejele 23 klicev. Nočne izmene, na dolžnosti med 18. in 6. uro zjutraj, pa so prejele osem klicev s številke 112. Nekoliko večje število intervencij je posledica toplejšega in suhega vremena. Sezoni primerno smo že imeli opravka s požari v naravnem okolju in prometnimi nesrečami, v katerih so bili udeleženi kolesarji.

V tem obdobju je tudi verjetno prvič od ustanovitve javnega zavoda CZR Domžale, da med intervencijami številčno prevladujejo požari. Kar desetkrat smo odhiteli na gašenje ognja. Trikrat je gorelo v naravi, vsakič pa je šlo za nenadzorovano kurjenje, ki se je razširilo na okoliško travo in podrast. Poudariti velja, da je Uprava RS za zaščito in reševanje v obdobju med 25. februarjem in 14. marcem tudi na našem območju razglasila veliko požarno ogroženost naravnega okolja.

Posredovali smo še pri treh dimniških požarih, zagorelo je v košu za odpadke pri Osnovni šoli Preserje pri Radomljah ter v dveh stanovanjskih hišah: enkrat v kleti zaradi napake električnega grelnika v savni in enkrat v kuhinji, ko je lastnik zaspal ob vklopljenem štedilniku, na katerem se je kuhala hrana. V sumljivih okoliščinah je ponoči na parkirišču večstanovanjskega objekta na Krtini pogorelo osebno vozilo. Na istem parkirišču smo namreč le nekaj dni prej že gasili goreče osebno vozilo.

Sedem prometnih nesreč se je pripetilo na lokalnih cestah. Kot že v uvodu nakazano, smo zaradi padcev in poškodb kolesarjev trikrat odhiteli na pomoč v širše središče Domžal. V preostalih štirih nesrečah so vozniki oziroma voznica nenadoma zapeljali s cestišča. V Biščah je bil voznik lažje poškodovan, poškodbe voznika osebnega vozila pri Veliki vasi pri Moravčah ter voznika tovornega vozila v Zgornjih Jaršah pa so bile žal usodne. Precej sreče so imeli voznica in trije sopotniki v osebnem vozilu, s katerim je voznica pri Kompoljah pri Lukovici zapeljala s ceste, avto pa se je prevrnil dobrih petnajst metrov pod cesto. Dve osebi smo s tehničnim posegom izrezali iz vozila, vse štiri osebe pa so se po nam znanih podatkih le lažje poškodovale.

Na avtocesti smo posredovali štirikrat. Trikrat je šlo za trke (kombinirano vozilo v tovorno, osebno vozilo v Darsovo prikolico, tovorno vozilo v tovorno vozilo), ob vsakem trku pa je bila tudi po ena oseba poškodovana. Enkrat smo odhiteli na avtocesto, ker se je iz tovornega vozila vil močan dim, a je šlo zgolj za okvaro motorja.

Petkrat smo reševalcem NMP ZD Domžale pomagali pri prenosu poškodovanih ali obolenih oseb, kar je pogosto precej zahtevnejše opravilo, kot se sliši. Gre za prenos osebe na nosilih skozi običajno preozka vrata ter po kratkih hodnikih in ozkih stopniščih.

Le nekaj dni pred prevrnjenim osebnim vozilom pri Veliki vasi pri Moravčah smo v istem kraju pomagali, ko se je občan prevrnil s traktorjem, pri čemer je k sreči utrpel le lažje poškodbe. Na pomoč smo priskočili še občanki, ki so se ji zaklenila vrata stanovanja, na štedilniku pa se ji je kuhala hrana. Zadnji dve posredovanji s spiska teh štirih tednov pa gresta k nenadnemu iztekanju goriva iz osebnega vozila oziroma tovornega. Ustavili smo nadaljnje iztekanje in z vpojnimi sredstvi preprečili onesnaženje.

Zbor članstva in slovesnost ob dnevu žena

Prvi dnevi marca so bili tudi letos prijetna priložnost, da se člani in članice krajevne organizacije borcev za vrednote NOB Dob, Krtina zberemo na rednem zboru članstva, hkrati pa tradicionalno praznujemo dan žena in se ob tem spomnimo tudi na revolucionarno pot, ki je pripeljala do mednarodnega dneva žena in do danes.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA BORCEV ZA VREDNOTE NOB DOB, KRTINA Blizu 50 članov in članic ter gostov, med katerimi so bile predsednica Občinskega združenja borcev za vrednote NOB Domžale Marija Majhenič, predsednica sveta KS Dob Marija Ravnikar in Tatjana Gregorin v imenu Društva upokojencev Naš dom Dob, se je spomnilo dejavnosti v letu 2018. Ob tem smo se z minuto

tradicionalnih nalogah namenjena tudi vključevanju novih članov. V razpravi so sodelovale vse tri gostje, pohvalile delo organizacije ter ji tudi v prihodnje zaželele veliko uspeha in sodelovanja. Vsa poročila in programi so bili sprejeti soglasno, enako tudi nova člana vodstva mag. Peter Pengal in Kristina Brodnik, člani in članice pa se tudi v letu 2019 pridno vključujejo v aktivnosti.

molka hvaležno spomnili umrlih članov, med njimi tudi dolgoletnega praporščaka Franca Zavrla. Pod vodstvom delovnega predsednika Janeza Roma smo se najprej ustavili ob poročilu predsednice Vere Vojska, ki je poročala o uresničnem programu v letu 2018, v katerem smo posebno skrb namenjali ohranjanju in spoštovanju vrednot NOB, jih tudi živeli in se trudili, da pri tem ne bi pozabili nikogar. Naši člani so se veselili čestitk za rojstne dneve in novo leto, jubilarji prirskega srečanja ob koncu leta, vsi skupaj pa številnih srečanj, kjer se spominjamo žrtev in dogodkov iz druge svetovne vojne – tako v obeh KS kot širše. Pohvaljena je bila organizacija spominke prireditve na Hrastovcu, komemoracij na Sveti Trojici in v Dobu, ob tem pa posebej pohvaljen pevski zbor Turistično rekreativnega društva Turnše, Češenik in sodelovanje z Osnovno šolo Dob. Skrbeli smo za spominke obeležja, sodelovali s KS in si podoben program zastavili tudi za leto 2019. V njem bo posebna skrb ob

Drugi del srečanja je bil namenjen obeležitvi 8. marca – mednarodnega dneva žena, o katerem je spregovorila predsednica in zaželela dekletom prijetna ob praznika, ki sta jim namenjena v marcu, Jože Lončar pa je prisotne razveselil s svojimi pesmimi. Prisotni so bili veseli obiska ene najbolj znanih slovenskih citrark Tanje Zajc Zupan, ki se je predstavila z najbolj znanimi citrarskimi melodijami, pozabila pa ni niti na tiste, ki so namenjene našim mamam. Vsi skupaj smo zapeli kar nekaj najbolj znanih ljudskih, prisotna dekleta pa so se razveselila tradicionalnih nageljčkov, ki so jim zanesljivo polepšali dan žena.

Krajevna organizacija za vrednote NOB Dob, Krtina se ob tej priložnosti iskreno zahvaljuje obema krajevnima skupnostma in ostalim donatorjem, za sodelovanje Pevskemu zboru Turistično rekreativnega društva Turnše, Češenik in Osnovni šoli Dob, za prijeten nastop pa citrarki Tanji Zajc Zupan.

VERA VOJSKA

Dvajset let Turističnega društva Jarše - Rodica

Turistično društvo je v petek, 15. februarja, praznovalo 20-letnico delovanja.

TD JARŠE - RODICA Društvo goji stare običaje, organizira razstave, srečanja, zabavne prireditve in pohode. Finančno ga podpira Občina Domžale. Društvo je zelo dejavno na različnih področjih skozi vse leto.

Za uvod v to slovesnost je društvo prvič predstavilo svojo himno, ki so jo zapeli člani upravnega in nadzornega odbora. Najmlajša članica Lucija je predstavila pesem z naslovom Ob jubileju.

Ker je bila obletnica tudi mejnik, je društvo podelilo simbolična darila ustanoviteljem društva. Predsednik Stane Cotman je podelil prvi častni naziv članu Stanetu Krambergerju. Pri-

znanje častni član je prejel za dolgoletno, strokovno delo in razvoj ter ugled društva.

Ob našem jubileju so nam člani Centra aktivnosti Fužine pripravili muzikal O, mama moja. Igralci so poskrbeli, da so se udeleženci nasmejali ob njihovih hudomušnih domislicah, in nas popejljali po svetovni znani uspešnici ob zimzelenih melodijah skupine Abba.

Bil je čudovit večer in se je končal tako, kot se je začel, slovesno in veselo. Vsi člani so bili enotni, da smo sposobni storiti vse, da gremo naprej in sodelovati drug z drugim, si zaupati in sprejeti izzive.

Občni zbor Balinarskega športnega kluba Budničar Količevo

Slovesno ob 45-letnici

BALINARSKO ŠPORTNO KLUB BUDNIČAR s Količevega je v februarju pripravil občni zbor in na njem ocenil leto 2018, sprejeli so program dela, najbolj prisrčne pa so bile čestitke članom in članicam, ki letos praznujejo visoke življenjske jubileje.

Občni zbor je bil kar malo jubilejni, saj praznujejo 45-letnico začetka dela generacij balinarjev in ljubiteljev tega rekreativnega športa, ki so

Darka Svetlina za pomoč pri organizaciji tekmovanj, še posebno pri urejenosti balinišča. Zahvala je bila namenjena tudi vsem sponzorjem. Po sprejetem poročilu so se člani in članice strinjali tudi s programom dela, v katerem bodo vse tradicionalne prireditve – na različnih ravneh in z različnimi soorganizatorji, veliko rekreativnih aktivnosti, sodelovanja v čistilni akciji KS, pa tudi skrb za nadaljnje ureja-

Z leve: Polde Oražem, Drago Mrdjenovič ter Milka in Štefan Grošelj, v ozadju Stanislav Žavbi st. Čestitamo!

vsa leta pridno ustvarjali pogoje za danes uspešen klub.

»Vesel sem, da lahko ob začetku poročila povem, da bo šlo tudi leto 2018 kot uspešno v zgodovino našega kluba, pa naj gre za rekreativne, tekmovalne ali organizacijske akcije,« je v poročilu povedal ustanovni član in dolgoletni tajnik Stane Žavbi st., ter prisotnim prenesel tudi pozdrave in želje po dobrem delu odsotnega predsednika Milana Skočaja, ki so se mu hkrati zahvalili za uspešno vodenje. Predstavil je aktivnosti, opravljene v letu 2018, in se zahvalil vsem, ki so kakorkoli prispevali, da je bilo vse delo dobro opravljeno. Posebej je pohvalil Stanislava Žavbija ml. in njegovega pomočnika

nje pokritega balinišča, kjer bi radi zagotovili tekmovalcem več svetlobe in boljše pogoje, kar bo omogočila preureditev zahodne strani balinišča.

Ob koncu občnega zbora, ki je pomenil nadaljevanje uspešne poti društva proti 50-letnici, so se s spominjskimi priznanji in iskreno zahvalo spomnili letošnjih jubilarjev, ki so vsak zase in vsi skupaj v uspešnem delu balinarskega kluba pustili neizbrisne sledi. Spominjske plakete so prejeli: ustanovni član Polde Oražem ob 80. rojstnem dnevu, Drago Mrdjenovič, ki slavi 90-letnico, ter Milka in Štefan Grošelj, ki praznujeta 80. rojstna dneva.

VERA VOJSKA

DRUŠTVO ZA MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE SINICA

vabi na

Tečaje predelovanja oblačil in tekstila, ki se kopiči v domačih omarah

Pogoji: Od kandidatov ne pričakujemo predznanja, zaželen šivalni stroj, ki pa ni pogoj za udeležbo.

Izberite si termin v tednu, ki vam ustreza in se vključite.

Termini: marec, april, maj, junij, julij, avgust – Šivalnica Dragomelj, ponedeljek, torek, sredo, četrtek, petek:

1. skupina – od 8.30 do 12.30,
2. skupina – od 12.30 do 16.30,
3. skupina – od 16.30 do 20.30.

Kdo se lahko prijavi?

Brezplačna udeležba za: brezposelne osebe, udeleženke in udeleženci, ki obiskujejo katerega izmed programov socialne aktivacije, mladi, ki so opustili šolanje, starejši, ki so brezposelni ali pa so že prejemniki pokojnin, rejniške družine, enostarševske družine, osnovnošolci, srednješolci, dijaki, študentje, ki so oziroma so njihovi starši upravičeni do pomoči na Centru za socialno delo, osebe s posebnimi potrebami – z okvaro sluha (z občasnimi spremestvom prevajalca) in njihovi družinski člani.

Prijavite se z uradnim potrdilom ali sklepom, s katerim dokazujete upravičenost do brezplačne udeležbe na tečaju.

Društvo se je prijavilo na Javni razpis za sofinanciranje programov družbeno-socialnih in socialno humanitarnih društev oziroma organizacij v letu 2019 Občine Domžale.

Zaposleni – 2 meseca (64 ur)/240 evrov,
osnovnošolci – 2 meseca (64 ur)/100 evrov,
študentje in upokojenci – 2 meseca (64 ur)/190 evrov.

Prijavite se – tel.: 068 602 136; e-naslov: sinica.jozi@gmail.com

Redni letni zbor članov Medobčinskega društva invalidov Domžale

Medobčinsko društvo invalidov Domžale je imelo v četrtek, 14. marca, redni letni zbor članov, na katerem je obravnavalo poročilo o delu v preteklem letu in sprejelo plan za prihodnost. Program dela, ki si ga zastavijo, je vsako leto zelo obširen in tudi letos ni nič drugače, z njim pa je seznanjen vsak član društva že ob začetku letu, ko se na osebnem obisku pri njih ustavijo društveni prostovoljci.

Da bi zadovoljili posebne potrebe invalidov, je društvo v preteklem letu, kot tudi vsa leta do zdaj, izvajalo osem posebnih socialnih programov, ki predstavljajo dopolnitev dejavnosti javnih služb. Ti vključujejo številne naloge in dejavnosti društva, kot so skrb za zdravje in rehabilitacijo invalidov, izobraževanja, usposabljanja, kulturno umetniške dejavnosti, rekreacije in športa, informiranja, zagotavljanja tehničnih pripomočkov ter socialne varnosti, zagovorništva in pravne pomoči ter zaposlovanje invalidov. Društvo je največ pozornosti namenilo za programa preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic invalidov in ohranjanje zdravja. Za ta dva programa so namenili tudi največ finančnih sredstev in opravili 8790 prostovoljnih ur, vanju pa je bilo vključenih 1570 invalidov.

Na rednem letnem zboru članov invalidi analizirajo tudi situacijo na terenu in opozarjajo na težave, s kateri

mi se srečujejo pri delu z drugimi invalidi, predvsem pri starejših in socialno ogroženih invalidih, kjer bistvo problema pogosto leži v odsotnosti zadostnih sredstev za preživetje. Invalidi so že tako zapostavljeni glede na njihov status, so odrinjeni na rob socialnega in vsakdanjega življenja, po-

tem pa je tu prisoten še problem ne le nizkih invalidskih pokojnin, temveč tudi to, da le-te niso usklajene z rastjo življenjskih stroškov, kar naredi pogoje za življenje še bolj neznosne.

Pristojni organi bi morali dati predlog za višje invalidske pokojnine, saj so nižje od socialnih pomoči, prav

tako pa bi invalidi, ki jih v Sloveniji okrog 170.000, morali dvigniti glas in zahtevati spremembe. Glede na zakon Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije bi morali zahtevati, da se invalidom vrne ocena telesne okvare, ki jim je bila ob zadnji spremembi tega zakona odvzeta.

Domžalsko društvo invalidov se že vrsto let trudi, da pomaga socialno ogroženim invalidom s socialnimi pomočmi in sofinanciranjem hudo potrebnih rehabilitacij, saj imajo na samem centru zelo malo posluha oziroma virov za reševanje teh problemov. Včasih se zdi, kot da so invalidi zapostavljeni prav na vseh področjih, tudi pri tistih ustanovah in organizacijah, ki bi jih morale ščititi. Invalidi pa ne bodo mogli v nedogled sami biti te bitke, ki je posledica številnih lukenj in napak v sistemu in zakonih, zato bodo slej kot prej nujne korenite spremembe.

NEJC LISJAK

Objem stihov

Praznovanje dneva poezije Literarnega krožka Lipe, U3ŽO v Arboretumu

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO ODOBJE DOMŽALE – DRUŠTVO LIPA V Arboretumu so v cvetleke narcise, ki se sklanjajo nad potok, breza se je odela v svetlo zelen pajčolan, mačhe so se obračale k soncu in ptiči so zapeli odo prvemu pomladnemu dnevju.

Na terasi nad francoskim parkom s pristrženimi pušpanovimi grmi so se zbrale literarne ustvarjalke Lipe, U3ŽO: Mira Dodič, Janka Jerman, Zlatka Levstek, Helena Ogorelec, Iva Rejc, Mira Smerkolj in Mimi Vresovnik. Prebrale pa so še pesmi tistih članic in

gostiteljem Arboretuma ter poudarila, kako dragocena je ustvarjalnost literatki pri Lipi. Za konec smo slišali še pesem najstarejše članice tega krožka Mici Jenc, 91-letne neutrudne ljudske pesnice, ki jesen življenja preživlja v Domu starejših občancev in še vedno piše.

Ko sem se po srečanju sprehajala med gredicami z mačehami, sem srečala mladi mamici, ki sta prej ves čas zbrano poslušali recital in v vozičku zibali malčka. Prva je s štirimesečnim Levom prišla iz Šmarce, druga z dvo-

avtoric, ki se branja v parku niso mogle udeležiti, in sicer: Milenke T. Geiser, Anice Kvas, Nade Lomovšek, Silve Mizerit in že preminule članice Silve Ocepek. Verze so prepletale v vedrino občutij v naravi, toplino ljubezni, šegavostjo haikujev ter razmišljanjem o življenju in njegovi minljivosti. Janka Jerman je izbrala le tiste hudomušne pesmi, ki jih je zložila za svoje vnuke, tako da so izvabile nasmeh na ustnice. Poudarila pa je tudi 21. marec kot dan Downovega sindroma in kot znamenje pokazala dve različni nogavici, ki jih je obula za to priložnost: »Tako poudarimo, da smo na svetu različni ljudje, in prav je, da se spoštujemo ...«

Starosta Lipe Metka Zupanek se je na koncu zahvalila poslušalcem in

mesečnim Adamom iz Tuhinjske doline – prav zaradi poezije sta obiskali Arboretum in pohvalili prireditev. Srečanje ob branju poezije v Arboretumu je bilo tako srečanje štirih generacij. Vabljeni tudi prihodnje leto.

MANICA PERDAN OCEPEK

Silva Ocepek
OBJEM STIHOV
Ko vse potihne,
me čakajo stih.
Objemajo misli,
me božajo
in bodrijo.
Razvrstijo se
v pesem,
jo zaokrožijo
in poletijo.

Zdravja si ne moremo kupiti. Je način življenja!

Prvi meseci 2019 kažejo, da se uspešno delo, ki se znotraj Društva upokojencev Domžale opravlja že vrsto desetletij, nadaljuje.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE Člani še naprej uredničujejo za leto 2019 zastavljene cilje, kot so pridobivanje novih članov, ustanavljanje skupin za druženje, za spodbujanje glasnega branja, pripravljajo vaje za krepitve spomina, v programu je našla mesto magnetna masaža, pa še marsikaj, o čemer bodo člani in članice zanesljivo dobili več informacij na skorajšnjem občnem zboru.

Za ozaveščanje in krepitev zdravja DU Domžale pripravlja več predavanj in delavnic. Ena izmed prvih tovrstnih oblik je bila organizirana 28. marca 2019, ko so na predavanju in prikazu pulzne magnetne terapije, ki je del preventivnih dejavnosti, primernih za vrsto obolenj in težav ljudi v starosti,

nja, omogočena pa bo tudi praktična magnetna masaža, ustvarjalne delavnice in še kaj. Pridite, ne bo vam žal, vas vabita predsednik Nande Starin in podpredsednica društva Marija Radkovič. Kot zdravilo za osamljenost priporočajo odlično obiskane mesečne strokovne ekskurzije. Prinašajo vam vedno nove zanimivosti in znamenitosti, veliko poučnih znanj in prijetnega druženja – tudi z veliko smeha in šalami.

Projekt Starejši za starejše se z nekaj težavami nadaljuje, ponovno pa apelirajo na vse, ki jih to zanima, da se jim pridružijo. Z uspešnim šahiranjem nadaljuje šahovska sekcija. Pred njo je vrsta pomembnih nastopov po vsej Sloveniji. Želimo jim, da bi z odličnimi nastopi promovirali društvo in občino. To pa

Spomin na prijeten dan v letu 2018

saj pospešuje postopke zdravljenja po poškodbah, revmatskih obolenjih, artrozi, osteoporozi idr. Je zelo primerna za vse – tako predavanje kot prikaz terapije pa pomagata pri ozaveščanju o vsem, kar izboljša naše počutje na jesen življenja. Za vsa načrtovana predavanja, ki bodo potekala skozi vse leto in so za člane DU Domžale brezplačna, se je treba predhodno prijaviti. Ob tem vodstvo društva izpostavlja pomen druženja, medsebojnega sodelovanja in pomoči drug drugemu, saj je tako poskrbljeno, da ni nihče osamljen.

Zato povabljeni vsak četrtek med 9. in 11. uro v prostore društva, kjer vas čaka prijetno predavanje s praktičnimi nasveti za vašo lepšo jesen življe-

s petjem uspešno tudi v letošnjem letu nadaljujejo pevci in pevke moškega in ženskega pevskega zbora, ki so iz leta v leto boljši.

Če vas karkoli v zvezi z delovanjem DU Domžale zanima, pridite vsak ponedeljek in petek v času uradnih ur od 9. do 12. ure ali ob četrtrkih od 9. do 11. ure na sedež društva v Domžalah, Ulica Simona Jenka 11. Lahko pa pokličete številki 01 724 19 04 ali 031 623 114 (Marija). Veseli bodo vsakega klica, obiska, posebno še novih predlogov ter pobud za skupno dobro društva in ne pozabite: Obstaja samo eno zdravilo zoper velike skrbi – to so drobne radosti!

VERA VOJSKA
FOTO: DUŠAN MIJATOV

na kratko

DRUŠTVO IZGNANCEV DOMŽALE

Obveščamo vas

Uradne ure so v aprilu le prvi ponedeljek med 9. in 10. uro v prostorih krajevnih skupnosti Domžale. Vse, ki še niste poravnali letošnje članarine, prispevka za izobraževanje in naročnine na Vestnik, prosimo, da storite to čimprej. Plačila lahko opravite tudi s položnico.

V februarju smo se poslovili od našega dolgoletnega predsednika Jožeta Kvedra, ki nam bo v spominu ostal kot požrtvovalen, prizadeven in priljubljen predsednik. Hvaležni smo mu za opravljeno delo, za prijateljstvo in vso njegovo pripravljenost za delo društva. Obveščamo vas, da vse informacije s področja žrtve vojne in dela društva lahko dobite na številki 041 634 505.

Želimo vam prijeten april!

VERA VOJSKA

MEDOBČINSKO DRUŠTVO
PARAPLEGIKOV LJUBLJANSKE
POKRAJINE

Dobrodošli v Domžalah!

Medobčinsko društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, v katerem aktivno delujejo tudi paraplegiki in tetraplegiki z območja občine Domžale, se tudi letos vključuje v praznovanje 19. aprila – prazničnega dne za našo občino.

Že 21. se bodo namreč slovenski paraplegiki pomerili za Pokal Občine Domžale ter se tako pridružili našemu praznovanju.

Glavna organizatorica Cvetka Štirn, tudi ena izmed najboljših slovenskih kegljačic med paraplegiki, se bo skupaj s sodelavci, Kegljaškimi društvom Kamnik, predvsem pa z Občino Domžale, ki tudi tokrat prevzema pokroviteljstvo, zanesljivo potrudila, da se bodo udeleženci iz vse Slovenije med nami dobro počutili in se, kot navadno, resnično potrudili za doseg dobrih rezultatov.

Po končanem tekmovanju se bodo udeleženci seznanili z uspehi občine v zadnjem obdobju, imeli bodo priložnost, da podajo morebitne predloge in pobude, predvsem pa jim želimo, da se med nami prijetno počutijo.

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **26. aprila 2019.**

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, **11. aprila 2019, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@gmail.com

DRUŠTVA

Vsak dan je lahko zdrav in lep

Teško je reči, da je kateri od mesecev v Univerzi za tretje življenjsko obdobje Domžale – društvu Lipa bolj ali manj poln aktivnosti, pa vendar pride čas, ko so posamezni meseci bolj pestri, saj vodstvo želi z novimi oblikami popestriti dejavnost slušateljev in slušateljic ter jih vedno znova motivirati za nove dejavnosti. Tako je bilo tudi v marcu.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE DOMŽALE – DRUŠTVO LIPA Ker se študentje in študentke univerze za tretje življenjsko obdobje še kako zavedajo, da je njihovo zdravje v veliki meri odvisno od življenjskega sloga slehernega izmed njih, razmišljajo, kaj bi lahko storili za svoje zdravje in prijetno vzdušje. Z željo, da jim pri tem pomagajo, je bilo v sodelovanju z Zdravstveno vzgojnim centrom Zdravstvenega doma Domžale v začetku marca predavanje Živimo zdravo pod sloganom Vsak dan je lahko zdrav in lep. Poskušajmo se zato vsak dan srečati z lepoto dneva in našim zdravjem.

skih navad, ki bodo pripomogli k izboljšanju počutja in zdravja. Predstavljene so bile tudi delavnice, v katere bi se morda pozneje želeli vključiti ter prisluhniti njihovim vsebinam.

12. marca je mentorica Barbara Škarja predstavila program – vsebinsko in praktično – zdravilni qigong in meditacija.

Med številnimi srečanja danes na kratko predstavljam predavanje in predstavitev izdelkov industrijske konoplje, ki služijo kot prehranski dodatek in so pridelani ter izdelani iz industrijske konoplje, ki raste na Sorškem polju. Predavanje je bilo 21. marca. Vsebino predavanja je slušateljem

rila o kratki zgodovini uporabe industrijske konoplje, izpostavila koristne sestavine semena in izdelkov ter njihovo delovanje v človeškem telesu. V pogovoru, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi izdelke, so sodelovali: Maruška Rozman Šelb, Matej Rozman in Jožica Šelb.

Posebej pristrčno pa je bilo v dvorani Kulturnega doma Vir prav na dan, ko je izšla marčna številka Slamnika. Univerza za tretje življenjsko obdobje Domžale je namreč pripravila prireditve ob materinskem dnevu, na kateri so se predstavile: citrarke in kitariisti pod vodstvom prof. Damjane Praprotnik, literatke pod vodstvom Zlatke Levstek, Citrarska skupina Notice pod vodstvom prof. Petra Napreta, učenci OŠ Vencija Perka, Barbara Pavlič ob klavirski spremljavi Teje Komar, Ženska vokalna skupina Oda pod vodstvom Milana Kokaljja ter Folklorna skupina Češminke pod vodstvom Bože Bauer z glasbeno spremljavo harmonikarice Mile in kitarista Janeza, čestitko pa je vsem prisotnim izrekel Marjan Ravnikar – predsednik društva Lipa U3ŽO Domžale. Na koncu pa še povabilo za april. V društvu namreč pripravljajo pravo strokovno ekskurzijo, na kateri bodo obiskali Hrastovlje in si ogledali eno najstarejših cerkva na Slovenskem z znamenito fresko mrtvaški ples. Sledil bo sprehod po starem jedru Izole ter seznanitev z zgodovino in sedanostjo tega mesta, potem pa bo na vrsti Koper s številnimi palačami iz dobe Benečanov, morda pa celo ogled Luke. Vabljeni.

Seveda pa tudi tokrat predstavitev dejavnosti in pestrega življenja na Univerzi za tretje življenjsko obdobje končujem s povabilom: Dobrodošli!

VERA VOJSKA

FOTO: DRUŠTVO LIPA DOMŽALE

Sto let organiziranega čebelarstva na našem širšem območju

Strokovni simpozij in slavnostna akademija

Po sto letih skupnega čebelarjenja, ki ga je urednik Blaž Otrin s sodelavci predstavil v imenitem zborniku 100 let organiziranega čebelarstva in delovanja čebelarstev Dolsko, Dob Krtina, Domžale, Lukovica in Moravče so nas združeni čebelarji 9. marca 2019, ko je bilo prav na isti dan pred 100 leti ustanovljeno prvo združenje čebelarjev na našem širšem območju, povabili na simpozij in slavnostno akademijo v Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici. Dopoldanski strokovni del je bil pomemben tako za strokovnjake kot širšo javnost, posebno za čebelarje, ki so z množično udeležbo potrdili pomen stalnega izobraževanja.

Po pozdravu moderatorja Mitje Narkrsta, predsednika Čebelarskega društva Lukovica, in željo, da udeleženci preživijo prijeten dan in svoja znanja o čebelarstvu obogatijo z novimi vsebinami, je nekaj poudarkov iz zanimive zgodovine čebelarstva območja nekdanjega brdskega okraja predstavil Matej Kotnik, ki se je vrnil v zgodovino čebelarjenja, predstavil spremembe v sto letih in poudaril, da čebela mora biti del narave. O pomembnih razlikah med čebelarjenjem pred sto leti in danes, tudi o odgovorih na vprašanja, kaj smo se naučili, kje smo delali napake, na kaj moramo biti pozorni v prihodnosti, je govoril Janko Božič. Prvi del simpozija je zaključila Dušica Kunaver s predstavitvijo pomena čebelarstva v slovenski ljudski in kulturni dediščini, posebej pomena panjskih končnic z več kot 600 motivi. Po premoru s čajem z medom in kavo je s predstavitvijo čebelarstva doma in po svetu simpozij nadaljeval Aleš Gregorc vrsto številčnih podatkov in konkretnih izkušenj z obiskom čebelarjev po svetu ter o pomenu čebelarstva kot gospodarske dejavnosti. Čebelarji so pozorno prisluhnili tudi temi Kaj moramo kot posamezniki in družba postoriti, da ohranimo in razvijamo takšno okolje, da bo lahko čebela uresničevala svoje poslanstvo, ki jo je predstavil Anton Komat. Opozoril je na nekatere konkretne probleme na tem področju. Simpozij se je zaključil z bogato razpravo in pohvalo organizatorjem.

Slavnostna akademija: Pred slavnostno akademijo so se 9. marca 2019 predstavniki vseh društev in številni drugi udeleženci poklonili ustanoviteljem in vsem predhodnikom s položitvijo venca pred Slaparjevo hišo na Starem trgu v Lukovici, kjer je bila pred sto leti ustanovljena Čebelarska podružnica za brdski sodni okraj, uro pozneje pa je bila slavnostna akademija v Čebelarskem centru Slovenije. Po slovenski himni in himni čebelarjev je povezovalka Tjaša Hrobat Košir na oder najprej povabila Peregrina

Ineta Stegnarja, predsednika pripravljalnega odbora ob stoletnici, ki je pozdravil številne goste, med katerimi so bili župani občin, Ljudmila Novak, poslanka DZ, in Lojze Peterle, evropski poslanec. Predstavil je delo odbora od 26. februarja 2016 do slovesne akademije ter ga primerjal z delom čebelic, ki skupaj marljivo delajo in se zahvalil vsem, posebno vodstvom društev. Posebna priznanja, kipce sv. Ambroža, so prejeli: Boštjan Vindšnurer, Andrej Jus, Matej Kotnik in Blaž Otrin. Boštjan Noč, predsednik ČZS, je po svojem pozdravu spomnil na 20. maj, svetovni dan čebel, ter se vsem društvom zahvalil za pogum in energijo, da so praznovali skupaj – v slogi je moč – hkrati pa se vsem petim društvom zahvalil za številne ideje, saj so kot čebelja družina. Predsedniki društev Vrčko Uršič, Andrej Jus, Marjan Koderman, Irena Urbanija in Mitja Nakrst so prejeli posebna priznanja, predsednik ČZS pa je spomnil tudi na Franceta Urbanija, ki je leta 1967 pokazal prostor za današnji najlepši čebelarski dom na svetu. Ob jubileju je vsem društvom za sodelovanje čestitalo tudi Čebelarsko društvo Kamnik.

Slavnostna govornica dr. Lučka Kajfež je govorila o čebelarstvu kot čudovitem poklicu, pravzaprav poslanstvu, ki je na posebno lep način povezano z naravo. Poudarila je potrebnost odzivanja na spremembe, posebno negativne, ki so lahko usodne za čebele, in človekovo vlogo, da te spremembe prepozna in jih upošteva. Posebej je govorila o vplivu podnebnihih sprememb, o prilagajanju čebelarjenja, potrebi po stalnem strokovnem usposabljanju, zamenjavanju količin s kakovostjo, pa tudi, da bomo šli naprej potem, ko bomo stopili nekaj korakov nazaj in imeli v mislih predvsem, kako narediti kaj dobrega za naravo. Pomen stoletnice organiziranega čebelarstva in zbornika je orisal zgodovinar in odgovorni urednik zbornika ob stoletnici Blaž Otrin.

Akademijo je spremljal bogat kulturni program, v katerem so sodelovali: Godba Lukovica, Komorni moški pevski zbor ČZS, citrarka Eva Medved, Otroška folklorna skupina Dolsko, solist Peter Pirnat in pianistka Petra Pirnat, igralec Marjan Kuret, Citrarska skupina društva Lipa – Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale in klapa Sidro,

Prireditve, ki so jih čebelarska društva Dolsko, Domžale, Krtina Dob, Lukovica in Moravče pripravile ob 100-letnici organiziranega čebelarstva na našem območju, so bile dobro izkoriščena priložnost za spomin, izobraževanje in promocijo čebelarstva. Zato vsem iskrena hvala in naj med!

VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR

V Lipi je vedno prijetno – tudi ob pustu je bilo tako.

Na predavanju so slušatelji spoznali pomen zdravega življenjskega sloga za krepitev zdravja ter preprečevanje in zdravljenje kroničnih bolezni, hkrati pa ob strokovni pomoči oblikovali uresničljive načrte za spremembe z zdravjem povezanih življenj-

predstavil Matej Rozman, univ. ing. lesarstva, ki je pozneje predstavil tudi rastišča industrijske konoplje na Sorškem polju in izdelkov iz nje ter procesov njihove proizvodnje. Za njim je upokojena zdravnica in doktorica znanosti Jožica Šelb Šemerl spregovo-

Občni zbor veteranov vojne za Slovenijo Domžale

Občni zbor je bil 14. marca v Kulturnem domu v Lukovici.

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO, DOMŽALE Zbora so se poleg veteranov udeležili še županja občine Lukovica Olga Vrankar, podžupan občine Mengeš Bogo Ropotar, veterani iz Ljubljane in Moravč ter združenja Sever.

V preteklem letu so poleg rednih nalog postavili pomnik slovenskemu narodu v Mengšu in praznovali 50-letnico TO (teritorialne obrambe). Izvedli so tradicionalni pohod po poteh vojne za Slovenijo, tokrat na Limbarko goro nad Moravčami, kjer so v preteklosti mnogokrat potekale orožne vaje TO.

Po nekaterih osnovnih šolah v Upravni enoti Domžale so organizirali predavanja o obdobju osamosvajanja naše države Slovenije. Spoznavali so zgodovino Posavja in obiskali Krakovski gozd, kjer je leta 1991 potekal ognjevit spopad med TO in sovražno Jugoslovansko armado.

Udeležili so se tudi vrste spominskih pohodov, ki so jih pripravila sorodna združenja ter bili na Triglavu, ki je simbol slovenstva.

Z denarjem so zgledno gospodarili, tako da bodo letos lažje postavili pomnik na RTV oddajniku Domža-

le, ki je bil med osamosvojitveno vojno raketiran, in ob koncu leta z akademijo proslavili 20. obletnico združenja.

Zlato priznanje OZVVS Domžale je prejel Jože Kosmač za delo z mladimi. Srebrni znak ZVVS pa je prejelo Območno združenje slovenskih častnikov za zgledno sodelovanje in v spodbudo za naprej.

Na koncu sta jih s pesmijo in glasbo razvedrila še mlada pevka Špela Sever in Nejc Smolnikar.

J. GREGORIČ

Deset let akcije Horuk na Križentaver

Te dni smo praznovali 10. obletnico rekreativno pohodniške akcije Horuk na Križentaver.

KS IHAN V KS Ihan smo se v letu 2009 odločili in začeli z aktivnostmi pohodov na najvišji vrh ihanskega hribovja, ki se uradno imenuje Veliki vrh in ima 419 m nadmorske višine. Ta kraj je bil v začetku malo poznan pohodnikom krajevne skupnosti in ostalim krajanom iz bližnjih krajev v občini Domžale. Že leta 2005 je bil na tem hribu postavljen miniaturni stolp v obliki Aljaževega stolpa na Triglavu. Zato smo ga med samo pohodniško akcijo imenovali kar Ihanski Triglav. Tako ga pohodniki poznajo oziroma imenujemo Veliki vrh, Ihanski Triglav ali pa kar Križentaver. To slednje ime je dobil v času vojne.

Pred kratkim smo praznovali 10. obletnico pohodniške akcije Horuk gostišču Mngan v Prelogu. Ta srečanja so bila organizirana vsako leto po zaključku akcije za preteklo leto, ker smo podelili priznanja. Vse od začetka akcije smo vodili statistiko. V tem obdobju je bilo v knjige vpisanih 189.748 pohodnikov, ki so sodelovali v akciji. Podeljenih je bilo 150 priznanj, od tega 26 priznanj pohodnikom, ki so vrh obiskali

vsak dan, nad 300 pohodov je prejelo priznanje 124 pohodnikov. Vsako leto smo organizirali srečanja pohodnikov, naše pohodnice so nam vedno pripravile sladke dobrote. Ti trenutki so bili res nekaj nepozabnega. V tem desetletnem obdobju se je med pohodniki kot tudi nami, ki smo spremljali te dogodke, zgodilo marsikaj lepega.

V letošnjem letu so prejeli priznanja pohodniki, ki so se v desetih letih povzpeli na vrh več kot 3000-krat. Iz vpisnih knjig smo pridobili podatek, da je največ pohodov (3465) imel Leopold Vovk, sledijo Martina Učakar (3230), Jože Resnik (3230) in Ferdinand Pichler (3000). Za leto 2018 je bilo podeljenih 18 priznanj, od tega sta dva pohodnika, ki sta se povzpela na vrh vsak dan.

Pohodništvo je zadnjih letih postala priljubljena oblika rekreacije. To se odraža tudi pri obisku tega vrha. V januarju letošnjega leta je bil povprečni obisk 90 pohodnikov dnevno. Res pa je, da je število pohodnikov še večje, saj se vsi ne vpisujejo v knjigo. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je ta

pohodniška pot postala del rekreacije občanov, ne samo Ihana, ampak tudi drugih pohodnikov naše občine.

Vsekakor gre največja zasluga sponzorjem, ki so vse od začetka podpirali ta projekt in nam vedno pomagali pri izvedbi vseh aktivnosti, ki smo jih izvedli v okviru te akcije. Posebna zahvala županu Občine Domžale Toniju Dragarju, Krajevni skupnosti Ihan, Perutni na Sašo Žaljec iz Ihana in Janezu Kralju –gostilna Mngan iz Preloga. V imenu pohodnikov in organizatorjev še enkrat hvala.

Somladi se narava prebujala, pohod na Ihanski Triglav pa nam ob vsakem vzponu in vsak dan ponudi spremenjeno naravo. Le opaziti jo moramo.

V imenu predsednika komisije Franca Kralja in člana Marka Povirka želim pohodnikom še mnogo lepih doživetih trenutkov na tej pohodniški poti. Za konec pa se kratka misel:

Rad vračam se na hrib, kjer misli si zbistrim, kondicijo pridobim in se novega dneva veselim.

HELENA RODE

Utrip Krajevne skupnosti Ihan

Svet Krajevne skupnosti Ihan je tik pred novim letom začel nov štiriletni mandat.

Člani novega sveta KS Ihan so: Branko Sojer, Janez Gregorič, Jaka Parkelj, Klemen Ložar, Nace Hribar, Primož Orešek, Sašo Žaljec, Sabina Hribar in Samo Svetlin. Z aktivnostmi je svet začel ob ustanovni seji v decembru, kjer sta bila izvoljena predsednik sveta Branko Sojer in podpredsednik sveta Sašo Žaljec. Z rednim delom je svet začel na prvi redni seji, ki je bila v januarju. Na dosedanjih treh rednih sejah smo sprejeli ključne načrte za KS Ihan ter na Občino Domžale poslali dopis o prednostnih in potrebnih investicijah, ki so za krajane nujne in pomembne. Naj tukaj povemo, da se prebivalstvo v KS Ihan, ki obsega naselja: Bišče, Mala Loka, Ihan, Selo pri Ihanu, Goričica pri Ihanu, Prelog, Brdo pri Ihanu in Dobovlje, redno povečuje, s tem pa se povečujejo tudi potrebe za izboljšanje življenja krajanov. V uvodnih sejah smo potrdili tudi člane nadzornega odbora KS Ihan v sestavi: Veronika Cerar, Gregor Barlič in Vera Jus. Prav tako pa svoje delo tajnika na-

daljuje Andrej Trtnik. Mesečno svet KS pregleduje in obravnava različne vloge društev in krajanov ter sprejema mesečno finančno poročilo. Prav tako pa se predsednik KS udeležuje sestankov na Občini Domžale in tako skrbi za pretok pomembnih informacij med krajanom, svetniki KS in predstavniki občine.

Ker želimo, da se krajanom v KS Ihan dobro počutijo, je bil v decembru organiziran Božično-novoletni koncert, otroke pa je obiskal in obdaril Miklavž. Kulturno društvo je februarja organiziralo prireditve ob kulturnem prazniku.

Vse krajane in krajanke KS Ihan v ljudo vabimo na čistilno akcijo Očistimo KS Ihan, ki bo v **petek, 5. aprila 2019, ob 16. uri**. Zbor udeležencev bo pred gasilskim domom v Ihanu, kjer boste prejeli rokavice, vreče in navodila. Ob zaključku čistilne akcije bomo poskrbeli za okrepčilo in druženje udeležencev.

ZA KS IHAN
KLEMEN LOŽAR

Raziskava vplivov CČN Domžale – Kamnik na reko Kamniško Bistrico

Javno podjetje CČN Domžale - Kamnik je v sodelovanju z Zavodom REVIVO izvedlo neodvisno raziskavo ribje združbe Kamniške Bistrice z namenom, da preveri vpliv čistilne naprave na reko Kamniško Bistrico na območju Domžal.

JP CČN DOMŽALE - KAMNIK Raziskovalci niso mogli zanesljivo ugotoviti vzrokov za zabeleženo sestavo ribje združbe in oceniti ekološkega stanja, vendar sklepajo, da je vpliv CČN Domžale - Kamnik na Kamniško Bistrico veliko manjši kot vpliv pre-

v gosto poseljeno in urbanizirano območje Ljubljanske kotline, kjer je njen tok vključen v reguliran, ozek in raven kanal, zaradi česar Kamniška Bistrica v tem delu spada med ekološko najbolj degradirane vodotoke v Sloveniji. Kamniško Bistrico zgodovinsko

ja (1972–1975) in z izgradnjo Centralne čistilne naprave Domžale - Kamnik (1981), ki sta poskrbela za izboljšanje stanja vsaj z vidika obremenitve z organskimi snovmi. Čeprav se je kemijsko stanje reke izboljšalo, je zaradi različnih tehničnih regulacijskih ukre-

Med vzorčenjem so raziskovalci v Kamniški Bistrici našli kar 23 vrst rib in eno vrsto piškurjev. Na prvem vzorčnem mestu (nad izpustom iz CČN) so našli 13 vrst rib, od katerih so se vse, razen potočnega piškurja, pojavile tudi na drugem vzorčnem

manjši kot vpliv preštevilnih regulacij, ki so to reko preoblikovale v odtočni kanal, katerega naravna prilagodljivost in odpornost na pritiske je zaradi tega prizadeta.

Podrobnejša analiza razlik v vrstni sestavi ribjih združb obeh vzorčnih mest opozarja na velike spremembe rečnega ekosistema kot posledice vpliva človeka. Slabo stanje ribjih združb na obeh vzorčnih mestih je posledica hidro-morfoloških sprememb struge, torej preštevilnih pregrad, kamnometov in betonskih kanalov, ki onemogočajo rast obrežnih dreves in druge vegetacije ter negativno vplivajo na delovanje rečnega ekosistema. Z regulacijami ribam učinkovito uničimo življenjski prostor, torej njihova skrivališča in drstišča. Večina vrst rib zato posledično izgine oziroma njihova številčnost močno upade, v prostoru pa se naselijo bolj prilagodljive vrste, ki pa v ekosistemu ne opravljajo enakih funkcij. To je še posebej izrazito pod izpustom iz CČN, kjer reka zdaj postaja dom tujerodnim in cipridnim vrstam rib, ki so značilne za počasi tekoče reke z nižjo vsebnostjo kisika in je njihova prevlada posledica obstoječih pregrad. Velika pregrada je verjetno tudi vzrok, zakaj so raziskovalci pod izpustom iz CČN Domžale - Kamnik zabeležili veliko večje število vrst kot nad izpustom. Med obeh vzorčnima mestoma, pri mostu v Biščah, se namreč nahaja velika pregrada, ki je neprehodna za vse vrste rib. Dolvodno od te pregrade, kjer se nahaja tudi vplivno vzorčno mesto, se vse do izliva v Savo nahaja le nekaj manjših pregrad, zato je mogoče sklepati, da so prehodne za ribe in tako omogočajo selitev rib iz Save v Kamniško Bistrico.

FOTO: ZAVOD REVIVO

Ogrica je značilna vrsta Črnega morja, ki se vsako leto seli na drst v površne dele rek. Zaradi pregrad je njeno preživetje ogroženo.

Donavski potočni piškur nima škržnega poklopca in se z usti prisesa na podlago.

številnih regulacij, ki so to reko preoblikovale v odtočni kanal, katerega naravna prilagodljivost in odpornost na pritiske je zaradi tega prizadeta. Obenem ugotavljajo, da je vpliv človeka na strugo prevelik, in da bo za izboljšanje ekološkega stanja Kamniške Bistrice potrebna celostna renaturacija reke in njenih pritokov. Takšen sklep potrjujejo tudi podatki Agencije Republike Slovenije za okolje, ki za obravnavani odsek kažejo zmerno ekološko stanje.

Kamniška Bistrica je največji slovenski hudournik, ki teče po dveh povsem različnih pokrajinah. V zgornjem toku je hitra in bistra gorska reka, ki vijuga po ozki, z gozdom prerasli in redko poseljeni gorski dolini. V srednjem in spodnjem toku vstopa

uvrščamo med vodotoke s hitrim tokom in veliko vsebnostjo kisika. Zanje sta značilni vrsti potočna postrv in lipan, ki sta domorodni vrsti in sta se v preteklosti redno pojavljali tudi v Kamniški Bistrici. Zaradi izravnave, razširitve in številnih pregrad v strugi, ki upočasnjujejo tok, se je ribja združba reke že v preteklosti preoblikovala v združbo, ki je značilnejša za počasneje tekoče vode z nižjo vsebnostjo kisika in višjo vsebnostjo hranilnih snovi.

V preteklosti so območje onesnaževale številne komunalne odplake in izpusti iz industrijskih objektov, ki so bili večinoma neregulirani. Voda je bila pogosto umazana, je smrdela in po njej so plavale pene. Izboljšav so bili prebivalci ob Bistrici deležni šele z izgradnjo kanalizacijskega omrež-

pov in splošne degradiranosti struge ter rečnih bregov z ekološkega vidika spodnji del Kamniške Bistrice uvrščen v zmerno ekološko stanje in je kot tak bolj občutljiv tudi na ostale pritiske.

Raziskava je obsegala meritve na dveh vzorčnih mestih in na vsakem je bilo izvedeno vzorčenje ribje združbe po neškodljivi in standardizirani metodi elektro-ribolova. Na posameznem vzorčnem mestu so beležili tudi videz struge in okolice, kot so sestava sedimenta, globina vode in poraščenost brežin, ter izmerili osnovne fizikalne in kemijske dejavnike, kot so temperatura, vsebnost kisika, kislost/bazičnost in električno prevodnost vode. Ti podatki skupaj z rezultati elektro-ribolova pomagajo razumeti vzroke za opaženo sestavo ribje združbe.

Optika Škofic že od 1975
Ljubljanska 87, Domžale
T: 01 721 40 06
delovni čas:
pon.-pet.: 8-12 in 16-18
sobota: 9-12

ZDRAVSTVENA NEGA STOPAL
Pančur d.o.o.
01/72 45 106
031/353 347
(v stavbi zdravstvenega doma Domžale)
Krajsanje nohtov ter
odstranjevanje trde kože na bolnih in
zdravih nogah.
Zaupajte našim strokovnjakom.

DOGAJA SE ...

Film: Deček nevihte

Mestni kino Domžale, 7. aprila

Pravljinski palček

Zaključek projekta družinskega branja, 9.–26. aprila

Razstava: Andrej Janža - Andi

Menačenkova domačija 11. aprila

1. april, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.00 | SREČEN KOT LAZZARO

Drama / 125' / Alice Rohrwacher nas znova popelje v idilično okolje italijanskega podeželja s pripovedjo o prijateljstvu in neizmerni dobroti / nagrada za najscenarij v Cannesu.

2. april, torek

KD Franca Bernika

9.30 + 11.00 | TRIJE PRAŠIČKI

Abonma OTROŠKI in IZVEN

Lutkovna predstava / Mimi teater, Ljubljana / 35' / 3+ / zgodba o treh prašičkih in požrešnem volku, o strahu in modrih odločitvah, o lenobi in vztrajnosti ter o zmagi dobrega nad zlim.

Knjižnica Domžale

9.30-10.30 | IGRALNE URICE

Za predšolske otroke od 2. leta dalje ter starše, skrbnike, dedke in babice / prijava na oddelku za otroke in mladino / org.: Knjižnica Domžale.

10.00 | ANDERSENOV DAN

Rojstni dan Hansa Christiana Andersena / mednarodni dan knjig za otroke / branje pravljic / organizirana skupina in izven / 3+ / vstop prost / org.: Nives Podmiljšak, Knjižnica Domžale.

10.00 | USTVARJAMO Z MASIMM

Ustvarjalna delavnica / krep papir / druženje / Kreativna skupina Masimm / prijave: sonja.jurisevic@dom.sik.si ali 01 724 12 04.

16.00 | SKUPINE STAREJŠIH ZA

SAMOPOMOČ

Predstavitev / prostovoljci / prijave: tatjana.pranikar@skupine.si, 01 729 55 80, 041 287 851 / org.: Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije, Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale

18.00 | TOVOR

Drama / 98' / srbski režiser Ognjen Glavonić v prvincu prepričljivo orisuje vzročno opustošenje nje ter povleče marsekatoro vzporednico s klasičnim trilerjem Plačilo za strah.

20.00 | ZELENA KNJIGA

Komična drama / 130' / v filmu, posnetem po režisnični zgodbi, postane neotesani vumbactelj italijanskega porekla voznik tempopoltega klasičnega pianista na turneji po ameriškem jugu.

3. april, sredo

Film: 1, 2, 3, maček Muri! + delavnica

Mestni kino Domžale, 13. aprila

10. april, sredo

KD Franca Bernika

20.00 | SVETLANA MAKAROVIČ: PREKLETI KADILCI

Abonma gledališki RUMENI in IZVEN

Glej opis pod 9. aprtil.

11. april, četrtek

Knjižnica Domžale

17.00 | STARKA IN POTEPUH

Pravljina urica / S pravljico po svetu – Švedska / za otroke od 4. leta dalje / prijava na oddelku za otroke in mladino / org.: Knjižnica Domžale.

Menačenkova domačija

19.00 | ANDREJ JANŽA - ANDI

Odprte razstave slik in risb domačinskega ustvarjalca / predstavitev avtorja: Marija Mojca Vilar, dipl. slikarka in drugi prijatelji / kulturni program: Anže in Nina Palka, kitara in flavta / razstava bo odprta do 18. 5. / vstop prost.

Blunout klub

20.00 | GREEN TOWN JAZZ BAND

Koncert / skupina velja za eno najboljših tradicionalnih jazz skupin v Evropi.

KD Franca Bernika

20.00 | SVETLANA MAKAROVIČ: PREKLETI KADILCI

Abonma gledališki RDEČI in IZVEN

Glej opis pod 9. aprtil.

12. april, petek

Knjižnica Domžale

10.00 | VELIKONOČNA DEKORACIJA

Ustvarjalna delavnica / velikonočna dekoracija / za otroke od 4. do 8. leta / predhodne prijave / org.: Nives Podmiljšak, Knjižnica Domžale.

Blunout klub

20.00 | RUDI BUČAR

Koncert / istrski trubadur in večkratni zmagovalec festivalov.

KD Franca Bernika

20.00 | SVETLANA MAKAROVIČ: PREKLETI KADILCI

Abonma gledališki ZELENI in IZVEN

Glej opis pod 9. aprtil.

13. april, sobota

Koncert: Nedokotčana populnost

Kulturni dom Franca Bernika Domžale, 27. aprila

23. april, torek

Knjižnica Domžale

9.30-10.30 | IGRALNE URICE

Glej opis pod 2. aprtil.

19.00 | BERTA ŠAVLI: NA MOJIH POTEH

Predstavitev knjige / vstop prost / org.: Berta Šavli, Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale

18.00 | TRANZIT

Glej opis pod 13. aprtil.

20.00 | O LJUDEH IN VASEH

Dokumentarni film / 94' / topel in duhovit film ceste – ganljiva meditacija o prijateljstvu, minljivosti in moči umetnosti / nagrada za najboljši dokumentarec v Cannesu in nominacija za oskarja.

24. april, sredo

Blunout klub

20.00 | KLEMEN BUČAN

Stand up / voditelj in komik.

KD Franca Bernika

20.00 | SAPA LJUBEZNI IN ČAROVNIJA IZDIHA

Abonma koncertni MODRI in IZVEN

Program: Bach, Gluck, Bizet, Debussy, Enescu, Messiaen, Roussel ... / izvajalci: Irena Grafenauer in prijatelji / koncertno popotovanje skozi prostor in čas s flavto, dihom in izdihom v glavni vlogi.

25. april, četrtek

Mestni kino Domžale

18.00 | STAN IN OLIO

Glej opis pod 19. aprtil.

20.00 | PUTINOVE PRIČE

Dokumentarni film / 102' / ukrajinski režiser, ki zadnja leta živi v prostovoljnem izgnanstvu, je imel ob političnem vzponu Vladimirja Putina kot dokumentalist državne televizije prost dostop do novega vladarja ruskega imperija.

Dvorana Acija Bertoncija, GŠ Domžale

18.30 | ZAKLJUČNI KONCERT ODDELKA DOB

Glasbeni dogodek / koncert / Glasbena šola Domžale

Knjižnica Domžale

17.00 | POGUMNI PETELINEK

Pravljina urica / S pravljico po svetu – Švedska / za otroke od 4. leta dalje / prijava na oddelku za otroke in mladino / org.: Knjižnica Domžale.

19.00 | PLETEMO SPOMINE

KOLENDAR KULTURNIH PRIREDITEV V OBČINI DOMŽALE / APRIL

Film: 12. mož

Mestni kino Domžale, 28. aprila

Razstave

MENAČENKOVA DOMAČIJA

O KMEČKO-OBRTNIŠKI DRUŽINI AHČIN IN STALNA KIPARSKA POSTAVITEV DEL FRANCETA AHČINA

Stalna razstava.

ANDREJ JANŽA - ANDI

Razstava slik in risb domačinskega ustvarjalca bo odprta od 11. aprila do 18. maja.

SLAMNIKARSKI MUZEJ

300 LET SLAMNIKARSTVA NA SLOVENSKEM

Stalna razstava.

GALERIJA DOMŽALE

METALEC: PETER RAUCH

Fotografska razstava bo na ogled od 18. aprila.

KNJIŽNICA DOMŽALE

KOLEDAR OBČINE DOMŽALE: KO BOM VELIK, BOM ...

Razstava fotografij bo na ogled od 1. do 20. aprila.

UČENCI IN MENTORJI OŠ ROJE: DREVESA

Razstava različnih likovnih izdelkov bo na ogled od 23. aprila do 18. maja.

KNJIŽNICA DOMŽALE: PRAVLJICNI PALČEK 1. DEL

Razstava likovnih izdelkov, ki so nastali v okviru projekta Pravljinski palček 2018-2019 je na ogled do 7. aprila.

KNJIŽNICA DOMŽALE: PRAVLJICNI PALČEK 2. DEL

Razstava likovnih izdelkov, ki so nastali v okviru projekta Pravljinski palček 2018-2019 bo na ogled od 8. do 21. aprila.

KNJIŽNICA DOMŽALE: PRAVLJICNI PALČEK 3. DEL

Razstava likovnih izdelkov, ki so nastali v okviru projekta Pravljinski palček 2018-2019 bo na ogled od 23. aprila do 6. maja.

CENTER ZA MLADE DOMŽALE

FOTOGRAFI CZM DOMŽALE: NASLIKANO S PIKSLI

Fotografska razstava mladih fotografov bo na ogled od 18. aprila.

Izobraževanja

Knjižnica Domžale

OTROCI

Vama in pametna raba pametnih telefonov, vamo obnašanje na internetu, kaj je res in kaj ni res – za otroke med 6. in 13. letom. Bodi KUL in pridni na delavnico. Tvoj pametni telefon ti bo hvaležen, mami!

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

Zimsko počitniško varstvo na OŠ Rodica

V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Domžale je bilo na OŠ Rodica organizirano zimsko počitniško varstvo.

OŠ RODICA Zimsko varstvo je potekalo od 25. februarja do 1. marca 2019. Udeležili so se ga učenci od prvega do petega razreda osnovne šole iz okoljskih šol občine Domžale. Letos se je na počitniško varstvo prijavilo precej otrok, vseh skupaj jih je bilo 19. Program je otrokom omogočil aktivno preživljanje prostega časa, ki je temeljil na gibanju, druženju in ustvarjanju.

Med počitnicami smo se vsak dan učili novih veščin. Dopoldnevi so bili namenjeni ustvarjanju – prvi dan je bil na vrsti t. i. String Art, pri katerem smo na lesene deščice ustvarjali s kladivi, žeblički in volno. Čez teden so izpod otroških rok nastali še drugi izdelki; iz nogavic so nastale živali: gosence, zajci, hobotnice in pingvini; naredili smo si tudi pustna pokrivala iz filca in praznično okrasili tudi vhod šole. Športna aktivnost nam ni bila tuja, otroci so z veseljem hodili na sprehode, še posebno če smo si za cilj izbrali igrala ali fitness na prostem ob Kamniški Bistrici, imeli pa smo tudi izlet na bližnjo vzpetino Šumberk. Obiskali smo Sankukai karate klub Domžale, kjer smo se spoznali z osnovni-

mi tehnikami karateja in se izkazali v štafetnih igrah, ki so nam jih pripravili tamkajšnji trenerji. Odvečno energijo smo porabili tudi v šolski telovadnici, kjer smo premagovali poligon, skakali na trampolinu in izvajali ostale vragolije. En dan v tednu pa je bil namenjen tudi kulturnemu udeleževanju. V Kulturnem domu Franca Bernika smo si ogledali film Super fuzbališči, nad katerim so bili otroci navdušeni. Po ogledu filma smo ostali tudi na ustvarjalni delavnici, kjer si je vsak naredil svojo 'žogolovko'.

Kuhinjsko osebje nas je razvajalo z raznoliko prehrano. Pripravili so nam odlične malice in kosila ter poskrbeli, da naši želodčki čez dan zagotovo niso bili lačni. Zadnji dan pa smo tudi sami poprijeli kuharice v roke. Po kosilu smo si za sladico pripravili slastne čokoladne mafine.

Otroci so se z veseljem vključili v vse aktivnosti, najbolj jim je bilo vseh izdelovanje živali iz nogavic ter ogled filma v kulturnem domu. Teden je hitro minil in naše druženje se je končalo, zato upamo, da se kmalu spet vidimo.

SARA ŽELEZNIKAR IN TEJA MEDLE

Simbioz@

Že šesto leto zapored je na Srednji šoli Domžale potekal 20-urni medgeneracijski projekt Simbioz@, in sicer v tednu od ponedeljka, 21. januarja, do petka, 25. januarja, v popoldanskem času od 14. do 18. ure.

SREDNJA ŠOLA DOMŽALE Vsak dan so bili tečajniki seznanjeni z različno vsebino. Tako so se prvi dan spoznali z vsemi fizičnimi deli računalnika in urejevalnikom besedila. Drugi dan so na svetovnem spletu poslušali glasbo njihove mladosti ter iskali različne kuharske recepte in nasvete slovenskih ter tujih zdravnikov. Ogledali so si še, kako preveriti vozna reda avtobusnega prevoznika Kam-Bus in Slovenskih železnic. Naslednji dan so začeli s pravo 'internetno' komunikacijo, kjer so se naučili pošiljati elektronska sporočila z različno vsebino enemu ali več prejemnikom hkrati. Nato so znanje nadgradili in prek najbolj uporabne aplikacije socialnih omrežij – facebook, poiskali prijatelje ali znance ter malo pokramljali. Na koncu so spoznali svet fotografije,

kjer so se naučili osnov fotografiranja ter prenašali slike na računalnik in na prejšnjem elektronske pošte delili prijateljem ali jih objavili na facebooku.

Na projekt se je prijavilo in sodelovalo 10 tečajnikov. Za prijetnejše počutje udeležencev je znanje delilo 20 dijakov prostovoljcev in štirje strokovno izobraženi učitelji Borut Jagarinc, Mojca Jager, Gregor Cedilnik in Tadej Trinko, ki učijo na srednješolskem programu tehnik računalništva. Za dvig koncentracije so bili med odmori pripravljene sadje, prigrizki in pijača. Odziv tečajnikov in prostovoljcev je fenomenalen, zato vsi skupaj komaj čakajo na naslednje leto, ko bodo spet organizirali medgeneracijsko učenje.

TADEJ TRINKO, PROF.
FOTO: DIJAKI SŠ DOMŽALE

Obisk Občine Domžale

Čprav je v dneh pred pustom oblast v občini Domžale prevzela pustna sekcija Striček z Vira, in je veljal v času vladavine pusta Strička rek Kdor ni za pusta, naj se odseli vse do avgusta, smo vseeno uspeli mali državljani vkorakati na sedež občine v Domžalah.

VRTEC URŠA Tudi letos, ko praznujemo 20. rojstni dan vrtca, smo že četrto leto vključeni v mednarodni projekt Pomahajmo v svet – Say Hello to the World, kjer prek video klicev predstavljamo sebe, naše družine, naša življenja, svoj vrtec in skupnost sobivanja. Ponosno pa predstavljamo tudi svoj kraj, kjer naš vrtec stoji, torej na Krtini, in občino, pod katero spadamo – Domžale. Tokrat skupina 'pikapolonice' iz enote Mavrica mahamo v Zagreb, na Hrvaško.

Na veliko veselje nas je v svojih prostorih sprejela kot vedno dobrosrčna in nasmejana podžupanja mag. Renata Kosec. Hiteli smo s pripovedovanjem zgodbe o hroščku Simonu avtorice Nine Mav Hrovat, o vsem, kar smo slišali prek ikt tehnologije in slikovnega materiala. Hrošček Simon se nam tokrat ni pridružil, smo pa namignili, da ga bomo zelo veseli v naši enoti, ko zacvetijo prve spomladanske cvetlice. Župan Toni Dragar je v svojih prostorih gostil na obisku posebne goste, zato se nam ni uspel pridružiti, a verjamemo, da nas tudi on enkrat obiše in pove kaj o svojem delu, delu župana. Podžupanja je o svojem delu povedala, da ga opravlja s srcem in z veliko vnemo in veseljem, še posebej pa se razveseli obiskov, kot je bil naš. Ta žar smo začutili tudi mi.

Stavba občine je res velika. Čez velike prostore je v dopoldanskem času že kukalo toplo sonce, ko smo se pravi velikani odpravili vse do sejne sobe, kjer se sklepajo najpomembnejše odločitve. Zavzeli smo sedeže občinskih svetnikov in pogumno odgovarjali na zastavljena vprašanja podžupanja mag. Renate Kosec v mini kvizu Kaj vem o Domžalah. Odgovori so bili pravilni in vsak otrok je dobil od Teje

Hauptman zastavo občine Domžale. Zapeli smo himno Vrtca Urša, predstavili pa smo se tudi s projektom Pasavček, kjer skrbimo za prometno varnost na naših poteh. Prav v ta namen, saj sodelujemo tudi z njimi, so nam podarili pobarvanko hroščka Simona z naslovom Varno na poti.

Obisk Občine Domžale je pravo doživetje za vse nas, otroke in strokovne delavce. Še bolj pa si ga bomo zapomnili, ker nas je na ta poseben obisk pospremila naša ravnateljica Martina Pančur. Vedno, ko nas obiše, smo veseli njenih

besed, nasvetov in prijaznega pogleda. Tudi tokrat nas je spremljala kot del nas – skupaj smo se sprehodili do vhodnih občinskih vrat, pozdravljali mimoidoče in odgovarjali na vprašanja mini kviza. Ponosni smo, da jo imamo.

Lepe želje, prijazne besede in vtisi vedno ostanejo zapečateni v naših srcih. Košček lepega dne bomo tudi tokrat pospravili v škatlico lepih spominov, ki ne bodo zbledeli. Na koncu šteje le – da se imamo lepo in radi. In ta dan je bil ravno tak.

ANDREJA ROPOTAR JAGODIC

Multikulturalna šola v Atenah

Izobraževanje, ki smo se ga udeležili štirje učitelji z OŠ Rodica, nam je prineslo pravo priložnost. Spoznali smo drugačno šolsko okolje, ki je odraz begunske situacije.

OŠ RODICA Obiskali smo šolo 2nd Intercultural Junior High school Hellinikon na obrobju Grčije in tam doživeli pravi kulturni šok. Šolo obiskujejo zgolj učenci priseljenci in begunci, v šoli ni grških učencev. Otrokom iz dru-

gih držav predstavlja ta šola možnost za vstop na grško šolo v roku dveh let ali pa se tu pripravljajo za nadaljnje poklicno izobraževanje. Ker lahko v razredu govorijo do deset različnih jezikov zaradi različnih narodnosti učencev, so morali prilagoditi program oziroma poenostaviti določene učne procese, ki jih ponavadi izvaja-

jo v grškem jeziku. Poseben poudarek namenjajo dejavnostim, ki širijo multikulturalnost in spoznavanju grške kulture, tako da pogosto organizirajo posebne dneve dejavnosti oziroma te vsebine vključujejo v program. Učenci se poleg grškega jezika učijo še drugih jezikov (angleščino, francoščino ...).

Takšnih multikulturalnih šol je zelo malo, prilagodile so se geopolitični situaciji, ki že nekaj časa vlada v Grčiji in drugod po Evropi. Učenci jutraj pridejo v šolo iz begunskih kampov, po pouku se potem vračajo nazaj v kamp. Na šoli so razstavljeni številni izdelki in portreti učencev, ki govorijo o multikulturalnem značaju šole in njihovi ustvarjalni raznolikosti, saj je to največkrat prvi korak pri vzpostavljanju socialnih stikov na šoli. Za nas je bila to zares enkratna priložnost; zavedamo pa se, da imajo otroci drugod po svetu povsem drugačne pogoje šolanja kot pri nas doma.

MARKO DROBNE, OŠ RODICA, DOMŽALE
FOTO: MARKO DROBNE, 2ND INTERCULTURAL JUNIOR HIGH SCHOOL HELLINIKON

Medgeneracijsko druženje z Ifigenijo Simonovič

V sredo, 6. marca 2019, smo se ob 14.30 v Medgeneracijskem centru Bistrica družili s pesnico Ifigenijo Simonovič, predsednico Slovenskega centra PEN.

SREDNJA ŠOLA DOMŽALE Povedala nam je veliko zanimivosti o japonski kulturi, govorili pa smo tudi o grozovitem dogodku, ki se je zgodil ob koncu druge svetovne vojne. Na Japonsko sta bili odvrženi dve atomski bombi, ki sta pobili veliko ljudi, posledice pa so vidne še danes. V spomin na ta dogodek smo dijaki Srednje šole Domžale in varovanci Medgeneracijskega centra Bistrica izdelovali žerjave iz papirja, ki predstavljajo v japonski kulturi simbol

sreče in dolgega življenja ter bodo del razstave v spomin na žrtve atomskih bomb. Izkazalo se je, da je origami težko narediti, zato smo naredili tudi nekaj rož in čepic. Med izdelovanjem origamijev pa sta gospa Ifigenija in njen iraški pesniški prijatelj Sameer Sayegh prebrala svojo poezijo.

Druženje je bilo zabavno in zelo poučno. Prepričana sem, da si ga bomo vsi zapomnili.

ZALA KRALJ SERŠA, 2. E SŠ DOMŽALE

ŽIVLJENJE JE VELIKO VEČ KOT NAGRADE

KATARINA ŠOLN, PREJEMNICA JESENKOVE NAGRADE

Katarina Šoln je mlada Domžalčanka ter prejemnica najvišjega priznanja za raziskovalne in strokovne dosežke s področja biotehniških ved, Jesenkove nagrade, ki jo je prejela kot najboljša magistrska študentka.

Mateja Kegel Kozlevčar
Foto: Iztok Dimc

To je nagrada za njeno dolgoletno delo na tem področju, kjer je danes doktorska študentka. A Katarina tokrat ni prvič opozorila nase, o njej smo pisali že pred nekaj leti, ko je še kot mlado dekle izdala svoj prvi mladinski roman Mreža. Tokrat sva se pogovarjali tako o njenih akademskih dosežkih kot življenjskih usmeritvah, končanem magistrskem študiju Molekulska in funkcionalna biologija, prav tako je bila že pred tem zlata maturantka, Zoisova štipendistka, prejela je pohvalo za najboljšo diplomantko biologije, Prešernovo nagrado za magistrsko nalogo in zdaj še Jesenkovo nagrado.

Jesenkova nagrada je priznanje za vaše študijsko delo, kaj pa pomeni vam, poleg same pohvale za dosežek?

Še zdaj pravzaprav kar težko verjamem, da sem prejela Jesenkovo nagrado. To nagrado namreč dobi najboljši diplomant magistrskega študija na celotni Biotehniški fakulteti. To pomeni, da ni bilo dovolj le najvišje povprečje ocen, ampak si moral imeti tudi strokovne in znanstvene dosežke, kot so znanstveni članki in simpoziji. Zdi se, da sem prejela vse, kar sem v tem času lahko. Hkrati pa sem v tem času spoznala še nekaj drugega. Na koncu vse nagrade ne štejejo nič, če nimaš v svojem življenju ljudi, ki te imajo radi. Hvala sem, da imam družino, ki mi ves čas stoji ob strani, in da imam v službi super sodelavce, na katere se lahko vedno zanesem. Ne razumite me narobe, vsaka nagrada mi veliko pomeni in sem je zelo vesela, saj je priznanje za moje delo. A življenje je veliko več kot nagrade ...

Vaše magistrsko delo je precej specifično: Vpliv izvlečkov korenin japonskega in češkega dresnika na kalitev, rast ter strukturne in biokemijske značilnosti vrtna redkvice. Morda več o tem?

Japonski in češki dresnik sta invazivni rastlini. Invazivne rastline so rastline, ki so prišle od drugod in zdaj na novem področju izpodrivajo domače rastline. Oba dresnika se zelo hitro širita s podzemnim sistemom korenin, hitro zrasteta (tudi več kot 3 m) in s senčenjem preprečita rast drugim rastlinam. Mene pa je zanimalo nekaj drugega: dresnika imata tudi svoje 'biokemično orožje'. V okolico namreč izločata alelopatične snovi, ki zavrejo kalitev in rast bližnjih rastlin. Ta pojav sem pri svoji magistrski nalogi preučevala na testni rastlini, teden dni starih kalicah vrtna redkvice. Preučili smo kalitev in rast testnih rastlin ter ugotovili, da izvlečki obeh dresnikov močno zavrejo rast korenine. V koreninah izpostavljenih rastlin smo opazili tudi znake oksidativnega stresa. Na celičnem nivoju smo ugotovili, da izvlečki japonskega in češkega dresnika povzročijo propad celic koreninskega vršička izpostavljenih rastlin. Večino svojih raziskav sem opravila na oddelku za biologijo v Laboratoriju za eksperimentalno botaniko. To mi ne bi uspelo brez odlične mentorice doc. dr. Jasne Dolenc Koče, ki mi je že na začetku študija odprla vrata

Zdi se, da sem prejela vse, kar sem v tem času lahko. Hkrati pa sem v tem času spoznala še nekaj drugega. Na koncu vse nagrade ne štejejo nič, če nimaš v svojem življenju ljudi, ki te imajo radi.

v svet rastlin in me sprejela v svoj laboratorij. Koreninske celice smo opazovali s presevnim elektronskim mikroskopom, pri tem mi je veliko pomagala somentorica doc. dr. Nada Žnidaršič. Poleg tega smo na Kemijskem inštitutu tudi analizirali sekundarne metabolite v koreninah japonskega in češkega dresnika. Izsledke raziskav sem predstavila na slovenskih in mednarodnih simpozijih, kmalu pa bodo rezultati objavljeni v dveh znanstvenih člankih. Za svojo magistrsko delo sem lansko leto prejela tudi Prešernovo nagrado. Zdi se, da zdaj svojega doktorata nadaljujem z raziskavami alelopatije in invazivnih rastlin.

Ali je v našem okolju znanstveno raziskovalno delo pri tako specifičnih področjih dovolj cenjeno? Kaj pa samo delo z vašo izobrazbo, ga je lahko dobiti ali je izziv?

Danes ni lahko dobiti službe. Vem pa nekaj: če te tvoje področje veseli in si na njem najboljši, potem bo delo našlo tebe. Največja napaka mladih je, da vsa študentska leta delajo v gostinstvu, potem pa pričakujejo, da bodo kar takoj dobili službo v laboratoriju. Moj nasvet mladim je, naj že med študijem poskusijo delati na področju, kjer se pozneje želijo zaposeliti. Jaz sem to naredila popolnoma intuitivno: ker so me zanimale rastline, sem se mojemu zdajšnjemu laboratoriju priključila že v prvem letniku študija, rekoč, da bi delala raziskovalno nalogo. Od takrat je minilo šest let. Še vedno sem z njimi. Poleg tega je dobro, da greš v času študija v tujino. Jaz sem tako še kot študentka nabirala izkušnje v laboratorijih v

Gradcu, Salzburgu in Cardiffu, kjer sem več mesecev preučevala, kako se rastline odzivajo na stresne dejavnike. V tujini sem se naučila novih metod, ki smo jih potem uporabili tudi v našem laboratoriju.

Prihajate iz Radomelj, kjer se ob reki Kamniški Bistrici tudi soočamo s pojavom invazivnih rastlin. Ste seznanjeni z lokalno problematiko tega področja?

S problematiko invazivnih rastlin se ukvarjam zadnjih šest let. Med sprehodi ob Kamniški Bistrici seveda opazim številne invazivne rastline. Veliko je japonskega in češkega dresnika, predvsem tam, kjer so se izvajala kakšna gradbena dela. Pri gradbeništvu se s prekopavanjem in premeščanjem prsti na nova območja hkrati premeščajo tudi koščki dresnikovih korenin. To ne bi bil problem, če ne bi imeli dresniki zelo veliko sposobnost obnavljanja: že iz 1 cm korenike lahko zraste večmetrski sestoj! Delčki korenin se lahko prenašajo tudi z vodnim tokom – ravno zaradi tega je veliko dresnika ob bregovih Kamniške Bistrice. Poleg dresnikov sem opazila še precej drugih invazivnih rastlin, kot je žlezava nedotika, zlata rozga in ambrozija. Odstranjevanje invazivnih rastlin je velik problem. Pri dresnikih so raziskave pokazale, da je najučinkovitejša strategija večletno košenje mladih poganjkov in izkopavanje korenin.

Aktivni ste tudi pri pripravi poljudnih člankov s področja biologije. Kakšno je zanimanje za tovrstne vede izven izobraževalnega okolja?

Z revijo Ognjišče sodelujem od leta 2013. V teh letih sem pripravila veliko poljudnih bioloških člankov: od bakterij, rastlin, živali do človeških možganov in učenja. Poleg tega sem se preizkusila tudi kot novinarka in zadnja tri leta pripravljala intervjuje z znanstveniki. V letošnjem letu imam novo rubriko Znanstvene skrivnosti, kjer na preprost in zanimiv način predstavljam skrivnosti iz sveta narave. Na primer: zakaj me boli zob, kaj delajo živali pozimi, zakaj korenine rastejo navzdol, kaj bi se zgodilo, če

bi poljubili žabo ... Med študijem sem vodila šolske skupine po Botaničnem vrtu in eno leto delala kot demonstratorica pri vajah iz mikrobiologije na Zdravstveni fakulteti. V tem času sem opazila, da mlade zelo zanima biologija, še posebno, ko ugotovijo, da je biologija povsod okoli nas. Prav tako tudi odrasle. Le kdo si ne bi želel vedeti, kakšni procesi se odvijajo v naravi ali nenazadnje, kaj se dogaja v našem telesu. Poleg tega se mi zdi prav, da vse znanje, ki sem ga pridobila med študijem biologije, predam naprej tako v pisni kot v ustni obliki ter tako mogoče še koga navdušim za biološke skrivnosti. Na ta način se trudimo tudi pri oddaji Male sive celice, za katero pripravljamo biološka vprašanja.

Če se vrneva k mladim in kariernim izzivom – je danes lažje dobiti zaposlitev na zelo specifičnem področju naravoslovnih ved, kot je na vašem, ali bi bilo lažje, če bi šlo za bolj splošno, recimo družboslovno izobrazbo?

Naravoslovne vede, biologijo, kemijo, fiziko, matematiko moraš razumeti. Ne moreš se jih preprosto naučiti na pamet, saj moraš razumeti princip delovanja. Pri družboslovnih vedah to ni potrebno. Mogoče se ravno zaradi tega mnogi raje odločajo za družboslovna področja in je posledično družboslovcev na trgu dela preveč. Kar je škoda. Mislim, da je v vsakem otroku vsaj malo naravoslovnega duha, zagotovo je imel vsak v otroštvu vprašanja o mesojedih rastlinah, o rjavenju kolesa ali o vesolju. Mene je narava in vse, kar je povezano z njo, zanimala že od otroštva. Takoj ko sem v 5. razredu osnovne šole izvedela, da obstaja študij biologije, sem vedela, da bom to nekoč študirala. Naravoslovne vede so precej prepletene: kot biolog moraš tako poznati tudi kemijo, da razumeš biokemijske procese v organizmih, fiziko, da lahko izračunaš povečave mikroskopa, in matematiko, da lahko napišeš modele za rast populacije. Ravno zaradi tega menim, da moje področje ni strogo specifično. Res je, da preučujem rastline, a to ne pomeni, da ne poznam ostalih področij

biologije. Ker imaš kot naravoslovec širok spekter različnih znanj, tudi lažje najdeš svojo poklicno nišo.

Zaposleni ste na oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, kaj zajema vaše delo?

Od lanskega leta sem zaposlena kot mlada raziskovalka na katedri za botaniko in fiziologijo rastlin na oddelku za biologijo, ki je del Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Program mladi raziskovalec je del projekta ARRS, ki že več kot 30 let financira mlade, da lahko lažje začnejo v znanstveni svet. V okviru tega delam tudi svoj doktorat in sem študentka na doktorskem študiju Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Trenutno delam predvsem raziskovalno v laboratoriju, kjer pripravljam raziskave za svoj doktorat, nekaj pa imam tudi pedagoškega dela, ki se ga zelo veselim.

Znanost pa ni vaša edina strast, pred leti ste nas že razveselili z mladinskim romanom, pa tudi sicer radi ustvarjate za otroke, mlade. Morda več o tem?

Svoj prvi mladinski pustolovski roman Mreža sem napisala še v gimnaziji. Izšel je leta 2010 pri založbi Educa. Takrat sem bila stara 17 let in sem ravno hodila v 3. letnik gimnazije. Roman Mreža govori o 13-letni Lani, ki svoje poletne počitnice preživlja pri babici na morju. To je zgodba o odrasčanju, razločevanju dobrega in slabega. Knjiga je na voljo tudi v Knjižnici Domžale. Zdi mi se, da bi bil zgodbe za Cidico in Ciciban, že nekaj časa pa pripravljam tudi naslednji, precej obsežen roman. Rada imam kreativnost, da lahko pustim domišljiji prosto pot. Ravno zaradi tega si ne predstavljam svojega življenja brez pisanja in risanja. Hkrati pa sem ugotovila, da si tudi v znanosti lahko kreativen, saj le tako prihajajo nove in nove ideje za poskuse.

Knjigo Mreža ste napisali pred desetimi leti, med poletnimi počitnicami, priznam, ko sva ob izidu delali intervju, ste bili še zelo mladi, a knjiga je aktualna še danes. Lahko spomniva bralce na čas, ko je nastala?

Nastanek moje prve knjige je povezan z anekdoto. Konec prvega letnika gimnazije sem dobila cvek. Pri eseju. Slovenščina. Razlog: zgrešila sem naslov. Ironično, a resnično: tisto poletje sem napisala svojo prvo knjigo Mreža. Kar želim povedati, je, da slabe stvari niso vedno nujno slabe. Rek 'kar te ne ubije, te okrepi' po navadi dejansko drži. Podobno je tudi pri drugih stvareh v življenju. Ko se znajdeš pred težavo, imaš vedno dve možnosti: lahko obupaš in odnehaš, lahko pa težavo sprejmeš kot izziv in delaš dalje. Močneje, boljše, še bolj zagnano slediš svojim sanjam. Če si nekaj zares želiš, boš storil vse, da bi to dosegel.

Pa cilji za naprej?

V naslednjih letih si želim uspešno končati svoj doktorat ter imeti še naprej priložnost za nove znanstvene in pedagoške izzive. Rada bi tudi približala zanimivi svet rastlin širši javnosti. Mogoče bom dobila še kakšno nagrado, mogoče ne. Zame je vendarle največja nagrada ta, da sem v tem času spoznala tudi najboljšega fanta. Nagrade pridejo in gredo. Ljubezno ostane. □

KULTURA

ICZM
20 LET
center za mlade domžale

**V CENTRU ZA MLADE
APRILA DOGAJA**

RISARSKA DELAVNICA
PONEDELJEK, 1.4.2019, OB 17. URI

Rad rišeš? Bi rad izboljšal svoje sposobnosti risanja? Pridi na delavnico, na kateri te bo prostovoljec Ricardo, ilustrator in grafični oblikovalec iz Kanarskih otokov naučil osnovnih tehnik risanja.

MEDNARODNA KAVARNA, četrtek, 4. 4. 2019, ob 19. uri

Te zanima prostovoljno delo v tujini? Morda pripravništvo? Kaj pa zaposlitev?

Ali veš, da ti vse to omogoča nov program Evropske solidarnostne enote?

Več informacij lahko izveš na Mednarodni kavarni, v četrtek, 4. 4., v Centru za mlade Domžale. Dogodek je brezplačen in namenjen mladim do 30. leta starosti.

Predavanje: SOČUTNI STARŠI - SOČUTNI OTROCI - ODGOVORNI MLADOSTNIKI, ponedeljek 8.4.2019, ob 18. uri

Predava: Lidija Bašič Jančar, terapevtka zakonske in družinske terapije, Študijsko-raziskovalni center za družino, enota Domžale

Starševstvo ni tehnika, niso navodila, temveč je ODNOS. Na odnos pa se vnaprej žal ne da pripraviti, živeti ga je potrebno vsak dan sproti. Kako? Da spoznavamo in čutimo sebe. Edino zagotovilo, da so odnosi v družini zares zdravi, je ČUSTVENI STIK, iz katerega se rojeva SOČUTJE. Ob sočutnih starših se otrok tudi v ostalih odnosih bolje znajde. Predavanje je brezplačno.

Medgeneracijska VRTNARSKA DELAVNICA, četrtek, 11. 4. 2019, ob 17. uri

Na delavnici boste izdelali strašilko, oznake za gredice in poslikali cvetlični lonec.

Vodi: Rada Kos

Cena: 10€ odrasli, 5€ mladi do 30 let

Velikonočna pekovska delavnica PLETENICE in GNEZDA, ponedeljek, 15. 4. 2019, ob 17. uri

V Centru za mlade Domžale bo dišalo po velikonočnih dobrotah!

Vodi: Pavle Kancilija, pekovski mojster

Cena: 10 € odrasli, mladi do 30 let 5 € (otroci v spremstvu staršev brezplačno).

OOJE - KLEPETANJE v SPANŠČINI Z RICARDOM

Četrtek, ob 17. uri. Obvezne predhodne prijave.

AKTIVNI CZM - VADBA ZA MLADE**PILATES**torki, 18:00-19:00
ZBIRAMO PRIJAVE ZA APRIL
Vodi: Maša Saksida, inštruktorica pilatesa in maserka**JOGA**srede, 19:00-20:00
ZBIRAMO PRIJAVE ZA APRIL
Vodi: Maja Maselj, učiteljica joge

Cena vadbe: 10 eur/4 srečanja (za mlade med 15. in 30. letom)

ŽE V TEKU**PILATES: torki 18:00-19:00****JOGA: srede, 19:00-20:00****UČNE URICE KEMIJE za 8. in 9. razred: srede, 16:00-16:45****FOTO DELAVNICE: vsak drugi ponedeljek, 18:00****FOTO DELAVNICE ZA OTROKE: vsak drugi ponedeljek, 18:00****USTVARJALNE DELAVNICE: srede, 14:30-20:00****NADALJEVALNI TEČAJ NEMŠKEGA JEZIKA: četrtek, 17:30-19:00****ZAČETNI TEČAJ FRANCOŠKEGA JEZIKA: srede 17:45-19:15 - še zbiramo prijave!****DELAVNICA ANIMIRANEGA FILMA: srečanja po dogovoru****NADALJEVALNI TEČAJ ŠPANSKEGA JEZIKA: torki, 17:00-18:30****Na vse dogodke obvezne predhodne prijave.**Center za mlade Domžale, Ljubljanska cesta 58, Domžale
040/255-568, 01/722-66-00;
www.czm-domzale.si, info@czm-domzale.si**»Knjige nam pomagajo, da ne hitimo« – bralno spodujevalna akcija na mednarodni dan knjig za otroke, 2. april 2019**

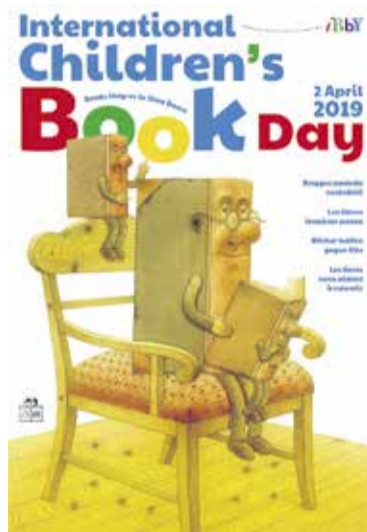
Knjige nam pomagajo, da ne hitimo, knjige nas učijo opazovanja, knjige nas vabijo, pravzaprav nas kar silijo, da sedemo.

»Mudi se mi! ... Nimam časa! ... Adijo! ...« Takšnih vzklikov dandanes najbrž ne slišimo samo v Litvi, ki leži v samem središču Evrope, temveč še marsikje po svetu. Pogosto nas tudi prepričujejo, da živimo v stoletju informacijskega preobila, v stoletju, ko sta naglica in hitenje neizbežna.

A zgodi se, da v roke vzameš knjigo in začutiš, kako je lahko tudi drugače. Knjige imajo namreč čudovito lastnost – pomagajo nam, da ne hitimo. Ko listaš po knjigi in se mirno zatopiš v njeno vsebino, te na lepem ni več strah, da bi vse neopaženo zdrvelo mimo tebe. Tedaj spoznaš, da se ti ni treba brezglavo mučiti z nepomembnimi opravili. V knjigi vse poteka tiho in po natančnem redu. Morda je tako tudi zato, ker so strani v njej označene s številkami in ker med listanjem nežno in pomirjujoče šelestijo. V knjigi se dogodki iz preteklosti brez težav srečujejo z dogodki, ki se še bodo zgodili.

Knjižni svet je široko odprt, resničnost v njem je poljubno prepletena z izmišljotino in domišljijo. Včasih se niti ne zavedaš več, ali si v knjigi ali v življenju opazil, kako čudovite so kaplje snega, ki se tali na strehi, in da jerebikove jagode niso le lepe, temveč tudi grenke. Kdo ve, ali si v resnici ležal sredi poletja na travi, nato pa prekrizanih nog gledal oblake, plavajoče po nebu, ali pa si o tem samo bral v knjigi.

Knjige nam pomagajo, da ne hitimo, knjige nas učijo opazovanja, knjige nas vabijo, pravzaprav nas kar silijo, da sedemo. Najpogosteje jih namreč beremo sede, in sicer tako, da jih položimo na mizo ali na kolena, mar ne?

Kęstutis Kasparavičius

(1954), avtor ilustracije in besedila, je mednarodno uveljavljen litovski otroški pisatelj in ilustrator. V svet otroške književnosti je vstopil po dolgi ovinkasti poti; po končanem desetletnem šolanju na umetniški gimnaziji M. K. Čiurlionisa, kjer se je seznanjal z zborovskim dirigiranjem, je naposled spoznal, da bi se rad posvetil slikarstvu, zato se je vpisal na študij oblikovanja na Vilenskii umetniški akademiji. Kasparavičiusove ilustracije je mogoče zlahka prepoznati, saj so portretirani objekti naslikani v značilnem realističnem slogu, notranji prostor je razgiban, perspektiva prepričljiva.

Kasparavičius je ilustriral več kot 60 knjig, številne od njih je napisal sam. Berejo jih otroci širom po svetu (od Japonske do Amerike) v 27 jezikih. Avtor je imel doslej 20 samostojnih razstav; njegova dela so bila že trinajst-

Ali si morda tudi ti med branjem opazil nekaj nenavadnega, namreč da tudi knjiga strmi vate? Da, da, tudi knjige znajo brati! Berejo ti s čela, z obrvi, iz tvojih dvignjenih ali spuščenihih kotičkov ustnic, še najraje pa berejo iz tvojih oči. Po obeh namreč prepoznajo, ali... No, saj veš, kaj!

Knjigi na tvojih kolenih gotovo ni dolgčas. Tisti, ki bere, naj bo otrok ali odrasel, je vendar že sam po sebi mnogo zanimivejši od tistega, ki se knjigo boji prijeti v roke in ki kar naprej hiti, saj nima časa, da bi sedel in se razgledal okoli sebe.

Ob mednarodnem dnevu knjig za otroke zaželimo drug drugemu čim več zanimivih knjig. Pa tudi, da bi se še sami zdeli knjigam čim bolj zanimivi!

**KĘSTUTIS KASPARAVIČIUS
PREVEDEL KLEMEN PIŠK**

krat predstavljena na mednarodnem sejmu otroških knjig v Bologni in so si prisluzila številne ugledne knjižne nagrade po vsem svetu.

Litovska sekcija Mednarodne zveze za mladinsko književnost (IBBY) je Kasparavičiusa že večkrat nominirala za Nagrado Hansa Christiana Andersena in Spominsko nagrado Astrid Lindgren.

Zoran Predin: Dno nima dna

Marec je bil v Domžalah v znamenju Zorane Predina. Z njim smo se srečali v ponedeljek, 4. marca, na pogovoru v Knjižnici Domžale, kjer so govorili o njegovem jubileju, 40-letnici delovanja in 40. izdanem albumom, posebno pozornost pa so namenili tudi njegovi knjigi Dno brez dna, ki je izšla jeseni 2017 in prinaša zanimiva avtorjeva razmišljanja. V sredo, 13. marca, in v četrtek, 14. marca, obakrat ob 20. uri, pa sta vse ljubitelje glasbe čakala še koncerta v glasbeno-scenskem abonmaju v Kulturnem domu Franca Bernika, kjer je nastopil z Akustičnim Lačnim Francem.

Na Srečanju z ustvarjalci so v organizaciji Cvete Zalokar in Knjižnice Domžale v ponedeljek, 4. marca, v prostorih Knjižnice Domžale gostili Zorane Predina, kjer je gost večera v pogovoru, ki ga je vodila Cveta Zalokar, razkril veliko o sebi in svojem dolgoletnem delovanju.

Eden izmed najbolj priljubljenih slovenskih kantavtorjev je podpisal že 40

glasbenih albumov, marsikaterega od teh še v času Lačnega Franza, pa tudi tri zbirke uglasbenih besedil, zbirko anekdot in kolaž potpisnih zgodb, ki jih je izdal pred leti pod naslovom Druga žena v harem. Za Zoranom je dolga ustvarjalna pot, a kljub širokemu opusu je navadnemu smrtniku blizu ravno zaradi številnih, že skoraj ponarodelih in vsekakor nepozabnih šansonov.

V pogovoru in predstavitvi nove knjige Dno brez dna je pritegnil z zbranimi kolumnami, kratkimi in jedrnatimi, polnimi hudomušnega sarkazma in začinjjenimi s ščepcem črnega, pač Predinovega humorja. V novi zbirki, ki je izšla pri mariborski založbi Litera, gre po Predinovi besedah za fikcijo, pomešano z osebam in dogodki, ki so pogojno tudi resnični, v njej pa ne primanjkuje humorja. Predin je na predstavitvi knjige povedal, da se je vse skupaj začelo s pisanjem kolumen v Objektivu, v katerih je urednik pri založbi Litera prepoznal elemente kratkih zgodb.

Nekatere kolumne so v zbirki Dno nima dna objavljene takšne, kot so bile v izvirniku, druge pa je Predin nekoliko podaljšal ter izboru dodal še nekaj doslej neizdanih besedil. Eno takšnih kolumen nam je Predin tudi prebral na svojestven interpretacijski način.

Kot je dejal Zoran Predin, so kolumne večkrat pomešane z resničnimi dogodki in osebam iz njegovega življenja, ki slika naš vsakdan, včasih tudi v vsej možni absurdnosti, in nas, kot opozori že naslov, vodi v dno brez dna, v našo realnost, kjer se dogajajo stvari, za katere si še pred desetimi leti nismo mislili, da bi se lahko kadar koli uresničile. Kot je dejal gost večera, ima tudi nekaj preroškega v sebi. Veliko stvari, ki jih je napovedal in napisal pred časom, se sedaj uresničujejo. Tako kot njegova glasba so tudi kolumne prepredene z močno družbeno angažirano noto, brez katere Predinova besedila ne bi imela tistega odličnega 'žmohta'.

BESEDILO IN FOTO: MIRO PIVAR

sobota, 6. april / 10.00 / Sobotna otroška matineja / abonma otroški SOBOTNA MATINEJA in IZVEN

Jan Malík: ŽOGICA MAROGICA

lutkovna predstava / Lutkovno gledališče Maribor / režija: Bojan Čebulj, Tine Varl / igrajo: Miha Bezeljak, Barbara Jamšek, Danilo Trstenjak, Metka Jurc, Vesna Vončina / 45' / 3+ / Ena najbolj priljubljenih lutkovnih predstav pri nas je nastala že leta 1985, mi pa jo bomo gledali v obnovljeni različici.

torek, 9. april / 20.00 / abonma gledališki ORANŽNI in IZVEN
sreda, 10. april / 20.00 / abonma gledališki RUMENI in IZVEN
četrtek, 11. april / 20.00 / abonma gledališki RDEČI in IZVEN
petek, 12. april / 20.00 / abonma gledališki ZELENI in IZVEN

Svetlana Makarovič: PREKLETI KADILCI

gledališki koncert / avtorji priredbe so ustvarjalci predstave / SNG Drama Ljubljana / režija: Tin Grabnar / igrajo: Nina Valič, Pia Zemljič, Aljaž Jovanovič, Janez Škof / Spogledovanje s koncertno formo, ki ohranja tipično gledališke elemente.

sobota, 20. april / 10.00 / Sobotna otroška matineja / za IZVEN
PU

lutkovno-igrana predstava / Lutkovno gledališče Pupilla / režija: Rita Bartal Kiss / igrata: Petra Kavaš, Vitomir Vratarič / 40' / 3+ / Pu in družina v predstavi, polni subtilnega humorja in najbolj iskrenega prijateljstva

sreda, 24. april / 20.00 / abonma koncertni MODRI in IZVEN

SAPA LJUBEZNI IN ČAROVNIJA IZDIHA

program: Bach, Gluck, Bizet, Debussy, Enescu, Messiaen, Roussell, Shankar, Takemitsu ... / izvajalci: Irena Grafenauer in prijatelji / Koncertno popotovanje skozi prostor in čas s flavto, dihom in izdihom v glavni vlogi.

sobota, 27. april / 20.00 / za IZVEN

NEDOKONČANA POPOLNOST - Letni koncert Simfoničnega orkestra Domžale - Kamnik

solisti: Hana Močnik (rog), Špela Dragar (violončelo), Annemarie Glavič (flavta), Kika Szomi Kralj (klarinet), Martin Kozjek (bariton), Neža Vasle (sopran) / program: F. Schubert, C. Saint-Saëns, W. A. Mozart, M. Magnani, G. Fauré, T. Habé, G. Rossini, M. Bravničar

APRIL
2019

KULTURNI
DOM
FRANCA
BERNIKA
DOMŽALE

KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE
Ljubljanska 61, Domžale | T 722 50 50 | www.kd-domzale.si

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Mirjana Bobić Mojsilović

Abeceda mojega življenja

SANJE, 2014

Glavna protagonistka zgodbe je Vesna, Beograjkanka, tik pred svojim 50. rojstnim dnevom, ki se sooča z dejstvom, da jo mož zapušta zaradi mlajše ženske in ureja ter pripravlja stvari, po katere prihaja ob dokončnem razhodu. Pri tem po teoriji, da paniko najlažje premaša, če se osredotočiš na abecedo, začne razvrščati svoja razmišljanja in analizo preteklega življenja na posamezne pojme in asociacije, te pa po vrsti v abecedi, ki ji je podrejena tudi struktura romana. Abeceda mojega življenja je zgodba o razočaranju, ki je podana pronicljivo, trpko in pogosto tudi humorčno. Je tudi zgodba o pričakovanjih, strahovih, prevarah, krivdi, hrepenenju, zamerah, staranju, umiranju in seveda ljubezni. Predvsem pa je univerzalna zgodba o življenju slehernika.

Hiromi Kawakami

Aktovka

MLADINSKA KNJIGA, 2018

Hiromi Kawakami (rojena 1958) je ena najbolj priljubljenih sodobnih japonskih pisateljic, je tudi pesnica in literarna kritičarka. Tsukiko dela v pisarni in živi sama. Ko sreča v baru svojega nekdanjega profesorja japonščine, se ji življenje začne spreminjati. Precej starejši vdovec in mlajša tajnica odkrijeta, da sta si v marsičem podobna. Spoznavata se ob predajanju dobri hrani in pijači. Med njima se z drobnimi radostmi, pozornostmi, počasi gradi odnos. Med njima se razvijejo globoka čustva, mogoče ljubezen. Mojstrsko napisan roman o osamljenosti v velemestih in o morebitni poti iz te pasti sodobnega življenja. Za roman Aktovka je avtorica prejela Tanizakijevo nagrado.

Keith Lowe

Strah in svoboda; kako nas je spremenila druga svetovna vojna

MODRIJAN, 2018

Pomenljivo je, da je navkljub številnim oboroženim spopadom, ki so sledili letu 1945, v govoru o drugi svetovni vojni, še vedno dovolj, da rečemo le vojna, po vojni ali med vojno, pa naslovnik razume, za katero vojno gre. Druga svetovna vojna se oddaljuje, a se obenem trdovratno upira postati zgodovina. Njen odmev v politiki, kulturi in vsakdanjem življenju še vedno prevzema ideološke forme. Zato je v izogib škodljivim učinkom in usodnim ponovitvam nujno nameniti ustrezno pozornost historiografski občutljivosti, kot je izraža knjiga Strah in svoboda.

Platon

Evtifron

KUD LOGOS, 2009

Človek v svojih mislih in dejanjih kaže veliko mero prezirljivosti, nadutosti in kvazi-vednosti. Človek je prepričan, da dela prav in se ne pusti poučiti. Prej postane agresiven ali pa iz spraševanja zbeži v svojo luknjo domovanja, kjer ga vprašanja ne morejo zmotiti in ga postaviti na laž. Lažje se je umikati in iskati zatočišča v lastni nevednosti, kot pa priznati, da nimamo pojma, o čem govorimo in o tem, kaj mislimo, da govorimo. Ljudje in skupnosti so vedno v konfliktu, sporu in boju, ker ne znajo doseči zadovoljivega odgovora na temeljna vprašanja življenja in bivanja, ki so: kaj je pravično in krivično, kaj je lepo in grdo ter kaj je dobro in slabo. Svetostno je to, kar ljubijo bogovi zato, ker je svetostno in ni svetostno le zato, ker to ljubijo. V taki konstelaciji sveta sta posameznik in skupnost pozorna, da v imenu svetostnega izkazuje ponižnost in strah pred nepravilnimi dejanji, ne pa, da kar povprek tožarita ter se igrata bogove zaradi lastne prezirljivosti in nadutosti, hkrati pa so taka kri-

vična in prehitra dejanja lahko tudi izkaz sramovanja pred ljudmi. V nobenem od teh primerov pa ne delamo in ne mislimo na pravem mestu.

knjige za otroke in mladino

Kristina Ohlsson

Stekleni otroci

MIŠ, 2019

Dvanajstletni Billie umre oče, zato mama sklene, da se bosta vrnila v njen rojstni kraj. Billie nova hiša ni všeč. Vseskozi jo spremlja občutek, da v hiši nista sami. Sliši trkanje na okno, vidi lestene, ki se ziblje brez piša vetra, na mizici najde stekleni figurici in napis izgini. S prijateljem Aladinom začne raziskovati preteklost hiše in njenih nekdanjih prebivalcev. Ali v hiši prebivajo duhovi? Kdo so stekleni otroci? Napeta in shrlljiva zgodba je ena tistih, ki jih ne moremo odložiti pred njenim koncem. Roman švedske pisateljice je namenjen mladim bralcem od 10. leta dalje.

Jasmina Vojsk Jakofčič

Larino potovanje

MLADINSKA KNJIGA, 2019

Deklica Lara se prebudi v sončno jutro. Čaka jo prijetna dogodivščina. V kopalnici se umije, poje zajtrk in se z zajčkom odpravi na potep. Pomisli na babico Ano. Pripovedovala ji je o čudežni deželi – Zabavci. O, kako rada bi odšla tja. Kar naenkrat v grmovju zagleda balon. Z zajčkom skočita vanj in poletita. Kam ju nosi balon? Zgodbici so dodane praktične vaje in navodila za razgibavanje govora in izboljšanje izgovorjave, ki bodo v pomoč strokovnjakom, staršem in njihovim otrokom.

Ulif Nilsson

Ko sva bila sama na svetu

ZALA, 2018

Junak te prisrčne slikanice lepega dne prezgodaj odide iz vrta, potem ko so se učili uporabljati uro, ampak tega znanja še ni do konca usvojil. Ker ura še ni tri, ko ponj pride očka, domov odide sam. Vendar tudi doma ni nikogar. Prestrašen začne premlevati tragične scenarije, da je morda oba starša povozil tovornjak in odide iskat bratca z idejo, da sta zdaj sama na tem svetu in mora on prevzeti odgovornost za njuno preživetje. Med gradnjo zasilnega bivališča ter izumljanja dejavnosti, s katerimi bi animiral brata in pred njim prikrl kruto 'resnico', le stežka zadržuje solze ... Zgodba nas subtilno opozarja na strahove in občutke zapuščenosti, s katerimi se otroci lahko srečajo v otroštvu, ko se včasih zaradi lastne krivde, včasih pa tudi zaradi krivde staršev, nenadoma znajdejo sami. Lepo je prikazana tudi velika ljubezen med bratcem, zaradi katere se starejši pogumno sooči z bremenom, ki mu je nenadoma naloženo ...

medioteka

DVD

Stefan Zweig: Slovo od Evrope
(Vor der Morgenröte)

FIVIA, 2018

Avstrijsko-judovski pisatelj Stefan Zweig je bil v 30. letih prejšnjega stoletja prisiljen zapustiti domovino, odšel je v izgnanstvo v Brazilijo. Tam je bil slaven in čaščen, živel je v soju žarometov, s svojo drugo ženo Lotte je mnogo potoval. V Evropi je bil takrat nacizem na pohodu k svetovni tragediji. Kot mnogi njegovi sodobniki tudi Zweig ni nikoli javno obsodil nacizma, Hitlerja in njegovega zločinskega sistema. Čeprav je bil tudi sam žrtev, ni želel izreči kritike svoje domovine, ko je bil morda še čas. Film je biografija zadnjih Zweigovih let življenja, ki ga je s samomorom sam tragično končal kot upor proti neznosni teži tedanjega časa.

KULTURA

KOLUMNA • ODTIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

PREBUJANJE GENERACIJE

V minulem mesecu smo končno doživeli, da se je zganila tudi naša mladež. Tista pasivna, prilagodljiva, z vsem zadovoljna mladež, ki vedno dela pač to, kar se od nje pričakuje.

Sveto se držijo načel modnih diktatov, načela, ki pravi, da svetla prihodnost pripada pridnim. Mladež, ki nikoli ni zmogla česa več kot godrnjanja po družbenih omrežjih; pa da ne bo pomote, ni šlo za godrnjanje o slabšanju socialnih razmer, še manj o izginjanju demokracije in čedalje bolj prisotnih fragmentih fašizma in fanatizma vseh mogočih religij, in še najmanj o sfiženosti okolja, ki njim samim ne obeta kaj prida življenja v prihodnosti. Godrnjali so bolj, kaj vem, na primer, čez najnovejše posodobitve instagrama, na katerem se je težje najti kot na prejšnjem, morda so v kaki zaprti medmrežni skupinici udrihali še čez šolo, ali pa opravljali vedno perfektno sošolko, ki morda ni tako perfektna, kot se to zdi na prvi pogled. Videti je bilo, da je to vse, kar so zmogli dati od sebe. In biti pridni seveda. No, potem pa se je zgodila Greta Thunberg in mladi so sledili njenemu zgledu ter se njej v podporo zbrali po ulicah in trgih Slovenije, Evrope in sveta. Končno so se zavedli, da je pohlep po materialnem, oziroma neskončno potrošništvo, ki je postalo mana 'ta starih' brzovlak v propad civilizacije in precej piškavo mračno prihodnost. Končno so stopili iz pasivne cone udobja ter se jasno in glasno izrekli, da tega nočejo!

No, protestom mladih so sledili zanimivi odzivi. Od tistih ekstatičnih, ki v mladini vidijo prihajajoče odrešenike človeštva, no, kar je do neke mere lahko res, pa vendar se je treba tudi zavedati, da ta ista mladina lahko zabije človeštvu še zadnji žebelj v krsto, če se bo odločila nadaljevati po začetni poti udobja. Na drugi strani pa je bilo moč zaznati tudi godrnjave, skeptične poglede na njihovo početje. Ne rečem, da ne popolnoma neupravičene: češ, kaj se mladi sploh grede, nam starim očitajo njihove lastne grehe. Pač, po spletu so zakrožile fotografije protestniškega vzdušja, na kateri, recimo, mladenka protestira s transparentom proti izkoriščanju otroške delovne sile, in vendar je oblečena v bundo firme, ki se niti ne trudi prikrivati, da izdeluje svoja oblačila v pakistanskih tovarnah z delavčki, mlajšimi od petnajstih let. Potem so tu fotografije mladeničev, ki drug drugega ponosno ovekovajo s svojimi najmenitnejšimi iphoni in podobnimi simboli potrošniške družbe. Da ne govorimo o opustošenju, platenkah, papirčkah, vrečkah, ki so ostale za protestniki na mestih protestov. In potem so tu seveda še vprašanja, ki so vsaj deloma na mestu: ali je protest, ki ga podprejo vsi mediji, sole, nenazadnje ga odobrava tudi prvi minister, sploh še protest, ali gre pač za orkestrirano zborovanje mladih pod nadzorom državnih institucij? Skratka, po mnenju kritikov nedavnega početja naših najmlajših, slednji naj ne bi izstopili iz cone udobnega naročja 'ta starih', pač pa le izkoristili lep, sončen dan, špricali šolo in se z žegnom 'ta starih' dodobra pozabavali na ulicah. Hja, tudi to je lahko stališče.

... ki pa se mu sam seveda ne pridružjem, kot se ne pridružujem navdušencem, ki okoljski protest mladih kujejo v nebo. Nedavni protest mladih je bil pač šele prva stopnička, prvi korak k morebitnemu prebujenju mladih. Prestižni telefoni, oblačila spod ročic otročičev daljnega vzhoda in odmetavanje odpadkov kar na tla mesta protesta so le odraz dejstva, da so

mladi del te celotne družbe. Niso angeli, ki bi se spustili z neba, še manj robotki, vodeni s politično korektnim okoljskim programom. Ne, so le naši

“ Prestižni telefoni, oblačila spod ročic otročičev daljnega vzhoda in odmetavanje odpadkov kar na tla mesta protesta so le odraz dejstva, da so mladi del te celotne družbe. Niso angeli, ki bi se spustili z neba, še manj robotki, vodeni s politično korektnim okoljskim programom. Ne, so le naši otroci in kot takšni produkt naših napak in naših pozitivnih lastnosti.

otroci in kot takšni produkt naših napak in naših pozitivnih lastnosti. Napak celotne družbe, če tako hočete, in skrajno bedasto je pričakovati, da se bodo ti isti otroci sposobni po vsaj desetletju in pol indoktrinacije v potrošniško družbo čez noč zavesti, da je ta slaba in se otresti njenih napak. Še bolj nemogoče, ker je ta družba edina, kar poznajo, kar pa je verjetno dobro, saj se vsaj ne zatekajo v iskanje rešitev v jugonostalgiji, kar počne dober del moje generacije.

Protest, ki smo mu bili priča, je, tako upam, le začetek prebujenja mlade generacije. Začetek zavedanja, da si ta generacija ne more več privoščiti biti pridna. Počasni spoznavajo, da ne smejo delati, kot se jim reče, pač pa morajo delati tako, kot sami mislijo oziroma vedo, da je prav. Da je zona udobja zona poti v propad. Da materialno blagostanje ne pomeni tudi sreče in še manj dolgoročnega preživetja. Predvsem pa začetek zavedanja, da imamo samo en planet, ki bo seveda še dolgo tu, tudi ko nas ne bo več, je pa tak, kot je, za naše potrebe prekleto dober planet in bi ga bilo škoda sfižiti le zato, ker je trenutno gospodarstvo naravnano predvsem v pohlep in dobiček posameznikov in niti ne zna drugače. Pač, če bo hotelo človeštvo ohraniti svoje civilizacijske dosežke, bo moralo zlesti stopnjo višje na evolijski poti, ali pa bo enostavno stagniral nazaj v mračne čase, za katere smo upali, da so že zdavnaj zadaj za nami. In ravno zato moramo mlade spodbujati k iskanju novih, drugačnih poti, kot smo jih ubirali mi, jih spodbujati v družbeno aktivnost in jih buditi iz zaspanega, ležernega udobja, ki naj bi bilo nagrada za pridnost. Pomagajmo, naj se učijo tako na naših kot lastnih napakah, naj dvomijo in razmislijo o vsem tistem utečenem, kar vodi v ležerni materializem, naj bodo svojeglavi. Nič zato, če uporabljajo telefone in ostale tehnologije, pa čeprav le zato, ker pomenijo statusni simbol, ali si pustijo diktirati modna oblačila, narejena v sumljivih okoliščinah daljnega vzhoda, če bodo še večkrat dvignili svoj glas zase, se bodo zavedli tudi teh napak, ki jim jih je vzgojil svet generacije 'ta starih'. Zavedli se bodo, kaj v življenju ima resnično vrednost, kaj pa je le vsiljena navlaka potrošniške družbe, ki se ji lahko v dobrobit lastnega preživetja z lahkoto odpovedo. □

20. jubilejni Gostičevi dnevi

Spet med Zagrebom, Homcem, Domžalami in Ljubljano, na odru Tomčeve dvorane KDFB pa operni, pevski cvetober med Ljubljano in Zagrebom

Marec je vsako leto v njegovi prvi polovici v znamenju našega in mednarodno afirmiranega pevskega solista, tenorista Jožeta (Josipa) Gostiča (1900–1963). Zato so se tudi letos odvil zdej že tradicionalni 20. Gostičevi dnevi; tako kot večinoma let doslej na relaciji Zagreb–Homc–Domžale in Ljubljana. Bila so že 'debelejša' in bogatejša leta njegovih spominjanj, ampak Slovenci in Hrvati v tem čaščenju Gostičevega kulta ne damo. Potem ko so v zgodovinskem pregledu tovrstnih obujanj koncertov, maš, opernih predstav in razstav na Hrvaškem in v Sloveniji minili še odkritje Gostičevega kipa pred njegovi hišo na Homcu (tam ima tudi svojo ulico), izšli pa sta še dvojna zgoščenska in monografija, je bilo tudi letos tako. Seveda v malo manjših okvirih pa vendarle še vedno tradicionalno Gostičevo z današnjimi izvajalci in današnjo publiko v okviru Gostičevih in opernih ljubiteljev

1. Hoffmannove pripovedke v SNG Opera in balet Ljubljana
2. Nastopajoči na Slavnostnem koncertu solistov Opere HNK Zagreb iter SNG Opera in balet Ljubljana
3. Solista SNG Opera in balet Ljubljana Mojca Bitenc in Andrej Debevec
4. Spominska sv. maša na Homcu
5. Trubadur v Operi HNK V Zagrebu
6. Zbor Cantores sancti Marci z upokoženim korpским škofom msgr. Metodom Pirihom in gostitelji

SNG Opera in balet Ljubljana, Opere HNK Zagreb, Kulturnega doma Franca Bernika Domžale, Občine Domžale, Kulturnega društva Jožeta Gostiča s Homca (z neutrudnima vodjema in organizatorjema Borutom Jenkom in Sašom Rogino) in Društva prijateljev zagrebške Opere. Tako lahko v tem letu (2. do 15. marec 2019) zabeležimo štiri prireditve, ki so spet tako kot vsako leto doslej opozorile na mesto in vlogo našega pevskega prvaka na domačih in tujih koncertnih in odrih deskah. Prav v Zagrebu, kjer je postal ljubljenec brez primere, se je razvil v mednarodno afirmiranega umetnika brez primere. Sledili so Dunaj, Salzburg, Španija, Italija, Velika Britanija ... Njegova tovrstna (operna) razpoznavna znamka je postala naslovna tenorska vloga v istoimenski Wagnerjevi operi Lohengrin. Tu so bile še njegove tenorske partije v Mozartovem Rekvijemu, Beethovnovi Deveti simfoniji ...

Prvi letošnji hommage J. Gostiču je bil obisk Domžalčanov in s tem Slovenec ter (prvo) družnje s hrvaškimi prijatelji na sobotni predstavi Verdijevega Trubadurja (2. 3.). Predvsem zaradi stalnega spomina na Gostičevo tenorsko vlogo Manrica. Tokrat je bil to v Zagrebu Italijan, Benečan Renzo Zulian (dirigent Marcello Mottadelli). Sledila je nedeljska spominska sveta maša (3. 3.) v cerkvi Marijinega rojstva na Gostičevem Homcu (tam je tudi sam pogosto prepeval). Versko jo je vodil upokojeni koprski škof msgr. mag. Metod Pirih, pri njej pa je prepeval oratorijski zbor Cantores sancti Marci iz Zagreba, ki ga pri ž. c. sv.

Marka na zagrebškem Gornjem mestu vodi Jurica Petar Petrač. Na tradicionalnem slavnostnem koncertu v Tomčevi dvorani domžalskega KDFB pa so isti dan popoldne nastopili še operni pevci-solisti Opere HNK Zagreb ter SNG Opere in baleta Ljubljana. Z nizom opernih arij so nastopili torej prvaki in solisti. Sled za našim nekdanjim tovrstnim prvakom J. Gostičem je zatorej še vedno enkrat sklenjena. Še več: v veznem besedilu in sporedu (scenariju) tega koncerta napovedovalca Ivana Lotriča, ki ga je napisala Marija Barbieri, je bilo tokrat poleg odličnih pevcev in pevk z obeh strani in obeh korepetitorjev: Darian Ivezic (ZG) in Mojca Lavrenčič (LJ) slišati arije, duete ... iz glasbene drame Adel in Mara (1932) hrvaškega oziroma splitskega skladatelja in glasbenika Josipa Hatzeja in iz Verdijeve opere Trubadur. Te so ob (odlični) Ivezičevi klavirski spremljavi prepevali (trije) prvaki Opere HNK Zagreb: sopranistka Adela Golac Rilović, tenorist Stjepan Franetović in baritonist Davor Radić. Poleg arij smo slišali kar pet duetov in celo tercet (skupaj s pianistom Ivezičem!). Odlični pevski glasovi, odlične interpretacije, vse v izvornih jezikih, so prikazali sosednje, zagrebško operno gledališče v njegovi najboljši (komorni) podobi. Lahko zapišemo (sicer pejorativno), da ostaja Gostičeva tamkajšnja zapuščina po sto letih več kot očitna, zagrebška Opera HNK pa četudi tokrat z le njenimi štirimi akterji: vodilna na tem področju. Nič kaj dosti ni za njimi zaostajal tokratni slovenski delež, ki je bil očitno zaradi bližine v majhni (številčni) predno-

sti. Saj smo v interpretacijah kar šestih ljubljanskih opernih umetnikov: sopranistk Mojce Bitenc in Rebeke Radovan, mezzosopranistke Elene Dobravec ter tenoristov Andreja Debeveca in Dejana Maksimilijana Vrbanciča in pianistka Lavrenčičeva slišali odlomke iz treh opernih del: Prodane neveste B. Smetane, Carmen G. Bizeta in Offenbachovih Hoffmannovih pripovedk. Tudi tale ljubljanski pevski in operni cvetober ni nič kaj dosti zaostajal za zagrebškimi kolegi in očitno tudi na tem področju deluje vsaj nekaj sicer slučajne in morda celo navidezne sinergije, ampak ta je več kot prisotna: različne generacije, različna pokolenja-dva naroda, če že želite, glasovi, vloge in še kaj več kot pozitivno in kvalitativno delujejo na tale naš današnji operni trenutek. In več kot spodbudno, morda celo bolj povezovalno, kot bi si morda lahko o tem mislil po več kot sto letih tudi naš, slovenski in sosednji-hrvaški operni in pevski prvak J. Gostič. Naj omenjene in podobne akcije še naprej tako globoko, kontinuirano in kvalitativno bogate naš in sosednji kulturni in še posebej glasbeni prostor.

In še sklepno dejanje letošnjih jubilejnih 20. Gostičevih dnevov: obisk Offenhachove opere Hoffmannove pripovedke v ljubljanski Operi in baletu SNG (15. 3.; zaradi posebnega spomina na kar četvero tenorsko vlogo J. Gostiča Hoffmanna: Andreas, Cochenille, Pichinaccio, Franz), zdej pa v zasedbi z Brankom Robinšakom (dirigent Simon Krečič).

DR. FRANC KRIŽNAR

FOTO: ARHIV GOSTIČEVH DNEVOV

Francoski poljub z glasbo za Ireno Grafenauer

Četrti koncert 21. sezone koncertnega-modrega abonmaja KDFB

KDFB Za francoski poljub smo tokrat na 4. koncertu (7. marca 2019) 21. sezone koncertnega-modrega abonmaja KDFB poslušali glasbo le enega Angleža (Arnolda Baxa) in nato samih Francozov: M. Ravela in C. Debussyja pa še koga bi se recimo našlo v tistih dveh solističnih (harfnih) epizodah, ki jih je dodala prva od obeh harfistk mimo 'uradnega' programa, dve kla-

finalu (12) Bilitisine pesmi Claudea Debussyja (na poezijo francoskega simbolista Pierra Louÿsa in v prevodu našega Primoža Viteza).

Glasba in beseda tokratnega koncerta sta bila v Domžalah spet v premišljenem sporedu in izvajalcih; saj smo poleg naše flavtne svetovljanke I. Grafenauer, ki še vedno 'diha in poje' s svojo flavto kot v najbolj polnih časih nje-

noma prepričale v nadmoč ali kar presežek Debussyjevega Tria. Ta Debussyjev impresionizem je res tisti, ki je ne le prepričal umetniškega vodjo in vse tri izvajalke (I. Grafenauer, Z. Shen in M. P. Langlamet), da smo slišali presežek tega večera, ki se je čisto upravičeno podaljšal v francoski poljub. Ta je sicer imel svoje uvode in predigre v delih Baxa in Ravela in šele njen fina-

virski transkripciji za harfo v izvedbi Francozinje **Marie Pierre Langlamet**. Sicer pa je bila glavna zvezda tega večera spet naša flavtna prvakinja **Irena Grafenauer**, ki je igrala ves večer, razen pri tehle dveh harfnih medigrah. To so bili kar trije Trii že omenjenega A. Baxa pa še M. Ravela in C. Debussyja. Tu se je obema že omenjenima inštrumentalnima protagonistkama pridružila še kitajska violistka **Ziyu Shen**. V tem intimnem inštrumentalnem in francoskem poljubljanju so zagotovo prednjačile, tudi še potem, ko se jim je v zadnjem delu drugega dela pridružila še četverica naših, slovenskih izvajalcev: (še druga) harfistka **Anja Gaberc**, flavtist **Aleš Kacjan**, Marjan Peternel na čelesti in kot pripovedovalka, dramska igralka **Mia Skrbinec**; vsa omenjena šesterica (brez violistke) je izvedla v

ne svetovne kariere kot solistke in kot članice najbolj elitnih evropskih orkestrrov, slišali in videli še nekdanjo 'Berlincanko', harfistko M. P. Langlamet. Pri tem pa jim v kar nekaj kombinacijah čisto nič niso zastajali naši umetniki. Še več: vsi po vrsti so, najmanj kar je, ko se takole postavijo ob bok tujcem: enakopravni interpreti. Tako našemu dolgoletnemu umetniškemu vodji tega projekta **Mateju Bekavcu** nenehno uspeva izpolnjevati programske ambicije in priložnosti z izvajalci. Kajti na domžalskem odru mu tako rekoč uspe čisto vsaka ideja, vsaka programska poteza. Te pa so nenehno (programsko) osmišljene, vedno imajo to ali ono (absolutno ali programsko glasbeno idejo), in tudi tokrat je bilo tako. Kar trije inštrumentalni trii (Bax, Ravel in Debussy) so bili potrebni, da so nas prve tri dame tega večera popol-

le Debussyjevih 12 pesmi ... nas je lahko prepričalo in streznilo, da ima oder vendarle tudi tokrat svoj prav. Prepričljivi umetniki so v zaključnem vokalno inštrumentalnem sekstetu strnili svoje vrste in s kar dvema nedvomno še vedno vodilnima flavtistoma našega časa in prostora (I. Grafenauer & A. Kacjan), kar dvema harfama na odru KDFB (M. P. Langlamet & A. Gaberc) pa še s čelesto (M. Peternel) in pripovedovalko-recitatorko (dramska igralka M. Skrbinec) še enkrat z vsem svojim bliščem odškernili podoben blišč kakšnemu veliko bolj uglednemu in renomiranemu ne samo le slovenskemu, pač pa tudi kakšnemu evropskemu odru. Če bi pa pripovedovalki dodali še mikrofona, bi bil tale finalni 'happening' popoln; vsaj tako je bilo to slišati v prvo vrsto balkona.

DR. FRANC KRIŽNAR

Recenzija filma: Nori dnevi (Dani ludila)

Celovečerni dokumentarni film **Nori dnevi** hrvaškega režiserja Damiana Nenadića je tematsko sestavljen iz dveh polovic, kar gledalca skorajda zavede. Tako v prvem delu spoznamo življenjsko situacijo obeh glavnih protagonistov, Maje in Mladena, ki se z uradnima medicinskima diagnozama bipolarni motnje oziroma shizofrenije bolj ali manj neuspešno prebijata skozi svoj vsakdan s pomočjo gore tablet. Film pogumno tematizira (ne)učinkovitost jemanja antidepresivov skupaj z (in)direktno kritiko sodobnega sistema psihiatrije in cerkvene hierarhije kot tistima glavnima dvema področjema 'skrbni za človeško dušo'.

Če se v prvem delu zdi, da zgodba s pomočjo pasivnosti in vdanosti v usodo s strani glavnih značajev, ki toneta vse globlje v lastno temo, nekako stoji na mestu, se v drugem delu situacija bistveno spremeni. Po izkustveni delavnici s hrvaškim igralcem Leonom Lučevom, ki ju sooči z njunimi glavnimi strahovi, oba uvidita, da se jih morata naučiti tudi sprejemati, če že ne kar vzljubiti. Omenjena naravnost pa danes ne bi škodila niti sleherniku, saj se v bežanju od lastnih težav v obliki najrazličnejših travm in frustracij skriva srčika vseh psihosomatskih obolenj, za katere se zdi, da so v skokovitem naraščanju. Šele po tem, ko se naša protagonista vsak zase soočita s svojo bolečo preteklostjo, se lahko začne tudi pot njunega osebnega vzpona. Maja se mora tako spoprijeti s skrajno samo-destruktivno zamero do svoje mame, katere podaljšek je pozneje psihiatrija in vse, kar je z

njo povezano. Mladen pa se ubada z ravno tako trdovratnim odnosom do cerkvenih institucij; predvsem prek zanj katarzičnega pogovora s krajevnim župnikom, s pomočjo katerega lahko prejme tako potrebno odvezo, da se neha dokazovati svojim staršem in iskati njuno sprejemanje. Pravilno namreč ugotovi, da je njegov problem sicer resnično religiozne narave in nikakor ne zgolj 'problem greha', kakor sugerira župnik. Tudi Maja opusti jemanje tablet, zaradi katerih je že izgubila praktično vse zobe in tudi del jeter. Danes raznim družbenim skupinam pripoveduje svojo življenjsko izkušnjo, na lokalnih volitvah pa je bila izvoljena celo za občinsko svetnico. Človeški bitji, kot ju tematizira Nenadićev 'surovi' dokumentarec, sta namreč skrajno senzibilni verziji večine današnjih ljudi, ki potrebujemo svojem življenju dati nek 'višji smisel'. Poleg vsega navedenega ju oboroži še z osebima kamerama, da se lahko snemata, kadar jima srce poželi. Iz navedenega eksperimenta je tako nastalo kar 240 ur materiala, ki ga je bilo seveda treba skrbno pregledati in tudi zmontirati v prepričljiv filmski izdelek.

Nori dnevi spadajo med tiste redke večdimenzionalne družbeno-kritične dokumentarce, ki se ne trudijo podati nobenih definitivnih odgovorov, pač pa raje ponudijo veliko snovi za razmišljanje, celo o lastnem mentalnem zdravju in njegovi psihološki ceni.

Film si lahko ogledate v Mestnem kinu Domžale.

ŽIGA ČAMERNIK

Kulturna društva se predstavljajo

Redna predstavitev kulturnih društev in skupin je bila v februarju namenjena predstavitvi **Folklornega društva Groblje, Domžale**, ki je svojo bogato folklorno dejavnost predstavilo tudi na razstavi v **Knjižnici Domžale**.

FOLKLORNO DRUŠTVO GROBLJE, DOMŽALE Prijeten folklorni večer je potekal v okviru Javnega sklada za kulturne dejavnosti Domžale. Folklorno društvo Groblje, Domžale je pravzaprav priplesalo na oder, dr. Franci Hribovšek pa nas je popeljal dobrih 14 let v zgodovino, ko so ob pomoči Društva narodnih noš Domžale začeli razmišljati o samostojni folklorni skupini. Pohvalil je Kulturno društvo Groblje za pomoč pri dvoranji ter Nevenko Unk Hribovšek, še danes umetniško vodjo skupine, in spomnil na blizu 200 nastopov, na tradicionalno Groblje kot nekoč, prizadevanja, da bi folkloro vzljubili že najmlajši (Pleši, pleši črni kos), spomnil pa je tudi na lanskoletno novost, romanje k sv. Not-

burgi. Kar 70 do 80 vaj ima folklorna skupina, ki se stalno širi in poustvarja folklorno ljudsko izročilo, hkrati pa vsem prinaša veselje, prijateljstvo, tudi rekreacijo.

Umetniška vodja Nevenka Unk Hribovšek je predstavila gorenjske, dolenske in koroške plese, za katere imajo tudi oblačila, in izrazila pričakovanje, da kmalu pridejo na vrsto tudi Štajerska in Prekmurje. Plesalce smo občudovali v belokranjskem plesu – plesu za ogrevanje, in bili deležni predstavitev zgodovine folklorne in posebej oblačil, pri katerih je pomembno reklo: Tisto deklo kaj velja, ki domačo obleko ima. Društvo ima 45 članov, 30 plesalcev in šest glasbenikov. Skupina se stalno krepi, povečuje se

število nastopov, vsako leto je boljša kvaliteta, kar poudarjajo strokovnjaki, predvsem pa na uspešnost Folklornega društva Groblje, Domžale kaže veselje in sreča plesalcev ter ljubiteljev folklorne.

Ob koncu so le-ti zaplesali z obiskovalci, vsi skupaj pa prisluhnili še publicistu, novinarju in ljubitelju vsega lepega Matjažu Brojanu, ki je čestital društvu in spomnil na Prešernove besede o spoštovanju slovenskih šeg. Predstavitev Folklornega društva Groblje, Domžale je bila prijetna učna ura o slovenski folklori, hkrati pa kulturni večer, ko se je ob pogledu na srečne in vesele obraze plesalcev, ogrelo vsako srce.

Sicer pa plesalci veliko nastopajo. Tako so 7. marca v počastitev mednarodnega dneva žena v Domu upoko-jencev Domžale zaplesali koroške, gorenjske in dolenske plese, godci pa zaigrali narodno-zabavne viže. Zaploskali smo jim na območnem srečanju sedmih folklornih skupin Gorenjske (Domžale/Kamnik) za koroški splet Nevenke Unk Hribovšek Jutranjica. 21. marca so pripravili dve enourni folklorni delavnici za malčke vrtcev Palček in Ostržek na Viru, zaplesali pa so tudi na osrednji občinski proslavi ob dnevu upora proti okupatorju v Žejah.

Že zdaj pa vas vabijo na 2. otroški folklorni festival Pleši, pleši črni kos v Grobljah 11. maja, ko bo zaplesalo več kot 150 otrok.

VERA VOJSKA
FOTO: VILJEM KAKER

V MUZEJU April '19

MENAČENKOVA DOMAČIJA

Četrtek, 11. april 2019, ob 19. uri
Odprtje

**ANDREJ
JANŽA - ANDI
SLIKE IN RISBE**

Razstava | 11. april – 18. maj 2019
Vstop prost.

MENAČENKOVA DOMAČIJA
Sobota, 6. april 2019, ob 16. uri

**NARAVNA
NEGA LAS**

Delavnica s Katarino
Kališnik Otrin

3 ure / kotizacija: 25 eur / št. udeležencev omejeno /
obvezne prijave sprejemamo do 1. aprila na e-naslov
info@kd-domzale.si ali 01-722 50 50 (KDFBD).

SLAMNIKARSKI MUZEJ

**Nova kolekcija
Slovenski ornament
Jože Karlovšek**

• nalivna peresa in kaligrafska peresa • zvezki in Dnevnik branja • lončki izdelani v Emo Celje • kozarci iz Steklarne Hrastrnik • nakit: uhani, verižica z medaljonom, manšetni gumbi • etui za poslovne vizitke ali bančne kartice

**Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale**

www.kd-domzale.si
T: 01/722 50 50

MENAČENKOVA DOMAČIJA Cankarjeva ulica 9, 1230 Domžale, menacenk@kd-domzale.si | Odprta v času razstav od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE Kajuhova 5, 1230 Domžale (domuje v Godbenem domu Domžale), slamnikarski.muzej@kd-domzale.si | Odprt od tor. do pet. od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sob. od 10.00 do 12.00; ob praznikih, ned. in pon. zaprto.

KULTURA

Pogovor po dokumentarnem filmu Nepoškodovane

V ponedeljek, 18. marca, je v Mestnem kinu Domžale potekala premiera dokumentarnega filma *Nepoškodovane*, po filmu pa je sledil pogovor.

MESTNI KINO DOMŽALE Film prikazuje zgodbe o strastnih lokalnih aktivistih, ki v vsakodnevem življenju bijejo boj za čiste, divje in nezajezene reke na Balkanskem polotoku, saj z več kot 2700 planiranimi jezovi korupcija in pohlep kruto posegata v te zadnje koščke evropske divjine.

Balkanski polotok je dom zadnjim divjim rekam Evrope, ki podpirajo izjemno pester rastlinski in živalski svet ter zdrave in nedotaknjene eko-

ski polotok je dom zadnjim divjim rekam Evrope, ki podpirajo izjemno pester rastlinski in živalski svet ter zdrave in nedotaknjene ekosisteme. Te reke so Nepoškodovane – čiste, divje in nezajezene. A z več kot 2700 planiranimi jezovi korupcija in pohlep kruto posegata v te zadnje koščke evropske divjine. Tako je odrinila na pot z udarno ekipo kajakašev, snemalcev, fotografov in prijateljev, ki so sklenili, da se jim postavijo v bran. Med Slove-

sisteme. Te reke so Nepoškodovane – čiste, divje in nezajezene.

V ponedeljek, 18. marca, je v Mestnem kinu Domžale potekala premiera dokumentarnega filma *Nepoškodovane*, po filmu pa je sledil pogovor, ki sta se mu pridružila Miha Avguštin, režiser filma, in Katarina Mulec iz gibanja Balkan River Defence (Balkanska rečna obramba). Pogovor je vodil Jure Matičič iz Mestnega kina Domžale.

Tako smo iz prve roke izvedeli večino o snemanju filma, o ljudeh, ki se čedalje bolj začenejo zavedati narave, ki jih obdaja ... Zgodba o tem 'touru' je osrednja nit dokumentarca *The Undamaged* (*Nepoškodovane*). Miha Avguštin je med drugim dejal, da so imeli na nekaterih jezovih sploh prepovedan dostop in tudi snemanja niso dovolili. Čez kar nekaj jezov pa so morali kajake nositi na ramenih ter se na drugi strani spet spustiti v vodo in odveslati naprej.

Katarina Mulec je predstavila gibanje Balkanska rečna obramba. Balkan-

nijo in Albanijo so med 36-dnevno odpravo veslali in organizirali kreativne akcije proti nepotrebnim zavezitvam na 23 rekah v šestih državah z namenom, da svetu pokažejo skrivnostni svet rečnih dolin Balkana. Film prikazuje zgodbe o strastnih lokalnih aktivistih, ki bijejo boj za te reke v vsakodnevem življenju in hkrati vabi ljudi iz vseh vetrov, da se temu častnemu boju priključijo tudi sami.

Po besedah Katarine se je razvilo Gibanje Balkan River Defence (Balkanska rečna obramba) iz izjemno uspešne akcije Balkan Rivers Tour 1, ki je leta 2016 z več kot 2000 udeleženci iz 18 držav postala največja direktna akcija za zaščito rek v Evropi in se je na kreativen in učinkovit način zoperstavila načrtom za izgradnjo več kot 2700 jezov na rekah med Slovenijo in Grčijo. S skupnimi močmi mnogih posameznikov in organizacij iz regije je uspela ustaviti gradnjo sedmih jezov.

BESEDILO IN FOTO: MIRO PIVAR

PETER RAUCH METALEC

18. 4. - 9. 5. 2019

► Vabimo vas na odprtje razstave, ki bo v četrtek, 18. aprila 2019, ob 19. uri v Galeriji Domžale.

Z umetnikom se bo pogovarjal Jurij Smole.

GD
Galerija Domžale

www.kd-domzale.si / T: 01 722 50 50

Prihod pomladi pozdravili s pesmijo

Prihod pomladi je s pesmijo pozdravilo dvajset odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin.

Pomlad prinaša prebujenje in svežino, česar se veselimo vsi, saj se ne prebujajo samo narava, ampak se z njo prebujamo tudi ljudje. Pomlad vedno poskrbi tudi za nov zagon, saj je v zimskih mesecih svet okoli nas bolj zaspan in dolgočasen, zato je pomlad vedno polna življenja. V pomlad smo vstopili tudi s pesmijo, za kar je na dveh večerih poskrbelo 20 pevskih zborov in malih pevskih skupin, ki so sodelovali na 59. območni reviji odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Domžale vsako leto ob začetku pomladi poskrbi, da se na veliko razlega pesem,

za kar poskrbijo številni pevski zbori iz občin Domžale, Trzin, Mengeš, Lukovica in Moravče, ki se vedno radi udeležijo območne revije odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin. Ker na območni reviji vedno sodeluje veliko število pevskih zborov, običajno poteka v dveh večerih. Uvodni in prvi del revije je letos potekal v četrtek, 14. marca 2019, v Kulturnem domu Groblje, drugi večer pa je potekal v petek, 15. marca 2019, v Kulturnem domu Lukovica. Program na obeh večerih je povezovala Helena Urbanija.

Nastopajoči zbori so za območno pevsko revijo pripravili repertoar treh

pesmi, in sicer ljudsko, novejšo in priredbo. Sam nastop zborov je spremljala in ocenjevala strokovna spremljevalka Andreja Martinjak, ki je po zaključku srečanja vsem zborovodjem in umetniškim vodjem podala prvo oceno nastopa njihovih zborov, ter jim tudi svetovala, kaj vse bi bilo treba izboljšati. Na podlagi ocene je zdaj tudi odvisno, na kakšno tekmovanje se glede na trenutno kakovost posameznega zbora le-ta lahko prijavi (državno, regijsko, območno). Na teh revijah vedno na svoj račun pridejo tudi ljubitelji zborovskega petja.

MIHA ULČAR
FOTO: MIRO PIVAR

V čakalnici Damijana Kracine

Fantazijski ustvarjalni svet ni predmet le sodobne umetnosti, temveč izvira že iz starejših klasičnih slikarskih usmeritev v manierizmu, romantiki, simbolizmu, surrealizmu itd.

GALERIJA DOMŽALE Imaginacija kot zamisel pojavov zunaj neposredne dojete stvarnosti pa se sklada tudi s koncepti umetnosti dandanes, ki prosto izbira iz široko zastavljenega repertoarja aktualnih tematik iz različnih vsebinskih področij ter z njimi občinstvu posreduje večplastna sporočila. Razstavljeni abstraktni kipi avtorja Damijana Kracine v Galeriji Domžale, ki se očitno nagibajo k nadnaravnim fantastičnim oblikam, izvirajo – ne boste verjeli – iz narave. In spet smo na začetku, ko se umetnost vedno znova vrača k primarnemu – k naravi, ki je že stoletja neizčrpen vir za ustvarjanje. Našemu avtorju narava nudi razgibane organske forme, npr. izvirajoče iz zlatega reza oziroma iz zakonitosti popolnega skladja oblik v naravi (skulptura Kačji

pastir). Med zanimive zoomorfne oblike se uvršča tudi objekt *Labod* s spremljajočo rentgensko sliko, ki domiselno poveže kiparjev dvodimenzionalni aspekt s trodimenzionalnim. Ta koncept raziskovanja različnih dimenzij ustvarjanja pa zaokroži produkcija zadnjega leta – slike v tehniki airbrush,

ki je avtorju omogočila mehke svetlobne prehode med temnim in svetlim, a hkrati ustvarila izredno pripovedne slike. Kipar Damijan Kracina se s konceptualno zastavljenim projektom v Galeriji Domžale predstavlja kot umetnik, ki v svojem umetniškem izražanju uporablja sodobne likovne prijeme ter z njimi na izviren način problematizira proces stvaritve umetniškega dela od ideje do realizacije končnega umetniškega izdelka. Vsekakor nam tovrstna vizualizacija domišljije, ki do likovne izvedbe čaka v avtorjevi imaginarni čakalnici, prinaša svojevrsten vpogled v raznolikost ustvarjalnih svetov in nas ob odhodu ne pušča hladne. Razstava je na ogled do 4. aprila.

KATARINA RUS KRUŠELJ
FOTO: MIRO PIVAR

Fotografska razstava Bince Lomšek v Kranju

Članica Likovnega društva Mengeš je v galeriji Bala skupaj z JSKD OI Kranj pripravila 30 fotografij z naslovom *Refleksije*. Odprtje je bilo v četrtek, 21. februarja 2019, ob 18. uri.

Predstavnica JSKD OI Kranj Slavica Okorn je v pozdravnem nagovoru na kratko opisala, kako aktivna je umetnica Binca Lomšek na več področjih. Ni le fotografinja, je tudi slikarka, pesnica, novinarka, predvsem je vsestranska ustvarjalka z veliko energije, volje in ambicije po iskanju novega, zanimivega in popolnejšega.

Še posebno blizu ji je fotografija, za kar je prejela številne nagrade in priznanja na natečajih po Sloveniji. Njene fotografije krasijo scenografijo TV SLO in POP TV. Najbolj je ponosna na eno prvih fotografij, ki bi jo lahko uvrstili na to razstavo, z naslovom *Kje si zombi?* Zanj je prejela srebrno paleto Zveze likovnih društev Slovenije. To razstavo je pripravljala dobro leto.

Kot refleksijo na prihajajočo pomlad je razstavo popestril obisk še ne šestletne vnukinje, za katero je pred tremi leti izdelala kompletno opravo za kurenta

z masko vred. Mala kurentka je plesala med številnimi obiskovalci malo zadržano, verjetno zato, ker pusta še ni bilo.

Binca je tudi pesnica, tako je ob zaključku prebrala pesem *Volčje testo*, ki jo je posvetila pokojnemu pisatelju,

dramatiku in esejistu Marjanu Rožancu, sodelavcu, ob katerem je spoznala lepoto besede. Razstava je bila na ogled do 13. marca 2019.

J. ŠMON
FOTO: LOJZE BURJA

70 let KD Miran Jarc Škocjan

Ne le spomini, tudi ljubezen in ponos ter spoštovanje

Bralci Slamnika že dobro vedo, da Kulturno društvo Miran Jarc v letošnjem letu praznuje prvih 70 let svojega uspešnega dela. Ker se ob tem zavedajo, kako pomembni so bili vsi uspehi, doseženi v sedmih desetletjih, in ne želijo pozabiti generacij, ki so sodelovale v številnih dogod-

ki in kostumih, odlični igri in dodelani tehnični ekipi občudovali Tadejo Capuder, Ivanko Mlakar, Robija Zavirška, Staneta Maslja, Mateja Kotnika, Rajka Majdiča, Brigito Hrovat, Francija Prelovška, Jožeta Lončarja, Moniko Jeretina, Evo Majdič, Natašo Peterka, Jožeta Prašnikarja, Anito Prašnikar,

dno, za čudovito sceno deležen Jože Napotnik. Odlične ocene so bile namenjene tudi glasbi in petju.

Sredi marca smo si lahko ogledali še eno imenitno predstavo, ki še danes ostaja v prijetnih mislih zvestih gledalcev, ki se v krstni predstavi Martin Krpan (2002) posebno radi

kih, posebno v domačih gledaliških predstavah, ki jih je kar nekaj več od števila, ki ga zasledimo v obletnici, so se odločili, da z ogledom posameznih predstav iz preteklosti obudijo spomine, ob tem pa posebej občutijo ponos, ljubezen in spoštovanje do vseh, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali v vseh teh letih.

Tudi v marcu so nadaljevali s ciklom gledaliških večerov, s katerimi se želijo po besedah avtorice in povezovalke Ajde Sokler v rahlo nostalgичnem duhu »spominjati trenutkov, ki so nas vedno znova združili s studenškimi odrskimi deskami«.

Od jubilejnega februarja smo se poslovlili z ogledom malce nenavadne, a zelo navdušujoče predstave režiserja Lojzeta Stražarja Krog s kredo (1999), v kateri smo ob čudoviti sce-

Andreja Hribarja, Roka Pirnata, Primoža Krta in številne druge, med njimi tudi deteta Aljaža Rodeta, ki ima danes že – koliko let?

Prvi marec je bil namenjen srečanju z opereto Planinska roža Radovana Gobca iz leta 2000, v kateri je pomembno vlogo odigral Simfonični orkester Domžale - Kamnik, ki ga je vodil dr. Mirko Cuderman, pevce pa Karel Leskovec. V njej so nastopali Pia Brodnik, Marjan Trček, Zoran Potočan, Marko Kobal, Jože Vidic, Tadeja Capuder, Primož Krt, Rajko Majdič, Stane Maselj, Franc Prelovšek, Stane Zemljarič, Rok Pirnat in Monika Jeretina. Opereto, ki je navdušila zbrano občinstvo, je režiral Lojze Stražar, ob pomoči Franca Stražarja, tehnična ekipa je odlično opravila svoje delo, posebnih pohval pa je bil, kakor nava-

spominjajo Jureta Seška v vlogi Martina Krpana in Staneta Maslja kot Cesarja, seveda pa so za odlično predstavo zaslužni tudi Brigita Hrovat, Primož Krt, Tone Ipavec, Stane Pelc, Rajko Majdič, Martin Zupančič, Milan Capuder, Rok Rode, Marija Zupančič, Janez Hafner, Stane Zemljarič, Anica Burja, Monika Jeretina, Stane Cotman in Izak Mrgole, pa režiser Lojze Stražar, da o Krpanovi kobilici, ki tudi ni manjkala, ne pišem posebej. Gledljiva predstava, ob kateri je tudi ogled filma in srečanje igralcev prinesel veliko smeha, spomini pa so oživel tudi ob številnih intervjujih sodelujočih, sicer je bilo vseh skupaj okoli 130, in odlomkih iz medijev, ki so vsi po vrsti domačo gledališko predstavo Martin Krpan ocenjevali s presežki. Marčni gledališki večeri se prav danes zaključujejo s skoraj znamenito predstavo Cvetje v jeseni, pester pa bo tudi april. Dobrodošli!

Ob ogledu včasih tudi nekaj desetletij 'starih' domačih gledaliških predstav kar verjeti ne moreš, česa vsega so sposobni ljubiteljski igralci in igralka, pod vodstvom neumornega Lojzeta Stražarja in njegovih sodelavcev, postaviti na studenški oder. Občuduješ mlade, manj in bolj mlade igralce in igralka, od katerih so mnogi svoje življenjske poti povezali s Studencem, kljub časovni oddaljenosti še vedno čutiš njihovo pozitivno energijo, njihovo ljubezen in veselje do igranja ali tehničnega sodelovanja na posameznih predstavah, njihovo željo, da bi z vsakokratnim nastopom dali polnemu poletnemu gledališču na Studencu veselje, nekaj, kar bi jim polepšalo večer, poletje ali s prijetnimi spomini kar celo posamezno leto. Hkrati pa se zaveš, kako resnične so besede organizatorke Ajde Sokler, da je studenški oder neke vrste šola, ki so jo uspešno opravile številne generacije članov in članic Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan. Večina teh 'šolarjev' namreč nastopa še danes in nam lepša kulturna poletja.

VERA VOJSKA

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

Vabljeni na večer šansonov in koncert za dva

v klubu Blunoute 18. aprila ob 20.30

LARA JANKOVIČ & RADIO MONDO

NASTOPAJO:

Lara Jankovič (vokal)
Matej Mijatović (vokal, kitara)
Nino de Gleria (kontrabas)
Blež Celarec (tolkala)
Klemen Bračko (violina)
Urban Grabenšek (klavir)

Poezija je najbolj glasna v tišini in najbolj hrepeneča, kadar je odpeta. Pridite na večer uglasbene poezije, ki bo za solze in smeh in za vse tisto, kar je vmes.

Lara Jankovič je vrhunska slovenska igralka, ki jo lahko spremljamo tako na odrskih deskah kot na malih ekranih. S svojim razkošnim talentom pa nas razveseljuje tudi, kadar stopi za pevski mikrofoni in nas s svojo čutno pa hkrati divjo interpretacijo odpelje v njen čarni svet.

Matej Mijatović je pisatelj, glasbenik, radijec in gledališčnik. Njegove zgodbe najdete v erotičnem romanu Festival, v pesmih njegove skupine Radio Mondo ali na gledaliških deskah, kjer trenutno igra njegova monokomedija Zapornik št. 3.2.3. z Domnom Valičem.

Radio Mondo je skupina, ki se je od svojih začetkov popolnoma prevetrila. Edini prvotni član, ki je še ostal, je Matej Mijatović, ki je tudi njen ustanovitelj ter večinski avtor glasbe in besedil. Sicer pa danes v skupini igrajo sami virtuozni glasbeniki. Urednik neke radijske postaje je izjavil, da je to v resnici reprezentanca slovenskih glasbenikov, ki igrajo glasbo v tej maniri. In v resnici je njihovo igranje posebno doživetje od prve do zadnje note.

cikel gledaliških večerov

Kulturno društvo
Miran Jarc
Škocjan pri Domžalah

Ob jubilejnem 70. letu, ki ga letos praznuje naše kulturno društvo, se bomo v rahlo nostalgичnem duhu spominjali trenutkov, ki so nas vedno znova združili s studenškimi odrskimi deskami.

V aprilu si bomo v prostorih društva ogledali posnetke naslednjih predstav:

petek, 5. april | ob 19. uri

Ženitna mešetarka (uprizorjeno l. 2005)

ponedeljek, 22. april | ob 19. uri

Kekec je pač kekec (uprizorjeno l. 2007)

petek, 3. maj | ob 19. uri

Dama iz Maxima (uprizorjeno l. 2011)

Ob pogovorih z ustvarjalci se bomo vračali v preteklost in se čudili, smejali in si pripovedovali zgodbe nekega minulega časa.

Vljudno vabljeni na cikel gledaliških večerov, ki jih v prostorih društva prirejamo vse tja do maja (vsak drugi petek, ob 19. uri).

www.studenec.net

Vstop je prost in namenjen širši javnosti.

KULTURNO DRUŠTVO
GROBLJE
UPRIZORI KOMEDIJO
AVTOR: NEIL SIMON
PREVOD: DUŠAN TOMŠE
REŽIJA IN PRIREDBA: DRAGO PLEVEL

PREMIERA: 6. 4. 2019, ob 19.00
PONOVI: 7. 4. 2019, ob 19.00
V KULTURNEM DOMU GROBLJE
rezervacije in informacije: 040 704 497

KULTURA

Zgodbe iz Kofutnikove domačije – druga svetovna vojna in izselitev družine Giovanelli v grad Goričane (13. del)

V interpretacijskem načrtu z naslovom Kofutnikova domačija kot ekomuzej, ki smo ga v okviru priprav za ohranitev Kofutnikove domačije zasnovali v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, osrednje mesto zavzema zgodba župana Johana Giovanellija. Kaj je njegova družina doživljala med drugo svetovno vojno, smo na kratko predstavili v zadnjih dveh delih. Danes predstavljamo njihovo življenje po oktobru 1944, ko so jih Nemci izselili in zaprli v grad Goričane.

Kofutnikova Pepca pripoveduje: »Belogardisti v Domžalah so dobili od Gestapa podatke, katere ljudi morajo poslati v zapore v Begunje. Med njimi sva bila midva z očetom. V Študi je živel sestra Ivanka, poročena je bila z Leopoldom Kosom, ki je prej delal v tovarni Induplati, tam je Ivanka tudi spoznal. Kmalu po poroki leta 1941 je prenehal delati v tovarni, ker je prevzel kmetijo. Njega so vpoklicali, da je moral vsak večer hoditi v Domžale čuvat stavbo, v kateri so bili belogardisti. Orožja ni hotel prijeto, varovanje te stavbe pa je moral sprejeti. Zjutraj je odhajal domov, čez dan je delal na kmetiji, zvečer pa je spet moral tja na stražo. Tako je enkrat slišal, da so se pogovarjali o tem, koga bodo poslali v Begunje. Šel je tja in se zavzel za našega ata: »Poslušajte, tega jaz poznam, pa vem, da ni tak, vem, da je poštenjakar.« Tam so sedeli trije ljudje, ki so tudi ata poznali, pa so rekli: »Če je tako, pa ga dajmo na drug kupček, za selitev.« Vseeno je bilo boljše, da so nas dali za selitev, kot pa za mučenje v Begunjah. Potem so nas prišli seliti. Belogardisti in 'raztrganci' so že prej, po drugih vaseh, pobirali ljudi za selitev. Na Križu so popili zelo veliko šnopsa, zato so bili zelo pijani. Raztrganci so se družili s SS-ovci in so bili še hujši od belogardistov. V Osolinovem mlinu v Jaršah so bili vedno partizani, v strojnici mlina je bil bunker, v drugem delu mlina pa je stanoval Martin Osolin z družino. Tisti dan, ko so nas selili, je zadaj za hišo prišel k nam, pa ni opazil, da po cesti z avtomobili že gredo pijani raztrganci. Oni pa so ga opazili, in nekdo je zavpil, da so ga zadržali. Njega so že več dni iskali, ker je delal za partizane, pa se je vedno skrival. Nek raztrganec iz Črnuč (tudi ime poznamo) ga je zgrabil in ga vlek v našo hišo. Pograbil je brzostrelko in ga dvakrat prerešetal z izstrelki. Jaz in ata sva zakričala: »Ne streljajte,« a je bilo že prepozno. Prestrelil ga je, da se je kar sesedel, takoj je bil mrtev.«

»Potem so nas odpeljali v grad Goričane, kjer je bil zbirni center za izselitev v Nemčijo. Bilo je 9. oktobra 1944. Ker se je bližal konec vojne, nas potem niso poslali naprej. Izseljeni smo bili štirje: oče, mama, jaz in brat Lovro, brat Iko, ki je bil prej v partizanih, je bil takrat že mrtev (umrl je 7. maja 1944 v taborišču Mauthausen). Dobro se spominjam dogod-

Družina Giovanelli takoj po vojni

ka v Goričanah, ko je moral brat Lovro, skupaj s še drugimi mladimi fanti, s Švabi. Nekdo je ušel od partizanov in je Švabom povedal, kam so partizani zakopali 12 trupel izdajalcev. V lagarju so takrat pobrali vse mlade fante in jih naložili na kamione, zraven pa še lopate. Ženske so jokale, ker so mislile, da jih bodo pobili. V gradu pa je bila ena od kuharic, ki je bila prej v Ljubljani in je znala nemško. Poslušala je, kaj se Švabi pogovarjajo in slišala, da bodo odkopali tiste izdajalce. Ko so se mladi fantje vrnili v lagar, 14 dni ni noben jedel, ker so pred tem izkopa-

vani trupla izdajalcev. Švabi so jih prisilili, da so jih z lopatami odkopali in jih z golimi rokami nakladali v zaboje, čeprav so trupla že razpadala. Nemci so hoteli padle identificirati. Potem so trupla pripeljali pod okna gradu. Sonce je sijalo, marca je bilo že kar toplo, okna pa smo morali imeti odprta. Tri dni so trupla ležala v odprtih zabojih, tako da so se muhe pasle na njih. Kljub vsemu pa sem

Grad Goričane

v lagar dobivala partizanska poročila, tako da smo vedeli, kaj se dogaja zunaj.«

»Na tej fotografiji se vidi stolp, kjer je bil prostor brez pohištva. V tem prostoru je ležalo na slami ali na golih tleh 32 izseljencev, tesno drug ob drugem, med njimi tudi mi. Izseljenci so bili še v treh ali štirih sobah (na fotografiji na levi strani), v ostalih sobah pa so imeli Nemci pisarne. Na desni strani gradu (na fotografiji) je bil s peskom posut vrt, kjer smo se sprehajali, skozi okna pa so nas nadzirali. Grad je bil znotraj zelo lep. V njej je bila tudi kapela, kjer sem se lahko dobivala z dvema ali tremi dekleti iz Jarš, ki jih je pripeljal Kobalčev ata, da so nam prinesle pakete. Podnevi smo morali uporabljati zasilna stranišča izven gradu. Dekleta smo šivala razne stvari. Naredile smo tudi žoge, v katere smo na sredino zatlačile papir s partizanskimi sporočili. Potem smo žogo vrgle za stranišča, dekleta z druge strani pa so jo vrgla nazaj z novimi sporočili. Zvečer so se v prostoru zbrali samo moški, da sem jim prebrala partizanska sporočila. Vsi so morali pri-seči, da ne bodo povedali nikomur, niti ženi in otrokom. Ko sem sporočilo prebrala, sem vzela vžigalico in jo prižgala, da je sporočilo pred njimi zgorelo. Če bi kdorkoli kaj zidal, ne bi imeli dokaza, da smo v grad res dobivali partizanska sporočila.«

»Grad so vodili trije SS-ovski komandanti in več starih žandarjev, ki so bili prestari za vojsko. Ko se je bližal konec vojne, smo se s tremi žandarji, ki so bili Korošci in so znali slovensko boljše kot nemško, koliko imajo orožja in komu ga bodo dali, če bo potrebno. Ampak so nas belogardisti prehiteli. Pod hribom je bila njihova postojanka. Gestapovci, ki so

nas stražili v lagarju, s temi belogardisti niso hoteli sodelovati, bili so sprti. Noben belogardist prej ni upal priti v grad. Ko pa je bilo konec vojne in so bile Begunje že osvobodene in so Nemci odšli, pa so prišli v grad. 'Lagerfrer', ki še ni odšel, jim ni hotel dati ključa, dokler ga niso s puškami prisilili. Rekel je, da je dobil od partizanov iz Begunj povelje, da ključa ne sme dati nobenemu, da nas bodo oni osvobodili. Vse obleke so strgali z njega, da je gol stal pred njimi. Takrat so naši na lep način posredovali, med njimi tudi ata, naj ga pustijo, da se obleče. Potem so ga le pustili, da se je oblekel v civilna oblačila in odšel na železniško postajo. Belogardisti pa so bili zelo jezni in so stolkli tri prečudovite pisarne, ki so bile prej vse v ogledalih in z lepim pohištvom, saj je pred vojno v gradu živel škof. Politi so tinto in napisali: »Živel kralj Peter.« Potem so vso noč jedli in pili, naši pa so jim morali kuhati. Z bobni in orožjem so hodili po sobah in nas stražili, da bomo vsi pomrli. Vso noč smo se tresli od strahu. Tega se ne da povedati. Belogardistični komandant pa je rekel: »Teško bredo imamo na obeh straneh zunaj. Če ne boste v nekaj minutah vsi zunaj, boste vsi pocrkali.« Še danes ne vem, kako smo vsi uspeli priti ven iz gradu, ko so oni repetirali zunaj. Ko je zadnji revež vlek svoj 'punkelj', so ga ustrelili v noge, še preden je uspel zbežati za grajsko ograjo proti bližnjim hišam. Toliko so bili usmiljeni, da niso prej streljali.«

DELOVNA SKUPINA ZA VSEBINSKI NAČRT KOFUTNIKOVA DOMAČIJA KOT EKOMUZEJ

Literatura:

- Mark Poljanšek, M., Cencilj: Johan Giovanelli (1894–1964) iz Kofutnikove domačije v Srednjih Jaršah: raziskovalna naloga OŠ Rodica, 2016.
- Vera Vojska: Srčna in prizadevna aktivistka, Pogled na domžalsko preteklost, Slamnik, letnik LV, št. 12, december 2015, str. 34.
- Podpisi pod sliko:
- Slika: Grad Goričane pred drugo svetovno vojno (fotografija je povzeta s spletne strani Knjižnice Medvode).
- Slika: Družina Giovanelli takoj po drugi svetovni vojni

Vida Praprotnik Kralj – mojstrica s šivanko

Marčna razstava v galeriji Menačenkove domačije je vsekakor potrdila, da ročno delo tudi zasluži posebno pozornost.

MENAČENKOVA DOMAČIJA Vida Praprotnik Kralj iz Radomelj je upokojena profesorica angleščine in francoščine, ki je tako kot mnoge druge rokodelke našla svoj čas za intenzivno ustvarjanje šele v zadnjih letih. Čeprav je svet vezenja odkrila že kot deklica, ko je med prvimi darili prejela prtiček za vezenje, se je ročnim spretnostim posvetila poredkoma. Šele ko so otroci odšli od doma, je resneje pristopila k delu – najprej z rišeljci, nato gobelini in zdaj še boutis.

Čeprav gobelini veljajo predvsem za dekorativne stenske slike, jih je avtorica nadgradila na svoj način. Poleg nešteto vbodov in ur, vloženi v skorajda umetniško delo, je postala pomembna tudi izbira predlog. Vedno je Vido fasciniral način, kako so nekdanj posamezne barvne odtenke določali ročno, danes pa skorajda ne gre brez računalnika. Tudi Vida si na slednji način priskrbi podlage (nekateri

izdela tudi sama), a se namensko izogiba šablonskim motivom. Namreč, rada motivno posega v čas starih slikarskih mojstrov: od klasičnega Leonarda da Vincija, Rembrandtovih nežnih portretov, Degasa in njegovih baletk do slovenske Kofetarice izpod rok Ivane Kobilce. Druga (prav tako francoska) vezilna tehnika, ki jo je v za-

dnjem času prevzela, se imenuje boutis ali 'marseillski' vez. V nasprotju barvnega bogastva gobelinov, ji boutisi nudijo čiste linije in prečiščene celote. Z njimi je okrasila tudi odejico ob rojstvu vnučke, stensko svetilko in še kaj.

Nešteto ur, šivank in barvnih niti je vtkanih v Vidina dela, predvsem pa ljubezni do umetnosti in vsega lepega. Zato je njena neizmerna želja, da svoje znanje na področju tega tehnično večjega ročnega dela deli z nekom, ki bo v prihodnje delal z enakim veseljem kot ona sama. Mi pa jo spoštujemo predvsem zaradi neizmerno potrpežljivosti in te čudovite sposobnosti človeške roke in duše, ki se v današnjem hitrem tempu življenja uspe umiriti in ustvariti sijajna ročna dela.

Razstava je odprta do 2. aprila. Prijazno vabljeni k ogledu.

KATARINA RUS KRUSHELJ
FOTO: MIRO PIVAR

Toko

Tovarna kevkov
in usnjenih izdelkov

DOMŽALE

ZADNJI POZIV!

NASTAJA NOVA MUZEJSKA RAZSTAVA: TOKO DOMŽALE

Ste morda delali v nekdanji domžalski usnjeno-galanterijski tovarni? Ali morda hranite znamenite TOKO torbice, kovčke in druge usnjene izdelke? Ali se v vašem foto albumu skrivajo fotografije iz časa delovanja tovarne?

V maju 2019 odpiramo razstavo, ki ste jo pomagali oblikovati svi sodelujoči. **Hvala vam!**

Vsem zamudnikom, ki še nameravate prispevati TOKO zgodbo, torbico ali fotografijo, pa sporočamo, da imate čas **do 5. aprila**. Iščemo predvsem gradivo iz zgodnjega časa delovanja tovarne (od 2. svetovne vojne dalje). Pogrešamo tudi TOKO-ve šolske torbe in fotografije zunanjosti tovarne.

Slamnikarski muzej Domžale
Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Ljubljanska cesta 61, Domžale
T 01 722 50 50 (KDFBD) E slamnikarski.muzej@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si

Zabavni ansambli na Domžalskem (3)

Tomaž Habe – neusahljivi izvir glasbenih zasedb

Jože Skok
Foto: arhiv Tomaža Habeta

V dosedANJI pripovedi o zabavnih ansamblih na Domžalskem je bil večkrat omenjen Tomaž Habe. In kako se je znašel v zabavni glasbi? »Z njo me je 'okužil' doktor Vladimir Stiasny, ki je bil tudi moj zobozdravnik. Pogosto je hodil k nam na obisk v stanovanjsko hišo nasproti gostilne Keber. Vedel je, da smo glasbena družina, doma smo imeli klavir, precej dober, z angleško mehaniko. Oče ga je kupil pri Žeksevih na Vrhniki, kjer je Boštjana učil klavir. Stiasny je na njem preizkusil svoje prve skladbe, kot so bile Čolnič plava, Prišla je v deželo pomlad, Spomin, Veronika. S tem je tudi mene navdušil za to zvrst. Tako sem se že nekje v sedmem in osmem razredu osemletke začel ukvarjati z zabavno glasbo. Že na prehodu v srednjo glasbeno šolo sem v prvem letniku pri štirinajstih napisal pesem Nazaj pod rodni krov in dobil drugo nagrado na republiškem tekmovanju Zveze kulturnih organizacij.«

Stiasny je ustanovil svoj ansambel Zabavni sekstet. V njem je bila tudi Milka Živilovič na klaviaturi, Stane Modec na harmoniki, Franc Mazovec na bobnih, Jakob Černe na violini in Zlatko Šafarič na kontrabasu. Kitaro je igral Maks Guček iz Mengša, pozneje kitarist v vseh sestavah Pavleta Kosca. »To je bilo moje prvo srečanje s zabavno glasbo. V ansamblu so vedeli, da se ukvarjam s klavirjem, ki sem ga takrat kar solidno igral, čeprav sem bil violinist, na violini sem tudi diplomiral. Z ansamblom sem na regijskih srečanjih zapel dve svoji pesmi, nagrajeno, pa še dve Stiasnyjeve. Vladimir je iskal pevke, ki bi pele njegove skladbe. Bile so bolj na amaterski ravni, saj so se v Zvezi kulturnih organizacij zbirali ljubiteljski izvajalci glasbe. Peli sta Olga Čuk iz Jarš pa Maja Sajovic iz Domžal. V tem obdobju sem zbiral skupaj glasbenike z domžalskega območja, ker sem želel oblikovati večji orkester. Tako je nastal Zabavni orkester glasbene šole Domžale, ki sem mu prvič dirigiral na proslavi 1. maja 1963 v Jaršah. Pela je Domžalčanka M. Korošec, oče je bil direktor Napredka.«

Istega leta je igral v Grobljah ansambel Ježek, duhovni vodja je bil saksofonist Jože Dobravec, po pokliču glasbenik, ne pa ustanovitelj Tone Ježek. Dobravec je glasbo učil, včasih pa je vskočil v Big band na Radiu Ljubljana, še v času Bojana Adamiča. »V tej zasedbi je igral tudi Alojz Bezgovšek, ki je v Big bandu igral pozavno, pa Alfonz Savnik in Jože Hribar na kontrabasu. Leta 1964 so me povabili s seboj, da sem z njimi na morju v Senju igral klaviature. Če je bilo slabo vreme, smo igrali v notranjih prostorih. Hribarja sem zamenjal na kontrabasu, on pa je igral harmoniko. Z nami je bil tudi kitarist Miro Sršen. Po vrnitvi domov smo se pogovarjali z Mirom, da ustanovimo ansambel. Že v letu 1964 smo nastopili v dvorani kina, danes KD Franca Bernika, na Reviji 64 s pevčema Frenkom Cento in Milico Resnik.«

Ustanovili ansambel The Players

Miro, Edi Semeja in Tomaž so redno nastopali v Grobljah. »Ti plesi so bili na slovenski ravni, ob Festivalni dvorani, Kurilnici v Železničarskem domu v Ljubljani in Taboru, kjer je igral celo Big band. Plese v Grobljah je organizirala domžalska mladinska organizacija, v njej sta bila zelo dejavna Franci Gerbec in Jože Kosmač. Zaradi priljubljenosti plesov so dvorano obnovili. Tam je deloval celo plesni učitelj Ban iz Kranja. V Grobljah smo imeli samo en mikrofona, pa dva doma narejena zvočnika, da so pevca lahko slišali.

Zabavni orkester Glasbene šole Domžale na proslavi 1. maja 1963 v dvorani Induplati Jarše in Tomaž v vlogi dirigenta

Ansambel The Players maja 1964 v kinodvorani Domžale – z leve: Tomaž, klaviature, Miro Sršen, kitaro, Edi Semeja, kontrabas, Frenk Centa, pevec, Mohor Podbevšek, bobni.

Tomaž in Bor Gostiša na prireditvi Glasbene snežinke leta 1966 v Domžalah

Plesi so se začeli ob pol šestih popoldne, saj je pol ure prej pripeljal vlak iz Ljubljane in Kamnika, s tem pa tudi plesalce oziroma obiskovalce. Medtem ko je ansambel Ježek igral pretežno evergreene, smo mi začeli z bolj komercialnimi pesmimi, z italijanskimi kot je bila - Non ho l'età Gigliole Cinquetti iz Sanremo, tudi zamagovalka Eurovizije v Kopenhagnu leta 1964, pa twist, locomotion in rock and roll. Seveda je ostala tudi plesna glasba, foks, cha cha cha, angleški valček. V tistem času je postal popularen beat, ki ga do tedaj ni bilo.«

Ansambel The Players je imel tudi pihalce, saksofonista Branka Weissbacherja, pa klarinetista Toneta Stražišarja, te so menjavali, ker ni bilo rednega. »Ljubljanci so nas hodili poslušat in ker smo bili uspešni, smo se z Mirom Sršenom in Edijem Semejo selili v Festivalno dvorano. Mislim, da smo ime ohranili. To je bilo že obdobje Beatlov, svoje izkušnje pa sem prenašal naprej, tudi na The Beggarse in Frenka Cento, ki je v Grobljah prepeval z nami.«

Ansambel The Players je moral Tomaž žal zapustiti, saj so ga zasedbi Albatros in Chorus, tedaj najmočnejši v Ljubljani, pritegnili v ustanovitev Mladih levov. »Začetek Mladih levov je v javnosti popolnoma napačno predstavljen. V začetnem obdobju leta 1966 smo bili pri Mladih levih, povabil nas je Jernej Podboj, bobnar Matjaž Deu in Bor Gostiša. Ime pa je nastalo v Domžalah! Moj svak Slavko Matičič, mož sestre Marije, kličemo jo Minči, je ravno takrat bral knjigo Irwina Showa Mladi levi. Pri sestri smo se pogovarjali o imenu in tako je prišlo do Mladih levov. V tistem obdobju smo igrali veliko komercialne glasbe, The Shadowse, pa Beatle in

druge. Skladbe smo prepisovali s plošč, jaz glasbo, drugi besedila, saj se tega ni dalo dobiti. Pisal sem tudi aranžmaje za Mlade leve. Poleg tega, da sem igral klarinet in igral tudi solo kitaro, kjer je bilo potrebno, Shadowsi, Beatli, pa skladbo I'm Believer (The Monkees), ki smo jo celo posneli v slovenščini.«

Tomaževa Oda Ireni največji hit Mladih levov

»Ta pesem je še vedno najpopularnejši hit Mladih levov, čeprav je v

originalnem posnetku pri basovski izvedbi manjša napaka. Pel jo je Tomaž Pengov, ki sem ga tudi pritegnil v Domžale na Glasbene snežinke. Leta 1966 je v Domžalah prvič javno pel Tomaž Domicelj, ki sem mu delal prve aranžmaje, pa tudi za Jerneja Junga, pisal sem tudi priredbe za Big band. Malo je znano, da sem pri izvedbi Blue Spanish Eyes leta 1967 igral solo kitaro v radijskem revijskem orkestru z Marijem Rijavcem. Kitarist Milan Ferlež - Žajfek je bil na-

mreč na služenju vojaškega roka in sem vskočil. V tistem času sem se poznal z Bojanom Adamičem, ker sem igral klaviature v dveh njegovih ameriških filmih in v Kekcu. Tisto je bilo vse skupaj bolj ubogo, kar zadeva instrument, saj sem povečini igral na 'home made', doma narejene orgle.«

Medtem ko so The Players nastopali v Ljubljani, pa je Frenk Centa ostal v domžalskem okolju, najprej pri The Beggars, potem v ansamblu Studio. »Ni pa se kaj dosti pustil, da bi se glasbeno izobrazil in da bi ga vodili. Fredi Pichler je bil zelo soliden kitarist za spremljavo. Frenk je v Grobljah pel moj 'štikeljc' – Pusti draga, kar je bila največja uspešnica plesa. Ker so ga drugi slišali, so ga povabili v Ljubljano, kjer je sodeloval tudi na Slovenski popevki. Njegovi posnetki so tudi v radijskem arhivu, v teh izvedbah pa povsod še nekaj manjka, marsikaj bi se še dalo dodelati. Popevke, ki so mu jih pisali drugi, mu niso preveč ustrezale, ni pa bil dovolj energičen in stabilen, da bi sam nekaj predlagal. Tudi sam ni izbiral pesmi, ki bi mu najbolj ustrezale. Bil je vodja The Beggars in Studia, predigre pa je dobil pri The Players, kjer je bil pevec in seveda v ospredju.« □

1€ = 100 l bencina*

* Pri nakupu novega vozila iz zaloge ob simboličnem plačilu 1 evro prejmete v zameno 100l bencina. Velja ob predložitvi tega oglasa-kupona in do odprodaje zalog.

AKCIJA SLUŽBENIH VOZIL
IZ ZALOG - do 11.500 € popusta!

Veit team d.o.o., Čufarjeva ul. 24, Vir, Domžale / T: 031 395 395 / www.veitteam.si

Kuga. Navigacija.
Redna cena: 29.920. Akcija: 20.990.

Tipolimuzina.
Svetla notranjost.

Fullback. 4x4. Pick-up.
Možen poračun DDV.

500X. Pop star.
Privlačna barvna kombinacija.

Tipokaravan. 1.3 dizel.
Velik prtljajnik.

Kuga. 4x4. Radarski tempomat.
Redna cena: 42.990. Akcija: 31.490.

POLITIČNE STRANKE

NSI / PEREGRIN STEGNAR

100. obletnica organiziranega čebelarstva in občinski proračun za leto 2019

Čebelarstvo je poezija kmetijstva, kot ga radi imenujemo vsi, ki poznamo čebelarstvo dejavnost. Prav pred sto leti je bil začetek organiziranega čebelarstva v naših krajih z imenom Čebelarstva podružnica za Brdski sodni okraj in na Krtini je bil njen sedež. Naši predniki so bili tako modri in so vedeli, da se je treba organizirati in izobraževati za lažje in uspešnejše čebelarjenje. To obletnico so skupaj organizirala čebelarstva društva, ki pokrivajo območja, iz katerega so izhajali takratni člani, ki so ustanovili čebelarstvo podružnico. Te kraje zastopajo zdajšnja čebelarstva društva: Dolsko, Domžale, Krtina Dob, Lukovica in Moravče. Organizirali so tri projekte: izdali so zbornik, organizirali strokovni seminar in priredili slavnostno akademijo. Vse prireditve so potekale v Čebelarskem centru na Brdu pri Lukovici, posebna zahvala gre tudi vsem občinom, ki so omenjena društva finančno podprle.

Občine so se prek teh dogodkov povezale in navezale stike, saj je bila to priložnost za izmenjavo informacij, povezovanje in sodelovanje. Prav tako je bila to tudi dobra promocija naše občine, iz katere so izhajali naši predniki, ki so se znali povezati in ustvariti dobre zamisli. To je bil tudi primer dobre prakse, kako se ustvarja

“ To je bil tudi primer dobre prakse, kako se ustvarja nove produkte za naš turizem, ki ga take obletnice sprožijo in ob njih aktivirajo ljudi, ki ponesejo informacije o dobrih praksah in zanimivih dogodkih prek meja občine.

nove produkte za naš turizem, ki ga take obletnice sprožijo in ob njih aktivirajo ljudi, ki ponesejo informacije o dobrih praksah in zanimivih dogodkih prek meja občine.

Pred nami je tudi sprejetje proračuna občine Domžale za leto 2019 in v njem so projekti, ki čakajo na uresničitev. Ta mandat je še ena priložnost, da uresničimo naše zamisli tako pri urejanju našega okolja v mestu kot na podeželju, pri tem pa ne smemo pozabiti na reševanje vsakdanjih problemov naših občanov. Prav tako pa je naš pogled treba usmeriti v prihodnost in začrtati projekte, ki bodo v ponos in zadovoljstvo tako nam kot našim zanamcem.

SD / MATEJA KEGEL KOZLEVČAR

Proračun 2019: Več sredstev za mlade, končno tudi novorojenčke

Na zadnji seji občinskega sveta smo svetniki soglasno potrdili proračun za leto 2019. Ni idealen, kar nekaj stvari je, ki bi se lahko zapeljale drugače (recimo navdve draga investicija v prenovu domžalskega bazena, ki znaša kar 4,2 milijona evrov – primerljivi projekti v drugih občinah so cenejši tudi za milijon evrov), a prinaša pa tudi nekaj novostih, ki smo jih izglasovali skozi amandmaje. A ni šlo vse tako, kot bi si želeli. Nekaj pa nam je vendarle uspelo.

Socialni demokrati se vedno zavzemamo za socialno usmerjene programe, tudi za naš proračun bi si želeli, da je bolj socialno usmerjen, zato smo podprli predloge amandmajev, ki so šli v tej smeri. Sami smo uspešno predlagali povečanje sredstev za mladinske organizacije, saj menimo, da mladi potrebujejo možnost za kakovostno delovanje, ki temelji na načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja avtonomnosti, predvsem pa zastopanja interesov vseh mladinskih organizacij. Prav tako smo z velikim veseljem podprli sredstva za starše novorojenčkov, kar je osnova za odlok, ki ga bomo predvidoma sprejeli na naslednjih sejah. Gre za predlog uvedbe sredstev za novorojenčke, ki smo ga v SD izpostavili že leta 2015, v zadnjih mesecih so na-

“ Žal pa vsi svetniki nimajo posluha za nekatere druge ranljive skupine, saj amandma, ki bi povečal sredstva za znižanje stroškov končnih uporabnikov pomoči na domu, ni bil potrjen.

klonjenost izkazale tudi ostale stranke v občini.

Žal pa vsi svetniki nimajo posluha za nekatere druge ranljive skupine, saj amandma, ki bi povečal sredstva za znižanje stroškov končnih uporabnikov pomoči na domu, ni bil potrjen. Mi smo glasovali za, saj je razlika v ceni pogosto odločevalec kakovosti življenja starostnikov. Podobno razočarani smo bili, ko v občinskem svetu ni prišlo do večinske podpore predlogu za povišanje sofinanciranja plačila za vrtec, saj bodo starši odslej dobivali višje položnice. Prepričani smo, da bi se v našem proračunu, z nekaj več sodelovanja, lahko našla potrebna sredstva. Mor-da je to le začetniški spodrsrljaj, konec koncev za nami ni bilo niti sto dni sodelovanja v novi sestavi, a naslednji meseci bodo pokazali svoje.

NSI / LJUDMILA NOVAK, POSLANKA

Evropska unija na prelomnici obstanka

Evropska unija (EU) je na prelomnici. V naslednjih petih letih se bo odločalo tako o njenem obstanku kot tudi o njeni nadgradnji. Posledice referendumu o izstopu Velike Britanije bodo še dolgo vidne. Kakršenkoli razplet brexita bo pustil za seboj hude posledice. Migracije še vedno ostajajo problem tako kot tudi grožnja s terorističnimi napadi. Najpomembnejša naloga novega petletnega mandata EU bo zagotovo povrnitev zaupanja in zagotavljanje občutka in dejanske varnosti med ljudmi ter nadaljevanje gospodarske rasti. Brexit nas uči, kako krhka je lahko tudi tako močna povezava držav, kot so jo zasnovali krščanski demokrati v 50. letih prejšnjega stoletja.

Dejstvo je, da je EU po najhujši finančni in bančni krizi med letoma 2009 in 2016 pozabila na svoje ljudi. Z brezpogojnim odpiranjem vrat migrantom iz Bližnjega vzhoda je EU najmočnejšo zaušnico dala prav svojim ljudem. Moralno zapostavljeni od krize so z množičnim prihodom migrantov začeli dobivati občutke tesnobe. In te ljudi je treba razumeti, ne pa radikalizirati. Verjamem v načelo, da mora vsaka družina najprej poskrbeti za svoje člane in šele potem za druge. V nasprotnem primeru lahko pride do propada tako družine kot tudi tistih, ki so pomoči potrebni izven nje. Reševanje zavoženih bank je bilo nujno za obstoj evropskega gospodarskega in finančnega sistema, a se je obenem v vsem kaosu, ki se

“ A moja kandidatura izvira zgolj iz resnične želje, da z vsemi izkušnjami tako v domači kot tudi evropski politiki postanem vaš glas svobode, pravičnosti in varnosti.

je dogajal v najbolj kriznih letih, pozabilo na glas povprečnega Evropejca in Evropejke, ki hodi v službo, plačuje davke in preživlja svojo družino.

Mnogi se sprašujejo, zakaj sem se odločila kandidirati za mandat v Evropskem parlamentu. Verjamem, da je precej takšnih, ki najprej pomislijo zgolj na lepo plačo. A moja kandidatura izvira zgolj iz resnične želje, da z vsemi izkušnjami tako v domači kot tudi evropski politiki postanem vaš glas svobode, pravičnosti in varnosti. Ne delam si utvar, da lahko sama karkoli spremenim. A s svojo srčnostjo in odločnostjo si želim, da bi bili v naslednjih petih letih narejeni koraki proti bolj odgovorni, pravični in varni Evropski uniji.

Imam dovolj energije, nisem še rekla zadnje besede, a potrebujem vaše zaupanje. Z vašim zaupanjem bom namreč dobila tudi pogum za naš skupni boj v evropski prestolnici. Tako kot se človek pomena svobode zaveda šele takrat, ko se mu jo odvzame, se je treba zavedati, da Evropska unija ni nekaj samoumevnega. Za njo se je treba boriti.

LMM / IVAN PŠAG

Ni vse zlato, kar se sveti ali politika je ...

Občinske volitve so bile zaključene v decembru 2018. Moja pričakovanja kot novega svetnika so bila velika, pa vendar je realnost popolnoma drugačna. Zdaj že četrti mesec poteka preštavanje vaši, naši, kdo ima večino, kakšna bo koalicija, kdo bo v opoziciji. Volitve, rezultati in koalicije na volitvah so itak nepomembni. Očitno so volivci hitro pozabljeni. Politična trgovina oziroma 'igra prestolov' se je začela, saj so vsak sestanek pred sejo občinskega sveta novosti in spremembe na področju svetnikov, koalicije ...

Pred 3. sejo smo bili dejavni predstavniki v različnih odborih, ki smo podali svoje mnenje o primernosti odloka o proračunu za obravnavo na seji občinskega sveta. Predstavniki v odborih smo pregledali predlog proračuna in podali svoje mnenje. Ker sem prvič svetnik ter s tem prvič tudi v odborih za prostor in gospodarstvo, sem pričakoval predvsem resen pristop vseh predstavnikov. Vsaj pravočasno opravičilo za odsotnost. Premalo je še zavedanja, da smo predstavniki vseh občanov. Žal se še vedno nekateri 'predstavniki' občanov v odborih preštevajo, kdo je kdo in kdo ima večino. Na odboru za gospodarstvo je bilo najprej treba izbrati namestnika predsednika odbora. Resnično sem bil presenečen nad besedami člana odbora županove liste, ki mu ni bila pomembna vsebina seje, ampak kdo ima v odboru večino in ko po 10 mi-

“ Očitno so volivci hitro pozabljeni. Politična trgovina oz. »igra prestolov« se je začela, saj so vsak sestanek pred sejo občinskega sveta novosti in spremembe na področju svetnikov, koalicije...

nutah seje odide brez besed iz dvorane. V marcu je bila tretja seja občinskega sveta in niti na tej seji nam župan ni predstavil nobenega podžupana ali podžupanje. Na dnevnem redu je bil proračun za leto 2019 ter predlogi za podražitev vrtecev, oskrbe za starejše, komunale, imenovanja direktorja Kulturnega doma Franca Bernika ... Seja je bila zelo dolga, pestra in je bila zaključena po 2. točki, ostale točke dnevnega reda se bo obdelalo v nadaljevanju seje, ki bo v prihodnjih dneh. Vloženih je bilo 26 amandamjev k proračunu. Pa o proračunu in podražitvah več prihodnjč.

LISTA REZA / ROK GRAŠIČ

Pokojnina ali 5-letna siromašna renta?

Te dni so se zopet razvnele razprave na temo pokojnine in pokojninskega sistema. Od tistih velikih podpornikov do neznanstvenih nasprotnikov tega sistema – vseh je mrgolelo. Razum mi pravi, da je misel na doseg pokojnine v doglednih letnih nič drugega kot blazna farsa, medtem pa mi zaupljiv del sebe vpije na ves glas, da je treba verjeti, da je treba biti zaupljiv domovini in pošteno vplačevati v pokojninski sklad.

Toda: čeravno zdajšnjo vlado in državni zbor iz dna srca spoštujem, ne morem ostati tiho, če nam želijo starostno mejo za osebe, ki ne bodo dosegle 40-ih let delovne dobe, pomakniti na 67! Hej! Ustavi konje; 67 let!

Ker sem rojen leta 2001, je moja pričakovana življenjska doba 72 let. Ni treba biti ravno znanstvenik ali doktor, da bi razumel, da se torej pričakuje, da povprečni moški potemtakem preneha z delom pičlih 5 let pred smrtjo. 5 let! Za, denimo, 39 let garanta? Za 39 let odrekant? Za 39 let 8-urnega potovanja v službi? Pa kdo je tu nor, da bi vplačeval denar, prislužen z lastnimi rokami, z lastnim umom, v tak hijenski in skrajno neživljenjski sklad?

Pokojnini v tej obliki, dragi moji, se ne reče pokojnina. Temu se reče 5-letna siromašna renta. Kaj takega se da doseči npr. z dobrim varčevalnim

“ Ni treba biti ravno znanstvenik ali doktor, da bi razumel, da se torej pričakuje, da povprečni moški potemtakem preneha z delom pičlih 5 let pred smrtjo.

načrtom, ne more pa biti to plod 39-letnega dela. Ne more in ne sme biti, ker bi to zlahka pomenilo kolaps sistema. Poglejte Francijo! Zaradi bistveno manj radikalnih ukrepov, je ljudem prekipelo.

Nisem prepričan, ali se je potemtakem čuditi delu na črno. Ali je res lahko tako presenetljivo, če nekdo popoldne služi denar, ne da bi imel dejavnost prijavljeno? Kako je lahko nekdo tako licemerski in mu samo zato, ker ne verjame v tako zgrešen sistem, zaračuna kazen? Kdo si lahko jemlje pravico do tako samovšečnega dejanja?

Lahko mi rečete, da sem mul'c, star 18 let, ki še ne ve, kaj je to življenje, ki mu je bilo zaenkrat z rožicami poslano in da sem popolnoma preveč črnogled. Nisem črnogled, nisem pa niti belkasta ovca, ki brezglavo skaklja za množico. Nisem in niti nočem biti.

Besedilo na željo avtorja ni jezikovno pregledano.

LTD / JANEZ AVSEC

Kaj nam bo prinesla pomlad?

Mediji nas vsakodnevno opozarjajo o zvišanju cen, ki se bo dotaknilo vsakega izmed nas. Na vprašanje, zakaj, je običajno odgovor zvišanje plač v javnem sektorju. Pa je temu res tako? Odgovor je lahko pritrdilen, lahko pa ga tudi zanikamo. Resnica leži v zakonodaji, ki jo sprejemajo v hramu demokracije, v parlamentu. Zvišanja cen se predvidevajo v vrtcih, po vsej verjetnosti bodo sledili domovi za starejše in počasi povsod v javnih zavodih. Vzrok tiči v povišanju cene dela in Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. V tem zakonu je določen odstotek, ki ga plačuje uporabnik storitev. Odstotek je odvisen od povprečnega mesečnega dohodka na osebo. Ko to prebiramo, nam zakon deluje povsem korektno, kdor več zasluži, lahko več plačuje. Ta občutek o pravičnosti vzdrži toliko časa, dokler cene ne 'poletijo' v višave. Zdaj pa se malo zadržimo na drugi strani, na odstotku oziroma subvencioniranju, ki ga plačuje občina. Pravilno ste prebrali, subvencioniranje gre iz proračuna občine in ne države. Se pravi, da je del povišanja plač v javnem sektorju država prenesla na občine. To ni nič neobičajnega, saj država velikokrat sprejema zakone s finančnimi posledicami, ki finančno obremenijo občine oziroma javne zavode. Po-

“ Če se bomo odločili, da bomo povišanje cen krili iz občinskega proračuna, bomo povišali že tako visok odstotek proračuna, ki ga občina namenja za tekoče transferje. Posledica take odločitve je zmanjšanje sredstev za investicije in razvoj občine.

dražitve se ne obetajo samo v javnem sektorju, možne so tudi v realnem sektorju. Tu mislim predvsem na možno podražitev komunalnih odpadkov. V občini opravlja zbiranje in odvoz odpadkov JKP Prodnik. Odpadki končajo v RCERO v Ljubljani, kjer so ceno za ljubljanske občane že povišali. Podražitev opravičujejo z višjo ceno sežiga odpadkov, ki jih ne morejo predelati v produkte za nadaljnjo uporabo. Tovrstne odpadke, ki jih je količinsko več, kot so predvidevali, sežigajo v tujini. Svetniki občinskega sveta se bomo morali odločiti, ali dopustiti povišanje cen, ali razliko kriti iz občinskega proračuna.

Poročilo o kakovosti pitne vode v letu 2018

Iz letnega poročila o kakovosti pitne vode iz vodovodov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik za leto 2018 je razvidno, da prebivalci občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče pijemo dobro in zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Varna in zanesljiva oskrba s pitno vodo je ena najpomembnejših dobrin za normalno življenje ljudi, zagotavljanje nemotene in kakovostne vodooskrbe pa z vidika odgovornosti do uporabnikov ena najzahtevnejših dejavnosti. Pitna voda, ki se distribuira v javno vodovodno omrežje, je zato izpostavljena strogemu nadzoru. Iz letnega poročila o kakovosti pitne vode iz vodovodov v upravljanju JKP Prodnik za leto 2018 je razvidno, da prebivalci občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče pijemo dobro in zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Pogosto nadzorovani parametri pitne vode, enota merjenja in njihove mejne vrednosti

Parameter	Enota	Mejna vrednost
Elektroprevodnost	µS/cm	2500
pH		≥ 6,5 do ≤ 9,5
Amonij	mg NH ₄ /L	0,5
Nitrit	mg NO ₂ /L	0,5
Nitrat	mg NO ₃ /L	50
Klorid	mg Cl/L	250
Krom	µg/L	50
Železo	µg/L	200
Svinec	µg/L	10
Atrazin	µg/L	0,1
Desetilatrazin	µg/L	0,1
Pesticidi - vsota	µg/L	0,5
Trihalometani	µg/L	100
Escherichia Coli	v 100 mL	0
Koliformne bakterije	v 100 mL	0

Pitna voda pod strogim nadzorom

Da je voda ustrezna, skrbita kar dva nadzora, in sicer notranji, ki ga izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano – NLZOH, Kranj ter državni monitoring. V sklopu notranjega nadzora se izvajajo redni odvzemi vzorcev pitne vode za laboratorijske preiskave. Število vzorcev in obseg posameznih mikrobioloških preiskav in fizikalno-kemijskih analiz je določen v letnem načrtu odvzema vzorcev pitne vode, ki ga izvaja NLZOH. Vsakodnevni nadzor pitne vode skrbno prilagajamo trenutnim razmeram na vodovodnem sistemu in ugotovitvam državnega monitoringa vode ter drugim informacijam, ki jih dobimo od uporabnikov ali pooblaščenih ustanov. Izven letnega načrta izvajamo tudi nadzor, ki ga zahtevajo določene okoliščine pri uporabnikih in nadzor po intervencijah delih na vodovodnem omrežju.

Nadzorovani parametri so skladni s Pravilnikom o pitni vodi

Pri ocenjevanju skladnosti pitne vode upoštevamo določene mikrobiološke in kemijske parametre. Spremljamo tudi indikatorske parametre, katerih mejne vrednosti niso določene na osnovi neposredne nevarnosti za zdravje, saj imajo le opozorilno vlogo. Če so njihove vrednosti povišane, preverimo vzroke in prisotnost drugih onesnaževal. Med indikatorske parametre zato spadajo mikrobiološki in tudi fizikalno-kemijski parametri, kot so denimo barva, električna prevodnost in vrednost pH vode. Z mikrobiološkimi preizkušanji pitne vode se ugotavlja prisotnost zdrav-

ju nevarnih (patogenih) organizmov, ki bi lahko povzročili akutna obolenja, zato je le-teh več v primerjavi s fizikalno-kemijskimi. To pomeni, da v pitni vodi ne sme biti mikroorganizmov fekalnega izvora. Rezultati mikrobioloških preizkušanj so največkrat indikatorski, rezultati kemičnih preizkušanj pa nam povedo, ali so v pitni vodi prisotne snovi naravnega (kalcijeve in magnezijeve soli) ali antropogene izvora (nitrati) ter v kakšnih koncentracijah. **Koncentracije preiskanih parametrov v pitni vodi se med oskrbovalnimi območji bistveno ne razlikujejo.**

Osem oskrbovalnih območij je določenih glede na geografsko lego. Prebivalci na teh območjih se oskrbujejo s čisto pitno vodo iz vodnih virov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik.

Rezultati preizkusov vzorcev pitne vode – interni nadzor (fizikalno-kemijske analize)

	Domžale-Mengeš-Trzin	Kolovec	Črni graben	Mengeš M1-Dobeno	Ples-Podoreh-Krulc	Dešen	Selce-Poljane	Bršlenovica-Šentožbolt	SKUPAJ
Št. odvzetih vzorcev	84	2	3	2	4	1	1	1	98
Vzorci vzeti na zajetjih	70	2	0	2	2	0	0	0	76
Vzorci vzeti na omrežju	14	0	3	0	2	1	1	1	22
Neskladni vzorci na omrežju	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Rezultati analiz v okviru notranjega nadzora so ustrezni

Mikrobiološke preiskave: Za zagotavljanje skladnosti s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04 26/06, 92/06, 25/09) se pitna voda pred distribucijo v vodovodne sisteme tretira s klorovim preparatom na sistemih Črni graben, Ples-Podoreh-Krulc, Dešen, Selce-Poljane in Bršlenovica. Na sistemih Domžale-Mengeš-Trzin in Kolovec se voda večinoma ne tretira, dezinfekcija je potrebna le občasno (predvsem v obdobju visokih zunanjih temperatur). V okviru notranjega nadzora so določena stalna odvzemna mesta, ki omogočajo celovit nadzor pitne vode na posameznih delih vodovodnega omrežja. Za mikrobiološke preiskave je bilo v letu 2018 na omrežju in zajetjih odvzetih in laboratorijsko preiskanih 545 vzorcev pitne vode: 257 na vodooskrbnem sistemu Domžale-Mengeš-Trzin, 77 na Kolovcu, 82 na Črnem grabnu, 29 na sistemu Mengeš M1 - Dobeno, 81 na sistemu Ples-Podoreh-Krulc, sedem na Dešnu, šest na sistemu Selce-Poljane in šest na sistemu Bršlenovica-Šentožbolt.

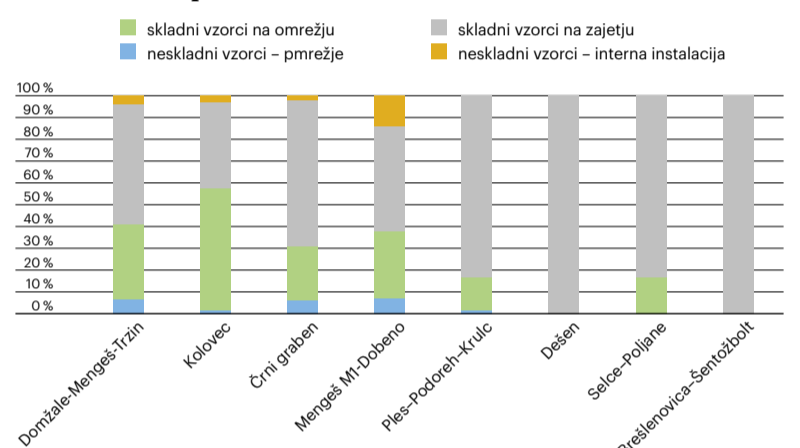
V letu 2018 je bilo od 356 vzorcev, odvzetih na omrežju, 26 vzorcev neskladnih s Pravilnikom o pitni vodi. Na vodovodnem sistemu Domžale je bilo neskladnih 17 vzorcev, na sistemu Kolovec en vzorec, na vodooskrbnem sistemu Črni Graben pet vzorcev, na sistemu Mengeš M1 - Dobeno dva vzorca in na sistemu Podoreh-Ples-Krulc en vzorec. V vseh primerih so bili glede na vzrok neskladnosti izvedeni ustrezni sanacijski ukrepi in ponovno vzorčenje, ki so dokazali ustreznost vzorčene vode. Pri tem je treba poudariti, da v nobenem primeru neskladnost vzorca ni pomenila tveganja za zdravje ljudi.

Pri 16 neskladnih mikrobioloških vzorcih v sklopu notranjega nadzora je prišlo do neskladnosti zaradi slabe interne vodovodne instalacije, za katero so odgovorni uporabniki sami. Zato želimo uporabnike opozoriti, da je za varno oskrbo s pitno vodo pomembno tudi, da redno in ustrezno skrbijo za svoje interne vodovodne napeljave.

Fizikalno-kemijske analize: Tudi v letu 2018 so bili na vseh sistemih vsi odvzeti vzorci za fizikalno-kemijske analize na omrežju, glede na obseg opravljenih analiz za potrebe notranjega nadzora, skladni s pravilnikom. V okvi-

ru notranjega nadzora je bilo skupno odvzetih in laboratorijsko preiskanih 98 vzorcev pitne vode: 84 vzorcev na vodovodnem sistemu Domžale-Mengeš-Trzin, dva vzorca na sistemu Kolovec, trije na Črnem grabnu, dva na sistemu Mengeš M1 - Dobeno, štiri na sistemu Ples-Podoreh-Krulc, po eden na Dešnu in Selce-Poljane ter na sistemu Bršlenovica-Šentožbolt.

Mikrobiološke preiskave

Od 356 vzorcev na omrežju je bilo 26 vzorcev neskladnih s Pravilnikom o pitni vodi, ki pa niso predstavljali tveganja za zdravje ljudi. V 16 primerih je do neskladnosti prišlo zaradi stanja na interni instalaciji.

Skupaj poskrbimo za varno oskrbo s pitno vodo v prihodnje

Rezultati notranjega nadzora pitne vode kažejo, da je njeno uživanje varno, da je voda iz pip zdrava, dobra in vedno sveža. Ključnega pomena za varno oskrbo s pitno vodo je skrbno načrtovanje in nadziranje pitne vode, pravočasno prepoznavanje možnih nevarnosti, ki lahko ogrozijo varnost z njeno oskrbo ter

redno vzdrževanje objektov in naprav na javnem vodovodnem sistemu. Uporabniki morajo poskrbeti za ustrezno interno vodovodno omrežje. Vsi skupaj pa moramo z odgovornim odnosom do okolja skrbeti za varovanje in ohranjanje virov dragocene pitne vode.

Celotno poročilo o kakovosti pitne vode za leto 2018 je objavljeno na spletni strani www.jkp-prodnik.si.

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE PRODNIK

Na podlagi Zakona o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS-D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13), 6. člena Odloka o izdajanju javnega glasila Slamnik (Uradni vestnik Občine Domžale št. 6/12 in 8/13) ter Pravil glede izrabe prostora v javnem glasilu Slamnik ob volitvah in referendumih ter metodologije določitve cene oglašnega prostora (sprejetih na seji Sveta javnega zavoda dne 27. 2. 2018) je Svet javnega zavoda Kulturnega doma Franca Bernika na predlog direktorice Javnega zavoda Kulturnega doma Franca Bernika na svoji 20. seji dne 7. 3. 2019 sprejel naslednja

PRAVILA

O IZRABI OGLASNEGA PROSTORA JAVNEGA GLASILA SLAMNIK OB VOLITVAH POSLANCEV/ POSLANK IZ REPUBLIKE SLOVENIJE V EVROPSKI PARLAMENT NA OBMOČJU OBČINE DOMŽALE, KI BODO 26. MAJA 2019

V času volilne kampanje mora javno glasilo Slamnik ob razpisu volitev del prostora nameniti za predstavitev kandidatov in kandidatnih list. Odgovorna urednica mora vsem organizatorjem zagotoviti enake pogoje za objavljanje.

V javnem glasilu Slamnik bo kandidatom/kandidatkam oziroma njihovim listam za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (v nadaljnjem besedilu: Volitve v Evropski parlament – 2019), ki bodo 26. maja 2019, zagotovljena enakopravnost pri njihovi predstavitvi kakor tudi predstavitvi njihovih programov in volilnih propagandnih sporočil.

Objava bo omogočena v četrti (4.) številki glasila Slamnik, ki bo izšla v **petek, 26. aprila 2019**.

Kandidati oziroma liste za volitve v Evropski parlament 2019 imajo na voljo največ četrtino časopisne strani (format objave širine 128 mm in višine 176 mm). **Vlogo z naročilnico** za objavo oglašnega sporočila morajo oddati pooblaščenim organizatorji volilne kampanje **do 17. 4. 2019** do 12. ure na uredništvo javnega glasila Slamnik, in sicer na naslov Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale (s pripisom »evropske volitve 2019«) ali na elektronski

naslov urednistvo.slamnik@gmail.com. Cena oglasa je 180,00 evrov in je oblikovana na osnovi sprejetega Cenika oglasov, malih oglasov in zahval, veljavnega od 8. marca 2019 dalje.

Javno zbiranje vrstnega reda in mesta objave prispelih oglasov bo **19. 4. 2019 ob 10. uri** v prostorih Kluba Kulturnega doma Franca Bernika (klet). Pooblaščenim organizatorji volilne kampanje morajo končno obliko oglasa v predpisanem formatu poslati po elektronski pošti na naslov urednistvo.slamnik@gmail.com **do 22. 4. 2019 do 12. ure**.

Uredništvo bo objavilo v javnem glasilu Slamnik tudi dodatne prispevke oziroma večje formate oglašnih sporočil, ki presegajo s sklepom določen prostor, o čemer pooblaščenim organizatorji volilne kampanje obvestijo odgovorno urednico glasila Slamnik do 17. 4. 2019 do 12. ure in pošljejo naročilnico na elektronski naslov slamnik@gmail.com. Cena oglasa se oblikuje po veljavnem Ceniku oglasov, malih oglasov in zahval v glasilu Slamnik za komercialne oglase.

Oglasi bodo objavljeni pod pogojem **predložitve dokazila o predhodnem plačilu najpozneje do 23. 4. 2019 do 12. ure**.

OBRAZI DOMŽAL

PORTRET GOSTILNIČARJA

MARJAN KOCMAN – VETERAN GOSTINSTVA IZ ZLATE KAPLJE

Marjan Kocman je domžalski, pravzaprav radomeljski birt, da se reče. V naših razmerah je Marjan kot gostinec prva liga. Nemara tudi zato, ker je s svojim kakovostnim delom tako zelo zaznamoval naše gostinstvo.

Matjaž Brojan

Foto: arhiv Marjana Kocmana

Manj znano je, da vsako drugo soboto v Domžalah kulinarčno poskrbi za navdušence nogometne lige, zdaj enako poskrbi za nogometaše Radomelj. Marjan je tako že dolgo znan domžalski obraz z množico prijateljev. Krasi ga tudi obilica aktivnosti, med katerimi je seveda na prvem mestu kulinarčna ustvarjalnost. S svojim delom, pripravo najrazličnejših kuharskih dobrot, je že dolgo prisoten v domžalskem javnem, se pravi najprej družabnem življenju. Poleti ga redno videvamo kot kuharja na prireditvah domžalske tržnice Kuhna na plac, sicer pa so se Domžalci z njegovimi umetninami kdaj pa kdaj že lahko seznanili na drugih prireditvah, ki jih v Domžalah kar mrgoli.

Redkokdaj srečamo človeka, ki je tako predan svojemu poklicu, kot je predan kulinariki moj tokratni sogovornik Marjan Kocman. Svojo predanost in življenjsko (edino) usmerjenost dokazuje na nek način tudi s tem, da si ni omissil družine, pač pa je njegova družina naše domžalsko (predvsem seveda zadovoljstvo) okolje. Takole je potekal pogovor, pravzaprav njegova predstavitev življenja, gledanj, usmerjenosti in drugega zanimivega, kar v sebi nosi, s kuharijo pa udejanja Marjan Kocman v prvi osebi.

»Doma sem v Zasavju, tam sem se rodil. V Radomlje sem prišel iz Hrastnika iz gostinske šole Zagorje, ki sem jo obiskoval. Bil sem star šele 14 let in že tako mlad sem se pri Špornu srečal z resnim gostinstvom – kot vajenec oziroma kuhar. Od tedaj sem v glavnem v domžalski občini že 45 let, saj se je v širni svet težko odpraviti, še teže pa v njem uveljaviti. Gostinska šola je nekoč imela navado, da je svoje mlade gostince pošiljala po gostinskih obratih, menzah, hotelih, restavracijah, da bi na terenu opazovali svojo stroko: v konkretnem življenju ob konkretnih izivih. Reči moram, da je bila mladost zelo zanimiva: življenje med ljudmi in druženje z njimi so za gostinca najboljša šola. Po izkušnji pri Špornu sem nadaljeval v gostilni Korotan v Domžalah, šel v Novigrad v Tabasco, spoznal sem tudi nekaj tujine – bil sem v Nemčiji in šel še kam. Nemčije nisem ohranil v posebno dobrem spominu, saj smo bili tam tujci brez delovnih viz; ker jih nismo imeli, smo pač morali domov. Moja naslednja življenjska postojanka je bila Metulj v Domžalah. Iz obdobja po delu v Metulju naj omenim Repanškovo galerijo na Rudniku, potem pa sem šel delat v diskoteko Valentino. Od tam sem hodil v Zbilje pomagat prijatelju. Potem sem prevzel Penzion Kanu oziroma restavracijo na Zbiljah.«

Šolo potrebuješ, ampak mentorje tudi ...

»Slo seveda potrebuješ, ampak potrebuješ tudi človeka, da ti kaj pokaže. Seveda pa moraš, kot velja za vsako stvar, imeti za delo tudi veliko volje. Če je nimaš, postane vse brez pomena. Jaz sem imel v življenju veliko kuharjev okoli sebe, ves čas so se menjavali, od vsakega sem se kaj naučil. Moram reči, da sem veliko znanja pridobil zaradi mojega osebnega zanimanja, hodil sem po lokalih odprtih oči, velikokrat kaj 'kopiral', mnogokrat pa ob napakah drugih prepoznal, kaj je dobro in kako moram kuhati sam. Zase bi težko

Nosilec novih zamisli v domžalskem gostinstvu je Marjan Kocman, ki skuša v ponudbi in organizaciji pomembne gospodarske panoge storiti korak naprej.

Nova priložnost za druženje Domžalčanov bo povezovala mnoge mlade in tudi nekoliko starejše ljudi našega kraja in okolice.

rekel, kam med kuharji spadam. Mnogi sebe opredeljujejo za klasične kuharje, drugi se imajo bolj za slaščičarje, sam sem oboje. Kuhar in slaščičar v enem. Najprej sem kuhar. Ker pa ni bilo nikogar ob meni, da bi mi pokazal in me vpeljal v slaščičarske skrivnosti, sem moral do slaščičarskih znanj priti preprosto sam. Danes gre to preprosto. Tisti, ki prodajajo slaščičarske surovine, pridejo, demonstrirajo, celo na tvojem domu, v tvoji kuhinji pokažejo. Žal, danes vse temelji na raznih praških, vnaprej pripravljenih stvareh, tako da veliko znanja niti ni potrebnega. Biti slaščičar danes pravzaprav ob vsem tem niti ni preveč težko.

Domžale so imele v preteklosti velikega, s slavo in mnogimi priznanji ter kolajnami ovenčanega kuharja in slaščičarja Janeza Lenčka. Imel sem to srečo, da sem z njim nekoč sodeloval pri pripravi postnih jedi oziroma slankovi pojedini v gostilni Keber. Tudi ob njem sem se veliko naučil!«

45 let sem v Domžalah

»V štirih desetletjih in pol lahko rečem da sem Domžalčane dobro spoznal. Kot gostje so taki, kot so ljudje povsod. Ker največ delam z gosti v srednjem življenjskem obdobju (v Zlati kaplji že skoraj tri desetletja) jih najbolj poznam, zato lahko rečem, da sem z gosti zelo zadovoljen. V dolgih letih se naučiš prepoznati okus svojih gostov, naučiš se celo tega, kaj 'paše' prvemu, kaj drugemu in tako naprej. Ob teh izkušnjah, ki jih imam za svojega tradicionalnega gosta, celo v naprej vem, kaj bo jedel. V Domžalah smo, zahvaljujoč tradiciji domačih gostiln (ta tradicija se vleče že vsaj sto let), na zelo dobrem glasu, saj premoremo v slovenskih razmerah prepoznavno kakovost. Preskok od dobrih do odlične gostilne je naredil v nekaj letih, ko je bil v Domžalah, Janez Bratovž, ki je bil celo moj vajenec pri Špornu. Zdaj nas je precej prerasel, saj je šla kulinarika nezadržno naprej. S kakovostjo ponudbe gostincev na Domžalskem se ne moremo pritoževati. Žal se dogaja še nekaj: gostincev

Atrij klet: Nov prostor izobraževanja bodočih kuharjev in drugih gostinskih delavcev je že na voljo. Odprtja se je udeležil tudi znameniti slovenski košarkar Ivo Daneu (na levi strani fotografije).

Atrij klet je že ob odprtju pokazal velike možnosti za to, da bo v Domžalah družabno življenje postalo še živahnejše.

je čedalje manj, tisti pa, ki ostajajo, se soočamo z eno zahtevo. Biti moramo čedalje boljši. Pri tem pa nas udarja še nekaj: cene za našo ponudbo morajo biti ob bližnji Ljubljani za pet ali šest ali celo več evrov nižje od ponudbe, ki jo imajo gostilne v prestolnici. Med seboj se gostinci sicer pogovarjamo o tem, da smo s ponudbo in vsem ostalim enakovredni Ljubljani, v resnici pa povsod popuščamo. Pri cenah in pri vsem drugem. Denimo: zaključne družbe prinašajo s seboj aperitive, sladice, pijačo, skoraj vse. Gostinec naj bi jim dal ves servis, plačal osebe in zagotovil družbi tudi vse ostalo. To ne vodi nikamor! Ker smo 'samo' v Domžalah, imamo občutno nižje cene kot v Trzinu ali Ljubljani! Le zakaj? Ali smo slabši?«

Težava gostincev se imenuje – hitra prehrana

»Pojavlja pa se še težava, ki se ji reče hitra prehrana. Ta danes temelji na burgerjih, ki so postali nekakšno osredje alternativne prehrane. Ta hrana je cenovno ljudem sprejemljivejša, ponudba pa je dostopna kar na cesti, na kioskih, dnevnih šankih in podobno. Gostje, ki tako hrano potrebujejo in iščejo, so prehodni; nekako v mimohodu; prehrana, ki bi se ji moral človek posvetiti, je prav taka: použiti v mimohodu, stoje, v naglici.«

Mnogi gostinci v Ljubljani gradijo na videzu gostinskega prostora, ne na hrani!

»V zadnjem času smo priče pojavu, ko se mnogi gostinci predvsem v Ljubljani pa tudi drugod odločajo za nenavadne, predvsem eksotične ambiente. Svoje lokale so preoblikovali v podobo Afrike ali Karibov, kjer naj bi se ljudje poču-

tili počitniško, manj jim je pa mar za hrano. Gre za videz atrakcije, ne pa za kakovostno hrano, ki je postala drugotnega pomena. Cene so pa vendar visoke, stranke plačujejo, kot bi bile na počitnicah na južnih morjih. Ob tem je treba priznati, da ima Ljubljana vendarle nekaj vrhunskih gostincev, ostalo pa je tako, kot pripovedujem. Ljudje so na nek način prevarani, četudi mislijo, da so s posebnimi ambientni nagrajeni.

Po drugi strani je pa je navzoče eno posebno a staro načelo: dobiti čim več za čim nižjo ceno. Poseben problem so kadri. Šolanega kadra ni! Zato sem se odločil, da v Domžalah omogočim pručitev poklica za natakarje in kuharje.«

Malice so postale kosila ...

»Tudi v naši državi se vse spreminja! Najbolj se je ljudem spremenil delavnik. Delo se mnogokje začne ob devetih in se končuje v poznem popoldnevu. Vse se je prestavilo, malica mora zadostiti do petih, šestih popoldne. Svet je postavljen na glavo. To nam je prinesla Evropa: dobro in slabo! Predvsem je obracunala s starimi navadami in obrzci dela in življenja. To se še kako pozna v gostinstvu, morda celo največ! Zanimivo je to, kar se dogaja s kultom, ki se imenuje 'hrana na žlico'. Ljudje so včasih delali pretežno fizično, delavci so potrebovali močno hrano. Ta zahteva po taki hrani 'na žlico' je še danes močno prisotna, posebno pri komunalnih in drugih delavcih, ki delajo fizično. Seveda jim povsod ustrežejo ali ustrezemo. Drugače je pa z mladino: dunajski, pommies frites, cvrtje sirov, burgerji in pizza na pizzo. Ta reč je pripeljana tako daleč, da pridejo mladi s takimi željami, da mora gostinec imeti vse te stvari. Če jih nima, 'glavni' v taki družbi reče: »Gremo drugam, kjer pizze ima-

jo!« Pizze so postale kraljice našega gostinstva. Tako je, s tem moramo živeti vsi, ki se ukvarjamo z gostinstvom.«

Preseči želim stanje v domžalskem gostinstvu

»V letošnjem letu me bo ujela življenjska obletnica šestih desetletij, zato sem si zamislil nekaj po svoje. Delavcev za gostinstvo ne dobiš več, zato sem si zamislil, da bi ljudi ponovno privabil tako med zaposlene kot med svoje goste. Tisti, ki bi lahko delali v gostinstvu, želijo delo v dopoldanskem času. Znano pa je, da gre pri nas za delo predvsem izven tega časa. Kako je z našim siceršnjim gostinskim izobraževanjem? Gostinska šola denimo v generaciji izuči tri ali štiri izjemne kuharje za vrhunske dosežke, ostali zbežijo v druge poklice. Mislim, da je prav problem kadrov postal glavni problem našega gostinstva; tudi v Domžalah. Mnogi so svoje tržne niše našli v različnih ponudbah cateringa, prodajo v kioskih in drugih, gostinsko nezahtevnih ponudbah cenene hrane. Mnogi izdelujejo doma torte, veliko jih pripravlja pecivo in rezance, ter te izdelke ponuja po hišah. Vsak se znajde po svoje, država pa tega ne zna urediti.«

Do kakovosti in poklicev bodo prišli v Atrij kleti

»V Domžalah sem postal najemnik posebnega lokala z željo, da bi privabil populacijo trideset ali štiridesetletnikov. Želimo jim ponuditi kakovosten kozarec dobrega vina z možnostjo, da ob tem zraven nekaj prigriznejo. Gre za možnost druženja v lepem, urejenem okolju, kjer želim vztrajati na poti do nove kakovosti. Za kakovost gre! V ta lokal že prihajajo ljudje, ki na nek način 'pašejo' vanj, tisti, ki želijo uživati v druženju, kozarčku najboljšega vina in kakovostnem prigrizku. Za sodelovanje sem pridobil najbolj znane slovenske vinarje, ki bodo posredovali svoje znanje in izkušnje, vabeča je tudi lista 50 najkakovostnejših slovenskih vin. Naša ponudba – lahko ji rečemo tudi šola – bo obogatena s pogovori, tečajji, izobraževanjem in informacijami o enoloških posebnostih Slovenije. Kuharski tečajji bodo potekali pod vodstvom kuharskih mojstrov slovenske kuharske reprezentance in eminentnih gostov iz tujine. Mnoge mlade bi to moralo zanimati, posebej mlada dekleta, žene in tiste, ki bi se želele usposobiti v kuhi. Verjamem, da jih tudi bo!

V Domžalah tako uvajam nevsiljivo obliko izobraževanja vseh, ki jim je gostinstvo blizu in ga želijo spoznati ali uspevati v njem. Ta moja oblika bo nadgradila gostinstvo, seveda pa želim z njo tudi poskrbeti za svoj kader.«

Atrij klet je poskus, ki bo uspel!

»Moj novi lokal Atrij klet skuša uresničiti vse to, o čemer pripovedujem. Upam, da bo v gostinstvo zvabil ljudi, ki nimajo dveh levih rok in so v novi priložnosti uspeli prepoznati svojo možnost za prihodnje. Kaže se kar nekaj možnosti, da bi – začeniši z delom v njem –, lahko mladi, ki bi pokazali zanimanje, napredovali in naposled nekoč uresničili svoje večje zamisli. To, kar mi z Atrij kletjo ponujamo, je krasna priložnost za mlade, ki se negotovi lovijo v iskanju možnosti pri uresničevanju svoje prihodnosti. Pravzaprav ponujam službo, hkrati pa prepoznavno možnost za lasten napredek in iskanje lastnih poti k zaslužku in preživetju: v turizmu in gostinstvu, ki je – tako vsi pravijo –, najbolj perspektivna panoga prihodnosti v Evropi. Domžalčanom in okoličanom je to – kar Atrij klet ponuja – inovativna priložnost, in mladim, ki jo bodo izrabili, krasen začetek poti v življenje.« □

ŽNK Radomlje uspešno izpeljal najštevilčnejši mednarodni dekliški nogometni turnir v Sloveniji

Prvi konec tedna v letošnjem marcu je bil obarvan dekliško nogometno. Eden najuspešnejših ženskih nogometnih klubov pri nas, ŽNK Radomlje, je organiziral že 8. mednarodni dekliški nogometni turnir, UKI Cup, ki ponosno nosi naslov edinega mednarodnega nogometnega turnirja za deklice pri nas. Kar 38 ekip iz sedmih držav se je minulo soboto in nedeljo pomerilo na zelenici v športnem parku Radomlje.

ŽNK RADOMLJE Tokratna izvedba turnirja UKI Cup, ki se lahko pohvali kot najštevilčnejši do zdaj, je bila premiera za novo predsednico kluba Andrejo Leskovšek McQuarrie, ki je skupaj s starimi člani kluba in novimi močmi uspešno organizirala turnir, ki je sicer okoliškimi ljubiteljem ženskega nogometa že lepo znan. Da turnir pod okriljem ŽNK Radomlje v sebi nosi to okoliško ljubezen do nogometa je bilo opaziti v številu navijačev, ki so se minuli vikend ustavili ob športnem parku Radomlje in z navdušenjem spremljali ekipe, med katerimi so največ podpore imele naše 'šampionke rumene'. Več kot 400 navijačev, staršev, trenerjev in ostalih udeležencev je bilo del letošnjega nogometnega spektakla za deklice v kategorijah U9, U11, U13 in U15.

Poleg največjega števila nastopajočih in navijačev do zdaj se letošnji turnir lahko pohvali še z nekaterimi drugimi vrhunci jesenskega dela nogometne sezone. Domačim ekipam, ki so naš klub s sloganom 'moj, tvoj, naš klub' ponosno zastopale v vseh kategorijah, so se pridružile tudi druge slovenske ekipe, ki so svoje moči merile proti tekmicam iz Avstrije, Črne gore, Hrvaške, Italije, Madžarske in Slovaške. Najmlajša udeleženka turnirja, Ela Škodnik iz ŽNK Goričko Stanjevc, ki bo šele prihodnji mesec dopolnila 5 let, je bila le ena izmed 500

igralk, ki so pustile svoj pečat na zelenici v Radomljah.

Uspešen turnir je bil še toliko slajši, saj so domača dekleta osvojile zmago v kategoriji U13, ekipa deklet U11 je po osvojenju drugega mesta; Radomljanke so v kategoriji deklet U15 osvojile končno 7. mesto. ŽNK Radomlje je bil tudi edini klub, ki sta ga v najmlajši kategoriji do 9 let zastopali kar dve ekipi. Radomljanke so v skupnem številu ekip v vseh kategorijah osvojile tudi prehodni pokal UKI Cup.

Pri najmlajših se rezultati niso beležili, vse udeleženke turnirja pa so prejele kolajno. V najmlajši kategoriji U9 se je tekmovalja udeležilo šest ekip; sodelovale so: ŽNK Goričko Stanjevc, zmagovalke, SC Brunn, ŽNK Savinja Pizzerija Oliva, ŽNK Rijeka, in ŽNK Radomlje (dve ekipi).

Tekmovalno vzdušje je prevladovalo v kategoriji do 11 let, kjer se je osem ekip potegovalo za pokale. V finalu omenjene kategorije sta zaigrali ekipi Radomelj in Savinje Pizzerije Olive, slednje pa so po napeti tekmi slavile po izvajanju kazenskih strel. Tretje mesto je osvojila ekipa iz Splita.

Drugi dan turnirja je prinesel tekmovalni v kategorijah do 13 in 15 let, po dvanajst ekip v vsaki kategoriji. Številni gledalci in gledalke so uživali v dobrih predstavah igralk, ki so poleg ekipnih priznanj tekmovalce tudi

za nagradi najboljše igralko in vratarke v svoji kategoriji. Navijači, ki so glasno spremljali napeto tekmovalje, so bili priča nemalo atraktivnim nogometnim potezom.

Po četrtfinalnih bojih so se v polfinale uvrstile ekipe Radomelj, dve ekipi zagrebškega Agrama in ekipa z Reke. Domače Radomljanke so se z zmago 2:1 proti ŽNK Rijeki prebile v finale, kjer so se pomerila z ŽNK Agram 2 (ki so v polfinalu z 2:1 premagale ekipo Agram 1). V finalni tekmi so Radomljanke prikazale kombinatorno igro in zaslužno osvojile turnir z rezultatom 4:0. Drugo in tretje mesto sta

osvojili ekipi Agrama iz Zagreba. Nagrado za najboljšo igralko je prejela domača igralka, kapetanka Tisa Podkrajšek, nagrada za najboljšo vratarko pa Sara Corić iz ekipe Agram 1. Turnirja se je udeležila tudi selektorica reprezentance do 17 let Tina Kelenberger, ki je podelila nagrade najboljšim ekipam.

Popoldansko tekmovalje deklet do U15 je še nadgradilo igro mlajših deklet. Gledalci so spremljali napete tekme v skupinskem delu, v nadaljevanju pa se je igra le še stopnjevala. Napeto polfinale med ND Primorje Ajdovščina in ekipo Slovana iz Bratisla-

ve so dobile Hčere burje po izvajanju kazenskih strel. V finale se je tako kot pri mlajših dekletih prebila tudi ekipa Agram 1, ki je bila s 4:3 boljša od madžarske ekipe Ferencvarosa. Tretje mesto je osvojila ekipa iz Slovaške, Zagrebčanke pa so slavile v finalu. Kot najboljša vratarka v kategoriji je bila izbrana Jana Ličen iz Primorja, Agramova Ana Jakobašič pa kot najboljša igralka.

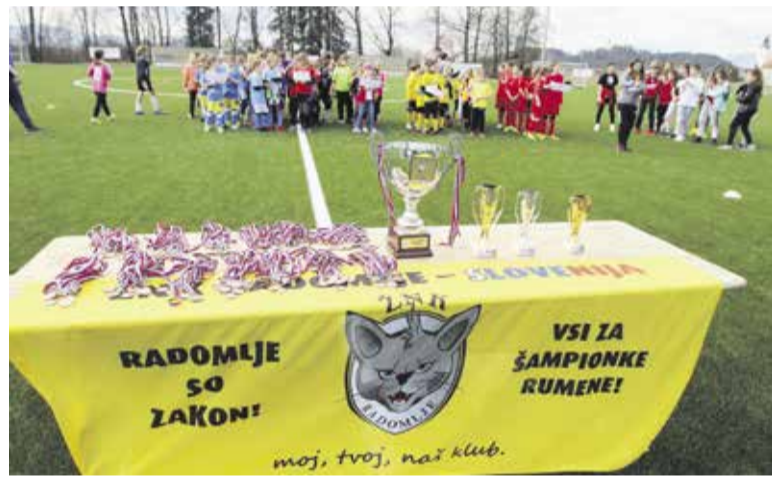
Turnir si je ogledal tudi športni direktor NK Radomlje Dave McDonough, ki je podelil priznanja najboljšim ekipam.

1. mesto: UPC Tavagnacco
2. mesto: ŽFK Breznica
3. mesto: ŽNK Međimurje 1
4. mesto: ŽNK 4 Rijeka

Mednarodni turnir UKI CUP je tudi letos premikal meje, saj smo zabeležili rekordno število sodelujočih ekip (38), ki so prišle iz sedmih držav, najbolj ponosni pa smo na pestro mednarodno udeležbo in sodelovanje deklic v kategoriji do 9 let.

Komaj se je spustil zastor nad letošnjo izvedbo UKI Cupa, v ŽNK Radomlje že z neestrnostjo in veseli pričakujemo prihodnji mednarodni dekliški turnir, ki bo z aktualno vodstveno strukturo zagotovo še boljši, še večji in še uspešnejši.

VODJA ODNOSOV Z JAVNOSTMI
ALJA PAHOR

Čestitke štirim državnim prvakom

V soboto, 16. marca 2019, je bilo na Ptujju živahno.

Boksarska zveza Slovenije je namreč pripravila tretji krog boksarske lige za vse selekcije, hkrati pa tudi državno kickboxing prvenstvo 2019 za vse discipline in selekcije.

KLUB BORILNIH VEŠEIN DOMŽALE Udeležilo se ga je kar 274 tekmovalcev iz 23 klubov. Iz Kluba borilnih veščin Domžale se je v številnih napeh borbah pomerilo 24 tekmovalcev, kar štirje pa so v kickboxingu za leto 2019 postali državni prvaki. Iskrene čestitke Gaji Hribar, Žani Hribar, Žanu Vizjaku in Marjanu Bolharju.

Prav slednji zasluži čestitke, saj je postal športnik leta Domžal 2018 in tako še enkrat več potrdil svoje dosedanje številne uspehe. Marjan Bolhar, ki je tudi dolgoletni predsednik Kluba borilnih veščin Domžale, že leta svo-

mi športi ali pa svoje znanje dvigniti na še višji nivo. Ob pridobivanju novih znanj in spretnosti pa se bodo udeleženci družili, tekmovali in spoznavali tudi ostale ključne faktorje, ki so pomembni v vrhunskem športu: psihologijo, kjer jim bo pomagala Sara Isaković, organizator pa bo poskrbel tudi za strokovnjake na področju prehrane in discipline. Načrtuje tudi sodelovanje Andreja Hauptmana, enega najbolj znanih slovenskih kolesarjev in športnikov, ter Andraža Vehovarja, srebrnega slovenskega olimpijca in tudi v svetu znanega odličnega

Začeli z zmagami

Kot uvodno tekmovalje za začetek kotalkarske sezone je bilo 16. marca mednarodno tekmovalje v umetnostnem kotalkanju v Renčah, ki je štel tudi za točkovanje v Pokalu Slovenije 2019.

KK PIRUETA Tekmovalja so se udeležili tudi tekmovalci in tekmovalke domačega kotalkarskega kluba Pirueta. Tekmovalje je potekalo v disciplini obveznih likov. To je zelo zahtevna disciplina, zaradi tega se takšnega tekmovalja lahko udeležijo tisti tekmovalci, ki tudi vadijo omenjeno disciplino.

Domači tekmovalci so se odrezali odlično in na zmagovalno stopničko sta stopili Katarina Hribar in Tamara Golmajer, na drugo stopničko se je povzpela Izabela Deisinger. V kategoriji mlajših deklic je na tretjo stopničko stopila in osvojila bronasto medaljo Taja Cerar.

V klubu zdaj izvajajo tudi vadbo z najmlajšimi kotalkarji, prav tako so se je klub odločil, da bo vzgajal nove zainteresirane deklice in dečke, ki jih kotalkanje, predvsem umetnostno, izredno zanima.

V klubu je še vedno veliko zanimanja za rekreativno kotalkanje, ki trenutno poteka, zato vabimo vse zainteresirane, da se udeležijo omenjene vadbe oziroma se prijavijo na tovrstno rekreativno dejavnost.

BESEDILO IN FOTO: KK PIRUETA

Zakaj bi otroka naučili rolati?

Obdobje, v katerem živimo, ponuja zares široko paleto športnih aktivnosti, ki se jih otroci lahko udeležujejo že v predšolskem obdobju.

ŠAD MAVRICA Starši se velikokrat sprašujemo, ali morajo naši otroci reznati vse, kar ta svet ponuja? V kateri šport jih naj vpišemo? Kdaj naj začnejo, da ne bo pre zgodaj ali prepozno? In tako dalje.

Dejstvo je, da so v mladih letih otroci izredno spretni, učljivi, prilagodljivi

Otroci jih lahko vadijo v prostem času in se hkrati še neizmerno zabavajo.

V športno atletskem društvu Mavrica starše spodbujamo, da najprej poskrbijo za dober razvoj osnovnih spretnosti in šele potem otroke usmerjajo v tekmovalne športe, kjer je podarek bolj na enosmernih gibanjih.

je znanje, izkušnje in predanost delu prenaša na vse generacije borcev, hkrati pa z njimi pomaga tudi drugim športnikom npr. košarkarjem.

Letos je vse, ki bi si želeli delček njegovega znanja in izkušnje, povabil na tridnevni kamp borilnih veščin. Team Bolhar Kamp 2019 je kamp borilnih veščin, ki je namenjen otrokom, mladostnikom in vsem ostalim, ki se želijo spoznati z borilni-

kanaista, ki bosta udeležencem predstavila svojo pot od športnih začetkov do svojih največjih uspehov.

Prvi Team Bolhar Kamp bo potekal od 26. do 28. aprila 2019 v osrčju euđovite Kranjske Gore. Vse informacije in možnost prijave najdete na spletni strani www.temabolhar.si/kamp.

VERA VOJSKA
FOTO: KBV DOMŽALE

Kot na primer vsakodnevna vaja držaloparja, odboja žogice, vodenje žoge z nogo, judo padec, karate obramba ... Vse to je super, a do 14. leta naj ti enosmerni gibi in aktivnosti v sklopu dveh do petkrat tedensko (kar se danes pojavlja), bodo začinjeni tudi s kolesarstvom, rolanjem, drsanjem, plezanjem, hokejem na travi, plavanjem ... Torej, naj se najprej začne z rekreacijo in spoznavanjem različnih gibov in šele potem nadaljuje z usmerjeno dejavnostjo. Uspešen športnik je lahko le tisti, ki ima zajeta vsa znanja gibanja, ki jih potrebuje za dober razvoj določenega športa ali pa nasploh za ohranjanje zdravega načina življenja.

Z otroki je treba biti čim več zunaj, na svežem zraku, zato izbirajte predvsem zunanje aktivnosti, v katere se lahko vključujete vsi. Otrok bo najbolj zadovoljen takrat, ko se boste npr. rolanja skupaj z njim učili tudi starši, še bolj pa takrat, ko bodo oni učili vas.

Privoščite si dan brez televizije in računalnika!

JANJA LEPENIK

ŠPORT

na kratko

ŠAH

Državno prvenstvo v pospešenem in hitropoteznem šahu

V začetku februarja so v Mariboru potekala državna prvenstva za članice in člane v pospešenem in hitropoteznem šahu.

Ekipa Domžale Tajfun se je udeležila le ekipnega prvenstva v pospešenem šahu in med 20 udeleženci zasedla 13. mesto, kar je bilo manj, kot bi si želela. V sedmih kolih je zbrala 6 meč in 13 doseženih točk. Domžalčani so dva dvoboja zmagali, dva igrali neodločeno, tri pa izgubili. Še najbolj se je odrezal Lan Turek Timotej, ki je na četrti deski iz sedmih partij osvojil pet točk, Dušan Borštar pa iz treh točk. Bojan Osolin je na tretji deski osvojil polovični izkupiček, tri točke iz šestih partij. Nekoliko pod pričakovanji sta igrala Marjan Karnar, ki je na drugi deski iz petih partij zbral poldruge točko, Jure Plaskan pa na prvi dve točki in pol iz sedmih partij. Zmagala je sicer Radenska Pomgrad iz Murske Sobotice 12 (18,5), sledita Zalec 10 (18) in Impol Slovenska Bistrica 10 (17).

JOŽE SKOK

JUDO

Judoisti odlični na turnirju za slovenski pokal – 3. pokal Žirov

V soboto, 9. marca, je potekalo tekmovanje za slovenski judo pokal, 3. pokal Žirov, na katerem so se zelo dobro odrezali domžalski osnovnošolci, ki vadijo judo pod vodstvom učiteljice Špele Sedlak na OŠ Rodica in OŠ Vencija Perka. Za las je ušla medalja le Nejcu Tihlju, ki je kljub nižjemu pasu izvrstno premagal konkurenco.

Uvrstitve:

Tevž Potrč (U14): 2. mesto
Mark Pinoza (U12): 3. mesto
Žiga Ostrež (U10): 2. mesto
Tjan Jakše (U10): 2. mesto
Rok Jeraj (U10): 3. mesto

BESEDILO IN FOTO: JUDO GOLOVEC

KAMNOSEŠKA DEJAVNOST
M - HROVAT

- KLESANJE ČRK V KAMEN.
- BARVANJE/ ZLATENJE ČRK.
- ČIŠČENJE RAZLITEGA VOSKA.
- OBNOVA NAGROBNIKOV.

TEL.: 030 334 645
e-naslov: m-hrovat@hotmail.com
naslov: Kamniška c.24 /1235 Radomlje

Goričani nepričakovano presekali uspešen spomladanski začetek

Drugi del prvenstva so domžalski nogometaši že konec februarja začeli udarno z zmago proti Rudarju s 6:2.

NK DOMŽALE Sledil je še remi proti Muri in prepričljiva zmaga proti Aluminiju, zato se je zdelo, da so Domžalčani v spomladanskem naletu. A pred reprezentančnim premorom je sledil poraz proti ekipi, ki se je treh točk nazadnje veselila oktobra in bila pred tem v nizu sedmih zaporednih porazov.

Varovanci Simona Rožmana so že po prvi spomladanski zmagi skočili na tretje mesto, ki prinaša nastope v Evropi, kar je tudi prvi cilj ekipe. Položaj so zadržali tudi po neugodnem gostovanju pri Muri, ki se je končal z najmanj popularnih 0:0. Druga domača tekma spomladi je prinesla novo zmago, tokrat proti Aluminiju s 3:0. Režiser zmage je bil mladi Adam Gnezda Čerin, ki je v 5. minuti poskrbel za zgodnje vodstvo, nato pa v 48. minuti z lepim predlozkom našel še Jamajčana Shamarja Nicholsona za povišanje prednosti na 2:0. Končni rezultat je 15 minut pozneje postavil Slobodan Vuk. Gnezda Čerin, ki je v letošnjem tekmovalnem letu 2018/19 na 28 tekmah vpisal po pet zadetkov in podaj, je po novi odlični predstavi prejel tudi vpoklic v člansko izbrano vrsto s stra-

ni selektorja Matjaža Keke. »Ponosen, vzhičen, navdušen, vesel. Ne vem, kateri pridevnik bi najbolje opisal moje zadovoljstvo in veselje ob tej novici. Gre za krono moje dosedanje kariere, izredno sem vesel, da sem s svojimi igrami uspel prepričati selektorja. V veliko čast mi je, da se je moje ime znašlo v družbi najboljših slovenskih nogometašev,« je po izjemni novici dejal 19-letni vezist, ki je v letošnji sezoni prikazal izjemen napredek.

In ko bi morali domžalski nogometaši postaviti še piko na i pred reprezentančnim premorom, so stvari znova zakomplicirali. Sredi marca so se podali na gostovanje v Novo Gorico k 'vrtnicam', ki so pred tem nazadnje slavile v daljnem 12. krogu proti Triglavu. Potrebno je bilo torej čakati dobrih pet mesecev in enajst krogov za nove tri točke, ravno proti Domžalčanom. Slednji so sicer povedli v 53. minuti, potem ko je osmi prvenstveni zadetek dosegel Nicholson po podaji Dejana Lazareviča, a domači so z goloma v 61. in 69. minuti tehnično nagnili na svojo stran. Vuk je imel v izdihljajih tekme na nogi izenačenje, a je vratar

Grega Sorčan njegov strel ustavil in Domžalčani so zabeležili sedmi poraz v sezoni, prvega po seriji treh zmagah in enem neodločenem rezultatu.

Med kratkim tekmovalnim premorom so strnili vrste in pilili formo, ker se v preostalih 13 krogih prvenstva

»pričakuje srdit boj za kvalifikacije za evropska tekmovanja, pri katerem bo vsaka točka še toliko bolj pomembna,« kot se je izrazil eden najizkušenejših v rumenem dresu Senijad Ibričič.

DOMEN JARC

FOTO: NKDOMZALE.SI

Mladi Adam Gnezda Čerin ima za seboj odlične prestave, zaradi katerih je bil vpoklican tudi v slovensko izbrano vrsto.

Hitro pozabiti na marčne poraze in znova ujeti val zmag

Za košarkarji Helios Suns je ne preveč uspešen mesec marec, v katerem so zabeležili štiri prvenstvene poraze v Ligi za prvaka ter s porazoma zaključili krstni nastop v 'jadranski' Ligi ABA 2.

KK HELIOS SUNS Domžalski košarkarji so se od nastopov v Ligi ABA 2 na žalost poslovili z dvema porazoma. Na 22 tekmah so se zmage veselili sedemkrat in zasedli deseto mesto med 12 ekipami. V zaključku je najprej prišel poraz proti Spars Sarajevu, ki je doma

kund pred koncem za izenačenje, je bilo jasno, da je po vodi splavala lepa priložnost za zmago.

Sledil je nastop v Kopru pri Sixt Primorski, ki je po predstavah prva favoritinja za naslov državne prvakinja. To je proti Helios Suns Primorska tudi potr-

Blaž Mahkovic nadaljuje z zelo dobrimi predstavami, a to je bilo v marcu premalo za zmago.

slavil s 79:66. Gostitelji so že ob polčasu vodili za 20 točk, a se Domžalčani v nadaljevanju niso predajali, vendar jim več kot dvakrat na devet točk zaostanka ni uspelo priti. »Mislim, da smo danes odigrali kvalitetnih 20 minut, kar pa seveda ni dovolj za zmago. Sem pa vesel, da smo uspeli razdeliti minute med vse fante in so mladi izkoristili priložnost,« je po porazu dejal trener Dejan Jakara, ki je moral nato premoč na zadnji tekmi priznati še Splitčanom. Dalmatinci so vodili skozi celotno srečanje, a so jim Domžalčani dihali za ovrtnik. Gostje so na začetku zadnje četrtine že ušli za 12 točk, vendar je Helios razliko znižal na vsega – 3 pol minute pred koncem, a za zaključno zmagovito dejanje je zmanjkalo moči in časa (78:82).

Tudi na domači sceni, v Ligi Nova KBM za prvaka, so domžalski košarkarji parket zapuščali sklonjenih glav. Na uvodni tekmi drugega dela so morali priznati premoč Rogaški s 83:90, potem ko so nadoknadili kar 24 točk zaostanka in pet minut pred koncem celo povedli za točko. A končnica se znova ni odvila po domžalskih željah in po zgrešenem metu Miroslava Pašajlića 40 se-

dila in slavila s 83:53. Prvi polčas ni kazal na takšen scenarij, saj so Domžalčani večji del še vodili, na odmor pa odšli z dvema točkama zaostanka (36:38). A v drugem delu niso več našli ritma, žoga ni in ni hotela skozi obroč, tako da so dosegli vsega 17 točk v drugih 20 minutah. Ob razpoloženemu tekmeču občutno premalo. Tudi sredi meseca v 3. krogu proti Olimpiji košarkarji Heliosa niso uspeli razviti svoje igre in se trudili zgolj držati stik z ljubljansko ekipo. Ta je bila v drugem delu zelo razpoložena, ušla že na več kot 20 točk razlike, a so Domžalčani razliko le uspelo omiliti na 66:74. Podoben scenarij se je odvil tudi na domači tekmi s Krko. Novomeščani so prvo četrtino dobili za deset (29:19), sledil je preobrat Heliosa in na žalost tudi zadnje vodstvo s 34:31. Krka je z odličnim zaključkom prvega polčasa ušla na devet točk prednosti in razliko zadržala do samega konca (76:84).

A predaje ni, tudi prvi del sezone so domžalski košarkarji začeli z nizom porazov in nato krivuljo obrnili navzgor. Tega so zagotovo sposobni še enkrat.

DOMEN JARC

FOTO: HELIOS-SUNS.SI

Novih sedem medalj okoli vratu domžalskih atletov

Na domačem zimskem prvenstvu Slovenije v metih za starejše mladinski in pionirski kategoriji ter na posamičnem in ekipnem mnogoboju za pionirje in pionirke U14 so tekmovalci Atletskega kluba Domžale osvojili sedem medalj. Tisto najbolj žlahtnega leska je dobil Jan Emberšič s klubskim rekordom.

ATLETSKI KLUB DOMŽALE Prvi sta po medaljah posegli Maruška Vuk in Kaja Supej, ki sta 9. marca v Ljubljani osvojili ekipno srebro v četverboju, sestavljenem iz tekov na 60 in 600 metrov ter skoka v daljino in meta težke žoge. Domžalčanki sta bili drugi med kar 36 tekmovalnimi dvojicami. Ob tem je Maruška Vuk osvojila še posamično bronasto medaljo, boj za zmago pa zapravila v prvi disciplini, teku na 60 metrov, ki ga je zanjo odtekla zelo povprečno. Skupno je zbrala 2404 točke, zmagovalka iz Ljubljane Ana Mahne pa 2481. Z 12. mestom se je izkazala tudi Kaja, obe dekleti pa je višje po končni razvrstitvi popeljal zaključni tek na 600 metrov. Maruška

ga je končala na drugem in Kaja na visokem petem mestu.

Teden dni pozneje je domžalski atletski klub organiziral zimsko državno prvenstvo v metih za starejše mladinsko in pionirsko kategorijo. Z novim klubskim rekordom in zmago je izstopal Jan Emberšič, ki je šest kilogramov težko kladivo vrgel 55,16 metra daleč in kot mlajši mladinec slavil tudi ob tri leta starejših tekmečih. Za Jana je to letos že drugi naslov prvaka, potem ko je januarja zmagal v kategoriji mlajših mladincev. Na drugo stopničko je stopila še njegova sestra Tia Emberšič, ki je prav tako v metu kladiva presenetila z osebnim rekordom 37,72 metra. Srebrna je bila tudi Ana Spačić v metu diska z rezultatom 26,66 metra. Bron sta v metu kopja osvojila Kaja Zajc med pionirkami U16 z dosežkom 32,28 metra in Matevž Kosem Todorovič, ki je kopje zalučal 45,97 metra daleč. Gre pa posebna zmaga tudi organizatorjem, ki so s strani delegata Atletske zveze Slovenije za organizacijo tekmovanja prejeli oceno odlično.

Je pa brez medalje ostala Nuša Mali na prvenstvu Slovenije v krosu, ki je 23. marca potekalo v Velenju. Po lanskem naslovu državne prvakinja med mlajšimi mladinkami je leto pozneje med starejšimi osvojila nevhvaležno četrto mesto na štiri kilometre dolgi trasi. Najboljšo mlado gorsko tekačico lanske sezone tako čaka še kar nekaj dela.

DOMEN JARC

Jan Emberšič se je marca veselil že drugega naslova državnega prvaka letos in je na lepi poti, da izpolni normo za Olimpijski festival evropske mladine letos poletni v Bakuju.

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

Imamo namiznoteniško člansko državno prvakinja Državno prvenstvo

Na Rakeku je potekalo letošnje člansko državno prvenstvo RS v namiznem tenisu.

NTS MENGEŠ Z veseljem sporočamo, da je naša članica NTS Mengeš, Ana Tofant, postala članska državna prvakinja, za nameček pa je državna prvakinja v ženskih dvojicah postala tudi naša Katarina Stražar (igrala je z Aleksandro Vovk iz Krke Novo mesto). Obe pa sta bili na odru za zmagovalce kar v vseh treh kategorijah; Ana prvo mesto med članicami, tretje mesto v ženskih dvojicah (skupaj z Leo Paulin iz NTK Arrigoni Izola), in drugo mesto v mešanih dvojicah (skupaj Gregorjem Komacom iz ŽNTK Maribor), Katarina pa poleg že omenjenega prvega mesta v ženskih dvojicah še tretje mesto med članicami posamezno ter tretje mesto v mešanih dvojicah (igrala je skupaj z našim igralcem Rokom Trtnikom). Pri članicah so z zelo dobro igro nase opozorile tudi sestre Kobetič (Gaja, Tara in Nika), pri članih pa Klemen Jazbič, Nejc Erjavec, Andraž Avbelj, Rok Trtnik, Aljaž Frelih, Luka Trtnik in Tim Pavli.

Na Rakeku je potekal tudi letošnji 3. odprti turnir RS za kadete in kadetnje, nastopilo je 66 kadetov in 44 kadetinj iz 24 slovenskih namiznoteniških klubov. Aljaž Goltnik je blestel s čudovito igro, premagal vse nasprotnike ter tako osvojil prvo mesto pri kadetih, pri kadetinjah je bila podobna zgodba v izvedbi Gaje Kobetič, ki je ravno tako osvojila prvo mesto. Tudi ostali igralci in igralkice iz NTS Mengeš so se odrezali odlično, kar je vsekakor dobra napoved za letošnje državno kadetsko prvenstvo RS, ki ga bo organiziral naš klub 6. in 7. aprila v Športni dvorani Komenda.

V marcu se zaključila letošnja ligaška namiznoteniška sezona, obe naši ekipi bosta zanesljivo ostali v prvi ligi, končna razvrstitev bo znana po zadnjih krogih ligaškega tekmovanja – več o tem v aprilski številki Slamnika.

Aktivni smo bili tudi med zimskimi počitnicami. Trenirali smo vsak dan v treh skupinah, glavni trener je bil David Orešnik, kot dodatna pomoč na treningih pa se nam je pridružil priznani zagrebški namiznoteniški trener Aldin Đeferović, ki je s svojim zagnanim in strokovnim delom znal motivirati naše igralce in igral-

ja – več o teh mednarodnih tekmovanjih v naslednji številki. V Hodoninu na Češkem je potekal močan mednarodni mladinski turnir, za slovensko mladinsko reprezentanco je nastopilo kar nekaj predstavnikov iz NTS Mengeš (Katarina Stražar, Gaja Kobetič, Rok Trtnik in Aljaž Goltnik). Katarina Stražar je skupaj s slovensko mladins-

Katarina Stražar (levo) in Ana Tofant (desno) skupaj s trenerjem Davidom Orešnikom po končanem državnem članskem namiznoteniškem prvenstvu RS

ke, še posebno na 'multiballs' individualnih treningih, za kar smo mu izredno hvaležni.

Pa še nekaj mednarodnih novic. Ana Tofant se je kot slovenska reprezentantka udeležila evropskega prvenstva za člane in članice do 21 let (v Gondomar na Portugalskem), Luka Trtnik ravno v času pisanja prispevka nastopa v Italiji v morskem biseru Lignano Sabbiadoro na močnem mednarodnem tekmovanju za invalide. V tem kraju bosta v razmaku 14 dni še dva mednarodna močna turnir-

ske ekipo osvojila odlično peto mesto (med drugim so premagale ekipo Hrvaške s 3:2, ekipo Francije s 3:2 in ekipo Češke s 3:2, za med štiri najboljše pa so izgubile z 1:3 proti ekipi iz Singapurja). V aprilu bo spet kar nekaj mednarodnih tekmovanj (Spa v Belgiji, Metz v Franciji, Budimpešta na Madžarskem in Opatija na Hrvaškem).

Za zaključek pa še ta novica – naš igralec Luka Trtnik je prejel tudi občinsko priznanje za športnike Občine Domžale.

BESEDILO IN FOTO: JANEZ

Vsako leto se v marcu odvije eden izmed vrhuncev sezone – državno prvenstvo za mladince in člane v ABS kategoriji.

SANKUKAI KARATE KLUB DOMŽALE Tudi tokrat je čast organizacije tekmovanja pripadla Karate klubu Domžale in tako smo se v soboto, 9. marca, ponovno zbrali v telovadnici Osnovne

izenačene in zelo napete. Na koncu sta se naslovov državnih prvakov veselila Luka Kovačič, član KK Ivančna Gorica med mladinci, in Dean Levčič, član KK Forum Lj. med člani. Med

šole Venclja Perka. Skozi sedem pokalnih tekem, ki potekajo prek vse sezone, se je na letošnje državno prvenstvo uspelo kvalificirati 23 tekmovalcev. Karateisti so na tekmovanje prišli z različnimi cilji, vsi pa so bili odločeni, da pokažejo največ, kar znajo.

Letos so se nam pred začetkom tekmovanja pridružili tudi naši mlajši karateisti, ki so izvedli nekaj demonstracij. Po nastopu so se pomešali med gledalce in skupaj z nami navdušeno spremljali atraktivne borbe. Vse do konca tekmovanja so bile borbe precej

domžalskimi karateisti se je odlično odrezal predvsem Domen Cvar, ki je med mladinci osvojil tretje mesto.

Med mladinci in člani smo medalje in pokale podelili, otroke pa državno prvenstvo še čaka. Letos bo potekalo 6. aprila 2019 v Kamniku, karateisti pa so si morali vstopnico za prvenstvo priboriti na izbornih regijskih tekmovanjih. Vsem želimo na prihajajočem tekmovanju veliko sreče, vas pa vabimo, da pridete in s tribun podprete naše karateiste. Se vidimo!

TJAŠA Š. SAVŠEK

Pomladna prebujanja

Prebujanje narave se v našem društvu kaže kot skokovit porast različnih aktivnosti. Turni smučarji in ledni plezalci še vztrajajo, pomladne aktivnosti pa trkajo na vrata s povsem novim zaletom.

PLANINSKO DRUŠTVO DOMŽALE Zimo smo začeli preganjati z našim občnim zborom, triinšestdesetim po vrsti, že sredi februarja, letna poročila odsekov so bila super pripravljena, plani za naprej pa so nadvse smelo zastavljeni.

Konec februarja se je tudi zgodilo tisto, kar se večinoma v takih mesecih še ne dogaja: markacisti smo že začeli z obnovo nekaterih poti, tudi prve markacije v tem letu smo že narisali. Glede na preveč tople konec februarja s tem ni bilo prav nobenih težav, vse je bilo dodobra presušeno, poti okoli

Lukove bolnice pa so po dolgem času spet bolj prehodne.

Mladinci so uspešno združili izlet do slapa Peričnik in sankanje pod Jerbikovcem. Bilo je mrzlo, poledeno, a sta prekrasen, sončen dan in mogočen slap to v celoti odtehtala. Na koncu pa še sankanje – kakšno rajanje je to bilo, na snežno norijo namreč tudi starejši niso imuni.

V začetku marca pa nas je daleč s severa Finske dosegla še super športna novica: člana alpinističnega odseka PD Domžale Maja Šuštar in Jaka Hrast sta zasedla tretje mesto v sku-

pni razvrstitvi evropskega pokala v lednem plezanju. Vrhunski rezultat, čestitamo!

V pomlad zakorakamo s kar precej izleti, tako vodniškega kot tudi mladinskega odseka, predstavljali bomo osveženo Domžalsko pot spominov, se spominjali zgodovine in načrtovali obnavljanje Domžalskega doma na Mali planini. Pestro bo!

Za več vsebin nas spremljajte na www.pdd.si.

Srečno v gorah!

ALEŠ KERMAUNER, PLANINSKO DRUŠTVO DOMŽALE

Zanesljiva zmaga

Ekipa TAK Domžale je na gostovanju pri Reebok CrossFit Ljubljana dosegla 1346 točk in vknjižila zanesljivo zmago.

TAK DOMŽALE Ponovno se je izkazal diplomirani kineziolog Anže Kosmač, ki je postavil nove državne rekorde. V potegu je dvignil 126 kg, v sunku 154 kg, skupno v biatlonu pa kar 290 kg. Anže je tako potrdil dobro pripravljenost pred prihajajočim evropskim prvenstvom v Gruziji. Za TAK Domžale so nastopili še: Jernej Orešek 112 kg+131 kg, Jaka Žagar 105 kg+125 kg, Tim Mušič 85 kg+120 kg, Blaž Peterka 82 kg+103 kg in Rok Orešek 56 kg+60 kg. TAK Domžale trenutno zaseda drugo mesto v skupnem seštevku in je na dobri poti, da se ponovno uvrsti v finale,

kjer bodo nastopile tri najboljše ekipe v Sloveniji. Naslednja tekma bo prvenstvo za kadete in mladince konec meseca. Predsednik kluba Ivan Peterca je po tekmi dejal, da ga veseli zrelost celotne ekipe, zmes izkušenj in mladosti dajejo lepe obete za prihajajoče tekme. Tudi najboljši posameznik tekme Anže Kosmač ni mogel prehaliti moštva. Ne spomni se, kdaj bi vsa ekipa v potegu zgrešila samo en dvig. Glede evropskega prvenstva pravi, da ga že nestrpno pričakuje, čeprav ga pred tem čaka še vrsta res napornih treningov.

V. O.

Maja Šuštar, tretja v evropskem pokalu Foto: Miha Habjan

OBJAVE

*Ko pošle so ti moči, zaprla trudne si oči,
čeprav spokojno spiš, v naših srcih
še naprej živiš.*

V SPOMIN

Pred letom dni, 8. marca 2018, se je v smeri večnosti izteklo življenje naše dobre žene, mame, babi, sestre in tete

Anice Bizjak

(rojene Berlec)

Težko verjamemo, da te ni več med nami, toda z mislijo na mnoge lepe trenutke se te bomo v srcu za vedno radi spominjali. Kljub bolečini smo Stvarniku hvaležni, da smo te imeli, s tabo delili skupaj preživeta leta, v katerih smo čutili tvojo ljubezen, dobroto in razumevanje.

Hvala vsem vam, ki spomin nanjo ohranjate skupaj z nami. Iskrena hvala za vsako molitev, prižgano svečo in položeno cvetje.

Vsi tvoji

Nejc Vilar

1987–2009

Nejc, deset let mineva od takrat, ko si nas zapustil ter se tako nepričakovano in na hitro preselil v večnost. Kako hitro teče čas. Z besedami je težko opisati moč žalosti in bolečine, ki nas po vsem tem času še vedno stiskata in spomin nate je še tako živ. Dragi Nejc, pogrešamo te, še posebno oči, mami, sestra, stare mame in ostali sorodniki, pogrešajo te prijatelji iz šolskih in gasilskih vrst. A še vedno ostajaš v srcih in mislih tistih, s katerimi si se tako rad družil, za katere si si vzel delček časa in z njimi poklepetal ter jim tako naredil dan lepši in prijaznejši.

Hvala vsem, ki našega Nejca niste pozabili, ki še vedno radi postojite ob njegovem preranem grobu ter se ga v mislih in v molitvi spominjate.

Dragi Nejc, še vedno te imamo radi. Čeprav ti je bil čas življenja kratko odmerjen, si ga živel v polnosti in si v nas pustil veliko lepih spominov na trenutke, ki smo jih preživeli skupaj. Ti spomini so nam v tolažbo do takrat, ko se spet srečamo, tam nekje daleč nad zvezdami.

Počivaj v miru.

Vsi tvoji

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin,
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil mož, oče, brat in stric

Janez Berdik

iz Štude

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vsa izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter sorodnikom za darovane svete maše. Zahvaljujemo se Pogrebni službi Vrbančič, vsem praporščakom, pevcem za zapete pesmi in trobentaču za zaigrano pesem.

Hvala g. župniku Klemenu Svetelju za lepo opravljen obred, članom PGD Študa za organizacijo pogreba in poslovljni govor, gasilcem iz ostalih društev ter članom Čebelarskega društva in Atletskega kluba Domžale.

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pomagali in nam stali ob strani v teh težkih trenutkih.

Žalujoci: družina Berdik

*Vedi, da te bomo pogrešali,
v naših srcih pa bo gorel
večni plamen spomina.*

ZAHVALA

V 74. letu starosti si nas zaradi zahrbtno bolezn, ki je bila močnejša od tebe, za večno zapustil

Marjan Cerar

iz Doba

Zahvaljujemo se sorodnikom, posebno bratu Janezu in njegovi ženi dr. Galini, ki nam je bila v veliko pomoč v težkih trenutkih, sosedom, ki so nam stali ob strani, prijateljem, uslužbencem Petrola 1 Domžale, župniku Juretu Ferležu, ki ga je pospremil z lepim govorom, Pogrebni službi Vrbančič, cvetličarni Vijolica iz Doba za lepo cvetje, in vsem, ki ste se poslovili od njega in ga spremljali na zadnji poti.

Žalujoci: žena Milivojka, sin Marjan z ženo Ireno, vnuka Žiga in Anže ter vnukinja Tinkara, brat Janez z ženo ter nečaka Damjan in Jani z družinama

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla in čakala,
da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(S. Gregorčič)*

Po boju s hudo boleznijo nas je v 69. letu zapustila naša draga

Helena Grilj

iz Domžal

1. 4. 1950–22. 2. 2019

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečene besede sožalja, darovane sveče in cvetje ter poklon ob njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste namesto nakupa sveč in cvetja svoja sredstva darovali Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje za pomoč otrokom v socialni stiski.

Spomin na mami in babi Heleno bo za vedno ostal v naših srcih!

Sin Andrej z družino

*Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla,
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)*

ZAHVALA

V 91. letu starosti je svojo življenjsko pot sklenil naš dragi oče, dedek, pradedek, brat in stric

Mihael Korošec

iz Nožic

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in tolažilne besede. Hvala za podarjeno cvetje, sveče, darove za svete maše in druge dobre namene.

Zahvaljujemo se g. župniku Gašperju Mauku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem in Pogrebni službi Vrbančič. Zahvala tudi osebju Doma počitka Mengeš za oskrbo in nego v času bolezn.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Sin Sandi in hči Silva z družinama

Nožice, marec 2019

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družni nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

*Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitev na večer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir. (Mila Kačič)*

V SPOMIN

18. marca je minilo šest let, odkar nas je zapustil naš

Milan Belcijan

iz Domžal

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, prižgete svečo in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo, je čas,
ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

V SPOMIN

Mineva leto dni, odkar nas je 19. marca 2018 v 81. letu starosti zapustil naš dragi

Janez Juhant st.

Kovaški mojster iz Jarš pri Domžalah

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi, ki smo ga imeli radi.

*Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.*

V SPOMIN

atiju, možu, dedku in pradedku

2. marca je minilo leto dni,
odkar nas je zapustil

Franc Rusjan

Hvala vsem, ki se ga spominjate in nosite v srcu.

Vsi njegovi

*Tako tiho si trpel,
skromno tudi življenje si imel,
zdaj rešen si vseh bolečin,
za tabo je ostal boleč spomin.*

V SPOMIN

8. marca je minilo 10 let, odkar si nas zapustil mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

Ivan Sušnik

Zahvaljujemo se vsem, ki postojite ob njegovem grobu in mu prižigate svečko v njegov spomin.

Vsi njegovi

*Čudno, kako prazen je svet,
ko umre en sam človek.
(Dante Alighieri)*

ZAHVALA

Tiho je odšla moja mami

Rija Pelan

s Količevega

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste jo spoštovali, ji pomagali in jo imeli radi.

Hči Breda z družino

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

Svojo življenjsko pot je v 93. letu sklenila naša draga mama, babica, prababica in teta

Nada Pliberšek

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in darovane sveče.

Vsi njeni

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

V 39. letu starosti nas je prezgodaj zapustila naša draga hči, žena, mami, sestra in teta

Sonja Bizilj

rojena Kos, po domače Cesarjeva Sonja iz Češnjic pri Moravčah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Hvala osebjem Urgentne službe Domžale, Magdi Pavli in Hari Boštjanu za besede slovesa, g. župniku, Godbi Moravče in pevcem ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala vsem in vsakemu posebej za vsa izrečena sožalja in vse prejete darove.

Vsi njeni

*Ko večerna zarja zgine,
s svetlim soncem za goro,
vse na zemlji zame mine,
ko se vmem tja v nebo.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 60. letu starosti mnogo prezgodaj sklenil naš dragi

Andrej Flerin

iz Domžal, Bistriška cesta 1,
dolgoletni uslužbenec trgovine Metalka Domžale

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter sodelavcem za sočutne besede, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče.

Hvala pevcem, trobentaču za zaigrano Tišino in Pogrebni službi Vrbančič.

Žalujoci: Sanda, hči Andreja z družino, hči Špela, sestra Marija in ostalo sorodstvo

V SPOMIN NAŠEMU JOŽETU

Jože Kveder (1941–2019)

20. februarja 2019 smo se na moravškem pokopališču poslovili od Jožeta Kvedra, dolgoletnega predsednika krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in predsednika organizacije borcev za vrednote NOB Moravče, z njim pa smo se srečevali tudi v drugih društvih in organizacijah.

Posebej smo se od našega Jožeta poslovili člani in članice društva izgnancev, saj je društvo vodil več kot 25 let ter v vseh naših srcih zapustil neizbrisne sledi na skupaj preživet čas, njegovo dolgoletno in požrtvovalno prostovoljno delo, s katerim je naše društvo, ki združuje članice in člane iz vseh petih občin nekdanje velike občine Domžale, vodil več kot dve desetletji.

Jože Kveder se je rodil leta 1941 na Prevojah v napredni družini, ki je kmalu izgubila očeta Mavricija, ki so ga Nemci zaradi njegovega partizanskega dela ubili, Jožeta pa z mamo in bratom Mavricijem odpeljali v izgnanstvo v Nemčijo. Po končani vojni so se vrnili v domovino, kjer je mamo z dvema sinovoma čakalo trdo življenje, ki ga je izkusil tudi Jože, ki se je po osnovni šoli zaposlil v nekdanji Papirnici Količevo, pozneje opravil papirniško šolo in ji ostal zvest vse svoje življenje. Vmes se je poročil ter si z ženo na Vrhpolju ustvaril topel dom za sina in hčerko, skrbela sta za manjšo kmetijo, hkrati pa se je zelo zgodaj vključil v različne organizacije in društva, kjer je prevzemal tudi vodilne funkcije.

Kmalu po ustanovitvi krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 je prevzel njeno vodenje in prav nikoli mu ni bilo težko opravljati prostovoljno vrsto aktivnosti – tako na območju vseh petih občin kot v okviru slovenskega društva izgnancev, kjer je bil tudi večkrat član vodstva, za svoje delo pa je v različnih organizacijah in društvih prejel tudi številna priznanja. Nikoli, prav nikoli mu ni bilo težko, dolga leta tudi s praporom, obiskovati različnih spominskih in drugih prireditev v spomin na žrtve NOB, hkrati pa je bil dober organizator tovrstnih obiskov slovesnosti.

V dneh, ko smo izvedeli za prezgodnji odhod našega predsednika, so se mnogi naši člani spraševali, ali se je res poslovil naš Jože, in bili žalostni, ko so spoznali, da se z našim Jožetom ne bomo več srečevali, tudi ne na tradicionalnem novoletnem srečanju, ko nam je prav on, naš Jože, zaželel zdravo leto 2019, mi pa njemu – zdravja in veliko prijetnih trenutkov – tudi z vnuki in pravnukom. Žal se naša želja ni izpolnila, naš Jože se je poslovil, vendar ostaja z nami, saj veš, dragi Jože: Nihče ni mrtev, dokler živi v srcih domačih in v spominih svojih prijateljev.

Domačim izrekamo iskreno sožalje.

**KRAJEVNA ORGANIZACIJA
DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945 DOMŽALE**

*Tako tiho skromno si živela,
takšno tudi si življenje imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 90. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

Mira Kavka

2. 9. 1926–15. 2. 2019

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti, za vsa izrečena sožalja in vse darove. Iskrena hvala gospodu župniku Klemenu Svetelju za lep pogrebni obred, pevcem in trobentaču ter Pogrebni službi Vrbančič.

Zahvala tudi celotnemu osebju Doma starejših občanov Domžale za dolgoletno nego in oskrbo.

Irena z družino

*Mirno in spokojno si zaspal,
v večni sen od nas odpotoval.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 78. letu starosti sklenil naš dragi oče, ded, praded in stric

Jože Kveder

iz Vrhpolja pri Moravčah

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za pomoč, izrečena sožalja, cvetje, vence in številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se številnim praporščakom, vsem govornikom za poslovilne besede in g. župniku za opravljen verski obred.

Pogrešamo te.

Vsi tvoji

SPREJEM ZAHVAL

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uradništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti slamnik@kd-domzale.si.

*Povej mi kdo,
kam oblaki pljujo,
kam ptice lete,
kam vode teko,
kam človek gre. (Oton Župančič)*

ZAHVALA

Svojo življensko pot je v 76. letu starosti sklenil

Ivo Jagarinec

iz Domžal

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja. Zahvaljujemo se vsem, ki ste v njegov spomin darovali cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

V 91. letu starosti je svojo življenjsko pot sklenil naš dragi

Slavko Novak

iz Domžal

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za ustna in pisna sožalja, podarjene sveče, cvetje in ostale darove.

Hvala Medobčinskemu društvu invalidov Domžale, njegovim predsednici Vidi Perne in Nejcju za prelep govor, Ivanu za prapor, Pogrebni službi Vrbančič ter pevcem in trobentaču.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, ki ste ga imeli radi in ga spoštovali.

Vsi njegovi

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 88. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat in stric

Stanislav Maselj

iz Doba (14. 11. 1931–18. 2. 2019)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane sveče, cvetje in izrečena sožalja. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem ter Pogrebni službi Vrbančič. Posebno se zahvaljujemo sorodniku Janezu Drolki za nesebično pomoč pri negi pokojnika.

Hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Tako tiho, skromno si živela,
takšno tudi si življenje imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 95. letu sklenila naša draga

Tončka Prosenc

s Kolovca

Iskrena hvala Pogrebni službi Vrbančič za pomoč, gospodu župniku, vaščanom Kolovca ter ostalim za darovano cvetje in izrečena sožalja.

Vsi njeni

MALI OGLASI

Taxi Domžale – prevozi oseb spremstva starejših – najceneje.
t: 040 608 421

Nudimo vam razrez cistern za kurilno olje.
t: 040 872 078

Instrukcije, najcenejše: angleščina, fizika, matematika.
t: 051 775 200

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklenk in akumulatorjev.
t: 040 780 078

Odkup vozil od letnik 1998 naprej, cela, lepa, karambolirana ali v okvari.
t: 041 774 816

Zaposlimo KV avtomehanika (m/ž). Pisne ponudbe pošljite na naslov: Renault Avto Set – Setnikar, Dragomelj 26, 1230 Domžale ali na
t: 041 597 567

Bistro Kiwi, Depala vas, nudi prostor za zaključene družbe. Možen najem samega prostora.
t: 040 872 078

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo tudi med 15. in 17. uro osebno v uradništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

SIMAX

Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale **tel. 01 724 16 56**
Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica) **tel. 01 831 17 96**

PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com

AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

OKOLJE | NAGRADNA KRIŽANKA

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

ODLOČIMO SE ZA SONARAVNO LOKALNO PRIDELAVO HRANE

Hrana je postala strateško orožje za podreditev držav.

Naši predniki so se v stoletjih prilagodili na naravne danosti, kultivirali na stotine varietet kmetijskih rastlin in razvili mnogoteri orodja ter izvirne načine priprave hrane.

Obujanje teh znanj ne pomeni, da se vrnemo na stanje izpred stoletij, ampak moramo obuditi tradicionalna znanja prednikov in jih nadgraditi z najnovejšimi spoznanji poštene znanosti. Temu zunan pravijo Traditional Ecological Knowledge (TEK). Koncept TEK je v popolnem nasprotju z dogmo agrokemične zablode kmetijstva, s pomočjo katere korporacije uničujejo male kmete in nadzirajo globalno prehrano. Hrana je postala strateško orožje za podreditev držav. Ni potrebna vojaška intervencija, le dobavo hrane ustavijo in zlomi se vsaka oblast. Torej je hrana temeljno vprašanje nacionalne varnosti. Izhod je zgolj eden, sonaravno lokalno pridelana hrana.

Glede pokrivanja dnevnih potreb po kalorijah je pri nas še možna 100-odstotna samozadostnost, je pa nujen premik iz živinoreje v poljedelstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo. Bistveno v kriznih časih je nahraniti ljudi. ZDA in Anglija sta v obeh svetovnih vojnah zagnali Victory Gardens (vrtove zmage), ki so predstavljali ogromen prispevek prebivalstva k reševanju problema pomanjkanja hrane. V času druge svetovne vojne so v ZDA obdelali več kot 20 milijonov dodatnih vrtov, kjer so pridelali 10 milijonov ton hrane, ki je nahranila tudi lačno evropsko prebivalstvo. Z izbruhom globalne krize leta 2008 se je v ZDA zamisel obudila kot Gardens of Survi-

val (vrtovi preživetja). Tudi Angleži so se resno lotili lokalne pridelave s programom Food 2030, s katerim bi se leta 2030 približali 100-odstotni samooskrbi. Tudi drugje v svetu so lotili te tranzicije, zato so nam njihove izkušnje dragocene. Vse tuje prakse k nam niso prenosljive, hkrati pa posebnosti slovenskega prostora omogočajo uporabo naših izvirnih rešitev. Brez prebivalstva ne bo šlo, zato je nujno sodelovanje urbane in kmečke populacije, tako s šolami kot vrtci, domovi ostarelih, bolnišnicami in drugimi javnimi ustanovami, kot tudi z gostinci in turističnimi organizacijami. Vse pa se začne s spodbujanjem prebivalstva za večjo prehransko samozadostnost v celotni mreži dejavnosti, 'od vil kmeta do vilic meščana', tudi z organiziranjem kuharskih tečajev za pripravo sveže sezonske lokalno pridelane hrane skozi letne čase. Če to povežemo z odgovornostjo posameznikov do lastnega in javnega zdravja, je uspeh zagotovljen.

SLP je lokalno omrežje odnosov med ljudmi, kjer se povezujejo v mrežo pridelovalci, predelovalci, distributerji, prodajalci in kupci. To je živ sistem, znotraj katerega se krepijo osebni odnosi, skupinske vrednote in kultura sobivanja. Njegovi aspekti so biotski, ekonomsko/politični in kulturno/socialni. S tem postane izjemno družbeno koristen zaradi: tjanja socialne mreže, obujanja tradicij in kulturne identitete lokalne skupnosti, odpiranja novih delovnih mest in izjemnega prispevka k rasti lokalnega družbenega proizvoda. Tuje analize dokazujejo, da SLP prispeva štiri do petkrat več k tej rasti kot ka-

terakoli primerljiva družbena dejavnost! SLP podpira učinkovito rabo lokalnih virov (energija, voda, prst) in bistveno zmanjšuje količine vseh vrst odpadkov in porabo goriv. V podporo verodostojnosti do kupcev morajo nosilci SLP nastopati pod prepoznavno blagovno znamko. Pomembno je najti lokalne vire obdelovalne zemlje in načine, da mladi ljudje, ki želijo kmetovati, lahko pridejo do zemlje. Država mora ob tem odpraviti administrativne ovire, obenem pa s svojimi službami urejati tveganja na prehranskem trgu in iskati najboljše rešitve v podporo SLP. Tudi sistem subvencij je treba temeljito spremeniti.

A.: Mestna (urbana) populacija razvija SLP skozi naslednje aktivnosti:

1. Individualni vrtovi (ohišnice): potrebno je ozaveščanje lokalnega prebivalstva, da lastne površine (npr. okrasne trate) spremenijo v samooskrbne vrtove.

2. Skupnosti vrtnarjev (community gardening oziroma urbana hortikultura): kot najboljša možnost se je v svetu izkazala organizacija vrtnarjev v društvo. Društvo ureja medsebojne odnose članov in sklepa pogodbe z lastniki zemljišč (občina, Sklad kmetijskih zemljišč, zasebni lastnik, kmet itd.). Člani imajo objekte za hrambo vrtnega orodja s kompostniki in zbiralniki meteorne vode. Znotraj društva se ljudje povezujejo v skupnost, ki temelji na sodelovanju, notranji demokraciji, izobraževanju, druženju in zabavi. S tem se dviguje samozavest ljudi in utrjuje lokalna skupnost. V Angliji so skupinski vrtovi tako priljubljeni, da je povprečna čakalna doba za vstop v tako društvo pet do šest let!

3. Nakupi na tržnicah: zunaj so najbolj popularne manjše lokalne tržnice, ki imajo pestro ponudbo. Tržnice poleg prodaje pridelkov združujejo številne

“ SLP je lokalno omrežje odnosov med ljudmi, kjer se povezujejo v mrežo pridelovalci, predelovalci, distributerji, prodajalci in kupci.

aktivnosti in javne prireditve. Naša tržnica v Domžalah je živi dokaz uspešnega delovanja.

4. Podpora mobilni prodaji po hišah, prodaji iz vozila na parkirišču in prodaji zabojčkov.

5. Vrtovi v OŠ in VVZ kot učilnice na prostem so temelj nove pedagogike (Ecological Literacy), ki se v tujini hitro uveljavlja. Nova pedagogika temelji na konceptu 'učilnica brez zidov', ki temelji na izhodiščih: narava je naša učiteljica, zato je optimalno učno okolje živi svet okrog nas; trajnost pomeni praktično življenje skupnosti, zato zahteva poglobljena znanja o zgodovini lokalne skupnosti. Praksa izvajanja ekološkega opismenjevanja vsebuje številne socialne, kulturne, umetniške in emocionalne primere, razvija empatijo do vseh oblik življenja in podpira mrežo življenja, katere del je človek.

B: Kmečka (ruralna) populacija lahko tvorno sodeluje pri SLP z dejavnostmi, kot so:

1. Oddaja zemljišč za vrtnarje (oddaja zemljišč za skupinske vrtove lju-

dem brez zemlje nudi kmetu večji dohodek kot kmetovanje na isti površini).

2. Prodaja na tržnici, mobilna prodaja ali po domačijah po načelu 'izberi in poberi'.

3. Organizacija pridelave lokalne hrane in njene distribucije prek zadrug. Če obstoječe zadruge ne kažejo zanimanja, naj kmetje ustanovijo novo zadrugo.

V SLP velja načelo, da pridelki dozori na njivi (vrtu), ki je hkrati najcenejše skladišče. Spravilo in distribucija pridelka se izvaja sproti, zato je logistika zahtevnejša. Kljub temu so nujna manjša skladišča in hladilnice (številne opuščene propadajo). Neprodani viški se lahko namenijo socialno ogroženim in brezdomcem. Lokalne prehranske specialitete se lahko prodajajo izven območja lokalne skupnosti pod prepoznavno blagovno znamko. To je izjemna prednost pred industrijsko hrano, ki je povsod enaka. SLP prinaša hrano kot kulturno vrednoto, s posebnim okusom in vonjem krajine, servirano v tradicionalnih ali umetniško oblikovanih posodah (papir, les, keramika, steklo) in prodajano v izvorni oblikovani (cradle to cradle) ali večnamenski (multipurpose) embalaži. Tudi izdelava teh artiklov spodbuja zaposlovanje lokalne delovne sile. Tako SLP vodi v ponovno izgradnjo kulture sobivanja, ki postaja imperativ preživetja človeštva.

No, pa postorimo vsak po svojih možnostih in sposobnostih in naučimo se že enkrat sodelovati, kot so to počeli naši predniki. Ali se zavedamo, kakšno naravno in kulturno dediščino so nam zapustili? Ali bomo prodali njive in postali dninarji? ☐

NAGRADNA KRIŽANKA 2

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamn št. 2-2019:

Janez Barle iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2018/2019)

Nataša Šmid iz Medvod (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2018/2019)

Zinka Kovačič iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2018/2019)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke je: AKUSTIČNI LAČNI FRANZ

NAGRADNA KRIŽANKA 3 Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

Nagrade:

Trikrat po dve vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale za sezono 2018/2019

Pravilno geslo križanke nam lahko pošljete do ponedeljka, 15. 4. 2019, na naslov: Uredništvo Slamn, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale. Imena izžrebanih dobitnikov nagrad bodo objavljena v naslednji številki.

NAGRADNA KRIŽANKA

3

Kulturni dom Franca Bernika, p. p. 2 1230 Domžale

Foto: Peter Uhan

AVTOR: GREGA RIHTAR	GLEDALŠKA IGRA BREZ BESED	NIGERIJSKA BRITANSKA PEVKA (SADE)	VOĐENJE STROJNIH NAPRAV NA DALJAVO	MESTNI ATA	SKLADATELJ, VIOLINIST IN GLASBENI PEDAGOG PAHOR	STATUA	ATLANTSKI OCEAN	MADRIDSKI ŠPORTNI KLUB	ESTONSKI OPERNI PEVEC (GEORG)	PREVLEKA ZA NOHTE	KAR ZAVZEMA PROSTOR IN NAVADNO SE NI MA DOLOČENE OBLIKE	ŽENSKA, KI KRŠI BOŽJO ZAPOVED	MESTO V ZAHODNI NEMČIJI	STANJE ČUTNEGA IN DUŠNEGA NEGA UGODJA	TRDITEV, KI JO JE TREBA DOKAZATI	ORIENTALSKO RIZEVO ŽGANJE
AMERIŠKI IGRALEC DAMON					STAR IZRAZ ZA LIKALNIK											
IDEALNOST											RAPOVSKI GLASBENIK ANGLEŠKI VIŠJI PLEMIC					
BOLEZEN CENTRALNEGA ŽIVČEVJA, PRI KATERI TELO V PRESLEDKIH HROMI	ROMINA POWER	ZEVSOV SIN, AJAK FILM Z TITO RINO				ALUMINIJ			DVOM	OSAT, BODLJKA 19. ČRKA GRŠKE ABECEDE						
ROMULOV BRAT DVOJČEK				AMERIŠKA IGRALKA BLYTH PODELITEV IMENA				STRNIŠČE JAP. ŠMUCARSKI SKAKALEC (DAIKI)					PASTIR V OPERI SNEGURČKA	MESTO V SEVERNI ITALIJI	SLOVENSKI PISATELJ (ANTON; MLADINSKI ROMAN GIMNAZIJA)	
NAGRADNO GESLO KRIŽANKE																REKA, KI TEČE SKOZI BERN, AARE
PARALIZA, OHROMELOST											ROMUNSKI PESNIK (PANAIT) ZDRAVKO COLIC					
ŠKOTSKA NOVELISTKA IN PESNICA (MURIEL)																
ČLOVEŠKA POSTAVA						VOJAŠKI OBRAMBNI NASIP NAS ALPIN. (FRANC)				ZALEŽENA JAJCECA	DRŽAVNA BLAGAJNA					
BRITANSKI DRAMATIK (HAROLD)								AMERIŠKI IGRALEC VOIGHT	URIN POLDRAG KAMEN ZELENE BARVE				PREBIVALEC SRBIJE	MADŽARSKI DRAMATIK JOKAI FIZ. POJAV, TRENJE		
GORSKI REŠEVALNI ČOLN				BAJTAR												MAJDA ARH
ČASOVNI TERMIN				TROPSKA RASTLINA, ALOJA					KRATICA, OKRAJŠAVA							
BARVILO ZA LASE, KANA				JUŽNOAFRIŠKA DENARNA ENOTA					ROLETA, ROLO							

POMOČ: CERNA-romunski pesnik (Panait), CREMONA-mesto v severni Italiji, KIP-statua, MARL-mesto v zahodni Nemčiji, OŠLJAK-osat, bodljika, RAND-južnoafriška denarna enota, TELEMEHANIKA-vodenje strojnih naprav na daljavo